

Številka:
Ljubljana, 1. 12. 2016
EVA 2002-1611-0120
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o javnih financah – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Sklepi so v prilogi.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
Monika Pintar Mesarič, generalna direktorica Marjan Divjak, generalni direktor Milena Bremšak, v.d. generalne direktorice mag. Saša Jazbec, generalna direktorica mag. Irena Roštan, namestnica generalne direktorice Marija Arnuš, sekretarka
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
mag. Mateja Vraničar Erman, ministrica državni sekretarji Ministrstva za finance mag. Saša Jazbec, generalna direktorica mag. Irena Roštan, namestnica generalne direktorice Marija Arnuš, sekretarka
5. Kratek povzetek gradiva:
Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617, v nadaljnjem besedilu: ZJF) je bil sprejet v letu 1999. V vmesnem obdobju se je večkrat spremenil, nekatere njegove določbe pa so prenehale veljati na podlagi sprejema drugih zakonov. V preteklem obdobju je bil na različnih področjih sistema javnih financ v Sloveniji in tujini storjen velik napredek. Posledično je treba temeljito preurediti tudi Zakon o javnih financah. Velik vpliv pri določanju ureditve Zakona o javnih financah pa je treba iskati tudi v sprejetem Zakonu o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 55/15). Predlagani zakon velik poudarek namenja programskemu proračunu, določa se enotno ureditev financiranja posrednih uporabnikov iz proračuna, obvezno pripravo dveh letnih proračunov na lokalni ravni in obvezno pripravo dveh letnih finančnih načrtov za vse uporabnike proračunov, omejuje se zadolževanje posrednih uporabnikov proračuna, širi posle upravljanja denarnih sredstev EZR tako na državni kot tudi občinski ravni, iz zakona, ki ureja financiranje občin se prenašajo določbe, ki se nanašajo na zadolževanje občin, določa pa se tudi delna centralizacija notranjega nadzora javnih financ, saj se na ta način izboljšuje

kvaliteta nadzora.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Z uveljavitvijo tega zakona bodo v prihodnjih letih nastale finančne posledice za državni proračun za vzpostavitev dodatnih informacijskih sistemov.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

Z uveljavitvijo tega zakona bodo v prihodnjih letih za državni proračun nastale finančne posledice povezane z vzpostavitvami novih informacijskih sistemov.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.) Gradivo je del postopka priprave državnega proračuna, za katerega v tej fazi ni predvideno, da bi bila vanj vključena javnost.	
(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – . Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
mag. Mateja VRANIČAR ERMAN MINISTRICA	

PRILOGE:

- Predlog Zakona o javnih financah z obrazložitvami

Številka:

Datum: 1.12.2016

Na podlagi 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije naseji dne....sprejela naslednji

S K L E P

(1) Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o javnih financah (EVA 2002-1611-0120) in ga posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejem.

mag. Lilijana KOZLOVIČ
generalna sekretarka Vlade RS

**Zakon o javnih financah
redni postopek**

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617, v nadaljnjem besedilu: ZJF) je bil sprejet v letu 1999. V vmesnem obdobju se je večkrat spremenil, nekatere njegove določbe pa so prenehale veljati na podlagi sprejema drugih zakonov. V preteklem obdobju je bil na različnih področjih sistema javnih financ v Sloveniji in tujini storjen velik napredek.

Javnofinančne nestabilnosti so tudi v evrskem območju zahtevale okrepitev javnofinančne discipline in preglednosti proračunskega načrtovanja. V okviru Evropske unije je bil tako v novembru 2011 sprejet paket zakonodajnih predlogov petih uredb in direktive, katerih namen je okrepiti fiskalno odgovornost držav članic in okrepiti njihovo ekonomsko upravljanje. Slovenija je za namen stabilizacije javnih financ v letu 2013 sprejela Ustavni zakon o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list 47/13, v nadaljnjem besedilu: ustava), kar pomeni, da se je na ustavni ravni zavezala, da bodo prihodki in izdatki proračunov države srednjeročno uravnoteženi brez zadolževanja, ali pa da bodo prihodki presegali izdatke. Od tega ustavnega načela se lahko začasno odstopi samo v izjemnih okoliščinah za državo. Nadalje je Slovenija v letu 2015 z dvotretjinsko večino sprejela tudi Zakon o fiskalnem pravilu (Uradni list 55/15, v nadaljnjem besedilu: ZFisP), ki podrobneje določa izvedbo 148. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148 in 47/13 – UZ90,97,99, v nadaljnjem besedilu: Ustava). Ne glede na sprejeto zakonodajo, v kateri je večina določb Direktive Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L št. 306 z dne 23. 11. 2011, str. 41) že implementiranih, pa je treba dokončno implementacijo izvesti v predlaganem zakonu.

Pri pripravi predlaganega zakona je bilo pri opredelitvi pojmo treba izhajati tudi iz drugega odstavka 148. člena ustave, ki določa, da morajo biti prihodki in izdatki proračunov države srednjeročno uravnoteženi brez zadolževanja, ali pa morajo prihodki presegati izdatke. Posledično so v predlaganem zakonu prihodki opredeljeni kot konsolidirani prihodki vseh institucionalnih enot sektorja država, izdatki pa kot odlivi, izkazani po načelu denarnega toka. To pa pomeni tudi, da so za potrebe tega zakona prejemki opredeljeni kot prilivi, izkazani po načelu denarnega toka in odhodki kot konsolidirani odhodki vseh institucionalni enot sektorja država.

Nadalje je bilo treba določiti ureditev povezano s srednjeročnim načrtovanjem fiskalne politike, saj ZFisP v več določbah napotuje na ureditev v predlaganem zakonu. Na tem področju se uvajata dva nova dokumenta in sicer Državni program razvojnih politik in Srednjeročna fiskalna strategija s katerima se bo priprava okvira za pripravo proračuna in kasneje pripravo državnega proračuna nekoliko podaljšala, dodana vrednost pa je predvsem v tem, da bo tako okvir kot tudi državni proračun pripravljen skladno z zahtevami predpisov Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), kot tudi ustave in na njeni podlagi sprejeti zakon. ZFisP v petem členu določa tudi način uporabe presežkov institucionalnih enot sektorja država. Glede na dejstvo, da se presežki posameznih uporabnikov proračuna ne izračunavajo po metodologiji ESA, se s predlaganim zakonom opisno določa izračunavanje nove vrste presežka (doslej se je ugotavljal presežek po denarnem toku ali po načelu nastanka poslovnega dogodka), ki bo izračunan na način, da bo čim bolj skladen z metodologijo ESA.

Predlagani zakon velik poudarek namenja programskemu proračunu. Z učinkovitim uresničevanjem ciljev in zavez na gospodarskem, okoljskem in socialnem področju po tako oblikovani enotni politiki (kar naj kaže k ciljem usmerjen proračun) bomo dosegli »delovanje v eni smeri k skupnemu cilju« in bolje zagotavljali financiranje za uresničevanje ciljev. Na ta način se bo izboljšalo izvajanje, spremljanje in zavest o strukturnih reformah v celotnem sektorju država. Razporeditev javnofinančnih sredstev na programe je treba načrtovati za večletno obdobje skladno s cilji politik, za uresničevanje katerih so bili oblikovani. Glavna naloga pri krepitvi javnih financ je vzpostavitev ustreznega proračunskega načrtovanja od zgoraj navzdol (top-down). Zakonodajni okvir za sprejetje srednjeročnega fiskalnega okvira (MTBF), bo zagotavljal zavezujoče smernice za določitev srednjeročnih fiskalnih ciljev. Za izpopolnitev sistema načrtovanja, spremljanja in vrednotenja na ravni sektorja država je treba v postopno vključiti vse druge proračunske uporabnike v informacijski sistemi za pripravo in izvrševanje proračunov, kar se s predlaganim zakonom zagotavlja za posredne uporabnike proračuna preko določb o pripravi njihovih finančnih načrtov, spremljanju njihovih plačil preko Uprave za javna plačila in njihovem poročanju v informacijskem sistemu. Ker bo za te namene treba dograditi informacijski sistem priprave proračuna, vključno s podporo za spremljanje, je v predlaganem zakonu določeno prehodno obdobje.

Predlog zakona ohranja pripravo proračunov za naslednje leto in leto, ki temu sledi na državni ravni, to obveznost pa uvaja tudi za pripravo proračunov občin in finančnih načrtov neposrednih uporabnikov in posrednih uporabnikov proračuna. Razlog za širitev obveznosti priprave proračunov in finančnih načrtov za naslednji dve leti za vse uporabnike proračuna je predvsem v dejstvu, da institut začasnega izvrševanja proračuna uporabnike proračuna zelo omejuje pri tekočem poslovanju. Iz prakse nedvomno namreč izhaja, da se predvsem finančni načrti posrednih uporabnikov sprejemajo šele v drugi polovici leta, kar pa se želi s predlaganim zakonom preprečiti.

Iz razloga, ker se na področju statusov uporabnikov proračuna v praksi že kaže anarhija, se s predlaganim zakonom striktno določa statusne oblike posrednih uporabnikov proračuna in tudi prehodno obdobje za njihovo preoblikovanje.

Predlagani zakon določa tudi enotno ureditev financiranja posrednih uporabnikov iz proračuna. Financiranje posrednih uporabnikov proračuna je urejeno na način, da posredni uporabniki proračuna prejmejo izhodišča za pripravo svojih finančnih načrtov. Nadalje predlagani zakon določa, da se bodo sprejeti finančni načrti posrednih uporabnikov v informacijskem sistemu posredovali v potrditev pristojnemu neposrednemu uporabniku, ki predlog finančnega načrta in programa dela potrdi ali ga zavrne v roku 60 dni.

Predlagani zakon omogoča tudi tekoče spremljanje finančnega poslovanja posrednih uporabnikov proračuna na način, da UJP spremlja plačila izdatkov posrednih uporabnikov proračuna, po posameznih ekonomskih namenih in da po preteku posameznega trimesečja pripravi poročila s podatki o izvedenih plačilih posrednih uporabnikov proračuna za pretekle tri mesece ter te podatke zagotovi neposrednim uporabnikom oziroma občinam, v katerih pristojnost sodi posamezni posredni uporabnik proračuna in ministrstvu, pristojnemu za finance. Z uporabo informacijskih sistemov bo tako omogočeno spremljanje finančnega poslovanja posameznih posrednih proračunskih uporabnikov.

Predlagani zakon omejuje zadolževanje posrednih uporabnikov na način, da se lahko zadolžijo pri upravljavcu sistema EZR likvidnostno in kratkoročno, dolgoročno pa le za izvajanje projektov, ki so financirani oziroma sofinancirani z EU sredstvi. Finančni najem in blagovni krediti so v zakonu prepovedani. Razlog je predvsem v tem, da je praviloma finančni najem bistveno dražji od najema posojila. Poleg navedenega zakon določa tudi, da posredni uporabniki proračuna prosta denarna sredstva nalagajo le v sistemu EZR in ne več pri poslovnih bankah kot doslej.

Predlagani zakon posrednim uporabnikom proračuna ne omogoča pridobivanja kapitalskih naložb. Javni zavodi že po veljavnem zakonu, ki ureja javne finance ne smejo pridobivati kapitalskih naložb, s predlogom tega zakona pa se prepoved širi tudi na občine. Predlagani zakon omejuje tudi pridobivanje kapitalskih naložb državi in občini, saj se njihovo pridobivanje kot podlaga zahteva akt, ki ga sprejme državni zbor oziroma odlok, ki ga sprejme občinski svet, iz katerega izhaja vsebinsko opredeljen javni

interes za pridobitev kapitalske naložbe. Pri določitvi predlagane ureditve je bilo upoštevano Mnenje o javnofinančnem vprašanju, ki ga je v decembru 2015 izdalo Računsko sodišče, v katerem se predlagateljem zakonov svetuje, da s spremembo zakonodaje uveljavijo splošno omejitev pridobivanja kapitalskih naložb. Računsko sodišče je svoje priporočilo utemeljilo z dejstvom, da je osnovna naloga tako občin kot posrednih proračunskih uporabnikov izvajanje dejavnosti v javnem interesu. Pridobivanje kapitalskih naložb pa vsekakor ni razlog, zaradi katerega je neka občina ali posredni proračunski uporabnik ustanovljen.

Predlagani zakon širi posle upravljanja denarnih sredstev EZR tako na državni kot tudi občinski ravni. Na občinski ravni se širi nabor depozitov (do sedaj je namreč upravljavec denarnih sredstev sistema EZR občine sredstva plasiral zgolj v nočne depozite) in hkrati širi notranja konsolidacija denarnih sredstev sistema EZR občine na sprejemanje vlog s strani uporabnikov občine in dajanje kratkoročnih posojil uporabnikom občine z ročnostjo do leta dni. Aktivno upravljanje denarnih sredstev sistema EZR občin bo potrebno na strani občin vzpostaviti v roku leta dni, v nasprotnem primeru se bodo občine in njihovi uporabniki proračuna vključili v sistem EZR države. Občinam, ki se bodo odločile ohraniti svoj EZR občine, bo ministrstvo za finance v brezplačno uporabo zagotovilo aplikativno podporo. Jasneje kot v obstoječem zakonu je opredeljen status EZR ter s tem povezano evidentiranje transakcij v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi in prakso držav s podobnimi ureditvami ter način poročanja.

Iz zakona, ki ureja financiranje občin so prenesene določbe, ki se nanašajo na zadolževanje občin, saj je smiselno, da se zadolževanje vseh institucionalnih enot ureja v enem zakonu.

Predlagani zakon sledi predlogu Zakona o računovodstvu v delu, ki se nanaša na prihodke in odhodke uporabnikov enotnega kontnega načrta, ki se bodo po preteku prehodnega obdobja izkazovali v poslovnih knjigah skladno z načelom nastanka poslovnega dogodka in še vedno tudi po načelu denarnega toka.

Zakon opredeljuje poslovno poročilo kot poročilo o doseženih ciljih in rezultatih ter določa, da je sestavni del letnega poročila za proračun in zaključnega računa tudi bilanca stanja.

S predlaganim zakonom se določa tudi delna centralizacija notranjega nadzora javnih financ, saj se na ta način izboljšuje kvaliteta nadzora, hkrati pa se znižuje stroški proračunskim uporabnikom.

2. Cilji, načela in pogloblitve rešitve predloga zakona

2.1 Cilji predloga zakona so:

- zagotoviti vzdržne javne finance;
- zagotoviti zakonski okvir za učinkovito upravljanje z javnimi financami;
- določiti jasnejšo opredelitev pojmov;
- določitev subjektov za katere zakon velja;
- zagotoviti makroekonomsko stabilnost ter trajen in stabilen narodnogospodarski razvoj;
- določitev temeljnih pristojnosti neposrednih uporabnikov;
- določitev pravic in obveznosti proračunskih uporabnikov, ki so odgovorni za pripravo, sprejem in izvrševanje proračuna oziroma finančnega načrta;
- določitev časovnega okvira za predložitev finančnih načrtov in programov dela;
- določitev dokumentov, ki so sestavni del proračuna države oziroma občine in določitev dokumentov, ki so sestavni del finančnih načrtov neposrednih proračunskih uporabnikov, ZPIZ in ZZZS in posrednih uporabnikov proračunov;
- določiti način zagotavljanja sredstev za financiranje funkcij državnih in občinskih organov;
- vzpostavitev celovitega in konsistentnega pravnega sistema, ki ureja vse elemente upravljanja sredstev javnih financ za proračunske uporabnike;
- določiti večletno proračunsko načrtovanje v okvirih Srednjeročne fiskalne strategije vlade;
- omogočiti vladi, da v Državnem programu razvojnih politik določi prioritete vlade, ki so ključnega pomena za razvoj Slovenije in ki hkrati sledijo omejitvam iz zakona, ki ureja fiskalno pravilo;

- zagotoviti proračunskim uporabnikom, da svoje projekte, ki imajo večletno dimenzijo, pravočasno načrtujejo in nemoteno izvajajo;
- določiti večjo preglednost prikaza proračuna na podlagi novih metodologij, ki omogočajo mednarodne primerjave;
- oblikovati skupno fiskalno disciplino katere bistveni lastnosti sta celovitost in transparentnost;
- oblikovati učinkovitejši sistem nadzora, ugotavljanja kršitev in sankcioniranja kršiteljev;
- učinkovito povezovanje vseh elementov upravljanja z javnimi sredstvi.

2.2. Načela predloga zakona:

Sistem proračunskega in javnega financiranja zakon gradi na načelih, ki so že vzpostavljena v našem sistemu financiranja javne porabe. To so klasična proračunska načela, katerih spoštovanje je potrebno za racionalno in učinkovito načrtovanje in vodenje fiskalne politike in upravljanja proračuna ter celotnih javnih financ. Proračunska načela so vodila, ki jih je treba upoštevati v vseh fazah proračunskega ciklusa in so konkretizirana v posameznih zakonskih rešitvah. Poleg že uveljavljenih javnofinančnih načel (načelo zakonitosti, gospodarnosti, učinkovitosti, specialnosti, javnosti proračuna, itd), predlog zakona določa tudi načelo fiskalne odgovornosti ter načelo varnosti, likvidnosti in donosnosti pri upravljanju z denarnimi sredstvi sistema EZR.

2.3. Poglavitne rešitve

S predlaganim zakonom se prvenstveno želi vzpostaviti vzdržne javne finance. Iz navedenega razloga zakon vsebuje poleg načela fiskalne odgovornosti, obveznost srednjeročnega načrtovanja fiskalne politike. Iz predlaganega zakona izhaja obveznost priprave dveh novih dokumentov in sicer:

- Državni program razvojnih politik, ki ga bo vlada sprejema do konca novembra tekočega leta in v katerem bodo vsebovane prioritete vlade, ki so ključnega pomena za razvoj Slovenije in izhajajo tudi iz strategije razvoja Slovenije, in
- Srednjeročna fiskalna strategija, ki jo bo vlada sprejemala najpozneje do konca februarja tekočega leta, v njej pa bodo vsebovani vsi elementi, ki so nujni za uresničitev srednjeročnega fiskalnega cilja.

V zakonu je določena jasnejša opredelitev osnovnih pojmov, ki se uporabljajo za agregiranje javnofinančnih podatkov pri načrtovanju in pri poročanju o stanju v državi, kot tudi pri določanju pravil, ki jih postavlja zakon.

Poudarek na programskem proračunu. Pravilno načrtovanje proračunov je eden najpomembnejših elementov delovanja uprave. Če ne poteka optimalno in se namesto na programsko načrtovanje osredotoča na indekse preteklih let, je izvajanje zastavljenega programa manj učinkovito, predvsem pa manj zanesljivo.

Predlog zakona določa obveznost priprave ocene finančnih posledic pri pripravi zakonov in tudi podzakonskih predpisov, ki mora biti pripravljena tako, da izkazuje finančne posledice za celoten sektor država.

Podrobneje se ureja priprava proračunov za naslednje leto in leto, ki temu sledi, sprememb proračunov ter rebalansa za državo, občine in finančne načrte ZPIZ, ZZZS in proračunskih uporabnikov.

Pri porabi sredstev proračunske rezerve, ki je namenjena za financiranje nujne pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ter nujnih in neodložljivih nalogah in delih zaščite, reševanja in pomoči se določa fleksibilnejša ureditev, saj je v tovrstnih primerih nujno potrebno, da se lahko sredstva zagotovijo takoj oziroma v čim krajšem času.

Iz zakona, ki ureja izvrševanje proračuna so se v predlagani zakon prenesle določbe glede rokov plačevanja obveznosti, s tem pa se upravičencem do javnih sredstev in gospodarskim subjektom zagotavlja pravočasno poravnavanje obveznosti predvsem ob upoštevanju, da je za neplačevanje obveznosti v zakonsko določenih rokih zagrožena kazen.

Predlagani zakon omejuje pridobivanje kapitalskih naložb države in občin in sicer v tem smislu, da je pridobitev kapitalske naložbe dopustna le na podlagi zakona, ki opredeljuje javni interes. Posredni uporabniki, razen tistih, ki imajo pravno podlago za pridobitev kapitalske naložbe določeno v zakonu, ne smejo pridobivati kapitalskih naložb.

Predlagani zakon zahteva tudi večjo skrbnost pri ravnanju s terjatvami in sankcionira odgovorno osebo proračunskega uporabnika pri katerem je zaradi nepravočasne izterjave, terjatev zastarala. O zastaranih terjatvah je treba poročati.

Iz zakona, ki ureja financiranje občin so v predlagani zakon prenesene določbe o zadolževanju občin, saj je smiselno, da se zadolževanje za vse institucionalne enote sektorja država ureja v enem zakonu. Hkrati predlagani zakon določa, na kakšen način lahko občine zavarujejo plačila za svoje obveznosti.

Predlagani zakon določa tudi način zadolževanja pravnih oseb, ki so uvrščene v sektor S.13112, S13113. S. 1314, S 11001, S.15 na ravni države in občin, ter zadolževanje v sistemu EZR.

Nadalje se s predlaganim zakonom ureja priprava in predložitev letnih poročil, za blagajne javnega financiranja kot tudi za neposredne uporabnike ter posredne uporabnike proračunov.

Poleg pravilnega načrtovanja proračunov je pomemben element delovanja uprave tudi notranji nadzor javnih financ. Uvaja se tudi delna centralizacija notranjega nadzora javnih financ in pa večji inšpekcijski nadzor nad kršitvami določb predlaganega zakona.

II.

3. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

NEMČIJA

Nemčija je federalna parlamentarna republika, ki temelji na treh stebrih: zveznem, deželnem in občinskem. Zvezne dežele imajo svoje vlade (ki jih izvolijo deželni parlamenti), javno upravo in neodvisno sodstvo, ki so določeni v deželnih ustavah. Vsaka dežela in občina je javni organ s svojo oblastjo. Vseh 16 zveznih dežel ima precejšnja zakonodajna pooblastila in je odgovornih tudi za administracijo in izvajanje številnih zveznih zakonov. Zvezne dežele tudi sodelujejo v zveznem zakonodajnem postopku, preko svojih predstavnikov v Bundesrat-u (Zvezni svet; zgornji dom parlamenta).

Za oblikovanje ministrstva ni potreben zakon in ministrstva se lahko ustanovijo, združijo ali odpravijo na podlagi vladne uredbe. Ker zvezna vlada izvaja naloge na državni ravni, ima večje število ministrstev kot zvezne dežele, a ker Ustava upravne naloge nalaga predvsem zveznim deželam, so zvezna ministrstva dokaj majhna in z redkimi izjemami (na primer carina) nimajo regionalnih izpostav. Notranjo strukturo ministrstev določa ministrski red. Vsako ministrstvo ima lasten proračunski oddelek in glavnega finančnega uradnika (ki je zadolžen za pripravo proračuna), ki ima pri proračunskih pogajanjih pomembno vlogo.

Na splošno velja, da so javnopravni izvršni organi del proračuna svojih nadrejenih ministrstev. Njihove proračune določa ministrstvo, ki tudi preverja zakonitost porabe denarja. Določeni organi imajo precejšnje lastne prihodke, za katere zakon določa, da predstavljajo prihodke zveznega proračuna. Zvezni proračun samo odobri transferje organom, kot so Uprava za trg dela (za plačevanje nadomestil za brezposelnost) in Uprava za socialno varstvo (za plačevanje pokojnin).

Za razliko od večine drugih držav, kjer proces sprejema proračuna na vladi urejajo odloki in/ali dogovori, v Nemčiji postopke za pripravo in sprejem predloga proračuna znotraj izvršilne oblasti, urejajo zakoni.

1. Pravni okvir proračunskih postopkov

Nemčija ima zelo obsežen in podrobno urejen pravni okvir za proračunske postopke na različnih vladnih ravneh. Že nemška ustava (*Grundgesetz*) določa nekatere izmed temeljnih zahtev proračunskega procesa, določa pa tudi fiskalna razmerja med federacijo (zveznim vladnim nivojem) in zveznimi deželami, ki uživajo visoko stopnjo avtonomije. Poleg Ustave pa proračun ureja še število drugih zakonov in predpisov.

Nemška proračunska ureditev vsebuje veliko informacij o finančnih sredstvih in njihovih namenih, ne vsebuje pa specifičnih informacij o korelaciji proračunskih programov s strateškimi cilji ali kazalniki uspešnosti.

Nekaj glavnih proračunskih določil, ki jih vsebuje nemška Ustava:

- zvezna država in posamezne zvezne dežele so avtonomne pri upravljanju lastnih proračunov, le-ti pa morajo biti uravnoteženi in v skladu s predpisi EU;
- vsaka veja oblasti (na zvezni in deželni ravni) mora financirati lastne odhodke, so pa določene tudi pravne podlage, ko lahko zvezna raven dodeli deželni ravni finančno pomoč;
- znotraj zvezne ureditve je vsako ministrstvo samostojno odgovorno za vodenje lastnih zadev;
- določa načela za zviševanje posebnih oblik obdavčenja in prerazporeditev obdavčitve na zvezni in deželni ravni;
- določa t.i. pravilo „zavore dolga“ (*debt brake*), s katerim utrjuje in operacionalizira uravnoteženje proračuna. Gre za celovito reformo, ki uvaja dolgoročno fiskalno konsolidacijo in zahteva, da imajo zvezna država in zvezne dežele uravnotežene finance.

Najpomembnejši proračunski zakoni, ki so bili sprejeti v 60. letih prejšnjega stoletja, natančno predpisujejo proračunska načela, ki so skladna z makroekonomsko stabilnostjo. Med najpomembnejše proračunske predpise štejemo zlasti naslednje pravne akte:

- **Zakon o proračunskih načelih (*Haushaltsgrundsatzgesetz*)** – ta zakon je posebnost nemškega proračunskega pravnega okvirja in velja tako za zvezno državo kot tudi za neodvisne vlade v posameznih zveznih deželah in občinah. Prvi del Zakona o proračunskih načelih določa obveznosti v zvezi s pripravami na proračun, izvajanjem, računovodstvom in neodvisnim zunanjim revidiranjem.
- **Zvezni zakon o proračunu (*Bundeshaushaltsordnung*)** – zakon se glede zveznega proračuna nanaša na Zakon o proračunskih načelih in določa pravila za letni postopek priprave in sprejema proračuna, kot tudi implementacijo proračuna ter vzdrževanje in revizijo računov. Določa tudi, da je skupaj z letnim proračunom, potrebno predložiti tudi finančno poročilo (poročilo o trenutnem stanju javnih financ in njihov pregled). Zvezni zakon o proračunu določa tudi možnost »blokade« posamezne proračunske postavke, tako da se iz nje ne more črpati sredstev brez izrecne odobritve Zveznega ministrstva za finance.
- **Akt za spodbujanje ekonomske stabilnosti in rasti (*Gesetz zur Förderung der Stabilität und des Wachstums der Wirtschaft*)** – ta akt določa, da morajo vsi proračuni (zvezni in deželni) upoštevati zahteve splošnega gospodarskega ravnovesja. Med drugim določa tudi, da mora zvezna vlada Bundestagu (Zvezni odbor; spodnji dom parlamenta) vsako leto (januarja) predložiti ekonomsko poročilo, ki mora vsebovati tudi odgovor na zadnje letno poročilo, katerega izda Svet neodvisnih ekonomskih strokovnjakov. Med pomembnejše določbe tega akta sodijo določila, da mora biti zvezni proračun določen na podlagi vnaprej predvidenega 5-letnega obdobja in da mora Zvezno ministrstvo za finance vsako leto izdati finančni načrt.
- **Zakon o zveznem računskem sodišču (*Gesetz über den Bundesrechnungshof*)** - zakon ustanavlja Zvezno računsko sodišče kot vrhovni zvezni organ, ki izvaja vladno revizijo (pravna podlaga za delovanje Zveznega računskega sodišča je opredeljena tudi v Ustavi in Zveznem zakonu o proračunu). Zvezno računsko sodišče (*Bundesrechnungshof*), skupaj s še devetimi regionalnimi podružnicami, opravlja zunanjo revizijo na zvezni ravni. Neodvisna računsko sodišča obstajajo tudi na ravni zveznih dežel, kjer opravljajo podobno vlogo kot Zvezno računsko sodišče na zvezni ravni. Pravna podlaga za njihovo delovanje je opredeljena v ustavah in zakonih zveznih dežel. Zvezno računsko sodišče ima izjemno široka pooblastila, saj pokriva celotno finančno delovanje zvezne države, vključno z ločenimi premoženjskimi skladi. To pooblastilo zajema skoraj vse javnopravne subjekte in institucije za socialno varnost, ki se ustanovijo na podlagi zveznega zakona, ter subjekte zasebnega prava, v katerih ima zvezna država lastniški delež. Nadalje lahko Zvezno računsko sodišče revidira organe izven zvezne javne uprave, ki izvajajo dele zveznega proračuna oziroma prejemajo plačila iz proračuna ali zvezna nepovratna sredstva. Zvezno računsko sodišče lahko obseg revizije omeji po lastni presoji, ko se pristojnosti prekrivajo pa revizijo opravlja skupaj z deželnimi računskimi sodišči.

Zvezno revizijsko sodišče prispeva k proračunu v več fazah. Sodišče sodeluje pri pogajanjih oz. usklajevanjih med Zveznim ministrstvom za finance in resornimi ministrstvi (po tem, ko so marca sprejeta ključna izhodišča proračuna). Sodišče se lahko tudi pozove, da zagotovi informacije v predhodnih fazah proračunskega usklajevanja.

Ustavni in zakonski okviri, ki urejajo nemški proračun, dajejo še posebno pozornost določitvi pravil in načel po katerih se določi in izvrši proračun. Ključna načela, ki izhajajo iz omenjenih okvirjev, so:

- univerzalnost: vsak vladni subjekt mora imeti proračun, ki celovito in avtoritativno določa vse prihodke in odhodke (dopuščene so le redke izjeme);
- ciljnost: vsako proračunsko poglavje mora imeti zastavljen cilj, za katerega se lahko porabijo sredstva. Proračunske opombe lahko nadalje opredelijo posamezne postavke;
- zamenljivost: vsi zbrani prihodki se morajo porabiti za to, da se pokrijejo vsi izdatki na skupnem zveznem računu. T.i. »ear-marking sistem« (sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev) ni dovoljen, razen v primeru pokojnin in zdravstvenega zavarovanja;
- letnost: proračun je potrebno obravnavati v enoletnem ali v dvoletnem obdobju, kjer je vsako leto obravnavano posebej (v praksi se slednja določba na zvezni ravni ne uporablja);
- praktična večletnost: proračun mora biti pospremljen z 5-letnim finančnim načrtom (katerega osnova ni pravno zavezujoča), ki prikazuje razvoj javnih financ;
- pravočasnost: proračuni morajo biti sprejeti pred pričetkom fiskalnega leta. Če proračuni niso sprejeti do konca fiskalnega leta, lahko zvezna vlada, v skladu z Ustavo, odredi financiranje, nujno za delovanje z zakonom določenih organov, izvaja ukrepe v skladu z veljavno zakonodajo, izpolnjuje obveznosti zvezne države in nadaljuje s projekti oziroma izvaja transferje, ki so bili potrjeni v proračunu za prejšnje leto;
- določnost: Zakon o proračunu se ne ukvarja z zadevami, ki se ne tičejo letnega proračuna;
- učinkovitost in ekonomičnost: sredstva morajo biti dodeljena in porabljena skladno z načeli, ki zagotavljajo doseganje optimalnih rezultatov z dodeljenimi sredstvi in zmanjševanje porabe sredstev pri doseganju zastavljenih ciljev;
- proračunsko ravnovesje: nedavno sprejeto »pravilo zavor« (t.i. *brake rule*) prenavlja in krepi nekdanje proračunsko načelo glede vzdrževanja ravnovesja med prihodki in odhodki. Iz te bistvene ustavne določbe izhajajo načela, ki se nanašajo na natančnost in zanesljivost proračunskih podatkov, kar je bistvo fiskalnega upravljanja;
- odobritev in odgovornost: Parlament (oz. bolj specifično Bundestag) ima vse pristojnosti, da odobri in tudi spremeni proračun, ima pa tudi pravico sprejeti revidiran zaključni račun izvajanja proračuna.

2. Proračunski cikel zveznega proračuna

Na podlagi ustavnih in zakonskih določb, mora zvezna država sprejeti Zakon o proračunu in vsako leto določiti svoje izdatke za prihodnje leto in načrt kako bo te izdatke »pokrila« s pomočjo prihodkov in morebitnega zadolževanja. Formalno gledano je zvezni proračun sestavljen iz letnega Zakona o proračunu in njemu pripadajoče druge proračunske dokumentacije.

Priprave proračuna se začnejo v novembru oz. v decembru, dve leti pred začetkom leta za katerega se proračun pripravlja. Posamezna resorna ministrstva Zveznemu ministrstvu za finance sporočijo svoja osnovna proračunska izhodišča in morebitne nove prioritete, za katere želijo, da so odražene v končni razdelitvi proračunskih sredstev. V letu, ki je pred letom za katerega se proračun pripravlja (in sicer v mesecu marcu), kabinet sprejme ključne odločitve, skupaj s celotno porazdelitvijo sredstev za vsako posamezno ministrstvo, za proračunsko leto in nadaljnja tri leta.

Predlog proračuna se, skupaj s predlogom Zakona o proračunu, posreduje v obravnavo Bundestagu in Bundesratu, pred začetkom fiskalnega leta (praviloma je to najkasneje prvi teden zasedanja Bundestaga po 1. septembru), kar predstavlja izjemo v nemškem pravnem redu, saj navadno zvezni kancler predlog zakona najprej pošlje v Bundesrat in šele nato (skupaj s pripombami Bundesrat-a) tudi v Bundestag. V obeh domovih parlamenta sta predloga skrbno pregledana, naredi pa se tudi primerjava s finančnim načrtom in v njem določenimi cilji za naslednjih pet let. Finančni načrt pripravi Zvezno ministrstvo za finance, sprejme pa ga zvezna vlada.

Bundesrat mora v roku 6. tednov podati svoje pripombe na predlog proračuna. Zvezna vlada poda odgovore na Bundesratove pripombe, nato pa predlog, z vso pripadajočo dokumentacijo, pošlje v Bundestag. Slednje pomeni tudi to, da lahko Bundestag v svojo razpravo vključi tudi stališča zveznih dežel. Razprava v Bundestag-u je sestavljena iz treh branj. Pri prvem branju Zvezno ministrstvo za

finance predstavi proračun, po razpravi, ki navadno traja več dni, pa se predlog proračuna posreduje Proračunskemu odboru. Preiskovalci v tem odboru proučijo vsako postavko za vsak odhodek posebej, se o njej posvetujejo in nato svoja priporočila pošljejo Proračunskemu odboru. Dana priporočila se nato proučijo v okviru t.i. resornih proračunskih pogajanj. Na koncu Proračunski odbor Bundestag-u predloži bolj ali manj dopolnjen predlog proračuna. Sledi drugo branje, pri čemer je največji poudarek na pogajanjih med koalicijo in opozicijo. Na tej stopnji se glasuje o vsakem proračunskem oddelku posebej. V tretjem branju se dokončno glasuje o vseh proračunskih predpisih, vključno z vsemi spremembami.

Proračun, ki je bil sprejet v Bundestag-u se nato predloži še Bundesrat-u. Če se Bundesrat takoj strinja s proračunom, je Zakon o proračunu podpisan s strani zveznega ministra za finance, zveznega kanclerja in zveznega predsednika in je objavljen v zveznem uradnem listu.

V kolikor pa ima Bundesrat kakršnekoli pridržke glede predloženih aktov, lahko zahteva, da se skliče odbor za mediacijo. Če slednji odbor predlaga kakšne amandmaje, mora Bundestag ponovno glasovati o proračunu. Če so predlagane spremembe zavrnjene s strani večine predstavnikov Bundestaga, ima Bundesrat še vedno pravico, da vloži ugovor, ki pa ga lahko Bundestag zavrne. S tem se postopek glasovanja o proračunu konča. Zakon se podpiše in objavi.

Po objavi zakona ima Bundestag nalogo, da redno spremlja tekoče davčne prihodke, kar je v pristojnosti Proračunskega odbora. Računski odbor (ki je pododbor Proračunskega odbora) pa nadzoruje vlado in v luči te funkcije tesno sodeluje z Zveznim računskim sodiščem.

Ob koncu fiskalnega leta Zvezno računsko sodišče skrbno prouči dejanske proračunske prihodke in odhodke, na podlagi česar pripravi svoje zaključke o upravljanju zveznega proračuna. Ta opažanja so pomembna predvsem v primeru, če mora Parlament razpustiti zvezno vlado.

Letni proračunski cikel je torej razdeljen v tri ločene faze:

- priprava ključnih odločitev v marcu, ki vodijo k sprejetju letnega programa stabilnosti v aprilu (kakor to zahtevajo pravila EU);
- priprava predloga zveznega proračuna in 5-letnega finančnega načrta, ki sta nato avgusta predložena v Parlament;
- obravnava in sprejem proračuna v Parlamentu, kjer ima še posebej močno vlogo Proračunski odbor Bundestag-a.

Od leta 2010 naprej nemški proračuni odražajo sprejete proračunske omejitve, odraža se tudi politična usmeritev dodeljevanja sredstev, vse skupaj pa se izraža v značilnem t.i. »top-down« procesu, kjer je zgornja meja odhodkov v proračunu točno določena. Ta proces spodbuja večjo jasnost in kontinuiteto pri srednjeročnem načrtovanju proračuna. Vsakoletni proračunski cikel mora vključevati tudi izračun preostalega dolga in potrebnih sredstev za njegovo poplačilo še pred zapadlostjo obveznosti (to mora biti razvidno tudi v proračunskih postavkah). Omenjeni izračun mora biti opravljen tako za tekoče proračunsko leto, kot tudi za prihodnja tri leta. Ko se začne nov proračunski cikel, se postavke za tekoče leto prenesejo iz prejšnjega cikla in predstavljajo jasno izhodišče oz. začetno pozicijo za proračunska pogajanja: kakršnokoli novo financiranje mora izvirati iz povečanih prihodkov (boljših od pričakovanih), iz določenih prihrankov, rezov v osnovnih sredstvih ali iz kakšne kombinacije teh pristopov. Mehanizmi za določanje politike varčevanja znotraj osnovnih sredstev so omejeni.

Izvrševanje proračuna je primarno v pristojnosti posameznih resornih ministrstev, ki imajo na voljo tudi nekaj mehanizmov, ki omogočajo delno fleksibilnost pri razporeditvi sredstev. Nemški proračun vsebuje zelo veliko število različnih postavk (preko 6.600), vendar pa imajo v praksi izvajalci proračuna določeno svobodo pri prerazporejanju sredstev na druga, sorodna področja. Na posameznih področjih obstaja celo možnost, da se neporabljena sredstva prenesejo v prihodnje proračunsko leto, vendar pa je potrebno take prenose nadomestiti z enakovrednimi prihranki.

Bundestag in njegov Proračunski odbor imata močno vlogo pri pregledovanju proračuna in, v nekaterih primerih, celo pri spreminjanju osnutka proračuna še pred njegovim sprejetjem. Proračunski odbor uporablja sistem namenskih, obojestranskih poročevalcev, ki sodelujejo direktno z resornimi ministrstvi glede posameznih vsebin predloga proračuna. Amandmaji, ki jih predlaga Proračunski odbor, so navadno sprejeti s strani Bundestag-a. Ustava pa strogo omejuje pravico parlamenta do vlaganja dopolnil. Predpise, ki povečujejo porabo predlagano s strani vlade, ali ki vključujejo morebitne nove odhodke, mora odobriti tudi vlada. Podobno določilo velja tudi za predpise, ki zmanjšujejo porabo. Vlada lahko od Bundestaga zahteva tudi preložitve glasovanja o takšnih predlogih zakonov. Ustava določa, da lahko vlada odobritev predpisov odklanja največ šest tednov.

Ustava pravi, da je za predloge zakonov, ki povečujejo proračunske odhodke, ki jih predlaga zvezna vlada ali vključujejo oz. bodo povzročili nove odhodke, potrebna privolitev zvezne vlade. To velja tudi za predloge zakonov, ki vključujejo oz. bodo povzročili zmanjšanje prihodkov. Tudi za ukrepe, ki bi lahko zvezni državi ali zveznim deželam naložili odhodke v prihodnjih letih, velja, da so dovoljeni samo, če je to omogočeno v proračunu.

Investicijski izdatki in drugi odhodki, ki se financirajo iz namenskih prihodkov, se lahko prenašajo. Drugi odhodki se lahko prenašajo, če so namenjeni za konkreten namen v obdobju več let in če je to v interesu učinkovitosti in gospodarnosti. Pri prenesenih odhodkih se lahko pojavijo natečena sredstva, ki so na voljo za določen namen po preteku finančnega leta in se morajo porabiti do konca naslednjega finančnega leta. Finančni minister lahko odobri prenos odhodkov v posebnih, upravičenih primerih, pod pogojem, da se sredstva v naslednjem finančnem letu porabijo za že odobrene ukrepe. Zakon o prilagoditvi proračunske zakonodaje zvezni državi in zveznim deželam iz leta 1997 je ta določila razširil, saj je upravičenost do prenosa razširil na vse odhodke, ki spadajo pod fleksibilno ureditev. Ta zakon je ukinil tudi zahtevo, da morajo resorji pri uporabi nepričakovanih sredstev hkrati zagotoviti prihranke.

LATVIJA

Republika Latvija je svojo samostojnost ponovno pridobila leta 1991, ko je takratna Sovjetska zveza priznala njeno neodvisnost. Po razglasitvi neodvisnosti je, tako kot večina baltskih držav, sledila načelom ekonomske politike, ki so bile usmerjene k reševanju problemov liberalizacije cen in sistema trgovanja, postopne eliminacije državnih subvencij ter privatizacije državnih podjetij. Vzpostaviti so morali tudi nacionalni davčni sistem, oblikovati neodvisni državni proračun in nacionalno valuto. Latvija je želela svoje centralno-plansko gospodarstvo preobraziti v tržno, za kar je bila potrebna obsežna ekonomska reforma.

Za latvijski proračun sta značilni predvsem naslednji karakteristiki:

- neprekinjenost proračuna – v času visoke gospodarske rasti je bilo značilno veliko število sprememb proračuna, z vsaj enim dopolnilnim proračunom med letom in dodatnimi izdatki vsako proračunsko leto. Zaradi posledic take prakse so morali v letu 2009 narediti nekaj bistvenih rezov v proračunske izdatke, da so se lahko prilagodili takratni gospodarski krizi in ohranili zunanjo finančno podporo. V procesu fiskalnih prilagoditev je bila običajna sestava proračuna prekinjena in proračun je izgubil svoj pojem enoletnosti.
- slabo večletno proračunsko načrtovanje – večina držav članic Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (*OECD*) uporablja srednjeročno finančno planiranje, ki se oblikuje že na začetku proračunskega cikla in služi kot vodilo določanja proračuna. Takšna vnaprejšnja določitev odhodkovnega okvira je mogoča samo, če posamezna ministrstva pripravijo večletne ocene že na nivoju postavk, in sicer bodisi na podlagi trenutne zakonodaje ali pa trenutne politike. Takšne večletne napovedi se v Latviji niso pripravljale. Primerjavo med zgornjimi mejami odhodkovnega okvira in vsoto vseh postavk je omogočil pregled sredstev, ki je pokazal, ali je še dovolj prostora za nove izdatke ali pa je morda potrebno varčevanje.

Avgusta leta 2006 je Kabinet ministrov sprejel nov, na programski shemi temelječ proračun s triletno perspektivo. Osnovo načelo te reforme je bilo oblikovano s pomočjo Svetovne banke (*World Bank*). Novi proračun je bil prvič uporabljen leta 2007, med pripravo proračuna za leto 2008. Namen reforme je bil, da se letni proračun vstavi v širši, triletni okvir. Novi proračunski postopek nalaga, da se, kot doslej, proračun sprejme za obdobje enega leta, vendar pa mora biti pospremljen še z dvoletnim okvirom, ki mora vsebovati zgornje odhodkovne omejitve za ministrstva in ostale vladne institucije. Namen te reforme je bolj povezati proračun s strateškimi načrti, ki jih pripravijo ministrstva za obdobje treh let.

Nova ureditev proračun deli po posameznih proračunskih uporabnikih, programih in podprogramih (v povprečju ima eno ministrstvo 10 programov). Večina pridobljenih evropskih sredstev je organiziranih v posebnem programu. Proračun posameznega ministrstva, kot tudi programi in podprogrami, so nadalje razčlenjeni po ekonomskih klasifikacijah in načeloma vsi uporabljajo devet glavnih tipov izdatkov in štiri glavne tipe sredstev s katerimi se ti izdatki pokrivajo. Med slednje prihodke sodijo dotacije iz splošnih sredstev, prihodki od plačanih storitev, ostali lastni prihodki, tuje finančne pomoči in transferji. Izjemo predstavlja le proračun socialnega zavarovanja, pri katerem so prispevki za socialno varnost prikazani kot integralni prihodki.

Skupni državni proračun je sestavljen iz proračuna države in proračunov lokalnih skupnosti. Oba, državni in lokalni proračun, pa sta sestavljena iz dveh delov: splošni proračun (financira se iz splošnih oz. integralnih sredstev) in posebni proračun (izdatki posebnega proračuna se pokrivajo iz namenskih sredstev).

Konsolidiran državni proračun:

Konsolidiran proračun države	Konsolidirani proračuni lokalnih oblasti
splošni proračun	splošni proračun
posebni proračun	posebni proračun

Glavno vlogo v proračunskem procesu imajo Kabinet ministrov, Ministrstvo za finance, Generalni sekretariat vlade, Ministrstvo za lokalni razvoj in lokalno samoupravo in ostala resorna ministrstva. Med gospodarsko krizo sta pomembno vlogo v proračunskem procesu odigrala tudi Mednarodni denarni sklad (*International Monetary Fund; IMF*) in Evropska komisija.

Znotraj Ministrstva za finance je ključni organ Proračunski oddelek, ki je pod vodstvom namestnika državnega sekretarja za proračunske zadeve. Makroekonomsko in prihodkovno načrtovanje pa je v pristojnosti Sektorja za ekonomske analize in fiskalno politiko, ki je prav tako sestavni del Ministrstva za finance.

1. Proračunski cikel

Redni proračunski postopek se začne že v začetku koledarskega (in sovpadajočega proračunskega) leta, ko Ministrstvo za finance in Generalni sekretariat vlade oblikujeta srednjeročne cilje in proračunske prioritete za naslednja tri leta. Pravzaprav gre za napoved makroekonomskega razvoja in fiskalni okvir. Te napovedi in okvirje mora v marcu potrditi še Kabinet ministrov.

Ministrstva in ostali centralni državni organi predložijo svoje, nove ali le posodobljene, operative strategije Kabinetu ministrov do konca februarja. Operativne strategije morajo, med drugim, vsebovati tudi seznam predlogov novih političnih pobud, katere morajo biti razvrščene po prednostnem vrstnem redu. V začetku aprila, Ministrstvo za finance, Generalni sekretariat vlade in Ministrstvo za regionalni razvoj in lokalno oblast, skrbno proučijo in ocenijo predlagane nove politike, ki so jih podala posamezna resorna ministrstva. Ocenjevanje novih predlogov je edina formalna vloga Generalnega sekretariata vlade, ki jo odigra v proračunskem ciklu, vendar pa ima kljub temu več neformalnih vlog, kot je npr. sodelovanje pri diskusiji o rezih v proračun. Na podlagi zaključkov omenjenega ocenjevanja, Ministrstvo za finance pripravi osnutek seznama novih političnih predlog za vsa odhodkovna področja.

Ministrstvo za finance, v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarstvo in banke, pripravi srednjeročni ovir makroekonomskega razvoja in fiskalne politike za naslednja tri finančna leta, in ga, sredi aprila, predloži Kabinetu ministrov. Iz tega srednjeročnega okvira je razviden pričakovan makroekonomski razvoj, cilji fiskalne politike, proračunski prihodki, zgornja odhodkovna meja, rezervna sredstva in druge odhodkovne omejitve za vsako ministrstvo in druge državne organe posebej, seveda vse to v okviru zadevnega srednjeročnega okvira. Skupaj s srednjeročnim makroekonomskim okvirom, Ministrstvo za finance predloži tudi osnutek seznama novih politik, ki naj bi bile financirane v naslednjih treh letih. Oba dokumenta Kabinet ministrov prouči in ju odobri v začetku meseca maja.

Kasneje resorna ministrstva, na podlagi navodil za pripravo predloga proračuna, pripravijo svoje proračunske predloge, ki jih morajo do julija predložiti Ministrstvu za finance. Slednje predloge pa ne vključuje večletnih ocen na nivoju postavk, ki so bistvenega pomena za zagotavljanje ujemanja med trenutno zakonodajo oz. politiko in večletnimi zgornjimi omejitvami sredstev. Proračunski oddelek nato prouči predloge posameznih ministrstev, končno besedo glede vključitve teh predlogov v predlog proračunskega zakona pa ima minister za finance. Predlog proračunskega zakona (z vso pripadajočo dokumentacijo) se mora v septembru predložiti Kabinetu ministrov. Kabinet ministrov dobljeno proračunsko dokumentacijo prouči, jo obravnava in na koncu tudi odobri. Sprejeta dokumentacija obsega osnutek letnega zakona o proračunu, celovit seznam vseh predlogov oz. dopolnil k ostali zakonodaji, razlago predloga zakona in srednjeročni okvir o makroekonomskem razvoju in fiskalni

politiki. Ko je vse odobreno, je proračunska dokumentacija, v začetku oktobra, predložena v Parlament.

Ministrstvo za finance je, na podlagi državne zakonodaje, dolžno zagotoviti čim večjo usklajenost med ministrstvi in ostalimi državnimi institucijami, zato tudi potekajo številna usklajevanja in pogajanja med Ministrstvom za finance in ostalimi neposrednimi proračunskimi porabniki. Sporazum med Ministrstvom za finance in drugim ministrstvom oz. drugimi državnimi organi, ki je na takih usklajevanjih dosežen, je potrebno dodati proračunski dokumentaciji, ki se jo predloži Kabinetu ministrov. Če usklajevanja niso uspešna in soglasje ni bilo doseženo, mora Ministrstvo za finance, namesto soglasja, Kabinetu ministrov predložiti svojo izjavo ali izjavo nasprotne strani (drugega ministrstva ali državnega organa), da soglasje ni bilo doseženo in da obstaja (z ene ali druge strani) nasprotovanje proračunskim predlogom, ki so bili tudi zavrženi med samim ocenjevanjem osnutka proračuna.

Vloga parlamenta

Latvija ima enodomni Parlament, imenovan Saeima, ki mora, na podlagi Ustave, sprejeti proračun za vse državne prihodke in odhodke na letni ravni. Pravila splošnega zakonodajnega postopka določajo, da, v kolikor predsednik države odloži razglasitev zakona in vsaj desetina volivcev zahteva, da se predlog zakona obravnava na referendumu, potem je lahko zakon sprejet s strani volivcev na izvedenem referendumu (navadno se tak referendum izvede enkrat ali dvakrat na leto). Vendar pa obstaja določba, ki prepoveduje, da bi se Proračunski zakon poslal na referendum.

Parlament je finančno neodvisen, njegova vloga pri proračunu pa je omejena, kot je to tudi praksa v številnih držav članicah OECD. Že Ustava določa, da je potrebno predlog proračuna predložiti v Parlament, kar je prevzeto tudi v Zakonu o proračunu in finančnem upravljanju, ki podrobneje določa, da mora Kabinet ministrov najkasneje do 1. oktobra v Parlament predložiti predlog proračunskega zakona. Ta rok je večinoma upoštevan, zamude pa se navadno zgodijo v letu, v katerem so volitve.

Skupaj s predlogom proračuna je potrebno predložiti še številne druge dokumente, kot so: obrazložitev predloga proračuna, okvir za srednjeročni makroekonomski razvoj in fiskalno politiko... Pripadajočih dokumentov je navadno okoli 30. Na podlagi vladnega predloga lahko Parlament tudi sprejme dopolnilni proračun med proračunskim letom. Parlament prav tako odobri letni zaključni račun, sprejet s strani Kabineta ministrov, na koncu proračunskega leta.

Če je letni predlog proračuna, ki ga predloži Kabinet ministrov, zavržen s strani Parlamenta že v prvem ali drugem branju, se to šteje kot izglasovano nezaupnico vladi, vendar je od leta 1980 vlada zaradi tega razloga odstopila le enkrat.

Parlament ima tudi možnost predlagati spremembe k predlogu proračuna, vendar pa je ta pravica do sprememb proračuna s strani Parlamenta omejena že z Ustavo: če Parlament predlaga spremembo, ki se nanaša na izdatke, ki niso bili predvideni v proračunu, potem mora parlamentarni predlog vsebovati tudi določitev sredstev, ki bodo te izdatke pokrile (zagotoviti morajo sredstva). Ta omejitev je prevzeta tudi v Zakonu o proračunu in finančnem upravljanju. V praksi to pomeni, da je mogoče predlagati amandma, ki povečuje izdatke le v primeru popravka ocene prihodkov ali v primeru spremembe davčne stopnje pri določeni obdavčitvi. Realizacija obeh primerov pa je v praksi zelo težavna.

Proračun, sprejet s strani Parlamenta, stopi v veljavo z začetkom proračunskega leta. Če letni proračun ne more stopiti v veljavo v ustreznem roku, minister za finance odobri začasno mesečno financiranje, ki na mesečni ravni ne sme preseči 1/12 sredstev odobrenih v proračunu za preteklo leto.

Da se zagotovi dovolj časa, da bo proračun lahko začel veljati z začetkom leta, mora Parlament proračun poslati predsedniku države vsaj do sredine decembra, kar slednjemu omogoča, da proračunski zakon razglasi v roku, ki ga določa Ustava (t.j. ne prej kot 10. dan in ne kasneje kot 21. po tem, ko je bil zakon sprejet).

Postopek sprejema proračuna

Parlament proračun prouči v dveh branjih, obravnava proračuna pa je javna. Navadni zakonodajni postopek je sicer sestavljen iz treh faz, vendar pa se obravnava proračunskega zakona vedno šteje kot nujni postopek, za katerega se izvedeta le dve branji. Ko je predlog proračuna predložen Parlamentu, ga ta posreduje naprej predsedstvu Odbora za proračun, finance in davke. Gre za parlamentarni odbor, ki je pristojen za proračun in z njim povezane zadeve. Prvo branje se začne s predstavitvijo poročila Odbora za proračun, finance in davke. Po predstavitvi poročila sledi debata

glede določb predloga zakona. Na prvem branju so obravnavane le ključne sestavine predloga proračuna. Po koncu obravnave se Parlament odloči, ali bo predlog zakona sprejel že na prvem branju, določijo pa se tudi roki za vložitev dodatnih predlogov. Če predlog zakona ni sprejet na prvem branju, se šteje da je bil predlog zavržen, ponovno pa se ga lahko predloži na vnovično odločanje na isti seji oz. v isti fazi samo na predlog najmanj 51. poslancev ali v primeru, da je bil predlog podan s strani vlade.

Na drugem branju se obravnava vsak člen predlaganega zakona posebej, na koncu pa se glasuje se o predlogu zakona kot celoti. Odbor za proračun, finance in davke zbere vse odobrene predloge in pripravi osnutek za drugo branje. Pripravi mnenje upoštevajoč vse predloge in doda, če je to potrebno, tudi svoje predloge. V tej fazi je podanih veliko amandmajev. Sektorski odbori proučijo relevantne dele proračuna in imajo sestanke s posameznimi ministrstvi. Tudi vlada poda svoje mnenje na parlamentarne predloge sprememb. Odbor posreduje vse amandmaje k Proračunskemu zakonu v Kabinet ministrov vsaj 5 dni preden bodo obravnavani na seji odbora, hkrati pa obvesti Kabinet ministrov o točnem dnevu, ko bodo predlogi obravnavani pred odborom. V drugem branju je dovoljena samo debata glede posameznega člena ali dela le-tega. Po obravnavi vseh predlogov, oseba, ki je predsedovala seji, postavi predlog zakona na glasovanje v njegovi celoti, skupaj s sprejetimi predlogi.

Izvrševanje proračuna

Izvrševanje proračuna se začne 1. januarja, ko stopi v veljavo letni Zakon o državnem proračunu. Če zakon ni v veljavi, minister za finance odobri začasno mesečno financiranje.

Glavni organ, ki je pristojen za izvrševanje proračuna je Državna zakladnica (*Valsts Kase*), ki že od leta 1997 deluje kot neodvisna agencija, financirana s strani Ministrstva za finance. Generalni zakladnik je postavljen in razrešen s strani ministra pristojnega za finance.

Državna zakladnica opravlja naslednje naloge:

- izvršuje plačila iz državnega proračuna,
- upravlja račun države,
- upravlja z državnim dolgom,
- upravlja s skladom državnih pokojnin,
- je organ za izplačevanje in potrjevanje (odobritve) evropskih sredstev.

Pristojnost za izvrševanje proračuna, vključno z upravljanjem računov in poročanjem, načeloma leži na predstojnikih približno 7.000 proračunskih uporabnikov (vključno z javnimi agencijami, njihovimi lokalnimi vejami, zapori, šolami, ministrstvi in neodvisnimi agencijami, ne pa tudi občinami in bolnišnicami). Državni sekretarji posameznih ministrstev so uradno odgovorni za sektorska proračunska sredstva in račune, vključno s proračunom in računom, ki pripada posrednim proračunskim uporabnikom, ki sodijo pod resorno ministrstvo. Z vidika računov je vloga državnih sekretarjev močno odvisna od informacij, ki jih zagotovi Zakladnica (ker Zakladnica vodi finančne račune vseh ministrstev).

Ena izmed nalog Državne zakladnice je tudi ta, da primerja razlike med fiskalnim načrtovanjem, ki se odraža v proračunskih sredstvih, in med ocenjenimi rezultati. Delovna skupina, ki se ukvarja z napovedovanjem upošteva tako splošni proračun, kot posebni proračun na državni in na lokalni ravni. Če delovna skupina pride do zaključka, da bo posamezna proračunska postavka najverjetneje presežena, lahko svoje ugotovitve posreduje Nadzornemu odboru za proračunsko disciplino (odbor, ki deluje znotraj Ministrstva za finance). Nadzorni odbor za proračunsko disciplino se sestane vsak teden, kjer prouči postopek izvajanja proračuna, predvsem s tem, da pod drobnogled vzame področja, kjer obstaja verjetnost, da bo prišlo do večje porabe sredstev, kot je predvidena v proračunu, in vzroke za zaostanke pri poplačevanju dolgov. Nadzorni odbor tudi preučuje zahteve za prerazporeditev sredstev preko proračunskih postavk in zadeve v zvezi z denarnimi omejitvami in nedavčnimi prihodki. Vsak teden Nadzorni odbor pripravi poročilo, ki ga posreduje Kabinetu ministrov, z namenom zagotovitve proračunske discipline med izvajanjem proračuna.

Proračun se začne izvajati, ko ga potrdi Parlament. Generalno gledano proračun oblikuje Ministrstvo za finance, nato pa posamezna resorna ministrstva določijo kateri program se bo izvajal s strani katerega proračunskega uporabnika in kakšna višina sredstev bo prerazporejena posameznemu proračunskemu uporabniku. Vsak proračunski uporabnik mora pripraviti finančni načrt za vsak program posebej, ki mora vsebovati četrletne raziskave kroženja sredstev. Slednje raziskave

morajo biti tedensko razčlenjene. Finančni načrt mora biti odobren s strani državnega sekretarja, nato pa se ga pošlje v Državno zakladnico na odobritev.

BOLGARIJA

Proces priprave proračuna v Bolgariji se je v zadnjih letih precej moderniziral tako, da so proračunski mehanizmi bolj v skladu s prakso, ki jo zasledimo med državami članicami OECD. Med te modernejšie mehanizme štejemo »top-down« načelo, večletna proračunska perspektiva, uporaba kazalnikov uspešnosti v proračunskem procesu, itd..

1. Letni proračunski cikel

Proces priprave letnega proračuna se deli na tri glavne faze oz. stopnje:

- priprava srednjeročnega fiskalnega okvira – skupni fiskalni načrt (ta stopnja v pripravi proračuna se je prvič izvedla šele v letu 2007),
- priprava triletnega proračunskega okvira, ki mora vsebovati tudi zgornje meje izdatkov za posamezna ministrstva (proračunski uporabniki prve stopnje; izključujoč občine),
- izdelava predloga državnega proračuna, ki mora biti predstavljena v Parlamentu.

Na začetku leta Svet ministrov določi časovnico priprave, obravnave in sprejetja proračuna, ki poteka v zgoraj naštetih treh stopnjah. Proračunski postopek pripravi Ministrstvo za finance, ki ga mora predložiti v potrditev v februarju.

Prva stopnja proračunskega procesa

Prva stopnja v pripravi proračuna, ki zadeva celotno vlado, se v glavnini odvija v mesecu marcu in aprilu in vključuje pripravo makroekonomski predpostavk in srednjeročnega fiskalnega okvira. Izvajalska agencija za ekonomske analize in napovedi (deluje pod Ministrstvom za finance) pripravi napoved glavnih makroekonomskih agregatov, katere Direktorat za proračun uporabi pri pripravi ocen skupnih državnih prihodkov in odhodkov. Takšna napoved vključuje trenutno in prihajajoče proračunsko leto ter še nadaljnji dve leti. Na podlagi teh podatkov Ministrstvo za finance pripravi (in predloži Svetu ministrov) srednjeročni fiskalni okvir. Svet ministrov, po zaključeni obravnavi, sprejme srednjeročni fiskalni okvir in ga posreduje Državnemu zboru. Naloga resornih ministrstev v prvi stopnji priprave proračuna je, da pripravijo seznam novih investicijskih projektov (takih, ki vključujejo zadolževanje in/ali državna poroštva) in ta seznam posredujejo Ministrstvu za finance.

Srednjeročni fiskalni okvir je sestavljen iz več delov in vsebuje naslednje elemente: cilje srednjeročne fiskalnega načrta, makroekonomski okvir, srednjeročne gospodarske napovedi, analizo finančnih tveganj, cilje gospodarske in fiskalne politike, glavne parametre fiskalnega okvira, sodelovanje Bolgarije v skupni politiki EU in analizo dolgoročne vzdržnosti javnih financ. Aneks k srednjeročnemu fiskalnemu okvirju pa vsebuje skupne parametre konsolidiranega finančnega načrta za ustrezno obdobje treh let.

Prihodki so razčlenjeni glede na vrsto davka (posredni ali neposredni), na nedavčne prihodke, donacije in subvencije. Izdatki pa so razčlenjeni na obrestne in neobrestne izdatke. Neobrestni izdatki vključujejo tekoče izdatke (to so izdatki za plače, šolnine, plačila za socialno varnost, izdatki za vzdrževanje in obratovanje ter socialni in zdravstveni izdatki), investicijski izdatki in rezerve za nepredvidene izdatke. Srednjeročni fiskalni okvir upošteva vse prihodke in odhodke in gre za povsem prečiščeno besedilo, ki obsega vse, proračunske in izvenproračunske vladne račune.

Druga stopnja proračunskega procesa

Druga faza priprave letnega proračuna navadno traja od aprila do julija in vključuje pripravo triletnega proračunskega okvira. Cilj takega okvira je, da se, v skladu s splošnimi fiskalnimi cilji, sredstva dodelijo za državne strateške prioritete ter da se zagotovi določena stopnja proračunske predvidljivosti za proračunske uporabnike.

Ministrstvo za finance konec aprila posreduje ministrstvom navodila za pripravo okvira in zgornje meje izdatkov. Na nivoju posameznih ministrstev direktorati in proračunski uporabniki druge stopnje (posredni proračunski uporabniki) pripravijo triletne načrte investicij, za ostale tipe odhodkov pa pripravijo zgolj predloge za naslednje proračunsko leto, medtem ko so predpostavke za še nadaljnji dve leti centralno pripravljene s strani finančnega direktorata.

V mesecu maju Ministrstvo za finance zbere seznam vseh pomembnejših novih investicijskih projektov, ki so jih predlagala posamezna ministrstva, in seznam posreduje Odboru za ekonomsko politiko (gre za odbor Sveta ministrov). Do konca meseca maja morajo resorna ministrstva Ministrstvu za finance posredovati svoje triletno proračunske okvire, ki morajo vključevati vse podatke o zasledujočih politikah in programih ministrstev. Ministrstvo za finance v juniju prouči dobljene proračunske okvire in izvede več posvetovanj oz. usklajevanj z posameznimi ministrstvi in tudi z Nacionalnim združenjem občin Republike Bolgarije. Hkrati pa ministrstvo Svetu ministrov posreduje tudi seznam vseh pomembnejših predlaganih investicijskih projektov, katerega mora Svet ministrov potrditi. Na podlagi vseh podatkov in informacij, ki jih prejme, Ministrstvo za finance pripravi in posreduje Svetu ministrov končni triletni proračunski okvir celotne vlade, skupaj z zgornjimi odhodkovnimi omejitvami v srednjeročnem okviru in poročilom o politiki upravljanja javnega dolga.

Triletni proračunski okvir je pripravljen na podlagi srednjeročnega fiskalnega okvira, z razvijanjem srednjeročnih ocen za vsako posamezno ministrstvo. Svet ministrov prouči in odobri predstavljene postavke in jih nadalje posreduje Državnemu zboru.

Proračunski okvir mora vsebovati vsaj naslednje elemente:

- triletno proračunsko napoved, ki mora vsebovati posodobljene podatke o konsolidiranem fiskalnem programu,
- zgornje odhodkovne meje za resorna ministrstva, vključujoč trenutne, skupne in investicijske izdatke in rezerve na naslednja tri leta,
- zgornje odhodkovne omejitve za izvenproračunske sklade,
- zgornje odhodkovne omejitve za občinske proračune za delegirane dejavnosti s strani države (izobraževanje, zdravstvene storitve, socialna pomoč in nega, kultura),
- posodobljena politika upravljanja javnega dolga.

Tretja stopnja proračunskega procesa

Tretja faza priprave letnega proračuna poteka od julija do oktobra in vsebuje pripravo predloga letnega proračuna. Konec meseca julija Ministrstvo za finance ostalim ministrstvom posreduje navodila za pripravo predloga proračuna. Skupaj s še nekaterimi ministrstvi (ministrstva pristojna za izobraževanje in znanost, zdravstvo, delo, socialno politiko, promet in kulturo) pa pripravi in posreduje občinam navodila za pripravo tistega dela proračuna, ki se nanaša na delegirane aktivnosti države, ki jih izvajajo občine. Do konca avgusta morajo neposredni proračunski uporabniki posredovati svoje predloge proračunov (za naslednje proračunsko leto in še nadaljnji dve leti) Ministrstvu za finance. Enako morajo storiti občine.

Konec septembra Izvajalska agencija za ekonomske analize in napovedi posodobi napovedi makroekonomskih agregatov za trenutno in prihajajoče proračunsko leto in še nadaljnji dve leti.

Do konca septembra Ministrstvo za finance zaključi s pripravo predloga državnega proračuna. Sledijo usklajevanja med Ministrstvom za finance in ostalimi resornimi ministrstvi, katerih namen je, da dosežejo kompromis glede predlogov proračunov posameznih ministrstev. V primeru bistvenih razhajanj in nestrinjanj med Ministrstvom za finance in drugim ministrstvi, se sestavi in podpiše t.i. memorandum s pridržkom, ki se kasneje, skupaj s predlogom proračuna, pošlje Svetu ministrov.

Na podlagi popravljenih ocen morajo resorna ministrstva in državne agencije posodobiti svoje predloge proračunov in jih ponovno posredovati Ministrstvu za finance, da jih vključi v predlog državnega proračuna. V sredini oktobra ministrstvo za finance predloži Svetu ministrov predlog državnega proračuna skupaj z vso pripadajočo dokumentacijo. Konec oktobra Svet ministrov sprejete predloge proračunov pošlje v Državni zbor.

Predlog državnega proračuna vsebuje proračunska sredstva za prihajajoče proračunsko leto, za vsako ministrstvo posebej in ostale proračunske uporabnike prve stopnje. Predlog zakona vsebuje, kot ločen dodatek, tudi klasifikacijo po politikah in programih za prihajajoče triletno obdobje.

Vloga Parlamenta

Bolgarski parlament v proračunskem procesu nima pomembnejše vloge. Glavno vlogo pri proračunskih zadevah ima parlamentarni odbor za proračun in finance, vendar pa tudi ostali stalni in sekundarni odbori dobijo v pregled predlog proračuna. Odbor za ekonomsko politiko se vključi predvsem pri obravnavi makroekonomskih vidikov, medtem ko se sektorski odbori osredotočajo predvsem na tiste dele proračuna, ki so relevantni glede na njihovo področje delovanja.

Pristojnosti Odbora za proračun in finance se nanašajo predvsem na letni proračun, kot tudi na zakonodajo, ki ureja občinske proračune, centralno banko, zunanjo revizijo, finančni nadzor, obdavčitev, finančno revizijo, računovodstvo ter državni in občinski dolg. Seje odbora so načeloma javne.

Proračunski in finančni odbor in Odbor za ekonomsko politiko, potem ko prejmeta vso proračunsko dokumentacijo, skličeta skupno sejo, kjer se pripravijo za prvo branje. Med povabljenimi so minister za finance, proračunski uradniki, kot tudi predstavniki sodne veje oblasti in socialnih skladov. Med povabljenimi na sejo so tudi predstavniki nekaterih sindikatov in nekatere izmed strokovnih organizacij. Na seji obravnavajo triletno proračunsko napoved, makroekonomske okvire in predlog zakona o proračunu. Takšna seja navadno traja tri ure. Po seji Odbor za ekonomsko politiko glasuje o predlogu proračuna, medtem ko Proračunski in finančni odbor navadno o predlogu, na tej stopnji, ne glasuje in si pridrži pravico sklicati še dve ali tri seje z drugimi udeleženci. Imajo tudi možnost, da ministra za finance pozovejo, da prisrbi dodatno dokumentacijo v kolikor je to potrebno. V sklepnih fazi Proračunski in finančni odbor glasuje o predlogu proračuna in s tem se prva obravnava zaključí.

Tudi ostali stalni odbora imajo obravnave tistih delov proračuna, ki sodijo v okvir njihovih pristojnosti. Vsak stalni odbor nato posreduje svoje mnenje predsedniku državnega zbora in Odboru za proračun in finance. Predsednik Odbora za proračun in finance pripravi poročilo za Državni zbor, ki predstavlja zaključke obravnav na seji odbora, kot tudi povzetke obravnav ostalih odborov.

V sredini novembra, po prejemu zaključkov Odbora za proračun in finance, Državni zbor skliče sejo za prvo branje. Prvo branje navadno traja cel dan, včasih celo dlje. Vsak poslanec ima pravico poseči v obravnavo, kar s pridom izkoriščajo predvsem predstavniki opozicije. Po končanem prvem branju Parlament glasuje, ali bodo nadalje obravnavali predlog proračuna.

Po končanem prvem branju se poslanec tako določi rok (navadno 7 dni), v katerem morajo predložiti morebitne predloge sprememb. Delovna skupina, ki jo vodi predsednik Odbora za proračun in finance in katera vključuje tudi druge parlamentarne in vladne predstavnike, prouči vse predlagane amandmaje in poda mnenje za vsak predlagan amandma posebej. Dano poročilo se posreduje Odboru za proračun in finance, ki se lahko odloči bodisi da predlog sprejme, zavrne ali dopolni. Na koncu se poročilo z vsemi predlogi posreduje poslanecem.

Na drugem branju (v sredini decembra) Parlament obravnava in glasuje o vsakem predlogu posebej. Po tem je predlog proračun poslan v parlamentarno pravno službo, ki preveri ali se besedilo ujema z vsemi odločitvami sprejetimi na obravnavah in usklajevanjih. Ko je predlog proračuna potrjen, se ga pošlje Predsedniku države v razglasitev. Predsednik ima na voljo 14 dni, da predlog prouči in ga vrne nazaj Parlamentu ali pa predlog proračuna podpiše. Do sedaj se še ni zgodilo, da bi Predsednik zavrnil podpis proračuna.

Z Državnim zakonom o proračunu Parlament odobri proračun za vse proračunske uporabnike prve stopnje, ki je razčlenjen na: i) lastne prihodke, ii) bruto odhodke, iii) pobote transakcij, iv) subvencije iz državnega proračuna, v) uravnoteženost, vi) zadolževanje.

Parlamentarna potrditev pa še ne pomeni zagotovila, da bodo sredstva dejansko izplačana.

2. Izvrševanje proračuna

Državni izdatkovni direktorat in Direktorat za zakladništvo imata glavno vlogo pri izvrševanju sprejetega proračuna. Oba direktorata organizacijsko sodita pod okrilje Ministrstva za finance. Izvrševanje proračuna temelji predvsem na zakonodaji o odobrenih proračunskih sredstvih in uredbi Sveta ministrov. Slednjo uredbo pripravi Ministrstvo za finance, ki razdeli proračunska sredstva po ekonomski klasifikaciji in po programih. Po odobritvi Sveta ministrov, Ministrstvo za finance pripravi navodila za izvrševanje veljavnega proračuna, ki vsebuje tudi mesečne razdelitve. Te smernice služijo kot osnova za izplačila sredstev posameznim ministrstvom, drugim proračunskim uporabnikom prve stopnje in občinam iz zakladniškega sistema.

Državni izdatkovni direktorat pregleda prerazporeditvene predloge ministrstev in ostalih proračunskih uporabnikov prve stopnje, ki zaprosijo za prerazporeditev sredstev med proračunskimi uporabniki druge stopnje. Kriteriji katerim direktorat sledi so: pravni okvir, vladne prioritete, gospodarnost in učinkovitost. Skrbno se pregleda tudi pravilnost izdatkov, še posebej v primerih, ko se pojavi potreba po večjih naročilih. Posamezna ministrstva morajo tudi vzpostaviti interni nadzorni sistem in imenovati finančni nadzornike.

Ministrstvo za finance oz. natančneje Direktorat za zakladništvo, prejema obsežna poročila o izvrševanju proračuna:

- štirikrat mesečno prejme poročilo Bolgarske nacionalne banke, ki ga uporablja za vodenje denarnega poslovanja. Ti podatki niso namenjeni za javno objavo;
- mesečno dobiva poročila resornih ministrstev. Poročila ministrstev se zberejo in javno objavijo;
- četrletna in letna poročila s podrobno proračunsko klasifikacijo. Ta poročila vsebujejo tudi podatke o odhodkih proračunskih uporabnikov prve stopnje, razdeljenih po njihovih funkcijah, skupinah in aktivnostih, kot specifična in združena proračunska klasifikacija;
- preizkušene bilance proračunskih uporabnikov prve stopnje, računovodski podatki. Niso za javno objavo
- letna poročila, ki že od leta 2003 izdajajo na podlagi Državnega navodila za finančno statistiko.

FRANCIJA

Francija ima obširen pravni okvir za državni proračun in ustavo, ki izvršni veji oblasti zagotavlja velika pooblastila pri proračunski politiki. Ustava iz leta 1958 vlogo parlamenta pri proračunskih zadevah omejuje na spreminjanje strukture izdatkov. Parlament ne more povišati skupnih izdatkov in tudi ne zmanjšati prihodkov državnega proračuna. Ustava vsebuje tudi nekatera temeljna načela za državni proračun in od leta 1996 dalje tudi za organizacije socialnega zavarovanja. V obdobju gospodarske krize je Francija sprejela spremembe ustave z namenom zagotavljanja proračunske uravnoteženosti, po kateri se za vsako leto določi zgornjo mejo izdatkov, ki jih morajo upoštevati zakoni o proračunih in zakoni o financiranju socialnega varstva. Hierarhija pravnih aktov v Franciji je naslednja: ustava, sistemski zakoni, navadni zakoni (ločeni ali razvrščeni v zakonike), odloki in nato odredbe predsednika, predsednika vlade in ministrov. Proračunsko leto se začne 1. januarja.

Za ustanovitev ministrstev, ki so proračunski uporabniki, ni potreben zakon. Vlada s sklepi oblikuje, združuje ali ukinja ministrstva. Število ministrstev je zelo različno, saj so različni sveti ministrov z drobitvijo ali uskupinjenjem ministrstev poskušali reformirati državno upravo. Njihova notranja organizacija, zlasti število notranjih oddelkov, je določena z odredbami predsednika vlade, potem ko osnutke odredb pregleda državni svet.

Javne ustanove so pravni subjekti, ki so ločeni od države in različno fleksibilni pri finančnem poslovanju. Javne ustanove se razlikujejo po svoji funkciji, predvsem na tiste, ki opravljajo komercialne naloge, upravne naloge ali znanstvene, kulturne ali izobraževalne naloge (specializirane javne ustanove). Glavni skladi socialnega zavarovanja so državne upravne javne ustanove.

Komercialne javne ustanove so javna podjetja, za katera običajno velja Zakon o delniških družbah, medtem ko za upravne javne ustanove velja javno pravo. Uslužbenci javnih upravnih ustanov se štejejo za državne uslužbence in vse računovodstvo opravljajo javni revizorji, ki sodijo v okvir Ministrstva za gospodarstvo, finance in industrijo.

Lokalne skupnosti so tako kot država pravni subjekti, ki jih ureja javno pravo. Za razliko od zveznih držav, kot je na primer Nemčija, ustava ne določa pristojnosti lokalnih skupnosti glede prihodkov in izdatkov. Kljub temu pa ustava vsebuje številne splošne določbe, ki opozarjajo na posebna področja, ki jih je treba urediti z ločenimi zakoni.

Prenose pristojnosti glede izdatkov z države na lokalne vlade mora spremljati ustrezno povečanje virov, ki ga je treba določiti z zakonom. Izravnalne mehanizme, ki spodbujajo regijsko enakopravnost v lokalnih oblasteh, je treba določiti z zakonom.

Če novi zakoni ali predpisi dovoljujejo spremembe prihodkov ali izdatkov, je treba oceniti posledice za finančno ravnovesje, pri čemer mora spremembe potrditi parlament v naslednjem dodatnem proračunu. Ministrstvom je treba dati na voljo odobrena proračunska sredstva. Sistemski zakon o proračunu ne vsebuje izrecnih določil o tem, kako se bodo ta odobrena proračunska sredstva porazdelila med letom. To se določi z odredbo.

SISTEMSKI ZAKON S PODROČJA JAVNIH FINANC - LOLF

Leta 2001 je bil, kot odraz prenove proračunskih in računovodskih pravil, sprejet nov sistemski zakon s področja javnih financ, *Loi organique relative aux lois des finances* (LOLF), ki se je začel uporabljati šele leta 2006 – proračun za leto 2006 je bil prvi, ki je bil v celoti pripravljen, sprejet in izvršen na podlagi novih proračunskih pravil. LOLF je predstavil nova pravila za pripravo in izvrševanje proračuna, s katerimi je celovito prenovil proračun z jasnejšimi in bolj transparentnimi proračunskimi akti.

Glavno vodilo pri oblikovanju LOLF-a je bil premik s pristopa temelječega na »viru« (*resource-based approach*), na pristop temelječ na rezultatu (*result-based approach*). Zasledovan je bil cilj, da bi se razprava o proračunu osredotočala predvsem na cilje in na stroškovno učinkovitost javnih politik, slednji premik fokusa predvsem na uspešnost pa je predvidel tudi objektivno merjenje uspešnosti: LOLF določa, da morajo biti državni ukrepi oblikovani ob upoštevanju stroškov, zastavljenih ciljev, dejanskih rezultatov in pričakovanih rezultatov v preteklih letih, ki so merjeni s pomočjo natančno predpisanih kazalcev. LOLF stremi predvsem k omogočanju komunikacije med vsemi udeleženi subjekti, ki sodelujejo v proračunskem procesu, z namenom izogibanja morebitnim nesporazumom. Med cilje zadevnega krovnega zakona pa sodi tudi cilj, da bi se zbrani davkoplačevalski denar pravilno porabil, kar se je izkazalo za precej ambiciozen cilj.

LOLF vključuje nova pravila za državni proračun, ki so se prvič začela uporabljati leta 2006. V skladu s temi novimi pravili mora Parlament ministrstvom poslati celoten proračun, ministrstva pa morajo določiti cilje in opredeliti kazalnike za merjenje rezultatov, z namenom, da se zagotovi učinkovitejšo porabo javnih sredstev.

Od sprejetja LOLF dalje se državni proračun ne izkazuje več po posameznih tipih izdatkov (stroški obratovanja, stroški kapitala, intervencije...), ampak je proračun razdeljen na posamezne javne politike (varstvo, kultura, zdravje, pravosodje...), ki se imenujejo »misije«. Taka predstavitev daje Parlamentu in splošni javnosti čistejšo sliko o vseh dodeljenih oziroma razporejenih sredstvih za izvajanje posamezne vladne politike.

LOLF je precej spremenil način kako Parlament glasuje o proračunu: člani Parlamenta sedaj glasujejo o vseh odobrenih proračunskih sredstvih. Glasuje se po posameznih misijah.

Nov proces glasovanja o proračunu:

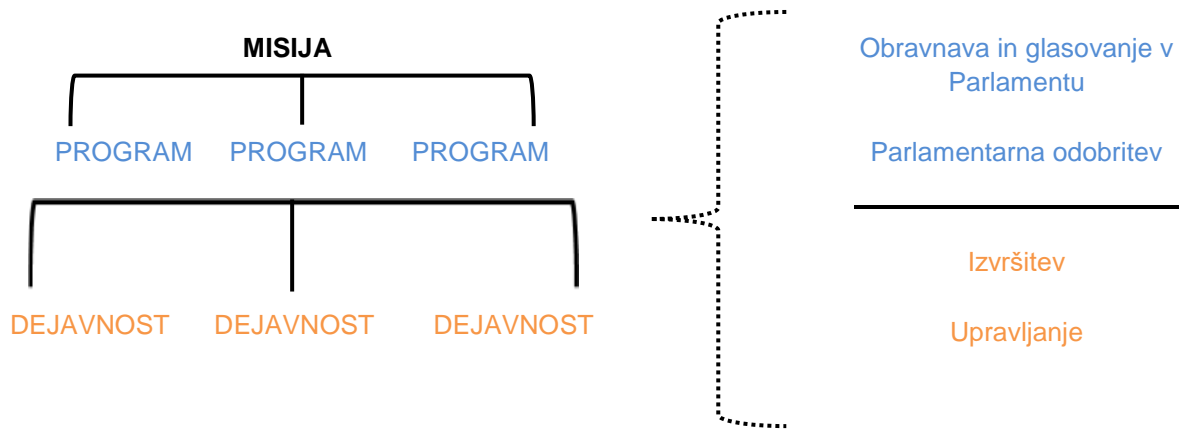
- Splošna proračunska sredstva so sprejeta v okviru misij, in nič več po ministrstvih ali po razredih
- Posebni proračuni in skladi socialnega zavarovanja se o njih glasuje od bilance do bilance ter od računa do računa
- Ocene oz. vrednotenje denarnih prilivov in odlivov so predstavljene v izkazu denarnih tokov in so predmet enega samega glasovanja
- kapaciteta osebja, razčlenjena po ministrstvih in predstavljena v sestavljeni tabeli, tudi predmet samo enega glasovanja
- kapaciteta osebja državnih izvajalcev – o tem se bo začelo glasovati po začetku veljavnosti 64 člena Proračunskega zakona leta 2008

Na podlagi ustave iz leta 1959 je imel Parlament možnost samo zmanjšati ali zavrniti nove izdatke. LOLF Parlamentu omogoča, da tudi poveča izdatke – vendar pa na podlagi 47. člena LOLF Parlament ne sme predlagati povečanja predvidenih sredstev posameznega programa, če se ne povečajo skupna sredstva misije kateri program pripada. Prav tako lahko ustvari, umakne ali spremeni program.

LOLF je tudi precej razširil pooblastila državnega revizijskega organa s tem, da je okrepil povezave s Parlamentom, sploh pri nadzoru in ocenjevanju in dodelitvi naloge, da potrjuje vladne finančne izkaze. Pomoč revizijskega organa in Parlamenta je del francoske ustave od njene prenove leta 2008.

PRORAČUN DRŽAVE

Zgradba proračuna države:

Proračun države je razdeljen na tri stopnje:

- **MISIJE:** na državni ravni je približno 40 misij, ki zajemajo glavna področja državne politike. Gre za proračunske oddelke, ki jih izglasuje Parlament in sovpadajo z glavnimi političnimi področji. Misije se oblikujejo na podlagi predloga Vlade, Parlament pa ima možnost prerazporejanja sredstev med programi znotraj posamezne misije. Misije so lahko ministrske ali medresorske. Parlament glasuje o proračunu po posameznih misijah.
- **PROGRAMI:** vzpostavljenih je približno 150 programov, ki določajo odgovornost za izvajanje politik. Za program skrbi posamezno ministrstvo, za delovanje oziroma izvajanje programa pa je zadolžen poseben koordinator, ki ga imenuje pristojni minister. Programi vsebujejo celovit in skladen niz ukrepov za izvajanje politik, znotraj posameznega programa pa so določeni programski cilji in cilji uspešnosti. Razdelitev sredstev, ki je kot dodatek priložena k proračunskemu zakonu, predstavlja zgolj vodilo oziroma pomoč načelu zamenljivosti, na podlagi katerega ima programski koordinator pravo možnost prerazporejati sredstva po tipu in delovanju. Vsak program je kategoriziran po strategijah in številu ciljev skupaj s posebej določenimi kazalniki.
- **DEJAVNOSTI** (cca 500) – podrobneje opredeljujejo namene programa. Dejanja oz. akcije predstavljajo tisto raven, na kateri se načrtujejo in spremljajo izdatki in na kateri se zagotavljajo informacije o porabi proračunskih sredstev.

KLASIFIKACIJA PRORAČUNA DRŽAVE:

1. Sredstva prenesena na lokalne oblasti
2. Sredstva za zaposlene:
 - a. plače
 - b. plačilo socialnih prispevkov in dohodnine
 - c. socialne ugodnosti in drugi dodatki
3. Operativni izdatki:
 - a. operativni izdatki poleg sredstev za zaposlene
 - b. subvencije za obveznosti javnih služb
4. Odplačila obresti javnega dolga:
 - a. obresti prenosljivih dolgoročnih dolgov
 - b. obresti neprenosljivih dolgoročnih dolgov
 - c. drugi finančni stroški
5. Investicijski izdatki:
 - a. izdatki za državna opredmetena osnovna sredstva
 - b. izdatki za državna neopredmetena osnovna sredstva
6. Intervencijski izdatki:
 - a. transferi gospodinjstvom

- b. transferi podjetjem
- c. transferi lokalnim in krajevnim oblastem
- d. transferi ostalim oblastem
- e. izvajanje garancij

7. Izdatki finančnih transferov:
- a. posojila in predplačila
 - b. kapitalske dotacije
 - c. izdatki finančnega holdinga

V skladu s Sistemskim zakonom o proračunu mora vlada ob predložitvi osnutka zakona o letnem proračunu obema domovoma parlamenta predložiti poročilo o gospodarskih razmerah v državi, ki mora vključevati:

- Makroekonomske napovedi, ki temeljijo na finančnih poročilih države. Te morajo vsebovati hipoteze, na katerih temeljijo, in metode, ki so bile uporabljene pri pripravi napovedi.
- Srednjeročni razvoj konsolidiranih prihodkov, izdatkov in bilanco države z razčlenitvijo na podsektorje za vsaj štiri leta po letu, v katerem je predložen osnutek proračuna.
- Srednjeročne napovedi prihodkov in izdatkov državnega proračuna z razčlenitvijo izdatkov po glavnih funkcijah.
- Srednjeročne napovedi prihodkov in izdatkov o financiranju socialnega zavarovanja.
- Glavne usmeritve gospodarske in proračunske politike z upoštevanjem obveznosti, ki jih ima Francija do Evropske unije.
- Davčne izdatke, morebitne obveznosti in finančna tveganja. S proračunom je treba predložiti prilogo, v kateri so razloženi napovedani davčni izdatki. V skladu s Sistemskim zakonom o proračunu mora parlament potrditi nova jamstva za dolgove ter prevzem dolgov s strani države, ki izhajajo iz javnih ali zasebnih teles.
- Druge podatke, ki jih zahteva zakon. Sistemski zakon o proračunu podrobneje navaja druge podatke, ki jih je treba priložiti osnutku letnega proračuna. Ti vključujejo določitev namena davkov, od katerih imajo koristi javne organizacije zunaj »države«, analiza vpliva sprememb pri predložitvi proračuna in časovni raspored pričakovanih letnih plačil, ki so povezana z večletnimi odobritvami obveznosti za izdatke. Priložiti je treba tudi podrobne podatke o napovedanem zaposlovanju v državni upravi po kategoriji ali vrsti pogodbe, vključno z utemeljitvami sprememb.

NAČELO VEČLETNOSTI

Parlamentu so bile dodeljene nove pristojnosti, predvsem pomembnejša vloga v javni razpravi o javnih finančnih in več kontrole pri učinkovitosti javnih izdatkov. LOLF je okrepil vlogo državnega revizijskega organa, predvsem pri izvajanju nadzora in ocenjevanju, dodal pa je tudi novo pristojnost: potrjevanje vladnih finančnih oz. računovodskih izkazov. LOLF je dodelil tudi večje pristojnosti »ministrskim upravljavcem javnih financ, med katere sodijo tudi programski koordinatorji in direktor za finančne zadeve. Uvedba LOLF je prinesla tudi obsežno reformo finančne revizije.

Prvi večletni proračun je bil pripravljen za leta 2009-2011 – večletna politika varuje oz. povzroči varnejši potek javnih financ v zadevnem obdobju, s tem da zagotovi nadzor nad porabo javnih sredstev za nadaljnja tri leta: smernice triletnega proračuna predstavljajo kolektivno vladno zavezo, ki odraža strogo načrtovane odhodke. Večletna politika javnih financ je postala tudi ustavni temelj, saj je leta 2008 prišla v francosko ustavo kot 34. člen. Francoska ustava tako priznava pojem večletne politike javnih financ.

Namen načela večletnosti je izboljšanje vodenja javnih financ, ki mora slediti namenu, da se določi dosledno, splošno in srednjeročno strategijo, da se razširi trenutno omejen pogled kolikor je to mogoče preko letnih razprav o proračunskih aktih ter da se pripravi pregled porabe socialnih zavarovanj. Večletnost je določena za vse finance javne uprave, kar vključuje centralno državno oblast (vlada), sklade socialnega zavarovanja in lokalne oblasti.

TREJTJE DRŽAVE (DRŽAVE NEČLANICE EU)

UKRAJINA

Ukrajina je unitarna pol-predsedniška republika, ki je leta 1991 razglasila neodvisnost od takratne Sovjetske zveze. Upravno je razdeljena na 24 pokrajin, eno avtonomno republiko na Krimu, ter dve mestni občini z regionalnim statusom.

Ukrajinski proračun (priprava, postopek, sprejem in izvrševanje proračuna) je urejen v številnih zakonih in drugih predpisih. Med najpomembnejše pravne akte, ki urejajo proračun, pa sodijo naslednji predpisi:

- Ustava (sprejeta l. 1996);
- Proračunski zakonik (sprejet l. 2010);
- Zakon o računovodski zbornici (sprejet l. 1996);
- letni Zakon o državnem proračunu Ukrajine;
- Davčni zakonik (sprejet l. 2010) – ta zakon je pomemben predvsem zato, ker podrobneje ureja prihodkovno stran proračuna.

Ukrajinski proračun je sestavljen iz državnega proračuna in lokalnih proračunov. Državni proračun predstavlja proračun centralne vlade skupaj z vsemi subvencijami in prenosi na lokalno raven. Lokalni proračuni pa predstavljajo proračune avtonomne republike na Krimu, dveh mestnih občin, pokrajin in ostalih lokalnih samouprav.

Državni proračun se sprejema za obdobje enega koledarskega leta (fiskalno leto sledi koledarskemu letu, razen v primeru izrednih razmer) in je sestavljen iz dveh delov: obsežen opisni del in priložene proračunske tabele. Opisni del je sestavljen iz posameznih členov in vsebuje podroben opis tabelnih postavk ter seznam splošnih pravil (kot so proračunska načela, načela prerazporejanja...). Slednja pravila se v enaki obliki prenašajo iz leta v leto. Ker se opisni del nanaša tudi na postavke v tabeli, vsaka od sprememb teh postavk posledično vodi v spremembe zadevnih členov opisnega dela.

Sredstva državnega proračuna so predstavljena v dodanih tabelah k proračunskemu zakonu. Število vloženih aneksov je lahko različno, morajo pa biti potrjeni s strani parlamenta, kot del veljavne zakonodaje. Aneksi se lahko npr. nanašajo na prihodke in odhodke državnega proračuna, financiranje državnega proračuna, poplačilo dolgov države, nepovratna sredstva namenjena lokalnim samoupravam, subvencije in druge pomoči države lokalnim samoupravam, seznam organov zadolženih za nadzor nad izvrševanjem plačil v proračun, izdatki sodišč, itd.. Najobsežnejši je vsekakor dodatek glede proračunskih izdatkov (Aneks št. 3), ki mora vsebovati razdelitev sredstev po posameznih institucijah, nosilcih proračuna, po posameznih programih (vključno z aktivnostmi znotraj teh programov) in z podrobnostmi na posameznih ekonomskih skupinah (npr. stroški dela, javne službe in energetske storitve, bruto investicije...)

Državni proračun Ukrajine je razdeljen na splošna in posebna sredstva. Splošna sredstva vključujejo vse proračunske prihodke, ki niso določena za poseben namen (so integralna sredstva) in vse izdatke, ki se pokrivajo iz teh splošnih (integralnih) prihodkov. Posebni del sredstev pa sestavljajo prihodki, ki so posebej določeni za določen namen (namenska sredstva) in izdatki, ki se porabijo za ta namen. Del proračuna predstavlja tudi državni rezervni sklad, ki je namenjen za pokritje nepričakovanih stroškov, ki lahko nastanejo na vsaki posamezni ravni (npr. za pokritje stroškov sanacije po naravnih nesrečah itd.). Obseg sredstev proračunskega rezervnega sklada pa ne sme preseči 1% izdatkov v splošnem proračunu.

Leta 2002 je Ukrajina sprejela programsko klasifikacijo proračuna. Proračunski programi so določeni v Aneksu št. 3 (Aneks o proračunskih izdatkih). Do nedavnega so imeli veliko število proračunskih programov (od 900 do 950), po letu 2011 pa je bilo število programov močno reducirano (sedaj le še okoli 580 programov), vendar pa je potrebno upoštevati tudi to, da lahko število programov naraste med samim proračunskim letom s pomočjo dodatnih proračunskih aktov. Vsak proračunski program ima svojo »programsko izkaznico« - gre za dokument, ki opredeljuje cilje in področja uporabe sredstev, ki so namenjena posameznemu programu, določa odgovorne osebe in ostale karakteristike proračunskega programa. Programska izkaznica usmerja izvajanje programa skozi proračunsko leto, vsebuje pa tudi kazalnike uspešnosti in učinkovitosti, ki so potrebni za presojo uspešnosti izvajanja programa. Programska izkaznica je podpisana tako s strani pristojnega resornega ministra, kot tudi s strani ministra, pristojnega za finance. Upoštevajoč državni proračun so tudi programske izkaznice veljavne eno leto.

Proračunski programi delno temeljijo tudi na t.i. prioriternih oz. prednostnih programih (imenovani tudi namenski programi). Ti prioritetni programi so potrjeni s strani Kabineta ministrov za srednjeročno ali dolgoročno obdobje (od 5 do 10 let) in odražajo prioritete države, vendar pa ne določajo izdatkov. Prioritetni programi pokrivajo večja območja od proračunskih programov (primer: za področje

izobraževanja in znanosti je bilo v letu 2009 18 prioriternih programov in 50 proračunskih programov). Proračunski programi vzpostavijo določena območja prioriternih programov in s tem omogočijo financiranje prioriternih programov v prihajajočem proračunskem letu. Prioritetni program, ki ni podprt s strani proračunskega programa, v naslednjem proračunskem letu ne dobi sredstev in ostaja »na čakanju«. Medtem ko so proračunski programi soupravljeni s strani pristojnega resornega ministrstva in s strani Ministrstva za finance, so prioritetni programi v pristojnosti Ministrstva za gospodarski razvoj in trgovino. Prioritetni programi imajo v posameznih proračunskih letih različne statuse: aktiven, prekinjen ali na čakanju.

Z novim Proračunskim zakonikom iz leta 2010 je Ukrajina sprejela tudi t.i. pravilo zadolževanja (*debt rule*), ki pravi, da skupni javni dolg in dolg, pri katerem je država porok, ne sme preseči 60% letnega nominalnega BDP. Pravilo zadolževanja na dolgi rok uvaja fiskalno pravilo v ukrajinski pravni red. Še vedno pa to pravilo ni zadostno vodilo fiskalne politike v primeru, ko je javni dolg precej pod zgornjo določeno mejo, kot je to primer v Ukrajini. V duhu fiskalnega pravila je Ukrajina v Proračunski zakonik vključila tudi določbo, ki pravi, da če dejanski prihodki države presegajo odobrene prihodke v Zakonu o državnem proračunu, mora biti presežek sredstev porabljen za investicijske programe z najvišjo prioriteto, ki so bili sprejeti v postopku skladnem z zakoni in za izvajanje ukrepov povezanih s socialno reformo. Ta določba v prvi vrsti spodbuja prociklično trošenje. Hkrati pa je tudi precej dvoumna, saj pravi, da se presežek porabi za investicijske programe z najvišjo prioriteto, ki se nanašajo na socialne reforme, vendar pa postopek za določitev programov z najvišjo prioriteto še ni določen, niti ni določeno kaj naj bi bili ukrepi povezani s socialno reformo. Torej takšna nejasna določba le omogoča porabo sredstev zunaj rednega proračunskega procesa in s tem pravzaprav spodbuja fiskalno disciplino.

1. Proračunski cikel

Proces priprave proračuna je podrobno urejen v delovnem načrtu, ki ga vsako leto sprejme Ministrstvo za finance. Delovni načrt dodeli naloge in obveznosti v zvezi s pripravo proračuna med posameznimi oddelki znotraj ministrstva ali drugim ustreznim državnim organom, ko gre za pripravo predloga proračuna. Delovni načrt mora biti odobren z odlokom Ministrstva za finance.

Letni proces priprave proračuna se začne v januarju oz. februarju s pripravo »proračunskega poročila« za prihodnje leto. Poročilo vsebuje glavne okvire proračunske politike za prihajajoči proračun. Ministrstvo za finance pripravi osnutek poročila in ga predloži Kabinetu ministrov do 20. marca. Resorna ministrstva imajo nato možnost podati komentarje na predložen osnutek poročila in predlagati spremembe. V skladu s Proračunskim zakonikom mora Kabinet ministrov proračunsko poročilo potrditi najkasneje do 1. aprila in ga, v roku treh dni, predložiti v Parlament. Parlament prouči vse pomembne postavke proračunske politike za prihajajoči proračun in sprejme sklep o proračunskem poročilu. Predlog Zakona o proračunu mora biti narejen ob upoštevanju določb Proračunskega zakonika in glavnih okvirov proračunske politike, kot jih je v sklepu sprejel Parlament.

Ministrstvo za finance, v mesecu marcu oz. aprilu zaprosi resorna ministrstva, da mu posredujejo podatke glede morebitnih strukturnih sprememb in prošenj v povezavi z dodatnimi izdatki v proračunu za prihodnje leto. Podatki, ki jih morajo posredovati resorna ministrstva morajo vsebovati predvsem spremembe proračunskega programa, vključitev ali izključitev proračunskega programa, spajanje ali razdružitve posameznih programov, prenos programa na drugega nosilca zaradi sprememb zakonodaje, spremembe postavk, ki določajo programsko končno vsoto, sektorski prihodkovni izračuni, spremembe v številu zaposlenih...

Ministrstvo za finance nato pripravi proračunsko okrožnico, v kateri določi zgornjo proračunsko mejo in druge omejitve ter poda navodila za postavljanje proračunskih zahtev. Okrožnica se pošlje ostalim ministrstvom in drugim državnim organom kateri imajo približno mesec dni časa, da pripravijo svoje proračunske zahteve (v praksi to pomeni, da pripravijo anekse k proračunski okrožnici). Ministrstva in državni organi morajo pripraviti tudi svoje delovne načrte za proračunsko leto in še prihodnji dve leti, s čimer predstavijo svojo politiko, ki bo vodilo za oblikovanje zahtevanih sredstev. Kasneje sledijo usklajevanja med posameznim ministrstvom oz. drugim državnim organom in Ministrstvom za finance glede proračunskih zahtev. V kolikor soglasja ne morejo doseči, se to sporoči Kabinetu ministrov skupaj s predlogom proračuna.

Ministrstvo za finance pripravi predlog proračuna za prihajajoče proračunsko leto in ga predloži Kabinetu ministrov skupaj z vso relevantno dokumentacijo. Kabinet ministrov nato, do 15. septembra posreduje predlog proračuna ukrajinskemu predsedniku in Parlamentu. Parlament ima dva meseca in pol časa da proračun prouči, saj mora biti do 1. decembra predlog proračuna sprejet in poslan ukrajinskemu predsedniku v podpis.

Okoli 20. septembra minister za finance na plenarnem zasedanju predstavi predlog proračuna, čemur sledi debata in morebitna vprašanja. Predlog proračuna se nato posreduje parlamentarnim odborom (izmed katerih ima najpomembnejšo vlogo Proračunski odbor). Ustrezni odbori in resorna ministrstva predložijo predloge in amandmaje proračunskemu odboru, kjer se nato o predlogih posvetujejo skupaj s predlagatelji. Na podlagi predlogov in mnenja odbora Proračunski odbor sestavi t.i. primerjalno tabelo, ki je predstavljena in se o njej glasuje na prvem branju, ki poteka 20. oktobra. Parlament nato predlog proračuna skupaj z vsemi predlogi pošlje nazaj vladi v pregled. Vlada ima možnost sprejeti ali zavrniti predloge Proračunskega odbora, hkrati pa ima tudi možnost, da naredi nove spremembe – spremeni lahko celo ključne proračunske kazalnike določene v začetku leta.

Vlada predloži revidiran predlog proračuna Parlamentu do 3. novembra. Proračunski odbor prouči revidiran proračun, še posebej v delih kjer je vlada obravnavala predlagane predloge Parlamenta. Na tej stopnji lahko samo Proračunski odbor predlaga dodatne spremembe, vendar ob upoštevanju, da se končna vsota ne more več spremeniti. Spremembe se tako lahko nanašajo le na prerazporeditve sredstev. Proračunski odbor poda mnenje, v katerem Parlamentu predlaga, da bodisi sprejme revidiran proračun ali pa da ga spremeni. Če se Parlament ne strinja s proračunom kot celoto, lahko glasujejo o vsakem členu posebej. Proračun pa mora biti sprejet do 1. decembra. Ko je proračun sprejet, ga Parlament pošlje predsedniku v podpis. Predsednik ima na voljo 15 dni, da proračun podpiše ali pa ga vrne Parlamentu skupaj s predlogi za ponovni premislek. Na tak način lahko predsednik o proračunu odloča le enkrat.

Če proračun ni sprejet pred začetkom fiskalnega leta, Kabinet ministrov odobri začasno mesečno financiranje, ki obsega eno dvanajstino izdatkov, ki so bili sprejeti za prejšnje proračunsko leto.

Proračunski zakonik iz leta 2010 določa, da mora biti državni proračun pripravljen za proračunsko leto in še dve leti, ki temu letu sledita. Napoved pripravi Ministrstvo za finance skupaj z Ministrstvom za ekonomski razvoj in trgovino ter Državno banko Ukrajine v sodelovanju z ostalimi ministri in državnimi organi. Proračunski zakonik določa tudi vsebino letnega poročila o izvrševanju proračuna, ki ga je potrebno predložiti Parlamentu najkasneje do 1. maja sledečega leta. Poročilo je javno.

Postopek potrditve proračuna v Ukrajini se razlikuje od večine držav članic Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (*Organisation for Economic Co-operation and Development; OECD*) in ga lahko definiramo bolj kot ponavljajoče pogajanje med vlado in Parlamentom. Parlament ima tudi široka pooblastila pri predlaganju sprememb proračuna, kar v praksi tudi s pridom izkorišča. Njegov potencialen vpliv na proračun je precejšen. Parlament ima pomembno vlogo tudi pri nadzoru izvrševanja proračuna in pri reviziji. Državna zakladnica mora poročati Parlamentu o proračunskih izdatkih na mesečni, četrtni in letni ravni. Poročilo mora vključevati finančne in proračunske informacije. Med letom pa Parlament lahko predlaga in sprejme spremembe zakonodaje, ki se nanašajo na državni proračun.

Za izvrševanje proračuna je pristojen Kabinet ministrov, medtem ko Ministrstvo za finance zagotavlja celovito upravljanje izvrševanja proračuna. Državna zakladnica deluje kot agencija Ministrstva za finance in ima eno pomembnejših vlog pri izvrševanju proračuna, saj je odgovorna za vodenje plačilnih transakcij, za finančni nadzor odborov in za računovodstvo. Ukrajina ima odprt samo en zakladniški račun, ki je odprt pri Državni banki Ukrajine – gre za glavni račun, ki ga država uporablja za svoje finančne transakcije in za upravljanje sredstev državnega in lokalnih proračunov.

V roku enega meseca po potrditvi proračuna v Parlamentu, Ministrstvo za finance pripravi tabelo razporeda izplačil iz državnega proračuna, imenovano rozpys. Ta dokument vsebuje mesečno razčlenitev načrtovanih proračunskih izdatkov. Odobren rozpys je poslan v Državno zakladnico na izvršitev. Potrjen rozpys se lahko med letom spremeni v primeru če Parlament potrdi spremembo državnega proračuna ali če pride do prerazporeditve sredstev med proračunskimi uporabniki ali med posameznimi proračunskimi programi (slednje spremembe lahko predlaga le vlada z odobritvijo parlamentarnega Proračunskega odbora.)

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

(se še ocenjujejo) Finančne posledice povezane z vzpostavitvijo informacijskih sistemov bodo nastale za državni proračun.

Na druga javnofinančna sredstva predlagani zakon nima posledic.

5. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlagani zakon ne predvideva finančnih posledic v obdobju za katerega je bil proračun že sprejet.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

/

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

/

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja:

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

/

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Zakon je bil v javni objavi v mesecu februarju 2016

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

mag. Mateja Vraničar, ministrica za finance,

Marija Janc, državna sekretarka na Ministrstvu za finance

mag. Miranda Groff – Ferjančič, državna sekretarka na Ministrstvu za finance

mag. Saša Jazbec, generalna direktorica na Ministrstvu za finance

Monika Pintar Mesarič, generalna direktorica na Ministrstvu za finance

Marjan Divjak, generalni direktor na Ministrstvu za finance

Nataša Prah, direktorica Urada za nadzor proračuna

Marija Arnuš, sekretarka na Ministrstvu za finance

ZAKON O JAVNIH FINANCAH

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1.1. Uvodni določbi

1. člen

(vsebina in področje veljavnosti zakona)

(1) S tem zakonom se urejajo sestava, priprava in izvrševanje proračuna države oziroma občin, poročanje o izvrševanju državnega oziroma občinskega proračuna, upravljanje s premoženjem države oziroma občin, razen upravljanja s stvarnim premoženjem države oziroma občin, zadolževanje države oziroma občin, poročstva države oziroma občin. Ta zakon ureja tudi ravnanje s finančnim premoženjem ter zadolževanje in poročstva pravnih oseb, ki sodijo v sektor država.

(2) Ta zakon določa tudi pravila, ki se uporabljajo za blagajne javnega financiranja ter uporabnike proračunov pri sestavi in predložitvi finančnih načrtov, upravljanju denarnih sredstev in premoženja, načinu vračila neupravičeno porabljenih sredstev iz Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), zadolževanju, dajanju poroštev in jamstev, računovodstvu, pri pravi premoženjske bilance, pri pripravi zaključnega računa, notranjem nadzoru javnih financ, revidiranju sredstev evropskih skladov in proračunskem inšpiciranju.

(3) Ta zakon ureja tudi srednjeročno načrtovanje fiskalne politike ter ukrepe s katerimi se zagotavlja fiskalna disciplina. Ta zakon določa tudi pravila, ki se uporabljajo za pripravo finančnih načrtov institucionalnih enot sektorja država in za porabo njihovih presežkov.

(4) S tem zakonom se določa organ, pristojen za revidiranje evropskih skladov, ki se po načelih deljenega upravljanja med Evropsko komisijo (v nadaljnjem besedilu: EK) in državami članicami izvajajo v Republiki Sloveniji.

(5) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije delno prenaša Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L št. 306 z dne 23. 11. 2011, str. 41).

2. člen

(pomen izrazov)

Posamezni izrazi imajo po tem zakonu naslednji pomen:

1. »proračun« je akt države oziroma občine, v katerem so predvideni prejemki in izdatki države oziroma občine za posamezno proračunsko leto (v nadaljnjem besedilu: proračun države oziroma proračun občine);

2. »spremembe proračuna« so akt o spremembah in dopolnitvah proračuna države oziroma občine, ki se sprejme pred začetkom leta na katero se nanaša;

3. »rebalans proračuna« je akt države oziroma občine o spremembah proračuna med proračunskim letom;
4. »finančni načrt neposrednega uporabnika« je akt, s katerim so predvideni izdatki za posamezno proračunsko leto;
5. »finančni načrt posrednega uporabnika proračuna« je akt, s katerim so predvideni prejemki in izdatki za posamezno proračunsko leto;
6. »finančni načrt pokojninske oziroma zdravstvene blagajne« je akt Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ) oziroma Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS), s katerim so predvideni prejemki in izdatki za posamezno proračunsko leto;
7. »spremembe finančnega načrta« je akt o spremembah in dopolnitvah finančnega načrta neposrednega ali posrednega uporabnika, ZPIZ in ZZZS, ki se sprejme pred začetkom leta, na katero se nanaša;
8. »rebalans finančnega načrta« je akt ZPIZ, ZZZS oziroma posrednega uporabnika proračuna o spremembah finančnega načrta med proračunskim letom;
9. »dokumenti razvojnega načrtovanja« so krovni usmerjevalni dokumenti kot na primer: Strategija razvoja Republike Slovenije, Državni program razvojnih politik, Srednjeročna fiskalna strategija;
10. »ekonomska klasifikacija prejemkov in izdatkov« je podrobna razvrstitev prejemkov in izdatkov po posameznih ekonomskih namenih, razčlenjenih po skupinah kontov, podskupinah kontov, kontih in podkontih;
11. »programska klasifikacija« je razvrstitev izdatkov proračuna po politikah, glavnih programih in podprogramih;
12. »proračunska postavka« je del enega podprograma enega neposrednega uporabnika oziroma del enega podprograma posebnega dela občinskega proračuna in izkazuje vir sredstev ter obseg pravic porabe;
13. »viri sredstev« so integralna sredstva, namenska sredstva, namenska sredstva Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: sredstva EU), sredstva finančnih mehanizmov, pri čemer so pri integralnih sredstvih ločeno prikazana tista integralna sredstva, ki se zagotavljajo za sofinanciranje namenskih sredstev, sredstev EU in sredstev finančnih mehanizmov (v nadaljnjem besedilu: slovenska udeležba);
14. »prejeta sredstva EU« so namenski prejemki, ki jih država prejme iz EU in druga sredstva iz proračuna EU za skupno kmetijsko in ribiško politiko, kohezijsko politiko in evropsko teritorialno politiko ter izvajanje drugih politik (v nadaljnjem besedilu: skupne evropske politike);
15. »prejeta sredstva finančnih mehanizmov« so namenska sredstva, ki jih država prejme na podlagi sklenjene pogodbe med Republiko Slovenijo in državo, ki je donatorica in ni članica EU, za namen, kot ga ta določi;
16. »prejeta donacija« je namenski ali nenamenski neodplačni prejemek, ki ga posamezna blagajna javnega financiranja ali posredni uporabnik proračuna prejme od domače pravne osebe, ki ni uporabnik proračuna ali fizične osebe ali tuje pravne ali fizične osebe na podlagi sklenjene pogodbe ali dokumentacije, ki izkazuje namen in vrednost donacije v skladu z običaji tuje države oziroma mednarodne organizacije;
17. »integralna sredstva« so pravice porabe, financirane iz nenamenskih prejemkov državnega oziroma občinskega proračuna;

18. »pravica porabe« je pravica neposrednega uporabnika prevzemati in plačevati obveznosti do obsega določenega na proračunski postavki;
19. »elementi načrtovanja«, določeni v operativnem dela proračuna, so projekti in druge medsebojno usklajene aktivnosti, ki izpolnjujejo natančno določeno funkcijo in imajo jasno opredeljene cilje, na podlagi katerih je mogoče presojati, ali izpolnjujejo vnaprej določena merila, ali jih je mogoče ovrednotiti in časovno razmejiti ter povezati s ciljno skupino;
20. »projekt« je ekonomsko nedeljiva celota aktivnosti z natančno določeno tehnično-tehnološko funkcijo in jasno opredeljenimi cilji in ima vnaprej določeno trajanje, ki je omejeno z datumom začetka in konca;
21. »druge medsebojno usklajene aktivnosti« so aktivnosti, ki imajo podlago za izvajanje v predpisih in jih ni mogoče opredeliti kot projekt;
22. »finančni instrumenti« so ukrepi v obliki finančne podpore iz proračuna za uresničevanje enega ali več posameznih ciljev politike. Taki instrumenti imajo lahko obliko naložb v kapital ali navidezni lastniški kapital, posojil ali jamstev ali drugih instrumentov delitve tveganja, kadar je ustrezno pa se lahko kombinirajo z nepovratnimi sredstvi.
23. »fiskalna politika« je sistem ukrepov, s katerimi država vpliva na prihodke in odhodke sektorja država;
24. »javnofinančni prejemki in izdatki« so vsi prejemki in vsi izdatki blagajn javnega financiranja;
25. »prejemki« so vsi prilivi, izkazani po načelu denarnega toka;
26. »izdatki« so vsi odlivi, izkazani po načelu denarnega toka;
27. »prihodki« so konsolidirani prihodki vseh institucionalni enot sektorja država, ki so skladno z metodologijo uredbe Evropske unije, ki ureja Evropski sistem nacionalnih in regionalnih računov v EU (v nadaljnjem besedilu: metodologija ESA) in 148. členom Ustave RS opredeljeni kot prihodki;
28. »odhodki« so konsolidirani odhodki vseh institucionalnih enot sektorja država, ki so skladno z metodologijo ESA in 148. členom Ustave RS opredeljeni kot izdatki;
29. »javna sredstva« so, poleg javnofinančnih prejemkov in izdatkov, tudi vsi prejemki in izdatki uporabnikov proračunov ter premoženje blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračunov;
30. »premoženje« države, občine, ZPIZ in ZZZS ter posrednih uporabnikov proračuna sestavljajo stvarno premoženje, finančno premoženje ter premoženjske pravice;
31. »stvarno premoženje« so nepremičnine in premičnine ter stvarne pravice na nepremičninah in premičninah;
32. »finančno premoženje« sestavljajo denarna sredstva, kapitalske naložbe, naložbe v dolžniške vrednostne papirje, druge naložbe v pravne osebe, terjatve in depoziti;
33. »premoženjske pravice« so tiste, ki so prenosljive in katerih vrednost je mogoče izraziti v denarju;
34. »naložba« je kapitalska naložba ali druga naložba države ali občine v pravno osebo;
35. »kapitalska naložba« je lastniški vrednostni papir po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov, ali lastniški delež v posamezni gospodarski družbi

36. »druga naložba v pravno osebo« je naložba države ali občine v javni sklad, ustanoviteljska pravica v javnem gospodarskem zavodu, javnem zavodu, zavodu, javni agenciji ali v drugi pravni osebi, če tako določa zakon;
37. »blagajne javnega financiranja« so državni proračun, občinski proračuni ter pokojninska in zdravstvena blagajna, ki so vpisane v register blagajn javnega financiranja in proračunskih uporabnikov iz 20. člena tega zakona;
38. »uporabniki proračunov« so uporabniki državnega proračuna in uporabniki občinskega proračuna;
39. »uporabniki državnega proračuna« so neposredni uporabniki in posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država in ki so vpisani v register blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračuna iz 20. člena tega zakona;
40. »uporabniki občinskega proračuna« so posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in ki so vpisani v register blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračuna iz 20. člena tega zakona;
41. »neposredni uporabniki« so državni organi, katerih finančni načrti so sestavni del proračuna države;
42. »nosilci nalog občine« so občinski organi, občinska uprava oziroma skupna občinska uprava in ožji deli občin;
43. »posredni uporabniki proračuna« so javni skladi, javne agencije in javni zavodi, katerih ustanoviteljica je država oziroma občina;
44. »javne nefinančne družbe« so tiste nefinančne družbe, ki skladno s Standardno klasifikacijo institucionalnih sektorjev (v nadaljnjem besedilu: SKIS) niso razvrščene v sektor država, so pa pod nadzorom institucionalnih enot sektorja država (S.11001);
45. »institucionalne enote sektorja država« so tiste enote, ki so v skladu s SKIS, uvrščene v sektor država (S.13);
46. »javni sektor« zajema blagajne javnega financiranja, uporabnike proračunov, javne gospodarske zavode, javna podjetja in druge pravne osebe, v katerih ima država oziroma občina prevladujoč vpliv na upravljanje, ki je skladen z opredelitvijo prevladujočega vpliva v zakonu, ki ureja preglednost finančnih odnosov in ločeno evidentiranje različnih dejavnosti;
47. »obvezne dajatve« so davki, prispevki za socialno varnost ter druge dajatve, ki so z zakoni in drugimi predpisi določeni kot splošno obvezni;
48. »davčni izdatek« je izguba davka v celotnih javnofinančnih prejemkih, do katere pride zaradi z zakonom določenega zmanjšanja predpisane davčne obveznosti;
49. »sredstva, ki se iz državnega proračuna plačujejo v proračun EU«, so plačila, ki se skladno s predpisi EU plačujejo v proračun EU;
50. »prosta denarna sredstva blagajn javnega financiranja« so denarna sredstva na podračunih blagajn javnega financiranja in neposrednih uporabnikov, ki še niso uporabljena skladno s proračunom oziroma finančnim načrtom;
51. »prosta denarna sredstva posrednega uporabnika proračuna« so denarna sredstva na njegovem podračunu, ki še niso uporabljena skladno z njegovim finančnim načrtom in letnim programom dela;

52. »konsolidirana bilanca javnega financiranja« je konsolidiran izkaz prejemkov in izdatkov proračuna države, proračunov občin ter pokojninske in zdravstvene blagajne, v katerem so medsebojno konsolidirani (pobotani) transferni tokovi med posameznimi blagajnami javnega financiranja;
53. »javnofinančni saldo« je razlika med javnofinančnimi prihodki in odhodki v konsolidirani bilanci javnega financiranja;
54. »dolg državnega proračuna« je dolg, ki je nastal z zadolževanjem države in s prevzemom dolga drugih subjektov;
55. »dolg občinskega proračuna« je dolg, ki je nastal z zadolževanjem občine;
56. »dolg sektorja država« je dolg, ki je nastal z zadolževanjem institucionalnih enot sektorja država, neplačanimi unovčenimi poroštvi ter drugimi oblikami zadolževanja, ki se štejejo kot dolg po mednarodnih statističnih standardih;
57. »zadolževanje« je izdaja dolžniških vrednostnih papirjev in črpanje sredstev iz posojil oziroma iz drugih instrumentov zadolževanja na način kot ga določa ta zakon;
58. »kratkoročno zadolževanje« je zadolževanje z ročnostjo do enega leta;
59. »likvidnostno zadolževanje« je zadolževanje za financiranje začasnega primanjkljaja denarnih sredstev zaradi neusklajenega gibanja prejemkov in izdatkov v proračunskem letu;
60. »blagovni kredit« je posojilo za nakup proizvoda, blaga oziroma storitve, ki jih uporabniku proračuna ni treba plačati v roku, ki ga določa ta zakon;
61. »presežek po denarnem toku« je presežek ugotovljen na podlagi realizacije prejemkov in izdatkov proračuna oziroma finančnega načrta;
62. »presežki na ločenem računu« so presežki, ki jih posamezna institucionalna enota sektorja država ustvari v posameznem letu in jih evidentira na posebnem kontu.

1.2. Proračunska načela

3. člen

(načelo fiskalne odgovornosti)

Proračun države oziroma občine ter finančni načrti drugih institucionalnih enot sektorja države se načrtujejo ob upoštevanju srednjeročnega fiskalnega cilja in ekonomske realnosti na podlagi neodvisnih napovedi makroekonomskih izhodišč, že prevzetih obveznosti in obstoječih zakonskih obveznosti.

4. člen

(načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti)

Pri pripravi in izvrševanju proračuna države oziroma občine in finančnih načrtov institucionalnih enot sektorja države je treba ravnati tako, da se zagotovi, gospodarna učinkovita in uspešna poraba javnih sredstev ter dosežejo zastavljeni cilji.

5. člen

(načelo enotnosti in popolnosti proračuna oziroma finančnega načrta)

(1) V proračunu države oziroma občine ter v finančnem načrtu ZPIZ in ZZZS se izkazujejo vsi prejemki, ki pripadajo posamezni blagajni, ter vsi izdatki posamezne blagajne za posamezne namene.

(2) V finančnem načrtu drugih institucionalnih enot sektorja država se izkazujejo vsi prejemki, ki pripadajo posamezni institucionalni enoti sektorja država, ter vsi izdatki posamezne institucionalne enote sektorja država za posamezni namen.

6. člen

(načelo bruto izkazovanja javnih sredstev)

Vsa javna sredstva se izkazujejo v polnem (bruto) obsegu brez medsebojnega poračunavanja.

7. člen

(načelo denarnega toka)

(1) Proračuni oziroma finančni načrti blagajn javnega financiranja se pripravljajo in izvršujejo po načelu denarnega toka. Blagajna javnega financiranja lahko v tekočem letu razpolaga s tistimi prejemki, ki so bili vplačani v njen proračun do konca tekočega leta, razen če zakon, ki ureja izvrševanje proračuna, določa drugače. Med proračunske izdatke tekočega leta se štejejo tista izplačila iz proračuna, ki so bila izvedena do konca tekočega leta.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko neposredni uporabniki, zaradi tehnične izvršitve proračuna izplačujejo sredstva za plačilo svojih obveznosti še prva dva delovna dneva v januarju naslednjega leta.

(3) Finančni načrti posrednih uporabnikov proračunov se pripravljajo in izvršujejo po načelu denarnega toka. Posredni uporabniki lahko v tekočem letu razpolagajo s tistimi prejemki, ki so bili vplačani na njihove podračune do konca tekočega leta. Med izdatke tekočega leta se štejejo tista izplačila iz podračunov, ki so bila izvedena do konca tekočega leta.

8. člen

(načelo celovitega pokrivanja)

Vsi prejemki pokrivajo vse izdatke, razen če s tem zakonom ali zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, oziroma z odlokom, s katerim se sprejme proračun občine, ni določeno drugače.

9. člen

(načelo specializacije)

Blagajne javnega financiranja ter uporabniki proračunov lahko v tekočem letu prevzemajo obveznosti in plačujejo javna sredstva v breme državnega oziroma občinskega proračuna oziroma finančnega načrta samo za namen in največ do višine, ki sta določena s proračunom države oziroma občine oziroma s finančnimi načrti ZPIZ in ZZZS ter uporabnikov proračuna, če so izpolnjeni vsi s predpisi določeni pogoji.

10. člen

(načelo javnosti)

(1) Proračun države oziroma občine, rebalans proračuna države oziroma občine, spremembe proračuna države oziroma občine in zaključni račun proračuna države oziroma občine se javno objavijo v uradnem glasilu.

(2) Finančni načrt ZPIZ oziroma ZZZS, rebalans finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS, spremembe finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS in zaključni račun ZPIZ oziroma ZZZS se javno objavijo v uradnem glasilu.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko proračun, rebalans proračuna oziroma spremembe proračuna občine in zaključni račun proračuna občine lahko objavi samo na spletni strani občine, če je v uradnem glasilu napovedana objava proračuna oziroma rebalansa proračuna oziroma spremembe proračuna občine oziroma zaključnega računa občine in če tako določa statut občine.

(4) Podatki o porabi javnih sredstev so dostopni vsakomur, razen če z zakonom ni drugače določeno.

11. člen

(načelo enoletnosti proračunov in finančnih načrtov)

Proračun države oziroma občine ter finančni načrti ZPIZ, ZZZS in uporabnikov proračunov se sprejemajo za posamezno proračunsko leto, ki je enako koledarskemu letu.

12. člen

(načelo večletnosti proračunskega načrtovanja)

Proračun države oziroma občine, finančni načrti ZPIZ, ZZZS ter uporabnikov proračunov se sprejemajo vsako leto za naslednje proračunsko leto in za leto, ki temu sledi, razen kadar ta zakon določa drugače.

13. člen

(načelo zakonitosti in varčnosti)

Javna sredstva se uporabljajo za financiranje delovanja blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračunov, za izvajanje njihovih nalog in druge namene, ki so opredeljeni z ustavo, zakoni in na njihovi podlagi sprejetimi predpisi in kolektivnimi pogodbami oziroma občinskimi predpisi ter v višini, ki je nujna za delovanje in izvajanje njihovih nalog.

14. člen

(načelo proračunskega ravnotežja)

Proračun države oziroma občine, finančni načrt ZPIZ oziroma ZZZS ter uporabnika proračuna mora biti uravnotežen med prejemki in izdatki.

15. člen

(načelo predhodne potrditve proračuna)

Proračun sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) oziroma občinski svet pred začetkom leta, na katero se nanaša. Finančni načrti posrednih uporabnikov proračunov morajo biti sprejeti najkasneje v 60 dneh po sprejemu proračuna ustanovitelja posrednega uporabnika proračuna. Finančni načrt ZPIZ in ZZZS sprejme pristojni organ pred začetkom leta, na katero se nanaša.

16. člen

(načelo odplačnosti)

Premoženje države oziroma občine in uporabnikov proračunov je mogoče odsvojiti odplačno samo pod pogoji in na način, ki je določen z zakonom, neodplačno pa le, če je neodplačen prenos premoženja določen z zakonom.

17. člen
(načelo obveznosti plačevanja v denarju)

(1) Obvezne dajatve se plačujejo v denarju, razen če ni z zakonom določeno drugače.

(2) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov se obveznosti po pravnomočnih sodnih ali dokončnih upravnih odločbah in poravnava plačujejo v denarju razen, kadar iz pravnomočne sodne ali dokončne upravne odločbe in poravnave izhaja drugače.

18. člen
(načelo preglednosti)

Proračuni, finančni načrti in drugi proračunski dokumenti morajo biti pripravljene na pregleden in razumljiv način in po predpisanem postopku.

19. člen
(načela upravljanja denarnih sredstev sistema EZR in prostih denarnih sredstev)

Pri upravljanju denarnih sredstev sistema EZR države oziroma občin in prostih denarnih sredstev se zasledujejo načela varnosti, likvidnosti in donosnosti. Načelo varnosti ima prednost pred načelom likvidnosti in donosnosti. Načelo likvidnosti ima prednost pred načelom donosnosti.

1.3. Splošna ureditev uporabnikov proračunov

20. člen
(register blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračunov)

(1) Register blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračunov (v nadaljnjem besedilu: Register) vodi, posodablja in objavlja na spletnih straneh Uprava Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP).

(2) V Register so vključene blagajne javnega financiranja, uporabniki proračunov in upravljavci sredstev sistema enotnega zakladniškega računa (v nadaljnjem besedilu: EZR). Blagajne javnega financiranja, razen državnega proračuna, nimajo neposrednih uporabnikov.

(3) Za neposredne uporabnike je registrski organ UJP.

21. člen
(ocena finančnih posledic zakonov in drugih predpisov)

(1) Predlog zakona ali drug predpis, ki se predlaga v sprejetje vladi oziroma občinskemu svetu oziroma predpis, ki ga izda predstojnik neposrednega uporabnika, v obrazložitvi vsebuje oceno finančnih posledic za institucionalne enote sektorja država, iz katere je razvidno, ali predlagani zakon oziroma predpis povečuje ali zmanjšuje prihodke oziroma odhodke sektorja država.

(2) Ocena finančnih posledic poleg ocene spremembe prihodkov ali odhodkov institucionalnih enot sektorja država iz prejšnjega odstavka vsebuje vsaj še:

1. predvidene spremembe javnofinančnih prejemkov in izdatkov za državni oziroma občinske proračune za tekoče in prihodnja tri leta;
2. predvidene spremembe prejemkov in izdatkov za ostale institucionalne enote sektorja država za tekoče in prihodnja tri leta;
3. utemeljitev z analizo stroškov in koristi;
4. predloge za pokrivanje povečanih javnofinančnih in drugih izdatkov ali predloge za nadomestitev zmanjšanih javnofinančnih ali drugih prejemkov ter oceno neposrednih učinkov in rezultatov predlaganih ukrepov;
5. mnenje ministrstva, pristojnega za finance, kadar se predpis predlaga v sprejem vladi oziroma mnenje župana oziroma županje (v nadaljnjem besedilu: župan), kadar se predpis, katerega predlagatelj ni župan, predlaga v sprejem občinskemu svetu;
6. mnenje organa, pristojnega za razvoj, glede predvidenih rezultatov predlaganih ukrepov.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek predpis, ki se predlaga v sprejetje občinskemu svetu, vsebuje oceno finančnih posledic le v obsegu kot je določen v prvem odstavku tega člena ter v 1., 2., 3., 4. in 5. točki prejšnjega odstavka.

22. člen

(službe za opravljanje nalog priprave in izvrševanja proračuna)

(1) Neposredni uporabnik organizira službe, ki opravljajo naloge priprave in izvrševanja proračuna države ter druge naloge, povezane z upravljanjem državnega premoženja, ki je v pristojnosti neposrednega uporabnika.

(2) Minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za finance, predpiše skupne osnove za postopke dela služb, na podlagi katerih lahko neposredni uporabniki podrobneje uredijo organizacijo in postopke dela služb. Naloge in pristojnosti služb, ki opravljajo naloge za več uporabnikov proračunov, ter druge pravice in obveznosti v razmerju med službami in uporabniki proračunov morajo biti jasno razmejene.

(3) Župan pripravo in izvrševanje proračuna ter druge naloge, povezane z upravljanjem občinskega premoženja organizira v okviru občinske uprave.

1.4. Pravne podlage za izvrševanje proračuna države oziroma občine

23. člen

(predmet zakona, ki ureja izvrševanje proračuna države)

Zakon, ki ureja izvrševanje proračuna države, določa zlasti:

1. dopustni obseg zadolževanja države za posamezno leto;
2. druge elemente, ki jih določa ta zakon;
3. posebna pooblastila vladi in ministrstvu, pristojnemu za finance, pri izvrševanju proračuna države za posamezno leto.

24. člen

(predmet odloka, ki ureja izvrševanje proračuna občine)

(1) V odloku, s katerim se sprejme proračun občine za posamezno leto, se določijo:

1. splošni del proračuna občine, ki je sestavljen skladno s 41. členom tega zakona;
2. obseg zadolževanja občine;
3. drugi elementi, ki jih določa ta zakon;
4. posebna pooblastila županu pri izvrševanju proračuna.

(2) Obvezni prilogi k odloku, s katerim se sprejme proračun občine za posamezno leto, sta posebni del proračuna in operativni del proračuna, ki sta sestavljena skladno s 41. členom tega zakona.

2. SREDNJEROČNO NAČRTOVANJE FISKALNE POLITIKE IN FISKALNA DISCIPLINA

2.1. Priprava dokumentov

25. člen

(Državni program razvojnih politik)

(1) Predlagatelji finančnih načrtov najkasneje do 2. novembra tekočega leta ministrstvu, pristojnemu za razvoj, posredujejo vrstni red prioritet ali njihovih sprememb iz svoje pristojnosti za naslednja štiri leta na ravni podprograma.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na predlog ministra, pristojnega za razvoj, ob sodelovanju ministra, pristojnega za finance, do 30. novembra tekočega leta sprejme Državni program razvojnih politik za naslednja štiri leta ali njegove spremembe.

(3) Državni program razvojnih politik vsebuje razvojne usmeritve, ki izhajajo iz dokumentov razvojnega načrtovanja Slovenije in opredeljujejo prioritete vlade, določene na ravni podprograma, ki so ključnega pomena za razvoj Slovenije.

(4) Razvojne usmeritve in prioritete vlade iz prejšnjega odstavka vsebujejo načrt strukturnih in institucionalnih sprememb, ki je finančno ovrednoten tako, da je skladen z omejitvami, ki jih določa Zakon o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 55/15, v nadaljnjem besedilu: ZFisP).

26. člen

(napoved makroekonomskih gibanj)

(1) Urad za makroekonomske analize in razvoj (v nadaljnjem besedilu: UMAR) najkasneje do 1. februarja tekočega leta ministrstvu, pristojnemu za finance, posreduje napoved makroekonomskih agregatov za tekoče in najmanj naslednja štiri leta, v kateri ločeno prikaže makroekonomski scenarij brez upoštevanja ukrepov in najverjetnejši makroekonomski scenarij, ki upošteva učinke ukrepov iz Državnega programa razvojnih politik ter primerjavo med njegovimi napovedmi in napovedmi EK z obrazložitvijo odstopanj.

(2) UMAR javno objavi napovedi iz prejšnjega odstavka.

27. člen

(priprava napovedi osnovnih ekonomskih kategorij odhodkov in napovedi javnofinančnih odhodkov po programski klasifikaciji)

(1) Na podlagi Državnega programa razvojnih politik, makroekonomskih napovedi in usmeritev ministrstva, pristojnega za finance, predlagatelji finančnih načrtov in občine za sebe in za posredne uporabnike, katerih financiranje sodi v njihovo pristojnost ali katerih ustanovitelji so, ter druge institucionalne enote sektorja država ministrstvu, pristojnemu za finance, posredujejo napovedi osnovnih ekonomskih kategorij prihodkov po virih sredstev in napovedi osnovnih ekonomskih kategorij odhodkov in napovedi odhodkov po programski klasifikaciji na ravni podprograma za tekoče in naslednja tri leta najkasneje do 1. marca tekočega leta.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, javne agencije ter javni skladi, katerih ustanoviteljica je država, svoje napovedi osnovnih ekonomskih kategorij prihodkov po virih sredstev in napovedi osnovnih ekonomskih kategorij odhodkov in napovedi odhodkov po programski klasifikaciji na ravni

podprograma za tekoče in naslednja tri leta najkasneje do 1. marca tekočega leta posredujejo ministrstvu, pristojnemu za finance.

(3) Na podlagi Državnega programa razvojnih politik, makroekonomskih napovedi in usmeritev ministrstva, pristojnega za finance, ZPIZ oziroma ZZZS pripravi okvirne finančne projekcije prejemkov in izdatkov za tekoče in naslednja tri leta ter jih do 1. marca tekočega leta posreduje ministrstvu, pristojnemu za finance.

(4) Če ministrstvo, pristojno za finance, ugotovi, da je treba načrtovane odhodke pri institucionalnih enotah sektorja država znižati, s tem seznanji vlado, ki zahteva, da se v napovedih odhodkov iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena, odhodki znižajo.

(5) Na podlagi odločitve vlade iz prejšnjega odstavka minister, pristojen za finance, posreduje izhodišča za pripravo predlogov finančnih načrtov vsem predlagateljem napovedi iz prvega in drugega odstavka tega člena ter ZPIZ in ZZZS.

28. člen

(Srednjeročna fiskalna strategija)

(1) Vlada na podlagi in v skladu z Državnim program razvojnih politik najkasneje do 31. marca tekočega leta sprejme in javno objavi Srednjeročno fiskalno strategijo ali njene spremembe, v katero so vključene:

1. napovedi iz prvega odstavka 26. člena tega zakona;
2. ciljni saldo sektorja država ter zgornjo mejo odhodkov sektorja država za tekoče in naslednja tri leta;
3. napovedi osnovnih kategorij davkov, prispevkov, nedavčnih prihodkov in drugih kategorij prihodkov sektorja država za tekoče in naslednja tri leta na podlagi nespremenjenih politik;
4. napovedi osnovnih ekonomskih kategorij odhodkov sektorja država za tekoče in naslednja tri leta na podlagi nespremenjenih politik;
5. napovedi odhodkov po programski klasifikaciji za tekoče in naslednja tri leta na podlagi nespremenjenih politik;
6. opise predvidenih ukrepov, s katerimi se bo dosegel ciljni saldo sektorja država v primerjavi z napovedmi ob nespremenjenih politikah;
7. dolgoročne ocene vplivov predvidenih ukrepov na vzdržnost javnih financ;
8. način upoštevanja fiskalnih pravil za tekoče in naslednja tri leta;
9. zgornja meja dolga sektorja država in zgornja meja poroštev sektorja država za tekoče in naslednja tri leta v odstotku bruto domačega proizvoda (v nadaljnjem besedilu: BDP).

(2) Srednjeročna fiskalna strategija je podlaga za pripravo predloga odloka, s katerim se sprejme okvir za pripravo proračunov sektorja država (v nadaljnjem besedilu: okvir) iz 6. člena ZFisP.

29. člen

(priprava povezovalne tabele in objava podatkov institucionalnih enot sektorja država)

(1) Statistični urad Republike Slovenije v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za finance, pripravi in Ministrstvo za finance pa na svoji spletni strani javno objavi podrobno povezovalno tabelo, ki prikazuje metodologijo pretvorbe podatkov, izkazanih po denarnem toku v podatke izkazane po načelu nastanka poslovnega dogodka skladno z metodologijo ESA.

(2) Ministrstvo za finance na svoji spletni strani objavlja mesečne podatke iz izkazov institucionalnih enot sektorja država, razen za gospodarske družbe, po načelu denarnega toka.

2.2. Fiskalna disciplina in fiskalna pravila

30. člen

(fiskalna disciplina)

(1) V primerih iz prvega odstavka 11. člena ZFisP, minister pristojen za finance, s prvim dnevom naslednjega meseca, začasno za največ 45 dni zadrži izvrševanje proračuna države.

(2) Z ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja lahko minister, pristojen za finance:

1. dovoli prevzemanje obveznosti samo na podlagi predhodnega soglasja ministra, pristojnega za finance;
2. ustavi prerazporejanje pravic porabe.

(3) Če minister, pristojen za finance, oceni, da se z ukrepi iz prejšnjega odstavka v roku iz prvega odstavka tega člena ni zagotovilo spoštovanje načela srednjeročne uravnoteženosti skladno s 3. členom ZFisP, vlada skladno s z drugim odstavkom 11. člena ZFisP, državnemu zboru predloži v sprejem predlog spremembe okvira in predloge zakonov, s katerimi se bo ponovno zagotovilo spoštovanje srednjeročne uravnoteženosti.

(4) Do sprejema spremembe okvira in ukrepov iz prejšnjega odstavka se ukrepi iz drugega odstavka tega člena nadaljujejo.

31. člen

(ocene Fiskalnega sveta)

Fiskalni svet ocene iz 7. člena ZFisP, posreduje vladi in državnemu zboru v osmih dneh od prejema aktov oziroma dokumentov za katere zakon določa, da jih oceni Fiskalni svet.

2.3 Izračunavanje in uporaba zbranih presežkov institucionalni enot sektorja država

32. člen

(informacija o ravni BDP)

Ministrstvo, pristojno za finance, najkasneje do 16. oktobra tekočega leta ugotovi in na spletni strani objavi informacijo o tem ali bo država v naslednjem letu v obdobju podpotencialne ali nadpotencialne ravni BDP.

33. člen

(izračunavanje presežkov institucionalnih enot sektorja država)

Institucionalne enote sektorja država, ki so v skladu z opredelitvijo v 4. točki 2. člena ZFisP uvrščene v sektor S.13 in ki morajo presežke porabljati skladno s 5. členom ZFisP, presežke izračunavajo na naslednje načine:

1. državni in občinski proračuni izračunavajo zbrane presežke preteklih let po denarnem toku, in jih zmanjšajo za neplačane obveznosti, razen za neplačane obveznosti iz naslova odplačila glavnice dolga, za neporabljene donacije in za neporabljena namenska sredstva;
2. ZPIZ izračunava zbrani presežek preteklega leta po denarnem toku;
3. ZZZS izračunava zbrane presežke preteklih let po denarnem toku, in jih zmanjša za neplačane obveznosti, neporabljena namenska sredstva ter neporabljene donacije;
4. javni skladi izračunavajo zbrane presežke preteklih let po denarnem toku, in jih zmanjšajo za neplačane obveznosti, razen za neplačane obveznosti iz naslova odplačila glavnice dolga ter za neporabljene donacije in za neporabljena namenska sredstva;

5. javne agencije in javni zavodi izračunavajo zbrane presežke preteklih let po denarnem toku, in jih zmanjšajo za neplačane obveznosti, neporabljena namenska sredstva, ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju in ki so evidentirana na kontih časovnih razmejitev, ter za neporabljena sredstva za investicije.

34. člen

(uporaba na ločenem računu zbranih presežkov državnega oziroma občinskega proračuna)

(1) Na ločenem računu zbrani presežki, se ob zadolženosti države oziroma občine lahko uporabijo le za odplačila glavnice dolga v tekočem proračunskem letu.

(2) Če občina ni zadolžena se presežki iz prejšnjega odstavka lahko uporabijo samo za financiranje namenov iz tretjega odstavka 5. člena zakona, ki ureja fiskalno pravilo.

35. člen

(uporaba na ločenem računu zbranih presežkov ZPIZ in ZZZS)

(1) Presežek preteklega leta, ki ga ugotovi ZPIZ, se vplača v državni proračun.

(2) Na ločenem računu zbrani presežki, ki jih ugotovi ZZZS se lahko uporabijo skladno s 5. členom ZFisP.

36. člen

(uporaba na ločenem računu zbranih presežkov javnih skladov)

(1) O uporabi na ločenem računu zbranih presežkov javnega sklada, katerega ustanoviteljica je država, na predlog pristojnega ministra odloča vlada.

(2) O uporabi na ločenem računu zbranih presežkov javnega sklada, katerega ustanoviteljica je občina na predlog župana odloča občinski svet.

(3) Vlada lahko zahteva vplačilo presežkov iz prvega odstavka tega člena, v državni proračun, če ugotovi:

- da javni sklad ni zadolžen, in
- da ne obstaja nujnost investicij ali povečanja premoženja javnega sklada.

(4) Občinski svet lahko zahteva vplačilo presežkov iz drugega odstavka tega člena, v občinski proračun, če ugotovi:

- da javni sklad ni zadolžen, in
- da ne obstaja nujnost investicij ali povečanja premoženja javnega sklada.

37. člen

(uporaba na ločenem računu zbranih presežkov javnih agencij in javnih zavodov)

(1) O uporabi na ločenem računu zbranih presežkov javnih agencij in javnih zavodov odloči vlada oziroma občinski svet na predlog župana ob predhodnem soglasju subjekta, ki več kot 50-odstotno financira javno agencijo in javni zavod.

(2) Vlada lahko zahteva vplačilo presežkov iz prejšnjega odstavka, v državni proračun, če ugotovi:

- da javna agencija oziroma javni zavod ni zadolžen, in
- da ne obstaja nujnost investicij ali povečanja premoženja javne agencije oziroma javnega zavoda.

(3) Občinski svet lahko zahteva vplačilo presežkov iz prvega odstavka tega člena, v občinski proračun, če ugotovi:

- da javna agencija oziroma javni zavod ni zadolžen, in
- da ne obstaja nujnost investicij ali povečanja premoženja javne agencije oziroma javnega zavoda.

38. člen

(povečanje premoženja institucionalnih enot sektorja država)

Na ločenem računu zbrani presežki se lahko uporabijo za povečanje premoženja institucionalne enote sektorja država samo v primeru, če institucionalna enota sektorja država brez povečanja premoženja iz četrtega odstavka 5. člena ZFisP, ne bi več izpolnjevala pogojev za delovanje ali če obveznost povečanja premoženja izhaja iz strukturne reforme.

2.4 Poročanje o realiziranih prejemkih in izdatkih drugih institucionalnih enot

39. člen

(poročanje o realiziranih prejemkih in izdatkih drugih institucionalnih enot)

Institucionalne enote sektorja država, ki niso blagajne javnega financiranja in proračunski uporabniki morajo do 20. dne v mesecu za predpretekli mesec poročati ministrstvu, pristojnemu za finance, o realiziranih prejemkih in izdatkih na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance, institucionalne enote sektorja država, ki pa se blagajne javnega financiranja in proračunski uporabniki pa na način, kot je to določeno v 6.14 podpoglavju tega zakona.

3. SESTAVA PRORAČUNA IN FINANČNEGA NAČRTA

40. člen

(sestava proračuna države)

(1) Proračun države sestavljajo splošni del, posebni del in operativni del proračuna.

(2) Splošni del proračuna države sestavljajo izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb, izkaz financiranja, prikaz izdatkov po programski klasifikaciji do ravni glavnega programa in prikaz po virih sredstev.

(3) Posebni del proračuna države sestavljajo finančni načrti neposrednih uporabnikov, ki zajemajo izdatke po programski klasifikaciji do ravni podprograma in po virih sredstev.

(4) Operativni del proračuna države sestavljajo elementi načrtovanja s celovitim prikazom financiranja, razvrščeni po programski klasifikaciji.

(5) V splošnem delu proračuna države se prikaže načrt prejemkov in izdatkov državnega proračuna za posamezno leto.

(6) V posebnem delu proračuna države se prikaže načrt izdatkov posameznih neposrednih uporabnikov za posamezno leto.

(7) V operativnem delu proračuna države se izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja za tiste elemente načrtovanja, katerih trajanje je časovno omejeno;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

(8) Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejšo členitev splošnega dela, posebnega dela in operativnega dela proračuna države, členitev izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb ter izkaza financiranja.

(9) Ne glede na tretji odstavek tega člena so lahko finančni načrti neposrednih uporabnikov sestavljeni tudi podrobneje, če je tako določeno v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna posameznega leta.

41. člen (sestava proračuna občine)

(1) Proračun občine sestavljajo splošni del, posebni del in operativni del proračuna.

(2) Splošni del proračuna občine sestavljajo izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb, izkaz financiranja, prikaz izdatkov po programski klasifikaciji do ravni glavnega programa ter prikaz po virih sredstev.

(3) Posebni del proračuna občine zajema izdatke po programski klasifikaciji do ravni podprograma in po virih sredstev.

(4) Priloga posebnega dela proračuna občine so finančni načrti nosilcev nalog občin. Finančni načrt skupne občinske uprave kot nosilca nalog občine je priloga posebnega dela proračuna občine, v kateri ima skupna občinska uprava sedež.

(5) Operativni del proračuna občine sestavljajo elementi načrtovanja s celovitim prikazom financiranja, razvrščeni po programski klasifikaciji.

(6) V splošnem delu proračuna občine se prikaže načrt prejemkov in izdatkov za posamezno leto.

(7) V posebnem delu proračuna občine se prikaže načrt izdatkov za posamezno leto.

(8) V operativnem delu proračuna občine se izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja za tiste elemente načrtovanja, katerih trajanje je časovno omejeno;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

(9) Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejšo členitev splošnega dela, posebnega dela in operativnega dela proračuna občine, členitev izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb ter izkaza financiranja.

(10) Ne glede na tretji in četrti odstavek tega člena je lahko posebni del proračuna občine sestavljen tudi podrobneje, če je tako določeno v odloku, s katerim se sprejme proračun občine.

42. člen (sestava finančnega načrta neposrednega uporabnika)

(1) Finančni načrt neposrednega uporabnika je akt, v katerem so predvideni izdatki neposrednega uporabnika za posamezno leto.

(2) Finančni načrt neposrednega uporabnika zajema vse izdatke po programski klasifikaciji najmanj do ravni podprograma in po virih sredstev.

(3) Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejšo členitev finančnega načrta neposrednega uporabnika.

43. člen

(sestava finančnega načrta nosilcev nalog občine)

- (1) Finančni načrt nosilcev nalog občine je akt, v katerem so predvideni izdatki nosilcev nalog občine za posamezno leto.
- (2) Finančni načrt nosilcev nalog občine zajema vse izdatke po programski klasifikaciji najmanj do ravni podprograma in po virih sredstev.
- (3) Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejšo členitev finančnega načrta nosilca nalog občine.

44. člen

(sestava finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS)

- (1) Finančni načrt ZPIZ oziroma ZZZS je akt, v katerem so predvideni prejemki in izdatki ZPIZ oziroma ZZZS za posamezno leto.
- (2) Finančni načrt ZPIZ oziroma ZZZS sestavljajo izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb ter izkaz financiranja. Sestavni del tega načrta je tudi prikaz izdatkov po programski klasifikaciji.
- (3) Minister, pristojen za finance, predpiše členitev prikaza izdatkov po programski klasifikaciji.

45. člen

(sestava finančnega načrta javnega sklada)

- (1) Finančni načrt javnega sklada je akt, v katerem so predvideni prejemki in izdatki javnega sklada za posamezno leto.
- (2) Finančni načrt javnega sklada sestavljajo izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb ter izkaz financiranja. Sestavni del tega načrta je tudi prikaz izdatkov po programski klasifikaciji.
- (3) Finančni načrt javnega sklada se pripravlja po načelu denarnega toka.
- (4) Minister, pristojen za finance, predpiše členitev prikaza izdatkov po programski klasifikaciji.

46. člen

(sestava finančnega načrta javne agencije oziroma javnega zavoda)

- (1) Finančni načrt javne agencije oziroma javnega zavoda je akt, v katerem so predvideni prejemki in izdatki javne agencije oziroma javnega zavoda za posamezno leto.
- (2) Finančni načrt iz prejšnjega odstavka sestavljajo izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb ter izkaz financiranja. V tem načrtu se ločeno prikažejo prejemki in izdatki za izvajanje javne službe ter prejemki in izdatki v zvezi z izvajanjem tržne dejavnosti. Sestavni del tega načrta je tudi prikaz izdatkov po programski klasifikaciji.
- (3) Finančni načrt javne agencije oziroma javnega zavoda se pripravlja po načelu denarnega toka. Ne glede na tretji odstavek 7. člena tega zakona se finančni načrt javne agencije oziroma javnega zavoda pripravlja tudi po načelu nastanka poslovnega dogodka.

(4) Minister, pristojen za finance, predpiše členitev prikaza izdatkov po programski klasifikaciji.

47. člen

(izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb ter izkaz financiranja)

(1) V izkazu prihodkov in odhodkov se izkazujejo:

1. prejemki, ki obsegajo:
 - davčne prejemke,
 - prispevke za socialno varnost,
 - nedavčne prejemke,
 - transferne prejemke,
 - prejeta sredstva iz EU,
 - prejemke od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, blagovnih rezerv in intervencijskih zalog in
 - druge prejemke;
2. izdatki, ki obsegajo:
 - tekoče izdatke,
 - investicijske izdatke,
 - tekoče transfere,
 - investicijske transfere,
 - plačila sredstev v proračun EU, in
 - druge izdatke.

(2) Presežek oziroma primanjkljaj izkaza prihodkov in odhodkov je razlika med prejemki in izdatki iz izkaza prihodkov in odhodkov.

(3) V izkazu finančnih terjatev in naložb se izkazujejo:

1. prejemki od vrnjenih posojil, prodaje naložb ter plačil regresnih zahtevkov iz unovčenih poroštev;
2. izdatki za dana posojila, nakup naložb v pravne osebe in drugih finančnih naložb ter unovčena poroštva;
3. neto povečanje oziroma zmanjšanje finančnih terjatev in naložb kot razlika med celotnimi prejemki in celotnimi izdatki v izkazu finančnih terjatev in naložb.

(4) V izkazu financiranja se izkazujejo:

1. zadolževanje;
2. odplačila dolga (odplačila glavnice posojil in izdanih vrednostih papirjev);
3. neto zadolževanje oziroma neto odplačila dolga kot razlika med skupnim obsegom zadolževanja oziroma skupnimi odplačili dolga v proračunskem letu;
4. razlika med celotnimi prejemki in celotnimi izdatki iz izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb ter izkaza financiranja.

4. PRIPRAVA IN PREDLOŽITEV PRORAČUNA DRŽAVE, FINANČNIH NAČRTOV NEPOSREDNIH UPORABNIKOV TER PRORAČUNA OBČINE IN FINANČNIH NAČRTOV NOSILCEV NALOG OBČINE

4.1. Splošno

48. člen

(določitev načina priprave proračunov)

Vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, podrobneje predpiše način in roke priprave predloga proračuna države oziroma občine, način in roke priprave predloga sprememb proračuna države oziroma občine, način priprave predloga rebalansa proračuna države oziroma občine, način priprave vsebin predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov skupaj z obrazložitvami oziroma način

priprave vsebin predloga posebnega dela proračuna občine z obrazložitvami, način priprave vsebin predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine ter elementov operativnega dela proračuna.

4.2. Priprava proračunskih dokumentov države, priprava proračuna države in priprava finančnih načrtov neposrednih uporabnikov

49. člen

(usklajevanje proračunskih izdatkov)

Ministrstvo za finance na podlagi sprejete Srednjeročne fiskalne strategije oziroma njenih sprememb in napovedi odhodkov iz 27. člena tega zakona s predlagatelji finančnih načrtov izvede usklajevanje za določitev razreza izdatkov iz 3. točke 50. člena tega zakona.

50. člen

(priprava proračunskih dokumentov države)

Vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, sprejme:

1. proračunski memorandum za najmanj naslednji dve leti;
2. razrez izdatkov proračuna države po ekonomski in programski klasifikaciji na ravni politik z obrazložitvami za najmanj naslednji dve leti;
3. razrez izdatkov proračuna države po predlagateljih finančnih načrtov;
4. terminski načrt za pripravo predloga proračuna države in predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov.

51. člen

(proračunski memorandum)

Proračunski memorandum države je dokument vlade, ki vsebuje vsaj:

1. oceno gospodarskih gibanj in napovedi makroekonomskih agregatov, pripravljenih na podlagi dokumentov iz 26. člena tega zakona za najmanj dve leti,
2. vsebine politik, ki zasledujejo cilje iz Državnega programa razvojnih politik,
3. opise strukturnih ukrepov za doseganje predvidenih ciljev iz Srednjeročne fiskalne strategije,
4. politiko upravljanja dolga državnega proračuna.

52. člen

(navodila za pripravo predloga proračuna države)

(1) Na podlagi sprejetega proračunskega memoranduma in sprejetih dokumentov iz 50. člena tega zakona, minister, pristojen za finance, pripravi navodila za pripravo predloga proračuna države in jih posreduje neposrednim uporabnikom.

(2) Navodilo vsebuje vsaj:

1. temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo predloga proračuna države;
2. način priprave in terminski načrt za pripravo predloga proračuna države in predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov.

53. člen

(predlog finančnega načrta neposrednega uporabnika)

(1) Na podlagi navodila za pripravo predloga proračuna države pripravijo neposredni uporabniki predlog svojega finančnega načrta z obrazložitvami za naslednje leto in leto, ki temu sledi.

(2) V predlogu finančnega načrta neposrednega uporabnika se za naslednje leto po programski klasifikaciji in po virih sredstev prikaže:

1. realizacija izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
3. načrt izdatkov za naslednje leto.

(3) V predlogu finančnega načrta neposrednega uporabnika se za leto, ki sledi letu iz prejšnjega odstavka, po programski klasifikaciji in po virih sredstev prikaže:

1. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
2. načrt izdatkov za naslednje leto;
3. načrt izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(4) Obrazložitev predloga finančnega načrta neposrednega uporabnika za naslednje leto in leto, ki temu sledi, vsebuje:

1. cilje, ki jih zasleduje predlog finančnega načrta neposrednega uporabnika;
2. zakonske in druge podlage ter izhodišča, na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev;
3. fizične, finančne in opisne kazalnike, s katerimi se merijo zastavljeni cilji;
4. druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predloga finančnega načrta neposrednega uporabnika; in
5. predstavitev doseženih ciljev in rezultatov s področja neposrednega uporabnika za pretekla leta.

(5) Predlogi finančnih načrtov neposrednih uporabnikov v okviru pristojnosti posameznega predlagatelja finančnih načrtov ne smejo presegati obsega izdatkov, ki ga je določila vlada in ki je sestavni del navodila za pripravo predloga proračuna države.

54. člen

(predlagatelji finančnih načrtov neposrednih uporabnikov)

(1) Predlagatelji finančnih načrtov neposrednih uporabnikov so vsi neposredni uporabniki, razen za:

1. organe v njegovi sestavi - ministrstvo,
2. vladne službe, za katerih organizacijo skrbi generalni sekretar - Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
3. upravne enote - ministrstvo, pristojno za upravo,
4. sodišča in Sodni svet, skladno z določili zakona, ki ureja sodišča - Vrhovno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče), in
5. državna tožilstva in Državno tožilstvo - Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državno tožilstvo).

(2) Neposredni uporabniki iz prejšnjega odstavka, ki so pristojni za pripravo in predložitev predlogov finančnih načrtov, so pristojni tudi za posredovanje vseh gradiv, ki se nanašajo na pripravo proračuna državnih organov in organizacij, ki so v njihovi pristojnosti.

55. člen

(priprava operativnega dela proračuna države)

(1) Neposredni uporabniki pripravijo elemente načrtovanja kot osnovo za pripravo predlogov finančnih načrtov in pri tem:

1. ocenijo realizacijo tekočega leta za posamezen element načrtovanja;
2. načrtujejo vse izdatke ter vse vire financiranja za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja za tiste elemente načrtovanja, ki so časovno omejeni;
3. opisno opredelijo učinke aktivnosti, potrebnih za izvedbo elementa načrtovanja;
4. upoštevajo, da je dokumentacija, ki je podlaga za načrtovanje investicijskega projekta, pripravljena v skladu s predpisano metodologijo za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije, ki jo na predlog ministra, pristojnega za finance, sprejme vlada.

(2) Vsi elementi načrtovanja, ki se financirajo ali sofinancirajo iz državnega proračuna, morajo biti vključeni v operativni del proračuna.

(3) Ministrstvo, pristojno za finance, lahko za vse elemente načrtovanja, ki so vključeni v operativni del proračuna, zahteva dokumentacijo, ki je podlaga za načrtovanje elementa načrtovanja ter jo lahko javno objavi. Uporabniki proračuna dokumentacijo predložijo ministrstvu, pristojnemu za finance, najkasneje v osmih dneh po prejemu zahteve.

56. člen

(priprava predloga proračuna države)

(1) V splošnem delu predloga proračuna države se za naslednje leto prikažejo:

1. realizacija prejemkov in izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije prejemkov in izdatkov za tekoče leto;
3. načrt prejemkov in izdatkov za naslednje leto.

(2) V posebnem delu predloga proračuna države se za naslednje leto prikažejo:

1. realizacija izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
3. načrt izdatkov za naslednje leto.

(3) V operativnem delu predloga proračuna države se za naslednje leto izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

(4) V splošnem delu predloga proračuna države za leto, ki sledi letu iz prvega odstavka tega člena, se prikažejo:

1. ocena realizacije prejemkov in izdatkov za tekoče leto;
2. načrt prejemkov in izdatkov za naslednje leto;
3. načrt prejemkov in izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(5) V posebnem delu predloga proračuna države za leto, ki sledi letu iz drugega odstavka tega člena, se prikažejo:

1. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
2. načrt izdatkov za naslednje leto;
3. načrt izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(6) V operativnem delu predloga proračuna države se za leto, ki sledi letu iz tretjega odstavka tega člena, izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za štiri leta, šteto od leta, ki sledi letu iz drugega odstavka tega člena oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

57. člen

(priprava predloga sprememb proračuna države)

(1) Če vlada v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti proračun naslednjega leta spremeniti, pripravi predlog sprememb proračuna države.

(2) V splošnem delu predloga sprememb proračuna države se prikažejo:

1. sprejeti proračun naslednjega leta;
2. spremembe sprejetega proračuna;
3. predlog sprememb proračuna.

- (3) V posebnem delu predloga sprememb proračuna države se prikažejo:
1. sprejeti proračun naslednjega leta;
 2. spremembe sprejetega proračun;
 3. predlog sprememb proračuna.
- (4) V operativnem delu predloga sprememb proračuna države se izkazujejo:
1. vsi načrtovani izdatki za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
 2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
 3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

58. člen

(priprava predloga spremembe proračuna države pri pripravi rebalansa proračuna države)

Če vlada v tekočem letu ne predlaga sprememb proračuna naslednjega leta, se v primeru, če v naslednjem letu pripravi predlog rebalansa proračuna do konca junija, hkrati pripravi tudi predlog proračuna za leto, ki temu sledi, na način kot je določen v četrtem, petem in šestem odstavku 56. člena.

59. člen

(priprava predloga rebalansa proračuna države)

- (1) V splošnem delu predloga rebalansa proračuna države se prikažejo:
1. zadnji sprejeti proračun tekočega leta;
 2. spremembe zadnjega sprejetega proračuna;
 3. predlog rebalansa proračuna.
- (3) V posebnem delu predloga rebalansa proračuna države se prikažejo:
1. zadnji sprejeti proračun tekočega leta;
 2. spremembe zadnjega sprejetega proračuna;
 3. predlog rebalansa proračuna.
- (4) V operativnem delu predloga rebalansa proračuna države se izkazujejo:
1. vsi načrtovani izdatki za tekoče leto in naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
 2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
 3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.
- (5) Če se rebalans pripravlja zaradi sprememb, ki se ne nanašajo na vse neposredne uporabnike, se v predlogu rebalansa proračuna države v posebnem delu prikažejo le finančni načrti tistih neposrednih uporabnikov, ki se spreminjajo, v operativnem delu pa tisti elementi načrtovanja, ki se spreminjajo.

4.3. Priprava proračuna občine in finančnih načrtov nosilcev nalog občine

60. člen

(navodila za pripravo predloga proračuna občine ter finančnih načrtov nosilcev nalog občine)

- (1) Minister, pristojen za finance, najkasneje do 31. maja tekočega leta posreduje občinam oceno gospodarskih gibanj in napovedi makroekonomskih agregatov, pripravljenih na podlagi dokumentov iz 51. člena tega zakona za najmanj dve leti.
- (2) Na podlagi prejete ocene iz prejšnjega odstavka župan posreduje nosilcem nalog občine navodila za pripravo predloga proračuna občine.

(3) Navodilo iz prejšnjega odstavka vsebuje:

- podrobnejše usmeritve za pripravo predloga proračuna občine;
- razrez izdatkov po programski klasifikaciji po nosilcih nalog občine, ki ga določi župan;
- način priprave in terminski načrt za pripravo predloga proračuna občine in predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine.

61. člen

(priprava predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine)

(1) Na podlagi navodila iz tretjega odstavka prejšnjega člena nosilci nalog občine pripravijo predlog svojega finančnega načrta z obrazložitvami proračunskih postavk za naslednje leto in leto, ki temu sledi ter ga predložijo županu.

(2) V predlogu finančnega načrta iz prejšnjega odstavka se za naslednje leto po programski klasifikacije in po virih sredstev prikaže:

1. realizacija izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
3. načrt izdatkov za naslednje leto.

(3) V predlogu finančnega načrta iz prvega odstavka tega člena se za leto, ki sledi letu iz prejšnjega odstavka, po programski klasifikacije in po virih sredstev prikaže:

1. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
2. načrt izdatkov za naslednje leto;
3. načrt izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(4) Predlog finančnega načrta iz prvega odstavka tega člena ne sme presegati obsega izdatkov, določenega v navodilu iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

62. člen

(priprava posebnega dela proračuna občine)

(1) Župan na podlagi navodila iz tretjega odstavka 60. člena tega zakona in predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine pripravi predlog posebnega dela proračuna občine z obrazložitvami.

(2) V predlogu posebnega dela proračuna občine se za naslednje leto po programski klasifikacije in po virih sredstev prikaže:

1. realizacija izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
3. načrt izdatkov za naslednje leto.

(3) V predlogu posebnega dela proračuna občine se za leto, ki sledi letu iz prejšnjega odstavka, po programski klasifikacije in po virih sredstev prikaže:

1. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
2. načrt izdatkov za naslednje leto,
3. načrt izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(4) Obrazložitev predloga posebnega dela proračuna občine za naslednje leto in leto, ki temu sledi, vsebuje:

1. cilje, ki jih zasleduje občina;
2. zakonske in druge podlage ter izhodišča, na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev;
3. fizične, finančne in opisne kazalnike, s katerimi se merijo zastavljeni cilji;
4. druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predloga posebnega dela proračuna, in
5. predstavitev doseženih ciljev in rezultatov občine za pretekla leta.

63. člen

(priprava operativnega dela proračuna občine)

(1) Nosilci nalog občine pripravijo elemente načrtovanja kot osnovo za pripravo predlogov finančnih načrtov in pri tem:

1. ocenijo realizacijo tekočega leta za posamezen element načrtovanja;
2. načrtujejo vse izdatke ter vse vire financiranja za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja za tiste elemente načrtovanja, katerih trajanje je časovno omejeno;
3. opisno opredelijo učinke aktivnosti, potrebnih za izvedbo elementa načrtovanja;
4. upoštevajo, da je dokumentacija, ki je podlaga za načrtovanje investicijskega projekta, pripravljena v skladu s predpisano metodologijo za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije, ki jo na predlog ministra, pristojnega za finance, sprejme vlada.

(2) Vsi elementi načrtovanja, ki se financirajo ali sofinancirajo iz občinskega proračuna, morajo biti vključeni v operativni del proračuna.

64. člen

(priprava predloga proračuna občine)

(1) V splošnem delu predloga proračuna občine se za naslednje leto prikažejo:

1. realizacija prejemkov in izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije prejemkov in izdatkov za tekoče leto;
3. načrt prejemkov in izdatkov za naslednje leto.

(2) V posebnem delu predloga proračuna občine se za naslednje leto prikažejo:

1. realizacija izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
3. načrt izdatkov za naslednje leto.

(3) V operativnem delu predloga proračuna občine se za naslednje leto izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

(4) V splošnem delu predloga proračuna občine za leto, ki sledi letu iz prvega odstavka tega člena, se prikažejo:

1. ocena realizacije prejemkov in izdatkov za tekoče leto;
2. načrt prejemkov in izdatkov za naslednje leto;
3. načrt prejemkov in izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(5) V posebnem delu predloga proračuna občine za leto, ki sledi letu iz drugega odstavka tega člena, se prikažejo:

1. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
2. načrt izdatkov za naslednje leto;
3. načrt izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(6) V operativnem delu predloga proračuna občine se za leto, ki sledi letu iz tretjega odstavka tega člena, izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za štiri leta, šteto od leta, ki sledi letu iz drugega odstavka tega člena, oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

65. člen

(priprava predloga sprememb proračuna občine)

(1) Če župan v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti proračun naslednjega leta spremeniti pripravi predlog sprememb proračuna občine.

(2) V splošnem delu predloga sprememb proračuna občine se prikažejo:

1. sprejeti proračun naslednjega leta;
2. spremembe sprejetega proračun;
3. predlog sprememb proračuna.

(3) V posebnem delu predloga sprememb proračuna občine se prikažejo:

1. sprejeti proračun naslednjega leta;
2. spremembe sprejetega proračun;
3. predlog sprememb proračuna.

(4) V operativnem delu predloga sprememb proračuna občine se izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

66. člen

(priprava predloga spremembe proračuna občine pri pripravi rebalansa proračuna občine)

Če župan v tekočem letu ne predlaga spremembo proračuna naslednjega leta, se v primeru, če v naslednjem letu pripravi predlog rebalansa proračuna do konca junija naslednjega leta, hkrati pripravi tudi predlog proračuna za leto, ki temu sledi, na način kot je določeni v četrtem, petem in šestem odstavku 64. člena.

67. člen

(priprava predloga rebalansa proračuna občine)

(1) V splošnem delu predloga rebalansa proračuna občine se prikažejo:

1. zadnji sprejeti proračun tekočega leta;
2. spremembe zadnjega sprejetega proračuna;
3. predlog rebalansa proračuna.

(2) V posebnem delu predloga rebalansa proračuna občine se prikažejo:

1. zadnji sprejeti proračun tekočega leta;
2. spremembe zadnjega sprejetega proračuna;
3. predlog rebalansa proračuna.

(3) V operativnem delu predloga rebalansa proračuna občine se izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za tekoče leto in naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja za tiste elemente načrtovanja, katerih trajanje je časovno omejeno;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

4.4. Predložitev predlogov proračunov

68. člen

(predložitev predloga proračuna države oziroma občine)

(1) Vlada pripravi in predloži državnemu zboru:

1. proračunski memorandum;
2. predlog proračuna države z obrazložitvami;
3. predloge zakonov, ki so potrebni za izvedbo predloga proračuna države.

(2) Župan pripravi in predloži občinskemu svetu:

1. predlog proračuna občine z obrazložitvami;
2. predlog letnega programa razpolaganja s kapitalskimi naložbami občine;
3. predloge predpisov občine, ki so potrebni za izvedbo predloga proračuna občine.

(3) Predlog proračuna države za posamezno leto, ki ga vlada predlaga v sprejem državnemu zboru, mora biti usklajen z okvirom, ki ga je sprejel državni zbor.

69. člen

(predložitev predloga spremembe proračuna države oziroma občine)

(1) Če vlada v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti proračun naslednjega leta spremeniti, predloži državnemu zboru predlog spremembe proračuna države za naslednje leto in proračun za leto, ki sledi letu, za katerega se predlaga sprememba proračuna države.

(2) Če vlada v tekočem letu ugotovi, da proračuna za naslednje leto ni treba spremeniti, predloži državnemu zboru predlog proračuna države za leto, ki sledi letu za katerega se ne predlaga sprememba proračuna države.

(3) Če župan v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti proračun naslednjega leta spremeniti, predloži občinskemu svetu predlog spremembe proračuna občine za naslednje leto in proračun za leto, ki sledi letu za katerega se predlaga sprememba proračuna občine.

(4) Če župan v tekočem letu ugotovi, da proračuna za naslednje leto ni treba spremeniti, predloži občinskemu svetu predlog proračuna občine za leto, ki sledi letu za katerega se ne predlaga sprememba proračuna občine.

(5) Predlogu spremembe proračuna občine se predložijo tudi ustrezne spremembe dokumentov iz prejšnjega člena.

70. člen

(predložitev predloga rebalansa proračuna države oziroma občine)

(1) Vlada predloži državnemu zboru predlog rebalansa proračuna države z obrazložitvami:

- razlogov za pripravo predloga rebalansa proračuna države;
- novonastalih finančnih obveznosti za državni proračun;
- sprememb finančnih načrtov neposrednih uporabnikov.

(2) Župan predloži občinskemu svetu predlog rebalansa proračuna občine z obrazložitvami:

- razlogov za pripravo predloga rebalansa proračuna občine;
- novonastalih finančnih obveznosti za občinski proračun;
- sprememb posebnega dela proračuna občine.

71. člen

(rok za predložitev predloga proračuna države oziroma občine oziroma spremembe proračuna države oziroma občin)

(1) Vlada predloži državnemu zboru predlog proračuna države oziroma spremembe proračuna države za naslednje proračunsko leto in predlog proračuna države za leto, ki temu sledi, skupaj z dokumenti iz prvega odstavka 68. člena tega zakona do 1. oktobra tekočega leta.

(2) Župan predloži občinskemu svetu predlog proračuna občine oziroma spremembe proračuna občine za naslednje leto in predlog proračuna občine za leto, ki temu sledi, skupaj z dokumenti iz drugega odstavka 68. člena tega zakona do 1. novembra tekočega leta.

4.5. Priprava in predložitev finančnih načrtov ZPIZ in ZZZS

72. člen

(priprava in predložitev finančnih načrtov ZPIZ in ZZZS)

(1) Minister, pristojen za finance, najkasneje do 31. maja tekočega leta posreduje ZPIZ in ZZZS oceno gospodarskih gibanj in napovedi makroekonomskih agregatov, pripravljenih na podlagi dokumentov iz 51. člena tega zakona za najmanj dve leti.

(2) ZPIZ in ZZZS pripravita predlog finančnega načrta za naslednje leto in leto, ki temu sledi, ter ga predložita organu, pristojnemu za sprejetje do 25. septembra tekočega leta in ga hkrati posredujeta pristojnemu ministrstvu in ministrstvu, pristojnemu za finance, ki ga hkrati s predlogom proračuna države predloži vladi, ta pa državnemu zboru.

(3) Predlog finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS za posamezno leto, ki ga vlada predloži državnemu zboru, mora biti usklajen z okvirom, ki ga je sprejel državni zbor.

(4) Finančni načrt ZPIZ in ZZZS sprejme pristojni organ po postopku, določenem v posebnem zakonu ali drugem predpisu v 60 dneh po sprejetju državnega proračuna.

73. člen

(priprava in predložitev sprememb finančnih načrtov ZZZS oziroma ZPIZ)

(1) Če ZPIZ oziroma ZZZS v tekočem letu ugotovita, da je treba sprejeti finančni načrt za naslednje leto spremeniti, do 25. septembra tekočega leta predložita predlog spremembe finančnega načrta za naslednje leto in finančni načrt za leto, ki temu sledi organu, pristojnemu za sprejetje in ga hkrati posredujeta pristojnemu ministrstvu in ministrstvu, pristojnemu za finance, ki ga hkrati s predlogom proračuna države predloži vladi, ta pa državnemu zboru.

(2) Če ZPIZ oziroma ZZZS ne predlaga spremembe finančnega načrta naslednjega leta, se v primeru, če v naslednjem letu pripravi predlog rebalansa finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS do junija naslednjega leta, hkrati pripravi tudi predlog finančnega načrta za naslednje leto na način kot je določen v prejšnjem členu.

(3) Spremembo finančnega načrta ZPIZ in ZZZS sprejme pristojni organ po postopku, določenem v posebnem zakonu ali drugem predpisu v 60 dneh po sprejetju državnega proračuna.

74. člen

(omejitve pri pripravi predloga finančnega načrta ZPIZ in ZZZS)

Predlog finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS za posamezno proračunsko leto ne sme izkazovati primanjkljaja.

4.6. Priprava in sprejetje finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračunov

75. člen

(priprava in sprejetje finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država in posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna)

(1) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država in tisti posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna, pripravijo predloge finančnih načrtov in programov dela za naslednje leto in leto, ki temu sledi, na podlagi navodil za pripravo proračuna države.

(2) Če posredni uporabnik proračuna, katerega ustanoviteljica je država in tisti posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna, v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti finančni načrt za naslednje leto spremeniti, pripravi predlog rebalansa finančnega načrta za naslednje leto in predlog finančnega načrta za leto, ki temu sledi.

(3) Pristojni neposredni uporabniki do 15. julija tekočega leta od posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država in od posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna pridobijo podatke s katerimi ne razpolagajo in so potrebni za pripravo finančnih načrtov neposrednih uporabnikov. Minister, pristojen za finance, lahko od neposrednih uporabnikov zahteva podatke, ki se nanašajo na financiranje posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država in tistih, ki se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna ter so potrebni za pripravo predloga proračuna države.

(4) Po predložitvi predloga proračuna države v državni zbor pristojni neposredni uporabniki posrednim uporabnikom proračuna, katerih ustanoviteljica je država in posrednim uporabnikom proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna, posredujejo podatke o predvidenem obsegu sredstev iz predloga proračuna države, ki je osnova za pripravo finančnega načrta in programa dela posrednega uporabnika, katerega ustanoviteljica je država oziroma posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financira iz državnega proračuna.

(5) Finančni načrt posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država oziroma finančni načrt posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financira iz državnega proračuna, mora biti uravnotežen, kar pomeni:

- da izkaz prihodkov in odhodkov ne sme izkazovati primanjkljaja razen, če se primanjkljaj pokriva z izkazanimi presežki na tržni dejavnosti ali v obdobju podpotencialne ravni BDP, če se primanjkljaj pokriva s presežki preteklih let;
- da izkaz prihodkov in odhodkov ne sme izkazovati presežka na javni službi.

(6) Ne glede na prejšnji odstavek je v finančnem načrtu posrednega uporabnika proračuna, ki ne sodi v sektor država lahko izkazan primanjkljaj na javni službi, če se izkazani primanjkljaj pokriva z zbranimi presežki preteklih let.

(7) Če se v sprejetem proračunu države obseg pravic porabe za financiranje posrednih uporabnikov proračuna razlikuje od podatkov iz četrtega odstavka tega člena, pristojni neposredni uporabnik v 15 dneh po objavi proračuna države v Uradnem listu Republike Slovenije posreduje posrednim uporabnikom proračuna, katerih ustanoviteljica je država oziroma posrednim uporabnikom, ki se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna, podatke o obsegu sredstev iz sprejetega proračuna države.

(8) Finančne načrte in programe dela posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država, sprejmejo pristojni organi, določeni z zakonom ali aktom o ustanovitvi posrednega uporabnika proračuna. Pristojni organi posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država, sprejmejo finančni načrt in program dela v 60 dneh po objavi proračuna države v Uradnem listu Republike Slovenije in ju v informacijskem sistemu posredujejo v potrditev pristojnemu neposrednemu uporabniku, ki predlog finančnega načrta in program dela potrdi ali ga zavrne v roku 60 dni.

(9) Ne glede na prejšnji odstavek, pristojni neposredni uporabnik ne potrjuje finančnih načrtov in programov dela tistih posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država, za sprejem katerih je v skladu s posebnim zakonom pristojna vlada. Po sprejemu finančnega načrta in programa dela na vladi, ju v 8 dneh od njunega sprejema v informacijskem sistemu potrdi Ministrstvo za finance.

(10) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država in se financirajo iz ZZZS, posredujejo sprejete finančne načrte in programe dela v 60 dneh po uveljavitvi finančnega načrta ZZZS in ju v informacijskem sistemu posredujejo v potrditev pristojnemu neposrednemu uporabniku, ki predlog finančnega načrta in program dela potrdi ali ga zavrne v roku 60 dni.

(11) Če finančni načrt in program dela posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država, nista sprejeta v roku iz prejšnjega odstavka, se do potrditve finančnega načrta in programa dela posrednega uporabnika proračuna njegovo financiranje izvaja le v obsegu 80 odstotkov realiziranih izdatkov v enakem obdobju preteklega leta na podlagi finančnega načrta za preteklo leto in za iste namene kot v preteklem letu.

(12) Ne glede na določbe zakonov, predpisov in splošnih aktov, sprejme finančni načrt posrednega uporabnika proračuna vlada, če ga organ, pristojen za sprejem finančnega načrta ni sprejel, ker je bil ta pripravljen v skladu s prejetimi izhodišči za pripravo njihovega finančnega načrta.

76. člen

(priprava in sprejetje finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina)

(1) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, pripravijo predloge finančnih načrtov in programov dela za naslednje leto in leto, ki temu sledi, na podlagi navodil za pripravo proračuna občine.

(2) Če posredni uporabnik proračuna, katerega ustanoviteljica je občina, v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti finančni načrt za naslednje leto spremeniti, pripravi predlog rebalansa finančnega načrta za naslednje leto in predlog finančnega načrta za leto, ki temu sledi.

(3) Župan mora od posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, pridobiti podatke, potrebne za pripravo predloga proračuna občine.

(4) Po predložitvi predloga proračuna občine občinskemu svetu župan posrednim uporabnikom proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, posreduje podatke o predvidenem obsegu sredstev iz predloga proračuna občine, ki je osnova za pripravo finančnega načrta in programa dela posrednega uporabnika proračuna.

(5) Finančni načrt posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina mora biti uravnotežen, kar pomeni:

- da izkaz prihodkov in odhodkov ne sme izkazovati primanjkljaja na javni službi razen, če se primanjkljaj pokriva z izkazanimi presežki na tržni dejavnosti,
- da izkaz prihodkov in odhodkov ne sme izkazovati presežka na javni službi.

(6) Ne glede na prejšnji odstavek je v finančnem načrtu posrednega uporabnika proračuna, ki ne sodi v sektor država lahko izkazan primanjkljaj na javni službi, če se izkazani primanjkljaj pokriva z zbranimi presežki preteklih let.

(7) Če se v sprejetem proračunu občine obseg pravic porabe za financiranje posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, razlikuje od podatkov iz petega odstavka tega člena, župan v 15 dneh po objavi odloka, s katerim je sprejet proračun občine, posrednim uporabnikom

proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, posreduje podatke o obsegu sredstev iz sprejetega proračuna občine.

(8) Finančne načrte in programe dela posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, sprejmejo pristojni organi po postopku, določenem v posebnem zakonu ali v aktu o ustanovitvi posrednega uporabnika proračuna. Pristojni organi posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina sprejmejo finančni načrt in program dela v 60 dneh po objavi odloka, s katerim se sprejme proračun občine in ju v informacijskem sistemu posredujejo v potrditev županu, ki predlogu finančnega načrta in programa dela potrdi ali zavrne v roku 30 dni.

(9) Če se posredni uporabnik proračuna, katerega ustanoviteljica je občina, več kot 50 odstotno financira iz državnega proračuna, posredni uporabnik proračuna, katerega ustanoviteljica je občina skupaj s predložitvijo finančnega načrta in programa dela v potrditev županu predloži tudi podatke iz petega odstavka prejšnjega člena.

(10) Občina, ki je ustanoviteljica posrednega uporabnika proračuna, ki se več kot 50 odstotno financira iz državnega proračuna, lahko potrdi finančni načrt in program dela samo, če je ta skladen z navodilom iz petega odstavka prejšnjega člena.

(11) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov in ne glede na šesti odstavek tega člena, pristojni organi posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financirajo iz ZZSZ, sprejmejo finančni načrt in program dela v 60 dneh po uveljavitvi finančnega načrta ZZSZ oziroma odloka, s katerim je sprejet proračun občine, in ju v informacijskem sistemu posredujejo v potrditev županu, ki predlog finančnega načrta potrdi ali ga zavrne v roku 30 dni.

(12) Ne glede na določbe zakonov, predpisov in splošnih aktov, sprejme finančni načrt in program dela posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina, župan, če ga organ, pristojen za sprejem finančnega načrta in programa dela ni sprejel, ker je bil ta pripravljen v skladu s podatki iz tretjega odstavka tega člena oziroma s podatki iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(13) Če finančni načrt in program dela posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina, nista sprejeta v roku, določenem v šestem in devetem odstavku tega člena, se njegovo financiranje izvaja le v obsegu 80 odstotkov realiziranih izdatkov v enakem obdobju preteklega leta na podlagi finančnega načrta za preteklo leto in za iste namene kot v preteklem letu.

(14) Ne glede na določbe zakonov, predpisov in splošnih aktov, sprejme finančni načrt posrednega uporabnika proračuna župan, če ga organ, pristojen za sprejem finančnega načrta ni sprejel, ker je bil ta pripravljen v skladu z izhodišči župana.

5. SPREJEMANJE PRORAČUNA

5.1. Postopek sprejemanja proračuna in začasno financiranje

77. člen (sprejemanje proračuna)

(1) Državni zbor oziroma občinski svet s poslovnikom določi postopek sprejemanja proračuna in sprememb proračuna na način, ki omogoča uveljavitev proračuna s 1. januarjem leta, za katero se sprejema proračun.

(2) Državni zbor oziroma občinski svet s poslovnikom določi postopek sprejemanja rebalansa in drugih s tem zakonom določenih dokumentov.

(3) Proračun države oziroma občine, spremembe proračuna države oziroma občine in rebalans proračuna države oziroma občine morajo biti objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije oziroma v uradnem glasilu občine.

78. člen
(omejitve pri sprejemanju proračuna)

(1) V postopku sprejemanja proračuna države v državnem zboru se proračun države lahko dopolni oziroma spremeni.

(2) V splošnem in posebnem delu dopoljenega predloga proračuna države se prikažejo:

1. predlog proračuna države,
2. spremembe predloga proračuna države in
3. dopolnjen predlog proračuna države.

(3) Operativni del dopoljenega predloga proračuna države se izkazuje v enaki strukturi kot predlog proračuna države z upoštevanjem sprememb predloga proračuna države.

(4) V obrazložitvah dopoljenega predloga proračuna države se pojasnijo samo spremembe predloga proračuna države.

(5) Dopolnjen predlog proračuna države se med sprejemanjem lahko spreminja pri posameznih podprogramih pri posameznih neposrednih uporabnikih iz posebnega dela proračuna države.

(6) Predlogi za povečanje proračunskih izdatkov v dopoljenem predlogu proračuna države morajo obsegati predloge za zmanjšanje drugih proračunskih izdatkov v enaki višini, pri čemer ti ne smejo bremeniti pravic porabe iz naslova proračunske rezerve ali splošne proračunske rezervacije, namenskih sredstev, sredstev EU, slovenske udeležbe, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ali pravic porabe politike servisiranja dolga države in politike – vplačila v EU.

(7) Predlogi za zmanjšanje izdatkov se morajo odraziti v zmanjšanem obsegu predvidenega zadolževanja, ki ga predlaga vlada.

79. člen
(omejitve pri sprejemanju proračuna občine)

(1) V postopku sprejemanja proračuna občine v občinskem svetu se predlog proračuna občine lahko spremeni.

(2) Predlogi za povečanje proračunskih izdatkov predloga proračuna občine morajo obsegati predloge za zmanjšanje drugih proračunskih izdatkov v enaki višini, pri čemer ti ne smejo bremeniti pravic porabe iz naslova proračunske rezerve ali splošne proračunske rezervacije, namenskih sredstev, sredstev EU, slovenske udeležbe, namenskih sredstev finančnih mehanizmov in pravic porabe za servisiranje dolga občine ter ne smejo presežati obsega zadolževanja, ki ga predlaga župan.

(3) Predlogi za zmanjšanje izdatkov se odrazijo v zmanjšanem obsegu predvidenega zadolževanja kot ga predlaga župan, v povečanju izdatkov pa samo v primeru, če občina v predlogu proračuna nima predvidenega zadolževanja.

80. člen
(predložitev proračuna občine)

Župan predloži proračun občine ministrstvu, pristojnemu za finance, v 15 dneh po njegovem sprejetju na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

5.2. Sredstva med začasnim financiranjem blagajn javnega financiranja

81. člen

(sredstva med začasnim financiranjem blagajn javnega financiranja)

(1) Če proračun države oziroma občine ali finančni načrt ZPIZ ali ZZZS ni sprejet pred začetkom leta, na katero se nanaša, se financiranje njihovih nalog in drugih s predpisi določenih namenov začasno nadaljuje (v nadaljnjem besedilu: začasno financiranje) na podlagi proračuna oziroma finančnega načrta za preteklo leto in za iste elemente načrtovanja oziroma za iste programe kot v preteklem letu.

(2) Med začasnim financiranjem se smejo uporabiti sredstva do višine 90 odstotkov sredstev, porabljenih v istem obdobju preteklega leta, razen za odplačila glavnice, obresti, drugih obveznosti iz naslova dolga, obveznosti iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja in za nepričakovane ter nenačrtovane izjemne varnostne dogodke, ki ogrožajo varnost države.

(3) Po preteku začasnega financiranja se v tem obdobju plačane obveznosti vključijo v proračun države ali občine oziroma v finančni načrt ZPIZ ali ZZZS.

82. člen

(odločanje o začasnem financiranju)

(1) Odločitev o začasnem financiranju državnega proračuna, ki traja prve tri mesece v letu, sprejme vlada in o tem obvesti državni zbor. Če v tem roku proračun države ni sprejet, odločitev o podaljšanju začasnega financiranja sprejme državni zbor na predlog vlade, vendar največ za tri mesece. Odločitev o začasnem financiranju se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Če državni zbor ne sprejme odločitve o podaljšanju začasnega financiranja državnega proračuna na predlog vlade, sprejme odločitev o začasnem financiranju vlada, vendar največ za tri mesece.

(3) Odločitev o začasnem financiranju občinskega proračuna, ki traja prve tri mesece v letu, sprejme župan ter o tem obvesti občinski svet in nadzorni odbor. Če v tem roku proračun občine ni sprejet, odločitev o podaljšanju začasnega financiranja sprejme občinski svet na predlog župana, vendar največ za tri mesece. Odločitev o začasnem financiranju se objavi v uradnem glasilu občine.

(4) Če občinski svet ne sprejme odločitve o podaljšanju začasnega financiranja občinskega proračuna na predlog župana, sprejme odločitev o začasnem financiranju župan, vendar največ za tri mesece.

(5) Odločitev o začasnem financiranju ZPIZ in ZZZS na njun predlog sprejme vlada.

6. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

6.1. Splošno

83. člen

(odgovornost za izvrševanje proračuna)

Vlada je za izvrševanje proračuna države odgovorna državnemu zboru. Župan je za izvrševanje proračuna občine odgovoren občinskemu svetu. O izvrševanju proračuna vlada poroča državnemu zboru, župan pa občinskemu svetu na način, kot je določen s tem zakonom.

84. člen

(pristojnost predstojnika uporabnika proračuna oziroma župana)

- (1) Predstojnik uporabnika proračuna oziroma župan je pristojen za prevzemanje in verifikacijo obveznosti, izdajo odredbe za plačilo v breme javnih sredstev organa, ki ga vodi oziroma občine, ter za vzpostavljanje terjatev in njihovo izterjavo v korist javnih sredstev.
- (2) Predstojnik uporabnika proračuna oziroma župan odgovarja za zakonitost, gospodarnost, učinkovitost in uspešnost razpolaganja z javnimi sredstvi.
- (3) Predstojnik uporabnika proračuna lahko s pooblastilom prenese posamezne naloge iz prvega odstavka tega člena na druge osebe.
- (4) V odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se lahko določi, da župan za izvajanje posameznih nalog iz prvega odstavka tega člena pooblasti druge osebe.
- (5) Oseba, ki je pooblaščenca za izdajo odredb za plačilo, je odredbodajalec.

85. člen

(računi za izvrševanje proračuna države oziroma občine)

- (1) Izvrševanje proračuna države oziroma občine se opravlja v enotnem zakladniškem sistemu po:
 1. podračunih EZR države oziroma občine, ki jih za ta namen na zahtevo ministra, pristojnega za finance, oziroma župana odpre UJP;
 2. posebnih namenskih transakcijskih računih, ki jih za ta namen na zahtevo ministra, pristojnega za finance, odpre Banka Slovenije; in
 3. posebnih računih z ničelnim stanjem, ki se za ta namen odprejo skladno s tem zakonom.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena, se lahko izvrševanje proračuna države pri diplomatskih predstavništvih in konzulatih v tujini (v nadaljnjem besedilu: DKP), obrambnih predstavnikih in slovenskih kontingentih na mednarodnih operacijah in misijah, opravlja tudi po računih, odprtih pri poslovnih bankah v državi, v kateri imajo sedež.

86. člen

(veljavni proračun)

Veljavni proračun je sprejeti proračun tekočega leta, ki vključuje vse spremembe med svojim izvrševanjem na podlagi tega zakona in zakona, ki ureja izvrševanje proračuna države, oziroma odloka, s katerim se sprejme proračun občine.

6.2. Vplačila v blagajne javnega financiranja in načrtovanje likvidnosti

87. člen

(vplačila v blagajne javnega financiranja)

- (1) Javnofinančni prejemki se pobirajo in vplačujejo v blagajne javnega financiranja v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ne glede na obseg, ki je v proračunu države oziroma občine ali v finančnem načrtu ZPIZ oziroma ZZZS določen za posamezno vrsto prejemka.
- (2) Predstojniki neposrednih uporabnikov, župani, predstojnika ZPIZ in ZZZS morajo zagotoviti, da se popolno in pravočasno izvajajo vsi postopki za pobiranje javnofinančnih prejemkov iz svoje pristojnosti in vplačila teh prejemkov v blagajne javnega financiranja.

88. člen

(določanje obsega izdatkov neposrednih uporabnikov za določeno obdobje)

(1) Neposredni uporabniki smejo plačevati obveznosti samo v obsegu, ki ga je za trimesečje ali drugo obdobje predlagatelju finančnega načrta določila vlada (v nadaljnjem besedilu: kvota) na predlog ministrstva, pristojnega za finance. Povečanje kvote pri posameznemu predlagatelju finančnega načrta lahko odobri ministrstvo, pristojno za finance, če se kvota v enakem obsegu zmanjša pri drugih predlagateljih finančnih načrtov.

(2) Pri določanju predloga kvote za posameznega predlagatelja finančnega načrta ministrstvo, pristojno za finance, upošteva v letnem finančnem načrtu predlagatelja finančnega načrta zagotovljene pravice porabe, prevzete obveznosti in predlagano kvoto, ki jo je pripravil predlagatelj finančnega načrta, glede na likvidnostne možnosti proračuna.

(3) Vlada lahko spremeni kvoto iz prvega odstavka tega člena.

89. člen

(načrtovanje likvidnosti državnega oziroma občinskega proračuna)

(1) Ministrstvo, pristojno za finance oziroma župan načrtuje likvidnost državnega oziroma občinskega proračuna z napovedjo denarnega toka na podlagi mesečnih načrtov za izvrševanje proračuna, pripravljenih najkasneje do petega delovnega dne v mesecu za tekoči mesec na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

(2) Mesečni načrt za izvrševanje proračuna je pregled načrtovanih prejemkov in izdatkov za posamezni mesec.

(3) Največji dopustni obseg načrtovanih mesečnih izdatkov v skladu z likvidnostnimi možnostmi državnega oziroma občinskega proračuna predhodno določi minister, pristojen za finance, oziroma župan.

6.3. Prerazporejanje pravic porabe

90. člen

(prerazporejanje pravic porabe)

(1) Pravice porabe v proračunu države oziroma občine je med proračunskim letom mogoče prerazporejati samo pod pogoji in na način, ki jih določajo ta zakon in zakon, ki ureja izvrševanje proračuna države, oziroma odlok, s katerim se sprejme proračun občine.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, prerazporejanje pravic porabe med izkazom prihodkov in odhodkov, izkazom finančnih terjatev in naložb ter izkazom financiranja ni dovoljeno.

(3) Obveznosti iz naslova dolga države oziroma občine in obveznosti iz naslova poroštva države oziroma občine se poravnava ne glede na obseg pravic porabe, ki so za ta namen načrtovane v posebnem delu proračuna države oziroma občine.

(4) Obveznosti na podlagi pravnomočnih sodnih ali dokončnih upravnih odločb in poravnava se poravnava ne glede na obseg pravic porabe, ki so za ta namen načrtovane v posebnem delu proračuna države oziroma občine.

(5) Če pravice porabe za namen iz tretjega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka niso zagotovljene v zadostnem obsegu, se plačilo obveznosti izvrši, pravice porabe pa se v tekočem letu zagotovijo s prerazporeditvijo.

91. člen

(prerazporeditve pravic porabe v proračunu, o katerih odloča vlada oziroma župan)

Ne glede na drugi odstavek prejšnjega člena lahko vlada oziroma župan odloča o prerazporeditvah pravic porabe za pokrivanje obveznosti iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

92. člen

(prerazporeditve pravic porabe v proračunu države za izvršitev plačila glavnice in obresti dolga državnega proračuna in drugih obveznosti iz naslova dolga, o katerih odloča ministrstvo, pristojno za finance)

Ne glede na drugi odstavek 90. člena tega zakona in prejšnji člen, ministrstvo, pristojno za finance, lahko samostojno in brez omejitev izvaja prerazporeditve pravic porabe znotraj finančnega načrta tega ministrstva in organov v njegovi sestavi, ki so potrebne za izvršitev plačila glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga.

6.4. Rebalans državnega oziroma občinskega proračuna ter rebalans finančnega načrta ZPIZ in ZZS in posrednih uporabnikov proračuna

93. člen

(rebalans proračuna in ukrepi za uravnoteženje proračuna)

(1) Če se med proračunskim letom zaradi nastanka novih obveznosti za državni oziroma občinski proračun, spremenjenih gospodarskih gibanj ali spremenjenih politik in prednostnih nalog vlade oziroma občine povečajo javnofinančni izdatki ali zmanjšajo javnofinančni prejemki, lahko vlada oziroma župan predlaga rebalans proračuna države oziroma občine, ki ga sprejme državni zbor oziroma občinski svet.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, vlada predlaga rebalans proračuna države, če se v prvih devetih mesecih tekočega leta ustanovi nov neposredni uporabnik.

(3) Z rebalansom proračuna, ki ga sprejme državni zbor oziroma občinski svet na predlog vlade oziroma župana, se javnofinančni prejemki in izdatki ponovno uravnotežijo.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena, lahko vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, oziroma župan največ za 45 dni zadrži izvrševanje posameznih javnofinančnih izdatkov (v nadaljnjem besedilu: začasno zadržanje izvrševanja proračuna). Če vlada oziroma župan oceni, da se javnofinančni prejemki in izdatki z začasnim zadržanjem izvrševanja proračuna lahko ponovno uravnotežijo, rebalans proračuna ni potreben.

(5) Z ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja proračuna lahko vlada oziroma župan:

1. omeji ali ustavi prerazporejanje pravic porabe;
2. omeji ali ustavi prevzemanje obveznosti.

(6) O odločitvi iz četrtega odstavka tega člena vlada obvesti državni zbor, župan pa občinski svet takoj po sprejetju odločitve.

(7) Vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, s sklepom podrobneje določi izvajanje ukrepov iz petega odstavka tega člena. Ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja proračuna države se morajo nanašati na vse neposredne uporabnike.

(8) Župan s sklepom podrobneje določi način izvedbe ukrepov iz petega odstavka tega člena.

(9) Če se med izvajanjem ukrepov začasnega zadržanja izvrševanja proračuna javnofinančni prejemki in izdatki ne morejo uravnotežiti, vlada oziroma župan najkasneje 15 dni pred iztekom roka za začasno zadržanje izvrševanja proračuna sprejme odločitve o pripravi rebalansa proračuna.

(10) V postopku sprejemanja rebalansa proračuna lahko vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, oziroma župan začasno zadrži izvrševanje posameznih izdatkov proračuna s podaljšanjem že sprejetih ukrepov iz sedmega oziroma osmega odstavka tega člena ali z določitvijo novih ukrepov iz petega odstavka tega člena.

94. člen

(rebalans finančnega načrta ZPIZ in ZZZS)

(1) ZPIZ pripravi rebalans svojega finančnega načrta če se zaradi nastanka novih obveznosti za ZPIZ povečajo izdatki.

(2) ZZZS pripravi rebalans svojega finančnega načrta, če se mu zaradi nastanka novih obveznosti za ZZZS povečajo izdatki ali zmanjšajo prejemki.

(3) Za pripravo rebalansa finančnega načrta iz prvega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka se smiselno uporablja 72. člen tega zakona.

95. člen

(rebalans finančnega načrta posrednega uporabnika proračuna)

Če se med proračunskim letom za več kot pet odstotkov spremenijo nameni porabe v finančnem načrtu posrednega uporabnika proračuna ali če se zmanjšajo prejemki ali povečajo njegovi izdatki in se iz navedenega razloga finančni načrt posrednega uporabnika proračuna ne more uravnotežiti, predstojnik posrednega uporabnika proračuna predlaga rebalans svojega finančnega načrta, ki se pripravi in sprejme na način in po postopku kot je to določeno za pripravo in sprejem finančnega načrta in programa dela posrednih uporabnikov proračunov v 75. oziroma v 76. členu tega zakona.

6.5. Splošna rezervacija

96. člen

(splošna rezervacija)

(1) V proračunu države oziroma občine se del pravic porabe načrtuje za nenačrtovane izdatke kot splošna rezervacija, ki se izkazuje posebej.

(2) Ne glede na drugi odstavek 90. člena tega zakona, se pravice porabe splošne proračunske rezervacije razporejajo za nepredvidene namene ali za namene, za katere se med letom izkaže, dav izkazu prihodkov in odhodkov, izkazu finančnih terjatev in naložb ter računu financiranja, niso zagotovljene v zadostnem obsegu.

(3) Pravice porabe splošne proračunske rezervacije v sprejetem proračunu ne smejo presežati 1,5 odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov.

(4) O razporeditvi pravic porabe splošne proračunske rezervacije odloča vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, ki ga pripravi na podlagi predloga neposrednega uporabnika, oziroma župan. Dodeljene pravice porabe se iz splošne proračunske rezervacije razporedijo v finančni načrt neposrednega uporabnika oziroma v ustrezen podprogram posebnega dela proračuna občine.

(5) ZZZS lahko v finančnem načrtu zadrži del pravic porabe za nenačrtovane izdatke kot splošno rezervacijo, ki se v finančnem načrtu izkazuje posebej, vendar ne več kakor 1,5 odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov.

97. člen

(namenski prejemki in izdatki proračuna države oziroma občine)

(1) Namenski prejemki proračuna države so donacije, namenski prejemki proračunskih skladov, prejemki od lastne dejavnosti neposrednih uporabnikov, prejemki od prodaje ali oddaje v najem državnega stvarnega premoženja, prejemki od drugih stvarnih pravic in prejemki od odškodnin za stvarno premoženje iz naslova zavarovanj. V zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države, se lahko določijo tudi druge vrste namenskih prejemkov in izdatkov.

(2) Namenski prejemki proračuna občine so donacije, namenski prejemki proračunskih skladov, prejemki od lastne dejavnosti občine, prejemki od prodaje ali oddaje v najem občinskega stvarnega premoženja, prejemki od drugih stvarnih pravic in prejemki od odškodnin za stvarno premoženje iz naslova zavarovanj ter prejemki od okoljskih dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda in prejemki od okoljskih dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov. V odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se lahko določijo tudi druge vrste namenskih prejemkov in izdatkov.

(3) Kot prejemki od odškodnin za stvarno premoženje iz naslova zavarovanj se ne štejejo prejemki iz naslova zavarovanj in pogodbenih kazni za nepravočasno izvedbo del ali zamudo izvajalca, če zaradi nepravočasne izvedbe del ali zamude izvajalca ni nastala škoda.

(4) Namenski izdatki so proračunski izdatki, ki se financirajo iz namenskih prejemkov.

(5) Če so namenski prejemki vplačani v proračun v nižjem obsegu kot je bil izkazan v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini dejansko vplačanih oziroma razpoložljivih prejemkov.

(6) Če so namenski prejemki vplačani v proračun v večjem obsegu kot je bil izkazan v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini načrtovanih sredstev v sprejetem proračunu države oziroma občine.

(7) V ceno lastne dejavnosti neposrednega uporabnika oziroma občine morajo biti všteti vsi stroški, ki so povezani z izvajanjem lastne dejavnosti in se nanašajo na stroške dela, izdatke za blago in storitve ter amortizacijo.

(8) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše način vključevanja namenskih prejemkov in izdatkov v proračun države oziroma občine.

98. člen

(prenos namenskih sredstev)

Namenski prejemki proračuna države oziroma občine, ki niso bili porabljeni v tekočem letu, se do obseg pravic porabe načrtovanih v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov oziroma nosilcev nalog prenesejo v proračun naslednjega leta.

99. člen
(obveznosti iz preteklih let)

Neposredni uporabniki oziroma župan zagotovijo pravice porabe za pokrivanje obveznosti iz preteklih let, ki niso predvidene v sprejetem proračunu za tekoče leto, v okviru pravic porabe svojega finančnega načrta oziroma posebnega dela proračuna občine.

100. člen
(potencialne obveznosti)

(1) Neposredni uporabniki proračuna o sodnih in izvensodnih sporih, ki bi lahko imeli neposredno ali posredno finančne posledice za proračun države, najkasneje v 8 dneh od pisne seznanitve s sporom, obvestijo državno pravobranilstvo.

(2) Posredni uporabniki proračuna države o sodnih in izvensodnih sporih, ki bi lahko imeli neposredno ali posredno finančne posledice za proračun države, najkasneje v 8 dneh od pisne seznanitve s sporom, obvestijo ministrstvo v katerega pristojnost sodijo.

(3) Državno pravobranilstvo oziroma neposredni uporabniki o obsegu potencialnih obveznosti za proračun države iz prvega odstavka tega člena oziroma iz prejšnjega odstavka obveščajo Ministrstvo za finance do 10. januarja tekočega leta po stanju na dan 31. decembra preteklega leta in do 10. julija po stanju na dan 30. junija tekočega leta.

101. člen
(spremembe neposrednih uporabnikov med letom)

(1) Če se v prvih devetih mesecih tekočega leta prenese delovno področje oziroma pristojnost neposrednega uporabnika na drugega neposrednega uporabnika, se sorazmerno poveča obseg pravic porabe neposrednega uporabnika, na katerega so bile pristojnosti prenesene, in zmanjša obseg pravic porabe za delovanje neposrednega uporabnika, ki je pristojnosti prenesel. Skupni obseg sprejetega proračuna se ne spremeni. O povečanju ali zmanjšanju pravic porabe odloča vlada.

(2) Če se neposredni uporabnik med letom ukine in njegovih nalog ne prevzame drug neposredni uporabnik, se neporabljene pravice porabe prenesejo v splošno proračunsko rezervacijo.

(3) Če se neposredni uporabnik ustanovi v prvih devetih mesecih po sprejetju proračuna države, vlada najkasneje v 60 dneh po njegovi ustanovitvi, predlaga rebalans proračuna države. Do takrat se njegovo financiranje izvaja v okviru finančnega načrta neposrednega uporabnika, ki ga določi vlada.

(4) Če se neposredni uporabnik ustanovi po poteku časa iz prejšnjega odstavka, se do uveljavitve proračuna za naslednje leto njegovo financiranje izvaja v okviru finančnega načrta neposrednega uporabnika, ki ga določi vlada.

6.6. Proračunska rezerva

102. člen
(oblikovanje in namen uporabe proračunske rezerve)

(1) V proračunu države oziroma občine se zagotavljajo pravice porabe za proračunsko rezervo, ki deluje kot proračunski sklad in je namenjena za financiranje nujne pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ter nujnih in neodložljivih nalog in del zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih

nesrečah v državi oziroma občini. Kot naravne in druge nesreče se štejejo nesreče, ki so opredeljene v zakonu, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(2) V proračunsko rezervo se izločajo sredstva v obsegu pravic porabe, ki so zagotovljene za ta namen v proračunu države, vendar največ do obsega enega odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov sprejetega proračuna države oziroma do obsega dveh odstotkov prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov sprejetega proračuna občine.

(3) O uporabi sredstev proračunske rezerve proračuna države, ki za posamezen namen iz prvega odstavka tega člena ne presega 50.000 eurov, odloča minister, pristojen za finance.

(4) O uporabi sredstev proračunske rezerve proračuna države za posamezne namene iz prvega odstavka tega člena nad 50.000 eurov, odloča vlada na predlog ministra, pristojnega za finance.

(5) Vlada o uporabi sredstev proračunske rezerve poroča državnemu zboru v polletnem poročilu o izvrševanju proračuna države in v zaključnem računu proračuna države.

(6) O uporabi pravic porabe proračunske rezerve proračuna občine, ki za posamezen namen iz prvega odstavka tega člena ne presega obsega, ki ga določa odlok, s katerim se sprejme proračun občine, odloča župan. O uporabi sredstev proračunske rezerve proračuna občine župan poroča občinskemu svetu v polletnem poročilu o izvrševanju proračuna občine in v zaključnem računu proračuna občine. O uporabi pravic porabe proračunske rezerve, ki presega obseg, določen z odlokom, s katerim se sprejme proračun občine, odloča občinski svet s posebnim sklepom.

103. člen

(oblikovanje in namen uporabe rezervnega sklada ZZZS)

(1) V finančnem načrtu ZZZS se zagotavljajo sredstva rezervnega sklada, ki deluje kot proračunski sklad in so namenjena za pokrivanje nepredvidenih in povečanih izdatkov, ki so posledica epidemij, elementarnih nesreč ali drugih rizikov, ki so vezane na zdravstvene storitve, zdravila in medicinske pripomočke iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

(2) V rezervni sklad se izločajo sredstva v obsegu do enega odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov sprejetega finančnega načrta ZZZS pri čemer skupen obseg sredstev rezervnega sklada ne sme biti manjši od enega odstotka in ne večji od treh odstotkov prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov sprejetega finančnega načrta ZZZS tekočega leta.

(3) O uporabi sredstev rezervnega sklada ZZZS, ki za posamezen namen iz prvega odstavka tega člena ne presega 50.000 eurov, odloča predstojnik ZZZS, nad 50.000 eurov pa odloča organ ZZZS, ki je s statutom ZZZS pristojen za odločanje o uporabi sredstev rezervnega sklada ZZZS.

(4) Predstojnik ZZZS o uporabi sredstev rezervnega sklada poroča organu, pristojnemu za sprejetje finančnega načrta, v zaključnem računu finančnega načrta ZZZS.

6.7. Proračunski sklad države oziroma občine

104. člen

(proračunski sklad)

(1) Proračunski sklad je poseben podračun v okviru sistema enotnega zakladniškega računa, ki ga odpre država oziroma občina zaradi ločenega spremljanja določenih prejemkov in izdatkov ter uresničevanja posebnega namena.

(2) Proračunski skladi države so:

1. podračun proračunske rezerve, ustanovljen na podlagi tega zakona, in
2. proračunski skladi, ustanovljeni s posebnim zakonom.

(3) Proračunski skladi občine so:

1. podračun proračunske rezerve, ustanovljen na podlagi tega zakona, in
2. proračunski skladi, ustanovljeni z odlokom občine.

(4) Proračunski sklad države oziroma občine se lahko ustanovi, če so v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države, oziroma v odloku, s katerim se sprejme proračun občine, za njegovo financiranje določeni namenski prejemki.

(5) Akt o ustanovitvi proračunskega sklada določa vsaj:

1. namen proračunskega sklada,
2. čas, za katerega je proračunski sklad ustanovljen.
3. neposrednega uporabnika, ki je pristojen za upravljanje proračunskega sklada in za razpolaganje s sredstvi proračunskega sklada, in
4. vire financiranja proračunskega sklada.

(6) Podatki iz 3. točke prejšnjega odstavka se v aktu o ustanovitvi proračunskega sklada določijo samo v primeru, če proračunski sklad ustanovi država.

105. člen

(financiranje proračunskega sklada in odgovornost za obveznosti proračunskega sklada)

(1) Proračunski sklad se financira iz:

1. namenskih prejemkov, ki so določeni kot namenski prejemki proračunskega sklada, in
2. prejemkov od upravljanja prostih denarnih sredstev proračunskega sklada.

(2) V proračunu se za financiranje proračunskih skladov zagotavljajo prejemki izključno proračunskemu skladu iz 1. točke drugega odstavka prejšnjega člena ter proračunskemu skladu iz 1. točke tretjega odstavka prejšnjega člena. Drugim proračunskim skladom se nenamenski javnofinančni prejemki lahko zagotovijo le za pokritje neporavnanih obveznosti ob likvidaciji proračunskega sklada.

(3) Obveznosti proračunskega sklada se pokrivajo iz sredstev proračunskega sklada.

106. člen

(upravitelj proračunskega sklada)

(1) Upravitelj proračunskega sklada je pristojni neposredni uporabnik oziroma župan.

(2) Upravljanje prostih denarnih sredstev proračunskih skladov, ki sodijo v pristojnost neposrednih uporabnikov, izvaja ministrstvo, pristojno za finance na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

107. člen

(posebnosti razpolaganja s sredstvi proračunskega sklada)

(1) Izplačila v breme proračunskega sklada se lahko izvajajo do višine razpoložljivih sredstev tega sklada, obveznosti pa se lahko prevzemajo v okviru njegovih razpoložljivih in v tekočem letu utemeljeno pričakovanih prejemkov.

(2) Neporabljena sredstva na računu proračunskega sklada se na koncu tekočega leta prenesejo v naslednje leto.

108. člen
(prenehanje proračunskega sklada)

(1) Proračunski sklad preneha:

1. s potekom časa, za katerega je bil ustanovljen, ali
2. če je dosežen njegov namen, ali
3. če ne izpolnjuje namena, za katerega je ustanovljen, ali
4. če sredstva proračunskega sklada ne zadostujejo za izpolnjevanje njegovega namena.

(2) Pristojni neposredni uporabnik oziroma župan v 30 dneh po nastopu pogojev za prenehanje proračunskega sklada predlagati vladi oziroma občinskemu svetu ukinitvev proračunskega sklada.

(3) S prenehanjem proračunskega sklada prevzame njegove pravice in obveznosti pristojni neposredni uporabnik oziroma občina. Nekorabljeni sredstva proračunskega sklada se vrnejo v državni oziroma občinski proračun.

6.8. Izplačila iz proračuna

109. člen
(plačevanje obveznosti)

(1) Uporabniki proračuna, občine, ZPIZ, ZZZS lahko plačujejo le že nabavljeno blago, opravljene storitve, izvedena dela in druge že izpolnjene obveznosti.

(2) Predstojnik neposrednega uporabnika, predstojnik posrednega uporabnika državnega proračuna oziroma župan, predstojnik ZPIZ in ZZZS se lahko dogovori za predplačilo le izjemoma, ob primernem zavarovanju predplačila. Neposredni uporabnik in posredni uporabnik državnega proračuna pred objavo javnega razpisa oziroma javnega poziva oziroma najkasneje pred sklenitvijo dogovora o predplačilu pridobi soglasje ministra, pristojnega za finance. Način zavarovanja predplačil iz državnega oziroma občinskega proračuna predpiše minister, pristojen za finance.

(3) Vsak izdatek iz proračuna oziroma finančnega načrta mora imeti za podlago verodostojno knjigovodsko listino, s katero se izkazuje obveznost za plačilo.

(4) Pravni temelj in višino obveznosti, ki izhaja iz verodostojne knjigovodske listine, je treba pred izplačilom preveriti in potrditi.

(5) Izplačilo mora biti v skladu z listinami, iz katerih izhaja obveznost za plačilo.

(6) Minister, pristojen za finance, podrobneje določi postopke prevzemanja obveznosti, obveščanja o prevzetih obveznostih in postopke izplačil iz državnega oziroma občinskega proračuna oziroma finančnega načrta.

110. člen
(plačilni roki)

(1) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov so plačilni roki uporabnikov proračuna, občin, ZPIZ in ZZZS, predpisani s tem zakonom. Za plačilo vseh obveznosti je plačilni rok 30. dan, za posredne uporabnike proračunov pa največ 30 dni.

(2) Plačilni rok začne teči naslednji dan po prejemu listine, ki je podlaga za izplačilo. Plačilni rok za izplačila, o katerih se odloča v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in če drug zakon

določa, da se nakazilo na račun stranke šteje, da je bilo zahtevku v celoti ugodeno, začne teči naslednji dan po poteku roka, ki je z zakonom določen za sprejem odločitve v upravnem postopku. Če zadnji dan roka sovpada z dnem, ko je po zakonu dela prost dan oziroma v evropskem plačilnem sistemu ni opredeljen kot plačilni dan, se za zadnji dan roka šteje naslednji delovnik oziroma naslednji plačilni dan v evropskem plačilnem sistemu.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, so plačilni roki lahko krajši za plačila:

1. plač, drugih osebnih prejemkov in povračil stroškov zaposlenih pri uporabnikih proračuna;
2. pravnomočnih sodnih ali dokončnih upravnih odločb in poravnav;
3. pogodb v breme proračunskih postavk sredstev EU in pripadajoče slovenske udeležbe;
4. s proračunskih postavk namenskih sredstev finančnih mehanizmov in pripadajočih proračunskih postavk slovenske udeležbe pri transferih;
5. tekočih transferov, razen tekočih transferov v tujino;
6. obveznosti iz naslova povračil sredstev med neposrednimi uporabniki;
7. obveznosti diplomatskih predstavništev in konzulatov Republike Slovenije v tujini, če je takšna poslovna praksa sprejemne države;
8. prispevkov za humanitarno pomoč prizadetim državam ob naravnih nesrečah in drugih nesrečah velikih razsežnosti;
9. zbirnega računa Slovenske izvozne in razvojne banke, d.d., ki ga ta izstavi za plačilo obračunanega nadomestila bankam;
10. za odplačila glavnin, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga ter za plačilo obveznosti iz poroštev;
11. obresti in drugi stroški povezani z upravljanjem denarnih sredstev sistema EZR.

(4) Plačilo investicijskih transferov občinam in posrednim uporabnikom proračunov se lahko izvrši en dan pred dnevom plačila občine ali posrednega uporabnika proračuna, če občina ali posredni uporabnik proračuna predloži popolno dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 20 dni pred dnevom plačila za investicijskega transfera. Če je nesporen le posamezni del predložene dokumentacije, se izplačilo izvrši v nespornem delu, razlika pa po prejemu popolne dokumentacije.

(5) Pri izplačilu drugih stroškov dela (podjemne pogodbe, avtorske pogodbe in druga obdavčljiva izplačila) je plačilni rok od 20 do največ 45 dni.

(6) Ne glede na določbe tega člena, je lahko z mednarodno pogodbo oziroma mednarodnim nepogodbenim aktom dogovorjen plačilni rok do 90 dni.

(7) Minister, pristojen za finance, oziroma župan, lahko določi krajši plačilni rok tudi v drugih primerih, kadar je to potrebno za zagotovitev gospodarnega in učinkovitega razpolaganja s proračunskimi sredstvi, da se tako prepreči gospodarska škoda, ki bi nastala, če se plačilo ne bi izvršilo v krajših rokih.

111. člen (predplačila)

(1) Ne glede na 109. člen tega zakona, so predplačila dovoljena:

1. na podlagi neposredne uporabe predpisov EU;
2. za namenska sredstva EU, namenska sredstva finančnih mehanizmov in sredstva slovenske udeležbe do višine 30 odstotkov vrednosti predvidenih izplačil teh sredstev in pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega ali javnega prava in je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni ali javni zavod ali ustanova;
3. do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava ter ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu;
4. za plačilo:
 - a) pogodbenih obveznosti, pri katerih je to uveljavljeno s poslovnimi običaji (npr. šolnine, naročnine, plačila dobaviteljem iz tujih držav, če v nasprotnem primeru pogodbe ni mogoče skleniti);

- b) pogodbenih obveznosti za projekte medinstitucionalne pomoči tretjim državam, ki jih financira EU;
- c) akontacij stroškov in vizumov za službena potovanja;
- d) varščine na javni dražbi;
- e) predujma za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka po zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje;
- f) predujmi za plačilo izvedencev, ki jih določi sodišče;
- g) pogodbenih obveznosti do izvajalcev zdravstvenih storitev;

5. če tako določa donator.

(2) Pri predplačilih iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka se mora neposredni uporabnik v pogodbi s prejemnikom sredstev dogovoriti, da se prejemnik sredstev zavezuje prejeta sredstva, skupaj z zamudnimi obrestmi, vrniti v proračun, če se naknadno ugotovi, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno. Šteje se, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno, če EK zahtevek za plačilo sredstev zavrne ali če EK izstavi zahtevek za vračilo ali če se v nadzoru ugotovi, da so bila sredstva porabljena nenamensko ali v nasprotju s predpisi.

(3) Pri predplačilih iz 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena neposredni uporabnik v pogodbi dogovori tudi, da bo prejemnik sredstev, najkasneje v 180 dneh po prejemu predplačila, neposrednemu uporabniku posredoval dokazila o upravičeni porabi sredstev in tudi, da prejemnik sredstev do nadaljnjih predplačil po sklenjeni pogodbi ne bo več upravičen, če v navedenem roku dokazil ne bo posredoval ali če se ob kontroli dokazil izkaže, da dokazila ne izkazujejo upravičenosti porabe v višini predplačila.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se neposrednemu uporabniku v pogodbi ni treba dogovoriti, da bo prejemnik sredstev najkasneje v 180 dneh po prejemu predplačila neposrednemu uporabniku posredoval dokazila o upravičeni porabi sredstev, če pogodbeni vrednost ne preseže 20.000 eurov in če se pogodbene obveznosti v celoti izvedejo v tekočem letu.

(5) Če prejemnik sredstev iz 1., 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena ne upraviči prejetega predplačila in ne vrne prejetih sredstev v roku 30 dni po prejemu zahteve za vračilo sredstev, se v obsegu neupravičenih predplačil znižajo pravice porabe na integralnih proračunskih postavkah v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, ki se je o predplačilu dogovoril.

(6) Ne glede na 2. in 3. točko prvega odstavka tega člena predplačila iz državnega proračuna nad 100.000 eurov ni dovoljeno dogovoriti brez soglasja ministra, pristojnega za finance.

(7) Določbe 3., 4. in 5. točke prvega odstavka tega člena ter tretjega in četrtega odstavka tega člena veljajo tudi za plačila v breme občinskega proračuna, določba 4. točke prvega odstavka tega člena pa velja tudi za plačila v breme finančnega načrta ZPIZ in ZZZS.

112. člen (pogoji za izdajo soglasja)

(1) Minister, pristojen za finance, izda soglasje iz šestega odstavka prejšnjega člena, če:

- 1. ima neposredni uporabnik v veljavnem proračunu zagotovljene pravice porabe za ta namen;
- 2. je prejemnik predplačila izkazoval pozitivno poslovanje v preteklem letu;
- 3. ima prejemnik sredstev poravnane davčne obveznosti;
- 4. je bil prejemnik sredstev v preteklih treh mesecih solventen.

(2) Listine, s katerimi se izkaže izpolnjevanje pogojev, in način predložitve listin za namene iz prejšnjega odstavka določi minister, pristojen za finance.

6.9. Financiranje posrednih uporabnikov proračuna

113. člen (financiranje posrednih uporabnikov proračunov)

(1) Posredni uporabniki proračuna sredstva za izvajanje javne službe pridobivajo iz blagajn javnega financiranja in z izvajanjem prodaje blaga in storitev na trgu.

(2) Posrednim uporabnikom proračuna se sredstva za izvajanje javne službe zagotavljajo iz blagajn javnega financiranja na podlagi sprejetega programa dela, sprejetega finančnega načrta in sklenjene pogodbe oziroma drugih listin, ki imajo značaj pogodbe ali posamičnih pravnih aktov. Če program dela in finančni načrt posrednega uporabnika proračuna nista sprejeta se posrednim uporabnikom proračuna sredstva zagotavljajo v obsegu iz enajstega odstavka 75. člena tega zakona oziroma v obsegu iz trinajstega odstavka 76. člena tega zakona.

(3) UJP spremlja plačila izdatkov posrednih uporabnikov proračuna, po posameznih ekonomskih namenih na šestmestnih podkontih preko plačilnega prometa. UJP najkasneje 15. dan po preteku posameznega trimesečja pripravi poročila s podatki o izvedenih plačilih posrednih uporabnikov proračuna za pretekle tri mesece ter te podatke zagotovi neposrednim uporabnikom oziroma občinam, v katerih pristojnost sodi posamezni posredni uporabnik proračuna, pretežnemu financierju in ministrstvu, pristojnemu za finance. Minister, pristojen za finance podrobneje določi način izmenjave podatkov preko UJP.

(4) Neposredni uporabnik, občina oziroma pretežni financier mora najmanj četrtletno spremljati finančno poslovanje posrednega uporabnika proračuna z vpogledi v podatke o izvedenih plačilih iz tretjega odstavka tega člena in na ta način zagotavljati, da posredni uporabniki proračuna razpolagajo z obsegom sredstev, ki je potreben za izvršitev sprejetega finančnega načrta posrednega uporabnika.

(5) Če neposredni uporabnik oziroma občina pri spremljanju finančnega poslovanja posrednega uporabnika proračuna ugotovi, da njegov finančni načrt ni uravnotežen oziroma, da obstaja verjetnost, da bo v letnem poročilu posrednega uporabnika proračuna izkazan presežek izdatkov nad prejemki, zahteva od predstojnika posrednega uporabnika proračuna, da v določenem roku pripravi rebalans svojega finančnega načrta.

(6) Posrednim uporabnikom proračunov, ki se iz blagajn javnega financiranja financirajo na podlagi opravljenih storitev in izstavljenih računov, se opravljene storitve plačujejo na podlagi prejetih računov v rokih iz 110. člena tega zakona.

114. člen

(normativi in standardi za financiranje izdatkov)

Podlaga za financiranje izdatkov uporabnikov proračunov, občin in ZZZS so normativi in standardi.

6.10. Vračila v proračun

115. člen

(vračila neupravičeno porabljenih javnih sredstev)

(1) Če se naknadno ugotovi, da javna sredstva niso bila porabljena na način in pod pogoji kakršni so bili določeni v predpisu, pogodbi, drugi listini, ki ima značaj pogodbe ali posamičnem pravnem aktu, po katerem oziroma kateri se je izplačilo opravilo, odgovorna oseba blagajne javnega financiranja oziroma uporabnika proračuna takoj vzpostavi terjatev in začne s postopki za vračilo tako izplačanih sredstev.

(2) Če se pri proračunskem nadzoru ugotovi, da so bila javna sredstva izplačana neupravičeno oziroma da so bila javna sredstva uporabljena v nasprotju z zakonom ali proračunom, proračunski inšpektor oziroma proračunska inšpektorica (v nadaljnjem besedilu: proračunski inšpektor) odgovorni osebi blagajne javnega financiranja oziroma uporabnika proračuna naloži, naj takoj začne postopke za vračilo sredstev.

(3) Vračila javnih sredstev, ki so bila neupravičeno izplačana v preteklih letih se obravnavajo kot izredni prejemki.

116. člen
(ravnanje z vrnjenimi sredstvi)

Za vrnjena javna sredstva v istem proračunskem letu, se zniža obremenitev finančnega načrta blagajne javnega financiranja oziroma uporabnika proračuna, v čigar breme so bila plačana.

117. člen
(vračila donacij)

Blagajna javnega financiranja oziroma uporabnik proračuna, ki je prejemnik donacije, mora v okviru svojega finančnega načrta oziroma posebnega dela proračuna občine zagotoviti sredstva za vračilo donacije na donatorjevo zahtevo, če donacija ni bila porabljena na način in pod pogoji, kakršne določa donator.

118. člen
(vračilo prejetih sredstev EU)

(1) Neposredni uporabnik oziroma občina, ki je prejela sredstva iz EU, mora za vračilo neporabljenih ali neupravičeno porabljenih prejetih sredstev EU zagotoviti pravice porabe v okviru svojega finančnega načrta oziroma posebnega dela proračuna občine.

(2) Na zahtevo pristojnega nacionalnega organa, določenega s predpisi EU, ali ministrstva, pristojnega za finance, neposredni uporabnik oziroma občina, ki je prejela sredstva iz EU, izvede vračilo prejetih sredstev EU na podračun v okviru EZR države.

(3) Na zahtevo pristojnega organa EU pristojni nacionalni organ, določen s predpisi EU, oziroma ministrstvo, pristojno za finance, izvede vračilo prejetih sredstev EU iz podračuna EZR države v proračun EU.

6.11. Prevzemanje obveznosti v breme proračuna

119. člen
(prevzemanje obveznosti v breme proračuna tekočega leta)

(1) Neposredni uporabnik oziroma župan prevzema obveznosti, ki zahtevajo izdatek proračuna:

1. s sklepanjem pisnih pogodb,
2. z izstavitvijo drugih listin, ki imajo značaj pogodbe,
3. z izdajo posamičnih pravnih aktov.

(2) Kot prevzete obveznosti, ki zahtevajo izdatek proračuna, se štejejo tudi obveznosti, ki temeljijo neposredno na zakonu, podzakonskem predpisu, predpisu občine, pravnomočni sodni ali upravni odločbi.

(3) Za nalogo, za katero zagotavlja sredstva več neposrednih uporabnikov oziroma več občin, se sklene le ena večstranska pogodba, v kateri je določen neposredni uporabnik oziroma občina kot koordinator.

(4) Neposredni uporabnik oziroma občina mora skleniti pogodbo oziroma drugo listino, ki ima značaj pogodbe pred začetkom opravljanja storitve, nabave blaga ali izvedbe del.

(5) Neposredni uporabnik oziroma občina pa lahko sklene pogodbo oziroma drugo listino o sofinanciranju projekta oziroma programa, ki je sofinanciran s prejetimi sredstvi EU oziroma prejetimi sredstvi finančnih mehanizmov tudi po začetku izvajanja projekta oziroma programa.

120. člen

(prevzemanje obveznosti v breme proračunov prihodnjih let)

(1) Neposredni uporabnik oziroma župan lahko, do obsega dovoljenega v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna oziroma v odloku, s katerim se sprejme proračun občine, prevzema obveznosti, ki zahtevajo plačilo v prihodnjih letih, če so sredstva za ta namen že načrtovana v sprejetih proračunih.

(2) V zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna oziroma v odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se določi največji obseg obveznosti, ki zahteva plačilo v prihodnjih letih in ki jih lahko neposredni uporabnik oziroma župan prevzame v tekočem letu.

(3) Minister, pristojen za finance, lahko podrobneje predpiše merila za prevzemanje obveznosti neposrednih uporabnikov po tem členu.

(4) Omejitve iz prvega in drugega odstavka tega člena ne veljajo za obveznosti, povezane z zadolževanjem države oziroma občine in upravljanjem dolgov države oziroma občine.

(5) Plačila, ki izhajajo iz obveznosti prevzetih v skladu s tem členom, neposredni uporabnik oziroma župan vključi v proračun leta, v katerem zapadejo.

121. člen

(prevzemanje obveznosti v breme finančnega načrta ZPIZ, ZZZS in posrednih uporabnikov proračuna)

ZPIZ, ZZZS in posredni uporabniki proračuna lahko prevzemajo obveznosti v breme finančnega načrta samo do skupne višine sredstev zagotovljenih v sprejetem finančnem načrtu.

6.12. Izvrševanje proračuna ob koncu leta

122. člen

(izvrševanje proračuna ob koncu leta)

(1) Minister, pristojen za finance, do 30. septembra tekočega leta s predpisom določi način izvrševanja proračuna države do konca leta.

(2) Predpis ministra, pristojnega za finance določa vsaj:

- roke, do katerih smejo neposredni uporabniki prevzemati obveznosti;
- roke, do katerih morajo neposredni uporabniki posredovati dokumentacijo v izplačilo;
- roke, do katerih se lahko prerazporejajo pravice porabe.

(3) V predpisu iz prvega odstavka tega člena minister, pristojen za finance, lahko določi, da se po poteku rokov iz prejšnjega odstavka, obveznosti iz 1. alineje prejšnjega odstavka in prerazporeditve iz 3. alineje prejšnjega odstavka lahko prevzamejo oziroma izvedejo samo na podlagi predhodnega soglasja ministrstva, pristojnega za finance.

(4) Župan, do 30. septembra tekočega leta s sklepom določi končni rok za prevzemanje obveznosti v breme proračuna občine tekočega leta.

6.13. Dodeljevanje povratnih in nepovratnih javnih sredstev

123. člen

(dodeljevanje povratnih in nepovratnih javnih sredstev)

Država oziroma občina spodbuja programe in uresničuje prednostne naloge države oziroma občine. Javna sredstva za ta namen država oziroma občina dodeljuje z javnim razpisom, javnim pozivom, z neposredno dodelitvijo sredstev ali s sporazumom o financiranju izvajanja finančnih instrumentov. Ne glede na način dodelitve javnih sredstev mora biti imenovana komisija, za strokovni pregled in ocenitev vlog.

124. člen

(začetek postopka in preverjanje izpolnjevanja davčnih obveznosti)

(1) Uporabnik proračuna lahko začne postopek za dodelitev javnih sredstev, če:

- ima v zakonu ali drugem aktu, ki ga sprejme Državni zbor Republike Slovenije, oziroma občinskem predpisu materialno podlago za dodelitev javnih sredstev,
- ima za ta namen v proračunu ali finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe,
- so izpolnjeni drugi pogoji za prevzemanje obveznosti, ki jih določajo predpisi, ki urejajo javne finance oziroma odloki, s katerimi se sprejemajo proračuni občin in
- ima določene dosegljive in merljive cilje ter kazalnike za merjenje doseganja teh ciljev.

(2) Javna sredstva iz prejšnjega člena se ne smejo dodeliti vlagatelju, ki nima poravnanih vseh davčnih obveznosti v Republiki Sloveniji, če vrednost neplačanih zapadlih obveznosti na dan oddaje vloge znaša 50 eurov ali več.

(3) Šteje se tudi, da vlagatelj ne izpolnjuje obveznosti iz prejšnjega odstavka, če na dan oddaje vloge ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta do datuma vloge.

(4) Določbe tega člena ne veljajo v primeru dodeljevanja javnih sredstev za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah.

125. člen

(javni razpis)

(1) Uporabnik proračuna v javnem razpisu določi pogoje za kandidiranje na javnem razpisu ter merila in kriterije za ocenjevanje in vrednotenje predlogov programov ali projektov. Financirajo se tisti programi oziroma projekti, ki so v postopku izbire ocenjeni oziroma ovrednoteni višje.

(2) Javni razpis se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije oziroma v uradnem glasilu občine. Če je javni razpis objavljen na spletnih straneh dodeljevalcev sredstev se v Uradnem listu Republike Slovenije oziroma v uradnem glasilu občine lahko objavi le najava javnega razpisa.

(3) Obvezne sestavine javnega razpisa so:

1. ime oziroma naziv in sedež uporabnika proračuna, ki dodeljuje sredstva;
2. pravna podlaga za izvedbo javnega razpisa;
3. predmet javnega razpisa;
4. navedba pogojev za kandidiranje na javnem razpisu,
5. navedba meril in kriterijev, s pomočjo katerih se bodo med tistimi, ki bodo izpolnjevali pogoje iz prejšnje točke, izbrali prejemniki sredstev;
6. okvirna višina razpoložljivih sredstev;
7. način financiranja;
8. način in rok za predložitev vlog;

9. postopek in način izbora prejemnikov sredstev;
10. minimalni multiplikator javnih sredstev oziroma pričakovani učinek vloženih javnih sredstev, če se dodeljujejo povratna sredstva;
11. predvideni datum začetka in konca črpanja sredstev;
12. navedba o dostopnosti do razpisne dokumentacije;
13. vrsta programov ali projektov, ki so predmet javnega razpisa,
14. osnutek pogodbe.

(4) Uporabnik proračuna lahko poleg sestavin iz prejšnjega odstavka določi tudi druge podatke, če je vključitev le-teh potrebna glede na predmet javnega razpisa.

126. člen (javni poziv)

(1) Uporabnik proračuna postopek javnega poziva za dodeljevanje javnih sredstev uporabi zlasti v primeru, ko je mogoče vnaprej določiti pogoje za financiranje programov oziroma projektov. Programi oziroma projekti se izbirajo po vrstnem redu prispetja vlog do porabe sredstev.

(2) Javni poziv se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije oziroma v uradnem glasilu občine. Če je javni poziv objavljen na spletnih straneh dodeljevalcev sredstev se v Uradnem listu Republike Slovenije oziroma v uradnem glasilu občine lahko objavi le najava javnega poziva.

(3) Obvezne sestavine javnega poziva so:

1. ime oziroma naziv in sedež uporabnika proračuna, ki dodeljuje sredstva;
2. pravna podlaga za izvedbo javnega poziva;
3. predmet javnega razpisa;
4. navedba pogojev za kandidiranje na javnem poziva,
5. okvirna višina razpoložljivih sredstev;
6. način financiranja;
7. način in rok za predložitev vlog;
8. postopek in način izbora prejemnikov sredstev;
9. minimalni multiplikator javnih sredstev oziroma pričakovani učinek vloženih javnih sredstev, če se dodeljujejo povratna sredstva;
10. predvideni datum začetka in konca črpanja sredstev;
11. navedba o dostopnosti do razpisne dokumentacije;
12. vrsta programov ali projektov, ki so predmet javnega poziva,
13. osnutek pogodbe.

(4) Uporabnik proračuna lahko poleg sestavin iz prejšnjega odstavka določi tudi druge podatke, če je vključitev le-teh potrebna glede na predmet javnega poziva.

127. člen (neposredna dodelitev sredstev)

Javna sredstva se lahko dodelijo z neposredno dodelitvijo sredstev le:

- če je predmet sofinanciranja projekt, ki se sofinancira iz sredstev proračuna EU in je bil izbran na javnem razpisu, ki ga je izven Republike Slovenije izvedel naročnik, ki izvršuje proračun EU, ali
- v primeru neposredne potrditve operacije, s katero organ upravljanja neposredno dodeli javna sredstva evropske kohezijske politike posredniškemu organom, ali
- če je ta način določen v posebnem zakonu.

128. člen (sporazum o financiranju izvajanja finančnih instrumentov)

(1) Za izvajanje finančnih instrumentov iz sredstev EU se izvajalca finančnih instrumentov izbere v skladu s predpisi EU, ki urejajo pravila izvajanja finančnih instrumentov.

(2) Če se finančni instrumenti izvajajo z integralnimi sredstvi, se sporazum o financiranju izvajanja finančnih instrumentov sklene z izvajalcem finančnih instrumentov, katerega edini lastnik je Republika Slovenija.

(3) Sporazum iz prejšnjega odstavka vključuje naslednje obvezne sestavine:

1. opis finančnega instrumenta,
2. cilje politike in predhodno oceno potrebnosti ukrepa,
3. opredelitev neupravičenih ukrepov in merila za izključitev,
4. končne prejemnike,
5. merila za upravičenost končnih prejemnikov,
6. finančno ugodnost za končnega prejemnika,
7. naložbeno, jamstveno ali posojilno politiko,
8. ciljne rezultate,
9. vlogo in odgovornost izvajalca finančnega instrumenta,
10. upravljanje in revizijo finančnega instrumenta,
11. prispevek iz programa in plačila,
12. upravljanje računa in upravljavski stroški
13. določen način ponovne uporabe javnih sredstev, ki se povrnejo iz naložb, financiranih s povratnimi javnimi sredstvi, pričakovan rok za vračilo povratnih javnih sredstev in pričakovan obseg vračila povratnih javnih sredstev,
14. upravljanje finančnega instrumenta, še posebej z vidika upravljanja nasprotja interesov,
15. poročanje in spremljanje ter vrednotenje
16. nadzor nad izvajalcem finančnega instrumenta.

(3) Bistvene elemente finančnega instrumenta, ki vsebujejo vsebine iz sporazuma o financiranju izvajanja finančnih instrumentov, potrdi vlada ali občinski svet.

129. člen

(obveznost poročanja in obveznost spremljanja)

(1) Izvajalec finančnih instrumentov, do 30. junija tekočega leta predloži vladi oziroma občinskemu svetu poročilo o doseganju zastavljenih ciljev za preteklo leto in kumulativno, za obdobje od začetka izvajanja finančnega instrumenta, do konca preteklega leta.

(2) Spremljanje doseganja zastavljenih ciljev in učinkov dodeljevanja javnih sredstev zagotavljajo uporabniki proračunov do vračila povratnih javnih sredstev oziroma pet let po dodelitvi nepovratnih javnih sredstev. Uporabniki proračunov na svojih spletnih straneh do 30. junija tekočega leta javno objavijo poročilo o uspešnosti doseganja zastavljenih ciljev od delitve javnih sredstev do konca obdobja spremljanja.

6.14. Posredovanje podatkov o mesečni realizaciji prejemkov in posredovanje mesečnih podatkov o realizaciji iz izkazov ter poročanje o izvrševanju proračuna oziroma finančnega načrta

130. člen

(posredovanje podatkov o mesečni realizaciji prejemkov na podračune javnofinančnih prejemkov ministrstvu, pristojnemu za finance)

(1) UJP posreduje podatke o mesečni realizaciji prejemkov na podračune javnofinančnih prejemkov, ministrstvu, pristojnemu za finance oziroma občini do petega delovnega dne v tekočem mesecu za pretekli mesec na način, ki ga predpiše minister pristojen za finance.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek UJP posreduje podatke o mesečni realizaciji prejemkov na podračune javnofinančnih prejemkov za december preteklega leta, ministrstvu, pristojnemu za finance oziroma občini oziroma ZPIZ oziroma ZZZS najkasneje do 1. februarja v tekočem letu.

131. člen

(posredovanje mesečnih podatkov o realizaciji izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb ter izkaza financiranja občin, ZPIZ in ZZZS)

(1) Občine, ZPIZ in ZZZS do 15. dne v mesecu za pretekli mesec poročajo ministrstvu, pristojnemu za finance, o realiziranih prejemkih in izdatkih na način ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

(2) ZPIZ in ZZZS en izvod mesečnega poročila, s katerim v roku iz prejšnjega odstavka poročata ministrstvu, pristojnemu za finance, predložita tudi ministrstvu, pristojnemu za delo, družino in socialne zadeve oziroma ministrstvu, pristojnemu za zdravje.

132. člen

(posredovanje podatkov o realizaciji prejemkov in izdatkov posrednih uporabnikov proračuna)

(1) Posredni uporabniki državnega proračuna, po poteku posameznega tromesečja do 15. dne v mesecu za preteklo tromesečje v informacijskem sistemu poročajo ministrstvu v pristojnost katerega sodijo in ministrstvu, pristojnemu za finance, o realiziranih prejemkih in izdatkih na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

(2) Posredni uporabniki občinskega proračuna do 15. dne v mesecu za preteklo tromesečje v informacijskem sistemu poročajo občini in ministrstvu, pristojnemu za finance, o realiziranih prejemkih in izdatkih na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

133. člen

(poročanje o izvrševanju proračuna)

(1) Minister, pristojen za finance mesečno spremlja izvrševanje proračuna države in v juliju poroča vladi o izvrševanju proračuna v prvem polletju tekočega leta.

(2) Organi upravljanja oziroma organi, ki so pristojni za izvajanje kohezijske politike, skupne kmetijske in ribiške politike, evropske teritorialne politike ter izvajanje drugih skupnih evropskih politik poročajo vladi o višini črpanja EU sredstev v preteklem letu do 31. marca tekočega leta.

(3) Župan redno spremlja izvrševanje proračuna občine in v juliju poroča občinskemu svetu o izvrševanju proračuna občine v prvem polletju tekočega leta.

(4) Poročilo iz prvega oziroma tretjega odstavka tega člena vsebuje:

1. poročilo o realizaciji izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb, izkaza financiranja, prikaza izdatkov po programski klasifikaciji in virih sredstev za prvo polletje tekočega leta in oceno realizacije do konca leta;
2. podatke o vključitvi novih obveznosti v proračun, prenosu namenskih sredstev iz proračuna preteklega leta, plačilu neporavnanih obveznosti iz preteklih let, prerazporejanju proračunskih sredstev med letom, uporabi sredstev proračunske rezerve, izdanih in unovčenih poroštvih ter izterjanih regresnih zahtevkih iz poroštev;
3. obrazložitev glavnih odstopanj v primerjavi s sprejetim proračunom.

(5) Vlada poročilo iz prejšnjega odstavka predloži državnemu zboru, župan pa občinskemu svetu v obravnavo do 31. avgusta tekočega leta.

6.15. Organiziranje javnih služb in dejavnosti v javnem interesu

134. člen

(organiziranje javnih služb in dejavnosti v javnem interesu)

(1) Za opravljanje javnih služb in dejavnosti v javnem interesu lahko država oziroma občina ustanovi javne zavode, javna podjetja, javne sklade in javne agencije.

(2) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov, se ob prenehanju javnega zavoda in javne agencije vse pravice in obveznosti iz poslovanja prenesejo na ustanovitelja.

7. UPRAVLJANJE Z DRŽAVNIM IN OBČINSKIM FINANČNIM PREMOŽENJEM

7.1. Splošni določbi

135. člen

(pristojnost za upravljanje s finančnim premoženjem)

(1) Za upravljanje s finančnim premoženjem države oziroma občine in opravljanje nalog v skladu s tem zakonom so pristojni uporabniki proračunov oziroma župan, razen če ta zakon ne določa drugače.

(2) S finančnim premoženjem države, pridobljenimi v skladu z zakonom, ki ureja dedovanje, upravlja ministrstvo, pristojno za finance.

(3) Upravljanje s prostimi denarnimi sredstvi se izvaja na način, kot ga določa ta zakon in kot ga podrobneje predpiše minister, pristojen za finance.

136. člen

(pristojnost za upravljanje s kapitalskimi in drugimi naložbami v pravne osebe)

(1) Za upravljanje s kapitalskimi naložbami in drugimi naložbami države v pravne osebe, katerih upravljanje ni urejeno v drugem zakonu, se uporablja ta zakon.

(2) Za upravljanje s kapitalskimi in drugimi naložbami države v pravne osebe upravljavca določi vlada.

(3) Upravlavec s kapitalskimi naložbami in drugimi naložbami občine je župan, razen če ta zakon ne določa drugače.

7.2. Upravljanje prostih denarnih sredstev

137. člen

(upravljanje prostih denarnih sredstev državnega proračuna)

(1) Prosta denarna sredstva na podračunih državnega proračuna upravlja ministrstvo, pristojno za finance. Ta sredstva se nalagajo le v sistem EZR države.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, se lahko prosta denarna sredstva državnega proračuna nalagajo tudi v pravne osebe, ustanovljene za namen zagotavljanja finančne stabilnosti v evroobmočju.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek, prosta denarna sredstva iz drugega odstavka 85. člena tega zakona upravljajo DKP oziroma predstavniki ministrstva, pristojnega za obrambo, in slovenski kontingenti na mednarodnih operacijah in misijah.

138. člen

(upravljanje prostih denarnih sredstev občinskih proračunov)

Prosta denarna sredstva na podračunih občinskega proračuna upravlja župan. Ta sredstva se nalagajo le v sistem EZR, v katerega je občina vključena ter v skladu s predpisi ministra, pristojnega za finance.

139. člen

(upravljanje prostih denarnih sredstev posrednih uporabnikov proračunov)

Posredni uporabniki proračunov nalagajo prosta denarna sredstva le v sistem EZR, v katerega je posredni uporabnik proračuna vključen.

140. člen

(upravljanje prostih denarnih sredstev ZPIZ in ZZZS)

Prosta denarna sredstva na podračunih ZPIZ in ZZZS upravlja ZPIZ oziroma ZZZS. Prosta denarna sredstva se nalagajo le v sistem EZR države.

7.2.1. Upravljanje prostih denarnih sredstev za poplačila obveznosti v prihodnjih letih

141. člen

(dolgoročne naložbe prostih denarnih sredstev javnih skladov)

Javni skladi, ki so vključeni v EZR države oziroma občine, nalagajo prosta denarna sredstva za poplačila obveznosti v prihodnjih letih v sistem EZR države oziroma občine, razen če poseben zakon določa drugače.

7.3. Upravljanje naložb

142. člen

(upravljanje naložb)

Upravljanje naložb obsega pridobivanje naložb, razpolaganje z naložbami in uresničevanje pravic lastnika ali ustanovitelja in vsa druga dejanja v skladu s predpisi.

143. člen

(evidence o naložbah)

(1) Upravljavci, ki upravljajo z naložbami države ali občin, vodijo podatke o obsegu posamezne naložbe v posamezni pravni osebi in njenem upravljanju.

(2) Naložba v pravni osebi je lahko neposredna ali posredna. Neposredna naložba je naložba, ki jo ima država ali občina v posamezni pravni osebi. Posredna naložba države oziroma občine je naložba, ki jo ima pravna oseba iz prejšnjega stavka v drugi pravni osebi.

(3) Ministrstvo, pristojno za finance, za potrebe priprave in izvajanja predpisov ter poročanja mednarodnim finančnim institucijam in organizacijam na podlagi poziva pridobi podatke od upravljavcev naložb in iz evidenc, ki jih vodi upravljavec poslovnega registra na podlagi zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja.

(4) Ministrstvo, pristojno za finance, ima pravico do brezplačnega neposrednega dnevnega elektronskega pridobivanja podatkov o lastniškem deležu v posamezni neposredni in posredni naložbi države ali občin iz:

- sodnega in poslovnega registra Slovenije in drugih evidenc, ki jih vodijo pooblaščen organi države;
- centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki ga vodi Centralna klirinško-depotna družba d.d. (v nadaljnjem besedilu: KDD);
- delniških knjig, ki jih vodi KDD, druga pooblaščen organizacija ali posamezna delniška družba sama.

7.4. Pridobivanje kapitalskih naložb

144. člen (pridobivanje kapitalskih naložb)

(1) Kot pridobitev kapitalске naložbe se šteje pridobitev lastniškega vrednostnega papirja po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov, lastniškega deleža v posamezni gospodarski družbi ali ustanovitev gospodarske družbe po zakonu, ki ureja gospodarske družbe.

(2) Pridobivanje kapitalskih naložb države je dopustno le na podlagi akta, ki ga sprejme državni zbor, iz katerega izhaja vsebinsko opredeljen javni interes za pridobitev kapitalске naložbe.

(3) Pridobivanje kapitalskih naložb občine je dopustno le na podlagi občinskega odloka, iz katerega izhaja vsebinsko opredeljen javni interes za pridobitev kapitalске naložbe.

(4) Država oziroma občina lahko odplačno pridobiva kapitalске naložbe, če so za ta namen zagotovljena sredstva v proračunu ali s stvarnim vložkom.

(5) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena, lahko država oziroma občina, če je to ekonomsko upravičeno, pridobiva kapitalске naložbe tudi s konverzijo zapadlih in neplačanih davkov, prispevkov in drugih obveznih dajatev dolžnika do države oziroma občine, ki so prejemek državnega oziroma občinskega proračuna, v postopkih prisilne poravnave, ali s konverzijo terjatev iz danih posojil in plačanih poroštev. Upravljavec kapitalске naložbe v tem primeru pristopi k aktivnostim za prodajo te naložbe.

(6) O pridobivanju kapitalskih naložb države v skladu z drugim in petim odstavkom tega člena odloča vlada na predlog pristojnega ministrstva ali vladne službe s predhodnim soglasjem ministrstva pristojnega za finance, če drug zakon ne določa drugače.

(7) O pridobivanju kapitalskih naložb občine, v skladu s tretjim in petim odstavkom tega člena, odloča občinski svet na predlog župana.

(8) K predlogu za pridobitev kapitalске naložbe mora predlagatelj priložiti pravni temelj ugotavljanja javnega interesa, oceno upravičenosti javnega interesa, poročilo o skrbnem finančnem pregledu, ki vključuje tudi oceno racionalne in gospodarne rabe javnih sredstev, ki ne sme biti starejše od šestih mesecev.

(9) Država oziroma občina lahko pridobi kapitalsko naložbo tudi s stvarnim vložkom, če:

- so nepremičnine oziroma premičnine, ki jih vlaga kot stvarni vložek, zajete v načrtu ravnanja z nepremičnim premoženjem oziroma v načrtu ravnanja s premičnim premoženjem države oziroma občine in niso s predpisi opredeljene kot javna infrastruktura,
- je takšno upravljanje s kapitalsko naložbo, ki se vlaga kot stvarni vložek, skladno s predpisi o upravljanju s kapitalskimi naložbami države oziroma občine in
- je bila za stvarni vložek izvedena cenitev s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti, ki ni starejša od 6 mesecev.

145. člen
(omejitve pridobivanja kapitalskih naložb)

- (1) Posredni uporabniki proračuna in javni gospodarski zavodi ne smejo pridobivati kapitalskih naložb in drugih naložb v pravno osebo.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek smejo kapitalske naložbe pridobivati javni skladi, če tako določa drug zakon.
- (3) Gospodarske družbe, v katerih ima občina neposredno ali posredno prevladujoč vpliv, ne smejo pridobivati kapitalskih naložb.
- (4) Če posredni uporabnik proračuna ali javni gospodarski zavod pridobi kapitalsko naložbo z dedovanjem ali darilom, mora takoj pristopiti k aktivnostim za prodajo kapitalske naložbe ali k aktivnostim za brezplačen prenos kapitalske naložbe na svojega ustanovitelja.

7.5. Razpolaganje s kapitalskimi naložbami

146. člen
(razpolaganje s kapitalskimi naložbami)

- (1) Razpolaganje s kapitalskimi naložbami pomeni:
 1. prodajo,
 2. zamenjavo,
 3. obremenitev ali
 4. vsak drug pravni posel, na podlagi katerega se lastninska pravica na premoženju prenese na drugo pravno ali fizično osebo, razen če gre za vlaganje naložb v pravne osebe, po tem zakonu.
- (2) Občina s kapitalskimi naložbami razpolaga na podlagi letnega programa razpolaganja s kapitalskimi naložbami in predloga za razpolaganje s posamezno kapitalsko naložbo. Letni program razpolaganja s kapitalskimi naložbami sprejme občinski svet. V letni program razpolaganja s kapitalskimi naložbami občine ni treba vključiti naložb, katerih knjigovodska vrednost ne presega 5.000 eurov.
- (3) Župan je odgovoren za izvedbo postopkov za razpolaganje s kapitalsko naložbo občina.
- (4) Za namen izvedbe postopkov razpolaganja s kapitalsko naložbo občine župan imenuje komisijo, ki pripravi predlog za razpolaganje s posamezno kapitalsko naložbo in predlog odločitve o razpolaganju s posamezno kapitalsko naložbo.
- (5) Predlog za razpolaganja s posamezno kapitalsko naložbo občine mora obsegati analizo ekonomske utemeljenosti in razloge za razpolaganje z njo, njen predmet in obseg ter metode razpolaganja z naložbo.
- (6) Odločitev o razpolaganju s posamezno kapitalsko naložbo občine do knjigovodske vrednosti 5.000 eurov sprejme župan, nad to vrednostjo pa občinski svet.

147. člen
(pripravljalna dejanja v zvezi z razpolaganjem s kapitalsko naložbo)

- (1) Pred razpolaganjem s kapitalsko naložbo občine mora njeno vrednost oceniti pooblaščen ocenevalec vrednosti podjetij po zakonu, ki ureja revidiranje.

(2) Kadar knjigovodska vrednost kapitalske naložbe občine predstavlja več kot 500.000 eurov, mora biti poleg ocene iz prejšnjega odstavka opravljen tudi skrben finančni, pravni in organizacijski pregled družbe.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena cenitev ni potrebna:

- če stroški cenitve presegajo polovico knjigovodske vrednosti kapitalske naložbe občine, s katero se razpolaga;
- če se prodaja vrednostni papir, s katerim se trguje na organiziranem ali prostem trgu vrednostnih papirjev ali
- če se prodaja kapitalske naložbe občine izvede na podlagi javne dražbe ali javnega zbiranja ponudb.

(4) Stroške pripravljanih dejanj in druge stroške razpolaganja s kapitalsko naložbo občine krije upravljavec naložbe.

148. člen (metode prodaje in zamenjave kapitalskih naložb)

(1) Prodaja kapitalske naložbe občine se izvede na podlagi ene od naslednjih metod ali njihovih kombinacij:

1. javna ponudba, ki se izvede kot na nedoločen ali določljiv krog oseb naslovljeno javno vabilo k nakupu pod vnaprej objavljenimi pogoji in vsebuje vse bistvene sestavine pogodbe;
2. javna dražba, ki se izvede kot javna prodaja pod vnaprej objavljenimi pogoji prodaje, pri kateri je pogodba o nakupu sklenjena s ponudnikom, ki izpolnjuje pogoje in ponudi najvišjo ceno nad izklicno ceno,
3. javno zbiranje ponudb, ki se izvede kot na nedoločen ali določljiv krog oseb naslovljeno vabilo k oddaji ponudbe za nakup določenega premoženja pod objavljenimi pogoji,
4. ponudba vrednostnih papirjev javnosti v skladu z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov.

(2) Pri javnem zbiranju ponudb se lahko za izboljšanje finančnih pogojev prodaje izvedejo pogajanja v skladu z objavljenimi pogoji.

(3) Kapitalske naložbe občine se lahko prodajajo ali zamenjajo na podlagi neposredne sklenitve pogodbe:

- pri zamenjavi kapitalske naložbe za druge oblike premoženja, če se s tem ne zmanjša skupna vrednost premoženja ali če se izboljša kvaliteta premoženja z vidika tržnega tveganja;
- če se z dolžniškim vrednostnim papirjem ali delnico trguje na organiziranem ali prostem trgu v skladu z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov, po pravilih trgovanja tega trga, razen pri prodaji svežnjev kot so opredeljeni z vsakokratnimi pravili Ljubljanske borze, ki mora potekati po eni izmed javnih metod iz prvega odstavka tega člena;
- če se sprejme javna ponudba, podana v skladu z zakonom, ki ureja prevzeme;
- pri prodaji na podlagi prodajne opcije, če se ugotovi, da ob upoštevanju predvidenih stroškov prodaje na trgu ne bi bila dosežena višja cena;
- pri uveljavljanju predkupne pravice upravičenca do kapitalske naložbe, potem ko je bila izvedena ena izmed javnih metod iz prvega odstavka tega člena;
- če kapitalska naložba predstavlja manjšinski delež v pravni osebi in ocenjena vrednost te kapitalske naložbe ne presega 600.000 eurov, pa kapitalska naložba ni prodana po ceni, ki bi bila manjša od ocenjene vrednosti te kapitalske naložbe;
- če se prodaja delež obstoječemu družbeniku v družbi, kjer imajo obstoječi družbeniki že v zakonu ali statutu določeno predkupno pravico, po ceni, ki ni manjša od ocenjene vrednosti te kapitalske naložbe.

149. člen (plačilo kupnine)

(1) Kupnina od prodaje kapitalske naložbe se plača v enkratnem znesku.

(2) Lastninska pravica na kapitalski naložbi preide na kupca po plačilu kupnine.

150. člen
(zaključek postopka razpolaganja)

Postopek razpolaganja s kapitalsko naložbo se zaključi:

1. s prenosom lastninske pravice na kupca oziroma pridobitelja ali
2. s sprejetjem sklepa o zaključku postopka.

7.6. Poraba kupnine

151. člen
(poraba kupnine od prodaje kapitalskih naložb)

(1) Če poseben zakon ne določa drugače, so kupnine od prodaje kapitalski naložb namenski prejemki državnega oziroma občinskega proračuna, ki se po naslednjem vrstnem redu uporabijo za:

- znižanje predvidenega zadolževanja za odplačilo glavnice tekočega leta ali znižanje dolga;
- pridobitev kapitalskih naložb.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se kupnina od prodaje kapitalskih naložb občine lahko uporabi za nakup novega premoženja občine, če kupnina presega obseg sredstev, potreben za odplačilo glavnice dolga tekočega leta in prihodnjih let.

(3) O porabi kupnine od prodaje kapitalskih naložb v skladu s prejšnjim odstavkom, odloča občinski svet tako, da v letnem programu razpolaganja s kapitalskimi naložbami določi, za kateri namen se bo kupnina od prodaje kapitalskih naložb občine uporabila.

7.7. Terjatve

152. člen
(nosilec in skrbnik terjatve)

(1) Nosilec terjatve je upravičenec do prejemkov na podlagi vzpostavljene terjatve.

(2) Skrbnik terjatve je proračunski uporabnik, ZZZS in ZPIZ, če je pristojen za vzpostavitev terjatve na podlagi izdane odločbe, sklenjene pogodbe ali druge dokumentacije, iz katere izhajata obstoj in višina terjatve. Skrbnik terjatve je nosilec terjatve ali organ oziroma organizacija, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis tako določa.

(3) Skrbnik terjatve spremlja obstoj in višino terjatve od njenega nastanka do prenehanja ter izvaja vse potrebne ukrepe z namenom uveljavljanja terjatve na način, da terjatev ne zastara.

(4) Skrbnik terjatve je dolžan spremljati objave sklepov sodišč o začetih insolvenčnih postopkih.

(5) Če drug zakon ne določa drugače, terjatev zastara v desetih letih. Zastaranje pravice do izterjave se zadrži za čas, ko skrbnik terjatve zaradi zakonskih razlogov ali teka sodnih postopkov ne more opraviti izterjave. Čas, ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok, ki ga določa ta zakon.

153. člen
(izterjava regresnih zahtevkov iz naslova unovčenih poroštev)

Če so bila za izpolnitev obveznosti, za katere je dala država oziroma občina poroštvo, porabljena sredstva državnega oziroma občinskega proračuna, se vzpostavi terjatev do glavnega dolžnika, namesto katerega je bila plačana obveznost in začne postopek za poplačilo regresnega zahtevka od glavnega dolžnika takoj, vendar najpozneje v roku treh mesecev, ko je bilo poroštvo deloma ali v celoti unovčeno.

154. člen
(prodaja zapadlih terjatev)

(1) Nosilec terjatve lahko proda zapadlo terjatev (v nadaljnjem besedilu: terjatev), če je prodaja terjatve ekonomsko upravičena. Če je nosilec terjatve posredni uporabnik proračuna lahko proda terjatev samo, če bo terjatev poplačana v celoti.

(2) Nosilec terjatve oziroma skrbnik terjatve na podlagi poziva nosilca terjatve, na podlagi predhodno opravljene analize o ekonomski upravičenosti prodaje, oblikuje predlog za prodajo terjatve.

(3) Za pregled predloga za prodajo terjatve, izvedbo postopka prodaje terjatve in oblikovanje predloga odločitve o prodaji terjatve države, ZPIZ oziroma ZZZS, minister, pristojen za finance, imenuje stalno komisijo, ki je sestavljena iz predstavnikov Ministrstva za finance. Če se prodaja terjatev, katere skrbnik ni Ministrstvo za finance, odgovorna oseba nosilca terjatve s sklepom v komisijo imenuje tudi predstavnika nosilca terjatve.

(4) Za pregled predloga za prodajo terjatve, izvedbo postopka prodaje terjatve in oblikovanje predloga odločitve o prodaji terjatve občine, župan imenuje komisijo, ki je sestavljena iz predstavnikov občinske uprave.

(5) Po izvedenem postopku prodaje terjatve komisija na podlagi prejetih ponudb oblikuje predlog odločitve o sprejetju najvišje ponudbe za odkup terjatve. V primeru, ko v postopku prodaje terjatve komisija ne prejme nobene ponudbe ali če je ponudba več kot 10 odstotkov nižja od vrednosti terjatve ugotovljene v analizi o ekonomski upravičenosti prodaje terjatve izda mnenje, da prodaja terjatve ni ekonomsko upravičena.

(6) Če je za terjatev ponujeno celotno poplačilo terjatve, se terjatev proda z neposredno pogodbo.

(7) O prodaji terjatve države, katere višina ne presega knjigovodske vrednosti 50.000 eurov, odloči minister, pristojen za finance. O prodaji terjatve države nad 50.000 eurov knjigovodske vrednosti odloča vlada.

(8) O prodaji terjatve ZZZS in ZPIZ odloča odgovorna oseba ZZZS oziroma ZPIZ.

(9) O prodaji terjatve občine, katere višina ne presega knjigovodske vrednosti ne presega 10.000 eurov odloča župan. O prodaji terjatve občine nad 10.000 eurov knjigovodske vrednosti pa občinski svet.

(10) Pogodbo o prodaji terjatve države podpiše minister, pristojen za finance, pogodbo o prodaji terjatev ostalih nosilcev pa odgovorne osebe nosilcev terjatev.

(11) Postopek prodaje terjatve se zaključi:

1. s prenosom upniške pravice na kupca ali
2. s sklepom o zaključku postopka, ki ga sprejme skrbnik terjatve.

155. člen
(prodaja terjatev v insolvenčnih postopkih)

(1) V primeru obstoja terjatve do dolžnika, nad katerim je začet insolvenčni postopek, je skrbnik terjatve o tem dolžan obvestiti Državno pravobranilstvo Republike Slovenije. Skrbnik terjatve mora poslati obvestilo Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije tako, da ga le-to prejme vsaj pet dni pred koncem roka za prijavo terjatev v postopek. V obvestilu mora skrbnik sporočiti podatke o obstoju in višini terjatve skupaj z ustreznimi dokazili.

(2) Z dnem objave oklica začetka insolvenčnega postopka se vse terjatve, ki jih nosilec terjatve izkazuje do dolžnika, štejejo za zapadle in ponujene v prodajo. Ponudba za prodajo velja do pravnomočnosti sklepa sodišča o zaključku insolvenčnega postopka.

(3) Komisija iz tretjega oziroma četrtega odstavka prejšnjega člena sestavi poročilo o prejetih ponudbah, pridobi dodatno dokumentacijo o terjativah, ki so predmet ponudb, če je le-ta potrebna, in oblikuje predloge odločitev.

(4) Postopek prodaje se izvede ob smiselni uporabi določb 154. člena tega zakona.

(5) Po prodaji terjatve in prejemu kupnine skrbnik terjatve o prodani terjatvi obvesti upravitelja insolvenčnega postopka in Državno pravobranilstvo Republike Slovenije.

156. člen

(poročanje o prodanih terjativah)

(1) Skrbniki terjatev pripravijo poročilo o prodanih terjativah v preteklem letu, razen v primerih, ko je bila terjatev v celoti poplačana.

(2) Skrbniki terjatev države, ZPIZ in ZZZS poročilo o prodanih terjativah do 31. maja posredujejo ministrstvu, pristojnemu za finance, ki na podlagi prejetih poročil pripravi skupno poročilo o prodanih terjativah in ga hkrati s predlogom državnega proračuna predloži vladi, ta pa Državnemu zboru v seznanitev.

(3) Skrbniki terjatev občine poročilo o prodanih terjativah do 31. maja posredujejo občinski upravi, ki na podlagi prejetih poročil pripravi skupno poročilo o prodanih terjativah in ga hkrati s predlogom proračuna občine predloži županu, ta pa občinskemu svetu v seznanitev.

(4) Poročilo o prodanih terjativah mora vsebovati najmanj:

- navedbo terjatve,
- opis ekonomske upravičenosti terjatve,
- vrednost terjatve,
- razloge za prodajo,
- višino kupnine.

157. člen

(odlog, obročno plačevanje in sprememba dinamike plačila zapadle terjatve do fizične osebe)

(1) Skrbnik terjatve mora najpozneje v 15 dneh po zapadlosti posamezne terjatve v plačilo pozvati dolžnika na plačilo zapadle terjatve in mu določiti dodatni 30 dnevni rok za plačilo. Skrbnik terjatve v pozivu obvesti dolžnika na možnost odloga oziroma obročnega plačila.

(2) Skrbnik terjatve lahko odobri odlog plačila zapadle terjatve za čas do dveh let, plačilo zapadle terjatve v največ 36 mesečnih obrokih v obdobju 36 mesecev ali spremembo dinamike plačila, če se s tem bistveno izboljšajo možnosti za plačilo dolga dolžnika, od katerega sicer ne bi bilo mogoče izterjati celotnega zneska zapadle terjatve. Posamezni obrok ne sme biti nižji od 25 eurov.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko skrbnik terjatve odobri daljši rok za obročno plačevanje zapadle terjatve, če bi zaradi višine obroka bilo ogroženo preživljanje dolžnika in njegovih družinskih članov, kot to določajo predpisi s področja socialnega varstva.

(4) Če zapadla terjatev presega 1.000,00 eurov, mora biti pred odobritvijo odloga oziroma obročnega plačila v več kot treh mesečnih obrokih ustrezno zavarovana. Stroški izvedbe zavarovanja bremenijo dolžnika.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek lahko skrbnik terjatve odobri obročno plačilo zapadle terjatve brez zavarovanja tudi nad 1000 eurov, če dolžnik predloži dokazila, na podlagi katerih je utemeljeno pričakovati, da bo terjatev poplačana v treh mesečnih obrokih.

(6) Za čas, ko je odloženo plačilo zapadle terjatve oziroma odobreno obročno plačilo zapadle terjatve, se za odloženi znesek oziroma neplačani del zapadle terjatve obračunajo obresti. Obrestna mera za izračun obresti znaša 2 odstotka letno oziroma je v višini referenčne obrestne mere za izračun državne pomoči, ki jo objavi Evropska komisija, če je ta na dan odobritve višja od 2 odstotka.

(7) Predlog za odlog, obročno plačilo oziroma spremembo dinamike plačila dolga dolžnik vloži pri skrbniku terjatve. Skrbnik sprejeme ali zavrne predlog dolžnika v roku 30 dni od dneva prejema predloga.

(8) Če dolžnik, ki mu je bilo dovoljeno obročno plačilo, zamudi s plačilom posameznega obroka, z dnem zapadlosti neplačanega obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji neplačani obroki.

(9) Če drug zakon ne določa drugače, se za odlog, obročno plačevanje in spremenjeno dinamiko plačila zapadlih terjatev uporabljajo določbe tega člena.

158. člen

(odlog, obročno plačevanje in sprememba dinamike plačila zapadle terjatve do pravne osebe)

(1) Skrbnik terjatve mora najpozneje v 15 dneh po zapadlosti posamezne terjatve v plačilo pozvati dolžnika na plačilo zapadle terjatve in mu določiti dodatni 30 dnevni rok za plačilo. Skrbnik terjatve v pozivu obvesti dolžnika na možnost odloga oziroma obročnega plačila.

(2) Določbe tega člena se uporabljajo za dolžnike, ki so pravna oseba oziroma združenje oseb, vključno z družbo civilnega prava po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost.

(3) Skrbnik terjatve lahko odobri odlog plačila zapadle terjatve za čas do največ šest mesecev, plačilo zapadle terjatve v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev ali spremembo dinamike plačila če se s tem bistveno izboljšajo možnosti za plačilo dolga dolžnika, od katerega sicer ne bi bilo mogoče izterjati celotnega zneska zapadle terjatve in, če dolžnik svojo terjatev ustrezno zavaruje. Stroški izvedbe zavarovanja bremenijo dolžnika.

(4) Za čas, ko je odloženo plačilo zapadle terjatve oziroma odobreno obročno plačilo zapadle terjatve, se za odloženi znesek oziroma neplačani del zapadle terjatve obračunajo obresti. Obrestna mera za izračun obresti znaša 2 odstotka letno oziroma je v višini referenčne obrestne mere za izračun državne pomoči, ki jo objavi Evropska komisija, če je ta na dan odobritve višja od 2 odstotka.

(5) Predlog za odlog, obročno plačilo ali spremembo dinamike plačila dolga dolžnik vloži pri skrbniku terjatve. Skrbnik sprejeme ali zavrne predlog v roku 30 dni od dneva prejema predloga.

(6) Če dolžnik, ki mu je bilo dovoljeno obročno plačilo, zamudi s plačilom posameznega obroka, z dnem zapadlosti neplačanega obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji neplačani obroki.

(7) Če drug zakon ne določa drugače, se za odlog, obročno plačevanje in spremenjeno dinamiko plačila zapadlih terjatev uporabljajo določbe tega člena.

159. člen
(zmanjšanje vrednosti in izknjiženje naložb)

(1) V primeru uvedbe stečajnega postopka nad pravno osebo se vrednost naložb lahko zmanjša na podlagi ocene stečajnega upravitelja in s soglasjem predstojnika upravljavca naložbe oziroma župana.

(2) Vrednost naložb se sme izknjižiti iz poslovnih knjig na podlagi pravnomočnega sklepa sodišča o zaključku stečajnega oziroma likvidacijskega postopka oziroma pravnomočnega sklepa o obstoju izbrisnega razloga.

160. člen
(zmanjšanje in izknjiženje terjatev)

(1) Če terjatev zastara se izknjiži iz poslovnih knjig uporabnikov proračunov na podlagi sklepa predstojnika uporabnika proračuna oziroma župana.

(2) Predstojnik uporabnika proračuna oziroma župan opravljenih izknjiženjih zastaranih terjatev preteklega leta ter pojasnili o razlogih za zastaranje posamezne terjatve poroča v zaključnem računu.

(3) Terjatev do dolžnika se lahko delno ali v celoti izknjiži iz poslovnih knjig na podlagi pravnomočnega sklepa sodišča o potrditvi prisilne poravnave, sklepa o razdelitvi stečajne mase, sklepa o zaključku stečajnega postopka ali sklepa o obstoju izbrisnega razloga.

(4) Terjatev do dolžnika se po uvedbi stečajnega postopka lahko zmanjša na podlagi ocene stečajnega upravitelja in s soglasjem predstojnika uporabnika proračuna oziroma župana.

8. ZADOLŽEVANJE, UPRAVLJANJE DOLGOV, PREVZEMANJE DOLGOV IN POROŠTVA DRŽAVE IN OBČIN TER ZADOLŽEVANJE JAVNEGA SEKTORJA

8.1. Zadolževanje in upravljanje dolgov

161. člen
(zadolževanje države)

(1) Država se v tekočem proračunskem letu lahko zadolži:

1. za izvrševanje proračuna države do višine primanjkljaja izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb in odplačila glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu, in
2. za predfinanciranje proračuna države do višine odplačil glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih.

(2) Največji možni obseg zadolževanja iz 1. točke prejšnjega odstavka se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.

(3) Država se lahko za namen upravljanja dolga državnega proračuna, pod pogoji iz prvega odstavka 169. člena tega zakona, zadolži za odplačilo dolga državnega proračuna pred njegovo dospelostjo, za odkup ali zamenjavo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. To zadolževanje se ne vštevava v obseg zadolževanja iz 1. točke drugega odstavka tega člena.

(4) Med začasnim financiranjem iz 81. člena tega zakona zadolžitev države ne sme preseči višine odplačil glavnice državnega dolga, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu.

(5) Ne glede na drugi odstavek tega člena, se lahko država dodatno likvidnostno zadolži, če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna države ne more uravnotežiti, vendar največ do višine pet odstotkov vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna.

(6) Za izvajanje intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se država v posameznem letu lahko zadolži do višine, določene za ta namen v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. Zadolževanje za ta namen se ne všteva v obseg zadolževanja iz drugega odstavka tega člena, niti v višino likvidnostnega zadolževanja iz petega odstavka tega člena.

(7) Država lahko izdaja lastne dolžniške vrednostne papirje za financiranje državnega proračuna z začasno prodajo teh dolžniških vrednostnih papirjev do višine, ki se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. V obseg zadolževanja iz drugega odstavka tega člena se ne všteje nominalna vrednost lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, izdanih za ta namen, ampak se všteje višina prejetih sredstev iz takšnečasne prodaje dolžniških vrednostnih papirjev.

162. člen

(posredovanje podatkov in informacij za načrtovanje in izvedbo zadolževanja države in upravljanja dolga državnega proračuna)

(1) Uporabniki državnega proračuna in druge pravne osebe, katerih ustanovitelj je država in niso gospodarske družbe so dolžni ministrstvu, pristojnemu za finance na zahtevo posredovati javno dostopne podatke in informacije, ki jih ministrstvo, pristojno za finance potrebuje za pripravo dokumenta za namen ponudbe dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije ali drugega dokumenta v zvezi z načrtovanjem in izvedbo zadolževanja države in upravljanja z dolgom državnega proračuna.

(2) Osebe iz prejšnjega odstavka posredujejo podatke v roku, ki ga ministrstvo, pristojno za finance določi v zahtevi za posredovanje podatkov.

163. člen

(zadolževanje ZZZS)

(1) ZZZS se lahko likvidnostno zadolži v sistemu EZR države, če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izpolnjevanje obveznosti in na tej podlagi nastalih izdatkov ne more uravnotežiti, vendar največ do pet odstotkov vseh izdatkov zadnjega sprejetega finančnega načrta.

(2) ZZZS se lahko kratkoročno zadolži samo v sistemu EZR države.

164. člen

(zadolževanje občine za izvrševanje občinskega proračuna)

(1) Občina se lahko za izvrševanje proračuna občine v tekočem proračunskem letu zadolži samo s črpanjem sredstev posojil pri državnem proračunu, javnih skladih, bankah ali hranilnicah, s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so pridobile dovoljenje za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo za investicijske izdatke, do višine primanjkljaja v izkazu prihodkov in odhodkov in do višine neto zmanjšanja finančnih terjatev in naložb v izkazu finančnih terjatev in naložb ter do višine predvidenih odplačil glavnice dolga v tekočem proračunskem letu.

(2) Občina, ki je vključena v sistem EZR države, se lahko zadolži tudi pri upravljavcu sredstev sistema EZR države.

(3) Obseg zadolževanja občine za izvrševanje proračuna občine v posameznem proračunskem letu se določi v odloku, s katerim se sprejme proračun občine.

(4) Med začasnim financiranjem iz 81. člena tega zakona se občina lahko zadolži samo likvidnostno.

(5) Če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna občine ne more uravnotežiti, se lahko občina likvidnostno zadolži največ do višine petih odstotkov vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna občine.

165. člen (soglasje k zadolžitvi)

(1) Občina mora pred vsako zadolžitvijo, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance (v nadaljnjem besedilu: soglasje k zadolžitvi). Soglasje k zadolžitvi velja do konca proračunskega leta, v katerem je bilo izdano. Soglasje k zadolžitvi je priloga k pogodbi o zadolžitvi občine.

(2) Ministrstvo, pristojno za finance, izda soglasje k zadolžitvi v petnajstih delovnih dneh po predložitvi popolne vloge občine za izdajo soglasja k zadolžitvi.

(3) Občina najkasneje v 10 delovnih dneh po sklenitvi pogodbe o zadolžitvi posreduje kopijo podpisane pogodbe ministrstvu, pristojnemu za finance.

(4) Minister, pristojen za finance, predpiše način izdaje soglasja k zadolžitvi.

(5) Občina o zadolževanju, o odplačilih glavnih dolga, obrestih in drugih obveznostih iz naslova dolga občinskega proračuna za preteklo leto poročati ministrstvu, pristojnemu za finance, do 31. januarja, med letom pa četrletno, do 30. aprila, 31. julija, 31. oktobra in 31. januarja, in sicer na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

166. člen (pogoji za izdajo soglasja k zadolžitvi)

Ministrstvo, pristojno za finance izda soglasje k zadolžitvi, če občina izpolnjuje naslednje pogoje:

1. letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine, vključno z novo zadolžitvijo (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga) in potencialne obveznosti iz izdanih poroštev občine, brez upoštevanja odlogov odplačil glavnice in neenakomernih obveznosti, ne presegajo največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine iz drugega odstavka 168. člena tega zakona;
2. ima sprejet uravnotežen proračun za tekoče proračunsko leto;
3. načrtovana zadolžitev ne presega obsega zadolževanja, določenega v odloku, s katerim se sprejme proračun občine;
4. v poročilu župana o izboru najugodnejšega posojila dajalca dokaže izvedbo konkurenčnega postopka izbire ponudb, ki se šteje za konkurenčnega takrat, ko občina povabi k oddaji ponudb za zadolžitev najmanj tri potencialne ponudnike in med prejetimi veljavnimi ponudbami izbere najugodnejšega, razen v primeru zadolžitve pri upravljavcu sredstev sistema EZR države;
5. je vlogo za soglasje k zadolžitvi predložila v roku iz tretjega odstavka 167. člena tega zakona;
6. je k prvi zadolžitvi občine po sklenitvi sporazuma o razdelitvi premoženja med občinami, določenega v zakonu, ki ureja lokalno samoupravo, priložila sporazum o razdelitvi premoženja.

167. člen (vloga za izdajo soglasja k zadolžitvi)

(1) Vloga za izdajo soglasja k zadolžitvi vsebuje:

- predlog pogodbe o zadolžitvi občine z vključenim amortizacijskim načrtom;
- poročilo župana o izboru najugodnejšega posojilodajalca;
- rok za sklenitev pogodbe o zadolžitvi občine.

(2) Zadnji rok za sklenitev pogodbe iz 3. alineje prejšnjega odstavka je 31. december tekočega leta.

(3) Občina vlogo iz prejšnjega odstavka predloži ministrstvu, pristojnemu za finance, najkasneje do 20. novembra tekočega leta.

(4) Če vloga iz prvega odstavka tega člena ni popolna, ministrstvo, pristojno za finance, v roku 10 delovnih dni po prejemu vloge, pozove občino, da vlogo dopolni.

(5) V primeru, če občina vloge iz prvega odstavka tega člena ne dopolni v roku, ki ga je določilo ministrstvo, pristojno za finance, se vloga zavrže, občina pa lahko za izdajo soglasja zaprosi ponovno.

168. člen

(največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine)

(1) V največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine se všttevajo letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga občine) in potencialne obveznosti iz izdanih poroštev občine.

(2) Občina se lahko v tekočem proračunskem letu zadolži, če letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga) in potencialne obveznosti iz izdanih poroštev občine, v posameznem letu ne presežejo osem odstotkov realiziranih prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja občine, zmanjšanih za prejemke iz prodaje stvarnega premoženja, prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz EU, prejeta sredstva finančnih mehanizmov ter prejemke režijskih obratov iz naslova prodaje blaga in storitev.

(3) Obveznosti iz prejšnjega odstavka se ugotavljajo brez upoštevanja odlogov odplačil glavnice in neenakomernih obveznosti.

169. člen

(upravljanje dolga državnega proračuna)

(1) Država upravlja z dolgom državnega proračuna tako, da odplača dolg državnega proračuna pred njegovo dospelostjo ali odkupuje in zamenjuje lastne dolžniške vrednostne papirje, če se s tem:

1. zmanjšajo izdatki za servisiranje dolga državnega proračuna ali
2. izboljša rokovna, valutna ali obrestna sestava dolga državnega proračuna tako, da se zmanjša vsaj eno od naslednjih tveganj:
 - tveganje refinanciranja,
 - izpostavljenost makroekonomskemu tveganju,
 - izpostavljenost tržnim tveganjem na dolžniških kapitalskih trgih.

(2) Poleg poslov iz prejšnjega odstavka država sklepa tudi druge posle, povezane z dolgom državnega proračuna ter za uravnavanje tečajnih, obrestnih ali drugih finančnih tveganj.

170. člen

(intervencije na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev)

Država intervenira na sekundarnem trgu dolžniških vrednostnih papirjev, katerih izdajatelj je Republika Slovenija tako, da kupuje in prodaja lastne dolžniške vrednostne papirje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev ali zunaj njega in s posojanjem oziroma začasno prodajo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.

171. člen
(upravljanje dolga občinskega proračuna)

Občina upravlja z dolgom občinskega proračuna tako, da odplača dolg občinskega proračuna pred njegovo dospelostjo ali spremeni pogoje zadolžitve, če se s tem:

1. zmanjšajo izdatki, povezani z dolgom občinskega proračuna ali
2. izboljša rokovna, valutna ali obrestna sestava dolga občinskega proračuna.

172. člen
(soglasje za upravljanje z dolgom občinskega proračuna)

(1) Občina mora pred zadolžitvijo za upravljanje z dolgom občinskega proračuna ali pred spremembo pogojev zadolžitve, pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance (v nadaljnjem besedilu: soglasje za upravljanje z dolgom). Soglasje za upravljanje z dolgom velja do konca proračunskega leta, v katerem je bilo izdano. Soglasje za upravljanje z dolgom je priloga k pogodbi o zadolžitvi občine.

(2) Ministrstvo, pristojno za finance, izda soglasje za upravljanje z dolgom v petnajstih delovnih dneh po predložitvi popolne vloge za izdajo soglasja za upravljanje z dolgom.

(3) Občina najkasneje v 10 delovnih dneh po sklenitvi pogodbe o zadolžitvi za upravljanje z dolgom občine posreduje kopijo podpisane pogodbe ministrstvu, pristojnemu za finance.

(4) Minister, pristojen za finance, predpiše način izdaje soglasja.

(5) Župan o upravljanju z dolgom občinskega proračuna poroča občinskemu svetu do 31. julija tekočega leta v polletnem poročilu iz 133. člena tega zakona in do 31. marca naslednjega leta v zaključnem računu občinskega proračuna.

(6) Občina o upravljanju z dolgom občinskega proračuna, o odplačilih glavnih dolga, obrestih in drugih obveznostih iz naslova dolga občinskega proračuna za preteklo leto poročati ministrstvu, pristojnemu za finance, do 31. januarja, med letom pa četrtno, do 30. aprila, 31. julija, 31. oktobra in 31. januarja, in sicer na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

173. člen
(pogoji za izdajo soglasja za upravljanje z dolgom)

Ministrstvo, pristojno za finance izda soglasje za upravljanje z dolgom, če občina izpolnjuje naslednje pogoje:

1. pogoje, določene v 171. členu tega zakona;
2. letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine, vključno z novo zadolžitvijo za upravljanje z dolgom občine (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga) in potencialne obveznosti iz izdanih poroštev občine, brez upoštevanja odlogov odplačil glavnice in neenakomernih obveznosti, ne presegajo največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine iz drugega odstavka 168. člena tega zakona;
3. ima sprejet uravnotežen proračun za tekoče proračunsko leto;
4. v poročilu župana o izboru najugodnejšega posojilodajalca dokaže izvedbo konkurenčnega postopka izbire ponudb, ki se šteje za konkurenčnega takrat, ko občina povabi k oddaji

ponudb za zadolžitev najmanj tri potencialne ponudnike in med prejetimi veljavnimi ponudbami izbere najugodnejšega, razen v primeru zadolžitve pri upravljavcu sredstev sistema EZR države;

5. je vloga za soglasje za upravljanje z dolgom predložila v roku iz 174. člena tega zakona;
6. občina je k prvi zadolžitvi po sklenitvi sporazuma o razdelitvi premoženja med občinami, določenega v zakonu, ki ureja lokalno samoupravo, priložila sporazum o razdelitvi premoženja.

174. člen

(vloga za izdajo soglasja za upravljanje z dolgom)

(1) Vloga občine za izdajo soglasja za upravljanje z dolgom vsebuje:

1. seznam pogodb o zadolžitvi, ki jih bo občina odplačala pred njihovo dospelostjo oziroma seznam pogodb, v katerih bo spremenila pogoje zadolžitve;
2. predlog pogodbe oziroma sprememb pogodbe o zadolžitvi z vključenim amortizacijskim načrtom;
3. poročilo župana o izboru najugodnejšega posojilodajalca oziroma učinkih spremenjenih pogojev zadolžitve;
4. rok za sklenitev pogodbe oziroma sprememb pogodbe o zadolžitvi.

(2) Občina vlogo iz prejšnjega odstavka predloži ministrstvu, pristojnemu za finance, najkasneje do 20. novembra tekočega leta.

(3) Zadnji rok za sklenitev pogodbe iz 4. alineje prvega odstavka tega člena je 31. december tekočega leta.

(4) Če vloga iz prvega odstavka tega člena ni popolna, ministrstvo, pristojno za finance, v roku 10 delovnih dni po prejemu vloge pozove občino, da jo dopolni.

(5) V primeru, če občina vloge iz prvega odstavka tega člena ne dopolni v roku, ki ga je določilo ministrstvo, pristojno za finance, se vloga zavrže, občina pa lahko za izdajo soglasja zaprosi ponovno.

175. člen

(sklepanje poslov zadolževanja države, upravljanja dolga državnega proračuna in intervencije na trgu)

(1) O poslih zadolževanja države, o poslih upravljanja dolga državnega proračuna odloča minister, pristojen za finance ali druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu na podlagi programa financiranja proračuna države, ki ga sprejme vlada.

(2) Posle iz prejšnjega odstavka sklepa minister, pristojen za finance, ali druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu.

(3) O intervencijah na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev odloča in jih sklepa minister, pristojen za finance ali druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu.

176. člen

(sklepanje pogodbo zadolževanju občine in upravljanju dolga občinskega proračuna)

Pogodbe o zadolževanju občine in pogodbe o upravljanju z dolgom občinskega proračuna sklepa župan.

177. člen

(zadolževanje novoustanovljenih občin in občin, na območju katerih je ustanovljena nova občina)

(1) Nova občina, ustanovljena na podlagi zakona, ki ureja ustanovitev občin in določitev njihovih območij, in občina, na območju katere je ustanovljena nova občina, se ne smeta zadolževati in izdajati poroštev, dokler niso urejena premoženjskopravna razmerja med novo občino in občino, na območju katere je ustanovljena nova občina, v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo.

(2) Če za določitev največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja nove občine iz 168. člena tega zakona ni mogoče ugotoviti realiziranih prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejemke iz prodaje stvarnega premoženja, prejete donacije, transferne prejemke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz EU, ter prejemke režijskih obratov, se upoštevajo načrtovani prejemki iz izkaza prihodkov in odhodkov v letu zadolževanja, zmanjšani za prejemke od prodaje premoženja, prejete donacije, transferne prejemke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva EU ter prejemke režijskih obratov.

8.2. Zavarovanje plačil za obveznosti občin

178. člen

(zavarovanje plačil za obveznosti občine)

(1) Občina za zavarovanje plačil obveznosti iz naslova zadolževanja po 164. in 171. členu tega zakona in za plačila drugih obveznosti lahko:

- izda menico,
- zastavi terjatev,
- sklene zavarovalno pogodbo,
- zastavi stvarno premoženje,
- deponira denarna sredstva pri banki,
- pridobi bančno garancijo.

(2) Občina posojila za izvrševanje proračuna občine ne sme zavarovati s stvarnim premoženjem, ki je namenjeno izvajanju javnih oziroma gospodarskih javnih služb, in s stvarnim premoženjem, ki je z zakonom, ki ureja izvršbo in zavarovanje, izvzeto iz izvršbe.

8.3. Prevzem dolga

179. člen

(prevzem dolga)

(1) Država lahko prevzame dolg le na podlagi zakona.

(2) Prevzem dolga se ne všteva v obseg zadolževanja iz 1. točke prvega odstavka 161. člena tega zakona.

(3) Pogodbe, s katerimi država prevzame dolg, sklepa minister, pristojen za finance.

(4) Zakon, na podlagi katerega bo država prevzela dolg v naslednjem proračunskem letu, mora biti posredovan v sprejetje državnemu zboru najpozneje do 1. oktobra tekočega proračunskega leta.

(5) Uporabniki proračunov in občine ne smejo prevzemati dolga.

8.4. Izdajanje poroštev države in občin

180. člen

(zavarovanja in jamstva)

(1) Država oziroma občina lahko izdajata zavarovanja in jamstva za druge osebe samo v obliki subsidiarnih poroštev za obveznosti iz zadolževanja drugih oseb s poroštvno pogodbo oziroma poroštvno izjavo.

(2) Druge oblike zavarovanj in jamstev države oziroma občine za obveznosti drugih oseb niso dovoljene.

(3) Posli sklenjeni v nasprotju s prejšnjim odstavkom so nični.

181. člen (porošstva države)

(1) Država lahko izdaja subsidiarna porošstva za obveznosti iz zadolževanja drugih oseb v obsegu in po pogojih, ki jih določa zakon. Skupni obseg novo izdanih poroštev v posameznem proračunskem letu je določen v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države (v nadaljnjem besedilu: kvota poroštev).

(2) Poroštvo se izda z veljavno poroštvno izjavo ali veljavno poroštvno pogodbo. V primeru, ko je poroštvna pogodba sklenjena pod odložnim pogojem, postane veljavna z dnem, ko je pogoj izpolnjen.

(3) Poroštveno izjavo ali poroštvno pogodbo v imenu države podpiše minister, pristojen za finance, razen če posebni zakon ne določa drugače.

(4) Poroštvena pogodba ne sme biti sklenjena prej, kot je sklenjena pogodba o zavarovanju porošstva, razen če pogodba vsebuje odložni pogoj, ki uveljavitev pogodbe veže na dan sklenitve pogodbe o zavarovanju porošstva države.

182. člen (porošstva občine)

(1) Občina lahko izdaja porošstva za obveznosti iz naslova zadolževanja javnih podjetij, katerih lastnica je, v obsegu in po pogojih, ki jih določa odlok, s katerim se sprejme proračun občine, in če imajo te osebe zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga, iz virov, ki niso javnofinančni prejemki. Izdana porošstva občine se štejejo v največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine iz 168. člena tega zakona.

(2) Poroštvo se izda s poroštvno pogodbo, ki jo v imenu občine sklepa župan.

(3) Poroštvena pogodba ne sme biti sklenjena prej, kot je sklenjena pogodba o zavarovanju porošstva.

183. člen (soglasje k poroštvu)

(1) Občina mora pred sklenitvijo poroštvne pogodbe iz drugega odstavka tega člena pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance (v nadaljnjem besedilu: soglasje k poroštvu). Soglasje k poroštvu velja do konca proračunskega leta, v katerem je bilo izdano. Soglasje k poroštvu je priloga k poroštvni pogodbi.

(2) Ministrstvo, pristojno za finance, izda soglasje k poroštvu v petnajstih delovnih dneh po predložitvi popolne vloge za izdajo soglasja k poroštvu.

(3) Poroštvo, izdano brez soglasja ministrstva, pristojnega za finance, je nično.

(4) Minister, pristojen za finance, predpiše način izdaje soglasja.

184. člen
(pogoji za izdajo soglasja k poroštvu)

Ministrstvo, pristojno za finance, izda soglasje k poroštvu, če občina izpolnjuje naslednje pogoje:

1. letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga) in potencialne obveznosti poroštev občine, vključno z novimi potencialnimi obveznostmi izdanega porošstva občine, brez upoštevanja odlogov odplačil glavnice in neenakomernih obveznosti, ne presegajo največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine iz drugega odstavka 168. člena tega zakona;
2. ima sprejet uravnotežen proračun za tekoče proračunsko leto;
3. načrtovano poroštvo ne presega obsega poroštev in pogojev določenih v odloku, s katerim je sprejet proračun občine;
4. predloži finančni načrt pravne osebe iz prvega odstavka 182. člena, iz katerega je razviden vir za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga;
5. je vlogo za soglasje k poroštvu predložila v roku iz drugega odstavka 185. člena tega zakona;
6. je k prvi zadolžitvi po sklenitvi sporazuma o razdelitvi premoženja med občinami, določenega v zakonu, ki ureja lokalno samoupravo, priložila sporazum o razdelitvi premoženja.

185. člen
(vloga za izdajo soglasja k poroštvu)

(1) Vloga občine za izdajo soglasja k poroštvu vsebuje:

1. predlog poroštvne pogodbe in predlog pogodbe o zadolžitvi pravne osebe iz prvega odstavka 182. člena tega zakona z vključenim amortizacijskim načrtom;
2. sprejet finančni načrt pravne osebe iz prvega odstavka 182. člena tega zakona, iz katerega je razviden vir za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga;
3. rok za sklenitev poroštvne pogodbe.

(2) Občina vlogo za izdajo soglasja k poroštvu iz prejšnjega odstavka predloži ministrstvu, pristojnemu za finance, najkasneje do 20. novembra tekočega leta.

(3) Zadnji rok za sklenitev pogodbe iz 3. alineje prvega odstavka tega člena je 31. december tekočega leta.

(4) Če vloga iz prvega odstavka tega člena ni popolna, ministrstvo, pristojno za finance, v roku 10 delovnih dni po prejemu vloge pozove občino, da jo dopolni.

(5) V primeru, če občina vloge iz prvega odstavka tega člena ne dopolni v roku, ki ga je določilo ministrstvo, pristojno za finance, se vloga zavrže, občina pa lahko za izdajo soglasja zaprosi ponovno.

186. člen
(refinanciranje obveznosti, zavarovanih s poroštvom)

(1) Minister, pristojen za finance, lahko na podlagi sklepa vlade in če zakon, ki ureja izdano poroštvo tako določa, nadomesti prvotno poroštvo z novim, če je to potrebno zaradi refinanciranja obstoječih obveznosti zavarovanih s poroštvom in če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. se skupni obseg obveznosti, zavarovanih s poroštvom ne poveča,
2. se znižajo skupni stroški nove zadolžitve v primerjavi z obstoječo zadolžitvijo,
3. se podaljša rok končne zapadlosti nove obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja izdano poroštvo,
4. se ne poveča stanje glavnice nove zadolžitve v primerjavi z obstoječo zadolžitvijo in

5. se ne poslabša zavarovanje novega poročstva v primerjavi z zavarovanjem obstoječega poročstva.

(2) Zamenjava poročstva po prejšnjem odstavku se ne všteva v skupni obseg novo izdanih poročstev v posameznem proračunskem letu iz prvega odstavka 181. člena tega zakona.

187. člen
(prepoved izdajanja poročstev ZPIZ in ZZZS)

ZPIZ in ZZZS ne smeta izdajati poročstev.

8.5. Zadolževanje in izdajanje poročstev javnega sektorja

188. člen
(zadolževanje in izdajanje poročstev posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država)

(1) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država, se lahko zadolžujejo in izdajajo poročstva samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država, razen tistih, ki v skladu z drugim zakonom lahko izdajajo poročstva drugim pravnih osebam, ne smejo izdajati poročstev. Poročstva izdana v nasprotju s tem členom so nična. Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država in ki lahko izdajajo poročstva, ne smejo izdati poročstva pred sklenitvijo pogodbe o zavarovanju poročstva, razen če pogodba vsebuje odložni pogoj, ki uveljavitev pogodbe o poročstvu veže na dan sklenitve pogodbe o zavarovanju poročstva.

(3) Posredni uporabniki proračuna iz prvega odstavka tega člena, razen javnih skladov, se lahko zadolžujejo le v sistemu EZR.

(4) Posredni uporabniki proračuna iz prvega odstavka tega člena, razen javnih skladov, se lahko zadolžujejo likvidnostno in kratkoročno, dolgoročno pa le za izvajanje projektov financiranih iz sredstev EU.

(5) Pred zadolžitvijo za izvajanje projektov EU iz prejšnjega odstavka, mora posredni uporabnik proračuna pridobiti soglasje pristojnega ministrstva.

(6) Javni skladi se lahko zadolžujejo na način, kot je določeno v 189. člena tega zakona.

189. člen
(zadolževanje in izdajanje poročstev pravnih oseb sektorja država, katerih lastnik je država)

(1) Pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.13112, S.13113, S.1314 in so v neposredni oziroma posredni lasti države ter niso posredni uporabniki proračuna se lahko zadolžujejo in izdajajo poročstva samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Pravne osebe iz prejšnjega odstavka, razen tistih, ki v skladu z drugim zakonom lahko izdajajo poročstva drugim pravnih osebam, ne smejo izdajati poročstev. Poročstva izdana v nasprotju s tem členom so nična. Pravne osebe iz prejšnjega odstavka, ki lahko izdajajo poročstva, ne smejo izdati poročstva pred sklenitvijo pogodbe o zavarovanju poročstva, razen če pogodba vsebuje odložni pogoj, ki uveljavitev pogodbe o poročstvu veže na dan sklenitve pogodbe o zavarovanju poročstva.

(3) V zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države, se določi največji skupni obseg novega zadolževanja v posameznem letu (v nadaljnjem besedilu: kvota zadolževanja) pravnih oseb iz prvega odstavka tega člena. Likvidnostno zadolževanje ali zadolževanje pri drugi pravni osebi, ki sodi v sektor S.13, se ne všteva v kvoto zadolževanja v posameznem letu.

(4) Pred začetkom postopka kratkoročnega ali dolgoročnega zadolževanja pravne osebe iz prvega odstavka tega člena, od ministrstva, pristojnega za finance, pridobijo potrditev o razpoložljivem obsegu kvote zadolževanja, v primeru zadolževanja s poroštvom države pa tudi potrditev o razpoložljivem obsegu kvote poroštev države iz zakona, ki ureja izvrševanje proračuna države in potrditev skladnosti z zakonom, ki ureja izdajo poroštva države za posamezno zadolžitev.

(5) Potrditev o razpoložljivem obsegu kvote zadolževanja in razpoložljivem obsegu kvote poroštev države se izda z veljavnostjo največ do treh mesecev in se lahko tudi podaljša. Kvota zadolževanja je dokončno porabljena s sklenitvijo kreditne pogodbe, kvota poroštev države pa z izdajo poroštva.

(6) Pravne osebe iz prvega odstavka tega člena, morajo pred sklenitvijo pogodbe o kratkoročni ali dolgoročni zadolžitvi pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance, k zadolžitvi. Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše način ravnanja pravnih oseb iz prvega odstavka tega člena v postopku zadolževanja.

(7) Pravne osebe iz prvega odstavka tega člena pred pridobitvijo soglasja ministrstva, pristojnega za finance, k dolgoročnemu ali kratkoročnemu zadolževanju, pridobijo pozitivno mnenje upravljavca neposredne ali posredne naložbe države. Upravljavec neposredne ali posredne naložbe države izda pozitivno mnenje pod pogojem, da pravna oseba:

- predloži potrditev ministrstva, pristojnega za finance, o razpoložljivi kvoti zadolževanja,
- predloži potrditev ministrstva, pristojnega za finance, o razpoložljivi kvoti poroštev države in mnenje o izpolnjevanju pravil na področju državnih pomoči, če se predvideva, da bo zadolžitev zavarovana s poroštvom države,
- dokaže, da je zadolžitev skladna s predpisi, ki urejajo zadolževanje in delovanje pravne osebe,
- z dokumentacijo dokaže namen in upravičenost zadolžitve, ter gospodarnost porabe sredstev,
- dokaže vire za odplačilo obveznosti iz zadolžitve,
- dokaže dolgoročno finančno vzdržnost poslovanja,
- dokaže, da zadolžitev ne bo škodljivo vplivala na položaj in poslovanje pravne osebe iz prvega odstavka tega člena ali na položaj Republike Slovenije kot poroka, lastnika ali ustanovitelja.

(8) Ministrstvo, pristojno za finance, izda soglasje k zadolžitvi v 30 dneh po prejemu popolne vloge pod pogojem, da pravna oseba:

- predloži pozitivno mnenje upravljavca neposredne ali posredne naložbe države,
- predloži soglasje nadzornega organa,
- dokaže izvedbo konkurenčnega postopka izbire ponudb v skladu s predpisom, ki ga izda minister, pristojen za finance,
- razpolaga z veljavno potrditvijo razpoložljive kvote zadolžitve in v primeru zadolževanja s poroštvom države, z veljavno potrditvijo razpoložljive kvote poroštev države,
- v primeru zadolževanja s poroštvom države zagotovi tudi skladnost z zakonom, ki ureja izdajo poroštva države za posamezno zadolžitev.

(9) Soglasje iz prejšnjega odstavka izda ministrstvo, pristojno za finance, z določeno veljavnostjo, ki ne sme biti daljša od veljavnosti potrditve iz petega odstavka tega člena. Pravna oseba iz prvega odstavka tega člena mora v navedenem roku zaključiti postopek zadolžitve s podpisom pogodbe o zadolžitvi. Veljavnost soglasja se lahko tudi podaljša.

190. člen

(zadolževanje javnih nefinančnih družb in nepridobitnih institucij, ki so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom države)

- (1) Pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.11001 in S.15 ter so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom države in niso posredni uporabniki proračuna, se lahko zadolžujejo samo na način, kot ga določa ta člen.
- (2) Pred začetkom postopka kratkoročnega ali dolgoročnega zadolževanja pravne osebe iz prejšnjega odstavka tega člena v primeru zadolževanja s poroštvom države od ministrstva, pristojnega za finance, pridobijo potrditev o razpoložljivem obsegu kvote poroštev države, ki je določena v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna Republike Slovenije in v zakonu, ki ureja izdajo poroštev za posamezno zadolžitev.
- (3) Potrditev o razpoložljivem obsegu kvote poroštev države se izda z veljavnostjo največ do treh mesecev in se lahko tudi podaljša. Kvota poroštev države je dokončno porabljena z izdajo poroštev.
- (4) Pravne osebe iz prvega odstavka tega člena, ki se zadolžujejo s poroštvom države in pravne osebe iz drugega odstavka tega člena, ki so v 100 odstotni lasti države, morajo pred sklenitvijo pogodbe o kratkoročni ali dolgoročni zadolžitvi pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance, k zadolžitvi. Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše način ravnanja pravnih oseb iz prvega odstavka tega člena v postopku zadolževanja.
- (5) Pravne osebe iz četrtega odstavka tega člena pred pridobitvijo soglasja ministrstva, pristojnega za finance, k dolgoročnemu ali kratkoročnemu zadolževanju, pridobijo pozitivno mnenje upravljavca neposredne ali posredne naložbe države. Upravljavec neposredne ali posredne naložbe države izda pozitivno mnenje pod pogojem, da pravna oseba:
- predloži potrditev ministrstva, pristojnega za finance, o razpoložljivi kvoti poroštev države in mnenje o izpolnjevanju pravil na področju državnih pomoči, če se predvideva, da bo zadolžitev zavarovana s poroštvom države,
 - dokaže, da je zadolžitev skladna s predpisi, ki urejajo zadolževanje in delovanje pravne osebe,
 - z dokumentacijo dokaže namen in upravičenost zadolžitve, ter gospodarnost porabe sredstev,
 - dokaže vire za odplačilo obveznosti iz zadolžitve,
 - dokaže dolgoročno finančno vzdržnost poslovanja,
 - dokaže, da zadolžitev ne bo škodljivo vplivala na položaj in poslovanje pravne osebe iz prvega odstavka tega člena ali na položaj Republike Slovenije kot poroka, lastnika ali ustanovitelja.
- (6) Če upravljavec naložbe iz prejšnjega odstavka ni ministrstvo ali vladna služba, mora upravljavec pridobiti tudi pozitivno mnenje pristojnega ministrstva oziroma vladne službe.
- (7) Ministrstvo, pristojno za finance, izda pravnim osebam iz četrtega odstavka tega člena soglasje k zadolžitvi v 30 dneh po prejemu popolne vloge pod pogojem, da pravna oseba:
- predloži pozitivno mnenje upravljavca neposredne ali posredne naložbe države,
 - predloži tudi pozitivno mnenje pristojnega ministrstva ali vladne službe,
 - predloži soglasje nadzornega organa,
 - dokaže izvedbo konkurenčnega postopka izbire ponudb v skladu s predpisom, ki ga izda minister, pristojen za finance,
 - v primeru zadolževanja s poroštvom države razpolaga z veljavno potrditvijo razpoložljive kvote poroštev države.
 - v primeru zadolževanja s poroštvom države zagotovi skladnost z zakonom, ki ureja izdajo poroštev države za posamezno zadolžitev.
- (8) Soglasje iz prejšnjega odstavka izda ministrstvo, pristojno za finance, z veljavnostjo, ki ne sme biti daljša od veljavnosti potrditve kvote iz tretjega odstavka tega člena. Pravna oseba iz prvega odstavka tega člena mora v navedenem roku zaključiti postopek zadolžitve s podpisom pogodbe o zadolžitvi. Veljavnost soglasja se lahko tudi podaljša.

191. člen

(posredovanje dokumentacije o zadolženosti in izdanih poroštvih drugih enot javnega sektorja na ravni države)

(1) Pravne osebe iz 188., 189. in 190. člena tega zakona najkasneje v desetih dneh po sklenitvi pogodbe o zadolžitvi ministrstvu, pristojnemu za finance, posredujejo kopijo podpisane pogodbe o zadolžitvi in v primeru izdaje poročstva drugi pravni osebi, kopijo podpisane listine o izdanem poročstvu in kopijo pogodbe o zadolžitvi, za katero je bilo izdano poročstvo.

(2) Pravne osebe iz prejšnjega odstavka poročajo ministrstvu, pristojnemu za finance, o zadolževanju in izdajanju poročstev ter o napovedih zadolževanja v rokih in v skladu s predpisom, ki ga izda minister, pristojen za finance.

(3) Pogodbe o blagovnih kreditih niso predmet spremljanja in evidentiranja zadolževanja pravnih oseb iz prvega odstavka 189. člena in prvega odstavka 190. člena tega zakona, pogodbe o finančnih najemih pa so predmet spremljanja in evidentiranja zadolževanja le za pravne osebe iz prvega odstavka 188. člena in prvega odstavka 189. člena tega zakona, ki sodijo v sektor država.

(4) Seznam pravnih oseb iz 188., 189. in 190. člena tega zakona je objavljen na spletnih straneh ministrstva, pristojnega za finance, in se četrtletno posodablja.

192. člen

(zadolževanje in izdajanje poročstev posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina)

(1) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, se lahko zadolžujejo in izdajajo poročstva samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Posredni uporabniki proračuna iz prejšnjega odstavka ne smejo izdajati poročstev za obveznosti drugih oseb. Poročstva izdana v nasprotju s tem členom so nična.

(3) Posredni uporabniki proračuna iz prvega odstavka tega člena, razen javnih skladov, se lahko zadolžujejo v sistemu EZR, v katerega so vključeni.

(4) Posredni uporabniki proračuna iz prvega odstavka tega člena, razen javnih skladov, se lahko zadolžujejo likvidnostno, kratkoročno in dolgoročno pa le za izvajanje projektov financiranih iz sredstev EU.

(5) Pred zadolžitvijo iz prejšnjega odstavka v sistemu EZR države, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, posredni uporabnik proračuna iz prvega odstavka tega člena, pridobi soglasje občine.

(6) Soglasje iz petega odstavka tega člena izda župan.

(7) Javni skladi se lahko zadolžujejo na način kot je določeno v tretjem, četrtem, petem in šestem odstavku 193. člena tega zakona.

(8) V odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se določi največji skupni obseg novega zadolževanja javnih skladov.

193. člen

(zadolževanje in izdajanje poročstev pravnih oseb sektorja država, katerih lastnica je občina)

(1) Pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.13113, S.13132 in S.13133 in so v neposredni oziroma posredni lasti občine ter niso posredni uporabniki proračuna iz prvega odstavka 192. člena tega zakona, se lahko zadolžujejo in izdajajo poročstva samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Pravne osebe iz prvega odstavka tega člena ne smejo izdajati poroštev za obveznosti drugih oseb. Poroštva izdana v nasprotju s tem členom so nična.

(3) Pravne osebe iz prvega odstavka tega člena, se lahko kratkoročno ali dolgoročno zadolžujejo, pod pogoji, ki jih določi občinski svet, in če imajo te osebe zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga iz virov, ki niso javnofinančni prejemki.

(4) Pred zadolžitvijo iz prejšnjega odstavka pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pravne osebe iz prvega odstavka tega člena pridobijo soglasje občine.

(5) Izdana soglasja se ne štejejo v največji dopustni obseg zadolževanja občine določen v 168. členu tega zakona

(6) Soglasje iz četrtega odstavka tega člena izda občinski svet.

(7) V odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se določi največji skupni obseg novega zadolževanja pravnih oseb iz prvega odstavka tega člena in pogoji za izdajo soglasja iz četrtega odstavka tega člena.

194. člen

(zadolževanje javnih nefinančnih družb, ki so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom občine)

(1) Pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.11001 in so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom občine ter niso posredni uporabniki proračuna iz prvega odstavka 192. člena tega zakona, se lahko zadolžujejo samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Pravne osebe iz prejšnjega odstavka, ki se zadolžujejo s poroštvom občine in pravne osebe iz prejšnjega odstavka, ki so v 100 odstotni lasti občine, se lahko kratkoročno ali dolgoročno zadolžujejo, pod pogoji, ki jih določi občinski svet, in če imajo te osebe zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga iz virov, ki niso javnofinančni prejemki.

(3) Pred zadolžitvijo iz prejšnjega odstavka pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pravne osebe iz drugega odstavka tega člena pridobijo soglasje občine.

(4) Izdana soglasja se ne štejejo v največji dopustni obseg zadolževanja občine, določen v 168. členu tega zakona.

(5) Soglasje iz tretjega odstavka tega člena izda občinski svet.

(6) V odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se določi največji skupni obseg novega zadolževanja pravnih oseb iz prvega odstavka tega člena in pogoji za izdajo soglasja k zadolžitvi iz drugega odstavka tega člena.

195. člen

(posredovanje dokumentacije o zadolženosti drugih enot javnega sektorja na ravni občine)

(1) Pravne osebe iz prvega odstavka 192. člena, prvega odstavka 193. člena in prvega odstavka 194. člena tega zakona občini najkasneje v desetih delovnih dneh po sklenitvi pogodbe posredujejo kopijo podpisane pogodbe o zadolžitvi in v primeru izdaje poroštva drugi pravni osebi kopijo podpisane listine o izdanem poroštvu in kopijo pogodbe o zadolžitvi, za katero je bilo izdano poroštvo.

(2) Pravne osebe iz prvega odstavka 192. člena, prvega odstavka 193. člena in prvega odstavka 194. člena tega zakona poročajo o zadolževanju in izdajanju poroštev občini do 15. januarja tekočega leta za preteklo leto, med letom pa do 15. aprila, 15. julija, 15. oktobra in 15. januarja za pretekla četrletja ter o napovedih zadolževanja za naslednja tri leta do 15. avgusta tekočega leta.

(3) Občina o zadolževanju pravnih oseb iz prvega odstavka 192. člena, prvega odstavka 193. člena in prvega odstavka 194. člena tega zakona obveščati ministrstvo, pristojno za finance do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto, med letom pa do 30. aprila, 31. julija, 31. oktobra in 31. januarja za preteklo četrletje ter o napovedih zadolževanja za naslednja tri leta do 1. septembra tekočega leta.

(4) Način poročanja oziroma obveščanja po drugem odstavku tega člena oziroma po prejšnjem odstavku se določi s predpisom, ki ga izda minister, pristojen za finance.

(5) Pogodbe o blagovnih kreditih niso predmet spremljanja in evidentiranja zadolževanja pravnih oseb iz prvega odstavka 193. člena in prvega odstavka 194. člena tega zakona, pogodbe o finančnih najemih pa so predmet spremljanja in evidentiranja zadolževanja le za pravne osebe iz prvega odstavka 192. člena in prvega odstavka 193. člena tega zakona, ki sodijo v sektor država.

(6) Seznam pravnih oseb iz 192., 193. in 194. člena tega zakona občina objavlja na svoji spletni strani, in ga četrtno posodablja.

196. člen

(evidenca o zadolževanju in izdajanju poroštev)

Ministrstvo, pristojno za finance, vodi evidenco o zadolževanju in izdajanju poroštev pravnih oseb iz 188., 189., 190., 192., 193. in 194. člena tega zakona, za potrebe priprave in izvajanja predpisov ter poročanja mednarodnim finančnim institucijam in organizacijam, na podlagi podatkov, ki jih te osebe oziroma občine sporočajo ministrstvu, pristojnemu za finance, v skladu s predpisom izdanim na podlagi 191. in 195. člena tega zakona.

8.6. Pogodbe o finančnem najemu in blagovni krediti

197. člen

(prepoved sklepanja pogodb o finančnem najemu)

(1) Uporabniki proračunov, občine, ter ZPIZ in ZZZS ne smejo sklepati pogodb o finančnem najemu.

(2) Pogodba sklenjena v nasprotju s prejšnjim odstavkom je nična.

198. člen

(prepoved sklepanja pogodb o blagovnih kreditih)

(1) Uporabniki proračunov, občine, ter ZPIZ in ZZZS ne smejo sklepati pogodb o blagovnih kreditih.

(2) Pogodba sklenjena v nasprotju s prejšnjim odstavkom je nična.

8.7. Enotni zakladniški sistem

199. člen

(vsebina enotnega zakladniškega sistema)

(1) Enotni zakladniški sistem je sistem upravljanja javnih financ po enotnih pravilih za blagajne javnega financiranja in uporabnike proračunov.

(2) Enotni zakladniški sistem vključuje sisteme enotnih zakladniških računov ter druge račune določene v zakonu, ki ureja opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike.

(3) V enotnem zakladniškem sistemu se na način, ki ga določi minister, pristojen za finance, vzpostavi enotni informacijski sistem za upravljanje denarnih sredstev sistema EZR, ki je namenjen tudi za zagotavljanje informacij o javnofinančnih tokovih in stanjih v podporo učinkovitemu upravljanju ter poenotenemu poročanju o upravljanju prostih denarnih sredstev.

(4) Upravljevec sredstev sistema EZR države lahko iz informacijskega sistema iz prejšnjega odstavka pridobiva informacije s področja vseh enotnih zakladniških sistemov.

200. člen

(sistem enotnega zakladniškega računa)

(1) Sistem EZR je namenjen enotnemu izvajanju javnofinančnih tokov in upravljanju prostih denarnih sredstev. Vzpostavi se na ravni države in na ravni občine, vanj pa so na način, določen s predpisom ministra, pristojnega za finance, vključene blagajne javnega financiranja in uporabniki proračunov (v nadaljnjem besedilu: subjekti, vključeni v sistem EZR).

(2) Na predlog župana se vsi subjekti, ki so v skladu s predpisom iz prejšnjega odstavka razvrščeni v sistem EZR občine, vključijo v sistem EZR države.

(3) Če se ugotovi, da občina pri upravljanju denarnih sredstev sistema EZR občine v roku treh mesecev po ugotovitvenem aktu nadzora proračunske inšpekcije iz 230. in 233. člena tega zakona ne upravlja denarnih sredstev sistema EZR občine na način kot ga določa ta zakon, minister, pristojen za finance, odredi, da se vsi subjekti, ki so vključeni v EZR te občine, vključijo v sistem EZR države na način, ki ga določi minister, pristojen za finance.

201. člen

(računi sistema enotnega zakladniškega računa)

(1) Računi sistema EZR so enotni zakladniški račun in podračuni EZR kot sestavni deli sistema EZR.

(2) EZR države oziroma občine ima vlogo skupnega transakcijskega računa vseh subjektov, ki so vključeni v posamezen sistem EZR. Posamezen EZR se vodi pri Banki Slovenije, zahtevo za odprtje pa Banki Slovenije predloži minister, pristojen za finance oziroma župan.

(3) Podračuni EZR države oziroma občine so računi subjektov, ki so vključeni v sistem EZR in zakladniški podračun EZR. Podračuni EZR države oziroma občine imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika ter vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kakor transakcijski računi po zakonu, ki ureja plačilne storitve in sisteme. Podračune EZR vodi UJP.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena imajo lahko subjekti, vključeni v sistem EZR, odprte tudi druge račune, če tako določa zakon, ki ureja opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike.

202. člen

(upravljanje denarnih sredstev sistema EZR)

(1) Upravljanje denarnih sredstev sistema EZR je nalaganje teh sredstev v sistemu EZR in zunaj njega, sprejemanje vlog v sistemu EZR in zadolževanje zunaj sistema EZR na način, ki ga predpiše

minister, pristojen za finance. Upravljanje denarnih sredstev sistema EZR poteka skladno s poslovno politiko upravljavca sredstev sistema EZR države oziroma občine, ki jo na predlog predstojnika, sprejme minister, pristojen za finance oziroma župan.

(2) Denarna sredstva sistema EZR so vsa denarna sredstva na podračunih subjektov, vključenih v sistem EZR in na zakladniškem podračunu EZR.

(3) Denarna sredstva sistema EZR države oziroma občine upravlja upravljavec sredstev sistema EZR države oziroma občine prek zakladniškega podračuna EZR države oziroma občine. Upravljavec sredstev sistema EZR države oziroma občine se v skladu z zakonom, ki ureja opravljanje plačilnih storitev za uporabnike proračuna, registrira pri UJP s svojo matično številko. Predstojnik upravljavca sredstev sistema EZR države je minister, pristojen za finance, ali druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu, predstojnik upravljavca sredstev sistema EZR občine pa je župan ali druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu.

(4) Upravljanje denarnih sredstev sistema EZR se organizira na način, da se izključi konflikt interesov med opravljanjem nalog upravljanja denarnih sredstev sistema EZR in upravljanja prostih denarnih sredstev iz 137. in 138. člena tega zakona.

(5) Zakladniški podračun EZR se ne uporablja za izvrševanje proračuna države oziroma proračuna občine.

(6) Zakladniški podračun EZR države oziroma občine odpre UJP na zahtevo ministra, pristojnega za finance oziroma župana. Upravljavec sredstev sistema EZR države je imetnik zakladniškega podračuna EZR države, upravljavec sredstev sistema EZR občine pa imetnik zakladniškega podračuna EZR občine.

(7) Prosta denarna sredstva subjektov, vključenih v sistem EZR, obravnava upravljavec sredstev sistema EZR v svojih poslovnih knjigah in poročilih namenjenih konsolidaciji, kot denarna sredstva na računih in kot obveznost do subjektov, vključenih v sistem EZR, ki se obrestujejo. Subjekti, vključeni v sistem EZR, obravnavajo ta denarna sredstva v svojih poslovnih knjigah kot denarna sredstva na računih, v poročilih namenjenih konsolidaciji, pa jih izkazujejo kot terjatev do upravljavca sredstev sistema EZR.

203. člen

(upravljanje denarnih sredstev sistema EZR države)

(1) Upravljavec sredstev sistema EZR države prek zakladniškega podračuna:

1. obrestuje stanje prostih denarnih sredstev podračunov subjektov, vključenih v sistem EZR države;
2. sprejema kratkoročne vloge subjektov, vključenih v sistem EZR države, za obdobje do 12 mesecev;
3. sprejema dolgoročne vloge subjektov, vključenih v sistem EZR države, za obdobje do 36 mesecev;
4. daje kratkoročna posojila subjektom, vključenim v sistem EZR države za obdobje do 12 mesecev;
5. daje dolgoročna posojila subjektom, vključenim v sistem EZR države za obdobje do 36 mesecev;
6. se zadolžuje s črpanjem denarnih sredstev zunaj sistema EZR države za obdobje do 12 mesecev;
7. nalaga denarna sredstva EZR države zunaj sistema EZR države za obdobje do 12 mesecev;
8. dolgoročno nalaga denarna sredstva EZR države zunaj sistema EZR države za obdobje do 36 mesecev.

(2) Nalaganje denarnih sredstev sistema EZR države zunaj sistema EZR države je nalaganje v centralno banko, poslovne banke, hranilnice s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so pridobile dovoljenje za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo ter državne

zakladnice držav članic EMU, pod pogojem, da Republika Slovenija ni njihova upnica po zakonu, ki ureja dodelitev posojila državi EMU.

(3) Nalaganje denarnih sredstev sistema EZR države zunaj sistema EZR države je lahko v obliki depozitov, potrdil o vlogi, blagajniških zapisov, komercialnih zapisov, zakladnih menic in obveznic ali drugih instrumentov, s katerimi se trguje na denarnih trgih.

204. člen

(upravljanje denarnih sredstev sistema EZR občine)

(1) Upravljavec sredstev sistema EZR občine prek zakladniškega podračuna:

1. obrestuje stanje prostih denarnih sredstev podračunov subjektov, vključenih v sistem EZR občine;
2. sprejema kratkoročne vloge subjektov, vključenih v sistem EZR občine, za obdobje do 12 mesecev;
3. daje kratkoročna posojila subjektom, vključenim v sistem EZR občine za obdobje do 12 mesecev;
4. nalaga denarna sredstva EZR občine zunaj sistema EZR občine za obdobje do 12 mesecev.

(2) Nalaganje denarnih sredstev sistema EZR občine zunaj sistema EZR občine je nalaganje depozitov v centralno banko, poslovne banke ali hranilnice s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so pridobile dovoljenje za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo.

205. člen

(zadolževanje v sistemu EZR)

(1) V skladu z načelom varnosti in likvidnosti upravljavec sredstev sistema EZR za subjekte, ki prejmejo posojila, lahko pridobi od UJP, Banke Slovenije, ponudnikov plačilnih storitev in Centralne klirinško-depotne družbe podatke o njihovem finančnem premoženju, ki se nanašajo na številke računov, stanje denarnih sredstev in vrednostnih papirjev na računih, plačila opravljena v breme in dobro teh računov, depozite, omejitve razpolaganja z denarnimi sredstvi in vrednostnimi papirji ter druge podatke, listine in poročila, ki izkazujejo njihovo finančno stanje in sposobnost za vrnitev posojila.

(2) V skladu z načelom varnosti, lahko upravljavec sredstev sistema EZR od subjektov, ki prejmejo posojilo zahteva zavarovanje, za poplačilo obveznosti iz posojila.

(3) Državni organi, organizacije z javnimi pooblastili, ponudniki plačilnih storitev in drugi upravljavci podatkov ali zbirk podatkov, na zahtevo upravljavca sredstev sistema EZR, podatke iz prvega odstavka tega člena zagotavljajo brezplačno.

206. člen

(zadolževanje upravljavca sredstev sistema EZR države zunaj tega sistema)

(1) Za učinkovito upravljanje denarnih sredstev sistema EZR države in za zagotovitev denarnih sredstev za zadolževanje subjektov, vključenih v sistem EZR države se lahko upravljavec sredstev sistema EZR države zadolžuje na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

(2) Obseg zadolžitve upravljavca sredstev sistema EZR države zunaj sistema EZR države konec proračunskega leta ne sme biti višji od izkazanega stanja danih posojil in ne višji od dopustnega obsega zadolževanja teh subjektov.

207. člen
(rezultat upravljanja z denarnimi sredstvi sistema EZR)

(1) Upravljavec sredstev sistema EZR ugotavlja rezultat upravljanja z denarnimi sredstvi sistema EZR preteklega leta na podlagi prejemkov in izdatkov upravljanja denarnih sredstev sistema EZR in rezerve preteklega leta. Del rezultata upravljanja preteklega leta se uporabi za rezervo z namenom poravnavanja obveznosti v tekočem letu zaradi neuskkljenosti prejemkov in izdatkov, kritja splošnih in kreditnih tveganj upravljanja denarnih sredstev sistema EZR. Preostali del rezultata se v sistemu EZR države prenese na podračun državnega proračuna, v sistemu EZR občine pa na podračun občinskega proračuna. Minister, pristojen za finance, predpiše način obračuna rezultata upravljanja, izračuna rezerve in uporabe rezerve.

(2) V primeru nevračila naložb denarnih sredstev sistema EZR, se sredstva za poplačilo obveznosti upravljavca sredstev sistema EZR zagotavljajo v državnem proračunu za primer EZR države oziroma v občinskem proračunu za primer EZR občine.

208. člen
(računovodstvo in poročanje upravljavca sredstev sistema EZR)

(1) Upravljavec sredstev sistema EZR vodi ločene poslovne knjige in izdela ločeno računovodsko poročilo, ki ga predloži AJ PES in ga vključi v prilogo zaključnega računa državnega oziroma občinskega proračuna ter ločeno premoženjsko bilanco. Pri tem upošteva pravila za neposredne uporabnike proračuna po tem zakonu, razen pravil o pripravi finančnega načrta in o vključevanju v računovodsko poročilo državnega oziroma občinskega proračuna.

(2) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše postopke za vodenje poslovnih dogodkov upravljanja denarnih sredstev sistema EZR.

9. RAČUNOVODSTVO

209. člen
(računovodski sistem)

(1) Za vodenje poslovnih knjig in izdelavo letnih poročil za blagajne javnega financiranja ter uporabnike proračunov se uporabljajo določbe zakona, ki ureja računovodstvo, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Minister, pristojen za finance, predpiše računovodske postopke, kontni načrt, način vodenja poslovnih knjig, izdelavo letnih poročil za državni in občinske proračune, ZPIZ, ZZZS ter uporabnike proračunov v skladu z zakonom, ki ureja računovodstvo, in računovodskimi standardi, ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo.

210. člen
(izjeme pri izkazovanju prejemkov in izdatkov)

(1) Ne glede na določbe, ki opredeljujejo način izkazovanja prejemkov in izdatkov, se samo na kontih bilance stanja evidentirajo poslovni dogodki iz naslova:

- zamenjave nepremičnega in premičnega premoženja;
- dokapitalizacije ali povečanja namenskega premoženja v pravnih osebah javnega prava s stvarnim vložkom;
- konverzija terjatev v finančno naložbo pravne osebe;
- odpisa terjatev ali dolga;
- prevzema dolga države;

- kratkoročnih in dolgoročnih naložb denarnih sredstev EZR zunaj sistema EZR;
- vlog v sistemu EZR;
- spremembe nastale pri upravljanju s tistim državnim in občinskim dolgom, ki zapade v plačilo v prihodnjih proračunskih letih,
- spremembe nastale pri upravljanju z državnim dolgom, ki nastanejo pri odkupu vrednostnih papirjev na trgu ter vplivajo na spremembo stanja dolga, pod pogojem da ni denarnega toka;
- spremembe nastale zaradi neizpolnitve pogodbenih obveznosti pri poslihčasne prodaje in posojanja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.

(2) Zadolževanje pri likvidnostnem in kratkoročnem zadolževanju ter zadolževanje pri intervencijah na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se na koncu leta v izkazu računa financiranja izkažeta le kot razlika med prejemki in izdatki iz naslova tega zadolževanja v tekočem letu.

(3) V zaključnem računu državnega in občinskih proračunov in v letnih poročilih državnega in občinskih proračunov se v izkazu finančnih terjatev in naložb na koncu leta izkaže le razlika med danimi in vrnjenimi posojili likvidnostnih oziroma kratkoročnih posojil.

(4) Ne glede na 4. alinejo prvega odstavka tega člena, se slabitev terjatev, ki se izvaja skladno z računovodskimi standardi, pri javnih agencijah in javnih zavodih evidentira tudi v izkazu prihodkov in odhodkov.

(4) Prejemki oziroma izdatki nastali z zavarovanjem kreditnega tveganja v povezavi z dolgom države se evidentirajo kot terjatve in obveznosti iz naslova prejetih in danih varščin.

211. člen (pristojnosti računovodske službe)

Računovodska služba blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračunov zbira, ureja, obdeluje in na podlagi knjigovodskih listin evidentira nastale poslovne dogodke, vodi poslovne knjige, izvršuje plačila, pripravlja različna poročila, izvaja računovodski nadzor ter organizira hrambo izvirnih knjigovodskih listin, če za hrambo knjigovodskih listin ni s posebnim zakonom določeno drugače.

212. člen (pooblaščenir računovodja)

(1) Pooblaščenir računovodja je oseba, ki opravlja dela in naloge računovodske službe in je pri blagajnah javnega financiranja in pri posrednih uporabnikih proračunov odgovorna za sestavo računovodskega poročila. Pooblaščenir računovodja je tudi oseba, ki opravlja dela in naloge računovodske službe in je pri neposrednih uporabnikih odgovorna za pripravo podatkov za sestavo računovodskega poročila državnega proračuna.

(2) Pooblaščenega računovodjo imenuje predstojnik. Če imajo uporabniki proračuna organizirano skupno računovodsko službo, imenuje pooblaščenega računovodjo za posameznega proračunskega uporabnika odgovorna oseba skupne računovodske službe.

(3) Pooblaščenir računovodja začasno zadrži izplačilo, če meni, da je izplačilo v nasprotju s tem zakonom ali zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna države, oziroma z odlokom, s katerim se sprejme proračun občine in o tem pisno obvesti odredbodajalca. Na ponovno pisno zahtevo odredbodajalca se začasno zadržano izplačilo izvede.

213. člen (razmejitev pristojnosti med predlagateljem, odredbodajalcem in računovodjo)

Funkcije predlagatelja odredbe za izplačilo v breme proračuna oziroma v breme finančnega načrta, odredbodajalca in računovodje so nezdružljive.

10. PREMOŽENJSKA BILANCA DRŽAVE IN OBČIN

214. člen

(priprava konsolidirane premoženjske bilance države in občin)

- (1) Konsolidirana premoženjska bilanca države in občin je vladni akt, v katerem se prikaže konsolidirano stanje premoženja države in občin po stanju na dan 31. decembra preteklega leta.
- (2) Državni proračun, uporabniki proračuna države, upravljavec sredstev sistema EZR države, ZPIZ in ZZZS pripravijo premoženjsko bilanco za preteklo leto ter jo do 15. aprila tekočega leta predložijo prek spletnega portala AJPES.
- (3) Občinski proračuni, upravljavci sredstev sistema EZR občin in posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, pripravijo premoženjsko bilanco za preteklo leto in jo do 15. aprila tekočega leta predložijo prek spletnega portala AJPES.
- (4) Ministrstvo, pristojno za finance, na podlagi premoženjskih bilanc iz drugega odstavka tega člena pripravi skupno premoženjsko bilanco države za preteklo leto in jo do 30. aprila v tekočem letu predloži preko spletnega portala AJPES.
- (5) Občine na podlagi premoženjskih bilanc iz tretjega odstavka tega člena pripravijo skupno premoženjsko bilanco posamezne občine za preteklo leto in jo do 30. aprila v tekočem letu predložijo preko spletnega portala AJPES.
- (6) Ministrstvo, pristojno za finance, na podlagi podatkov iz četrtega in petega odstavka tega člena pripravi konsolidirano premoženjsko bilanco države in občin za preteklo leto ter jo do 31. maja v tekočem letu predloži preko spletnega portala AJPES.
- (7) AJPES do 31. maja tekočega leta posreduje ministrstvu, pristojnemu za finance, podatke premoženjskih financ za preteklo leto iz drugega in tretjega odstavka tega člena in podatke iz skupnih premoženjskih bilanc občin iz petega odstavka tega člena. AJPES hrani podatke premoženjskih bilanc za zadnja tri leta.
- (8) Ministrstvo, pristojno za finance konsolidirano premoženjsko bilanco države in občin za preteklo leto do 30. junija tekočega leta skupaj s poročilom predloži v sprejem vladi.
- (9) Minister, pristojen za finance, predpiše način priprave in predložitve premoženjskih bilanc iz tega člena.

215. člen

(predložitev konsolidirane premoženjske bilance države in občin)

Vlada hkrati z zaključnim računom državnega proračuna predloži državnemu zboru tudi konsolidirano premoženjsko bilanco države in občin.

11. ZAKLJUČNI RAČUN BLAGAJN JAVNEGA FINANCIRANJA

11.1 Vsebina zaključnega računa in poročanje

216. člen

(vsebina zaključnega računa)

(1) Zaključni račun državnega proračuna oziroma občinskega proračuna ter finančnega načrta ZPIZ in ZZZS je akt, ki izkazuje izvršitev proračuna države oziroma občine oziroma finančnega načrta ZPIZ in ZZZS preteklega leta.

(2) Zaključni račun zajema:

1. splošna obrazložitev poslovanja
2. poročilo o realizaciji proračuna oziroma finančnega načrta z obrazložitvami;
3. poročilo od doseženih ciljih in rezultatih.

(3) Poročilo o realizaciji proračuna države oziroma občine ter finančnega načrta ZPIZ in ZZZS je sestavljeno tako, da upošteva členitev, ki je prepisana za sestavo proračuna države oziroma občine, ter za sestavo finančnega načrta ZPIZ in ZZZS.

4) Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih vsebuje oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev ob upoštevanju fizičnih, finančnih in opisnih kazalnikov, ki so bili določeni v obrazložitvah proračuna države oziroma občine ter finančnega načrta ZPIZ in ZZZS, in pojasnila o razlogih za odstopanje od zastavljenih ciljev.

(5) Zaključni račun vključuje tudi priloge:

1. računovodsko poročilo,
2. poročilo iz prvega odstavka 208. člena tega zakona.

(6) Podrobnejšo vsebino, sestavo in način priprave zaključnega računa državnega oziroma občinskega proračuna ter finančnega načrta ZPIZ in ZZZS predpiše minister, pristojen za finance.

217. člen

(poročanje o višini črpanja evropskih sredstev)

Vlada predloži državnemu zboru podatke o višini črpanja evropskih sredstev v preteklem letu do 31. marca tekočega leta.

218. člen

(poročanje o davčnem dolgu in davčnih izdatkih)

(1) Vlada hkrati z zaključnim računom državnega proračuna za posamezno leto predloži državnemu zboru tudi podatke o stanju in gibanju davčnega dolga v preteklem letu.

(2) Vlada hkrati z zaključnim računom državnega proračuna za posamezno leto predloži državnemu zboru tudi poročilo o davčnih izdatkih v predpreteklem letu.

(3) Vlada določi metodologijo za ugotavljanje davčnih izdatkov.

219. člen

(priprava, predložitev in sprejem zaključnega računa državnega proračuna)

(1) Neposredni uporabniki, posredujejo podatke za pripravo zaključnega računa državnega proračuna ministrstvu, pristojnemu za finance najkasneje do 5. marca tekočega leta.

(2) Ministrstvo, pristojno za finance, pripravi predlog zaključnega računa državnega proračuna in ga predloži računskemu sodišču do 31. marca tekočega leta ter objavi na svojih spletnih straneh.

(4) Računsko sodišče lahko ob izdaji osnutka revizijskega poročila predlaga popravek revizorja. Predlog popravka revizorja temelji na veljavnih predpisih ter vsebuje pravne podlage in navedbo

izvirnih verodostojnih knjigovodskih listin, ki omogočajo odpravo tistih nepravilnosti, ki jih je računsko sodišče ugotovilo v predlogu zaključnega računa državnega proračuna.

(5) Najpozneje v ugovoru na predlog revizijskega poročila se vlada opredeli do predlogov popravkov revizorja.

(6) Predlog zaključnega računa državnega proračuna iz drugega odstavka tega člena, skupaj z dokončnim poročilom računskega sodišča in opredelitvijo vlade do predlogov popravkov revizorja, predloži vlada državnemu zboru v sprejetje najpozneje do 1. oktobra tekočega leta.

(7) Državni zbor ob sprejemu predloga zaključnega računa državnega proračuna lahko določi popravke revizorja, ki jih vlada upošteva ob naslednji pripravi proračuna.

220. člen

(priprava, sprejem in poročanje o zaključnem računu občinskega proračuna)

(1) Župan pripravi predlog zaključnega računa občinskega proračuna za preteklo leto in ga predloži ministrstvu, pristojnemu za finance, do 31. marca tekočega leta na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

(2) Župan predloži predlog zaključnega računa občinskega proračuna občinskemu svetu v sprejem do 30. aprila tekočega leta.

(3) Župan o sprejetem zaključnem računu občinskega proračuna obvesti ministrstvo, pristojno za finance, v 30 dneh po njegovem sprejetju.

221. člen

(priprava, predložitev in sprejem zaključnega računa finančnega načrta ZPIZ in ZZZS)

(1) ZPIZ in ZZZS pripravita predlog zaključnega računa finančnega načrta in ga predložita računskemu sodišču do 31. marca tekočega leta.

(2) Računsko sodišče lahko ob izdaji osnutka revizijskega poročila predlaga popravek revizorja. Predlog popravka revizorja mora temeljiti na veljavnih predpisih ter vsebovati pravne podlage in navedbo izvirnih verodostojnih knjigovodskih listin, ki omogočajo odpravo tistih nepravilnosti, ki jih je računsko sodišče ugotovilo v predlogu zaključnega računa finančnega načrta ZPIZ in ZZZS.

(3) Najpozneje v ugovoru na predlog revizijskega poročila se ZPIZ oziroma ZZZS opredeli do predlogov popravkov revizorja.

(4) Predlog zaključnega računa finančnega načrta ZPIZ in ZZZS iz prvega odstavka tega člena, skupaj z dokončnim poročilom računskega sodišča in opredelitvijo pristojnega ministrstva do predlogov popravkov revizorja, ZPIZ in ZZZS predložita v sprejetje organu, pristojnemu za sprejem njenega finančnega načrta.

12. NOTRANJI NADZOR JAVNIH FINANC, REVIDIRANJE SREDSTEV EVROPSKIH SKLADOV IN PRORAČUNSKO INŠPICIRANJE

12.1. Pristojnost za nadzor javnih financ

222. člen

(pristojnost Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna)

Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna, kot organ v sestavi ministrstva, pristojnega za finance (v nadaljnjem besedilu: Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna), je organ, pristojen za:

- metodološki razvoj sistema notranjih kontrol in notranjega revidiranja ter usklajevanje in preverjanje notranjega revidiranja,
- revidiranje sredstev evropskih skladov ter sredstev finančnih mehanizmov in popristopnih pomoči, ki jih država prejme iz proračuna EU in od drugih donatorjev na podlagi mednarodnih pogodb,
- inšpekcijski nadzor.

12.2. Notranji nadzor javnih financ pri uporabniku proračuna, pri občini, pri ZPIZ in ZZZS

223. člen

(notranji nadzor javnih financ)

(1) Notranji nadzor javnih financ obsega notranje kontrole, poslovanje in notranje revidiranje pri uporabniku proračuna, občini, ZPIZ in ZZZS, s katerim se obvladujejo tveganja in zagotavlja zakonita, namenska, gospodarna in učinkovita poraba javnih sredstev ter doseganje ciljev.

(2) Notranje kontrole obsegajo sistem postopkov in metod za obvladovanje tveganj, ki lahko vplivajo na zakonito, namensko, gospodarno in učinkovito porabo javnih sredstev ter na doseganje zastavljenih ciljev.

(3) Poslovanje obsega vzpostavitev in izvajanje načrtovanja in izvrševanja na način, da se obvladujejo tveganja ter se zagotavlja zakonita, namenska, gospodarna in učinkovita poraba javnih sredstev. Predstojniki so odgovorni za načrtovanje in izvajanje proračunov in finančnih načrtov, računovodenje in poročanje ter za vzpostavitev in delovanje sistema za ocenjevanje in obvladovanje tveganj z namenom doseči zastavljene cilje ter zagotoviti, da bodo sredstva zavarovana pred izgubo, oškodovanji in prevarami.

(4) Notranje revidiranje je neodvisna in nepristranska dejavnost dajanja zagotovil in svetovanja, zasnovana za dodajanje vrednosti in izboljševanje delovanja uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS. Uporabniku proračuna, občini, ZPIZ in ZZZS pomaga uresničevati cilje s sistematičnim in metodičnim ocenjevanjem in izboljševanjem uspešnosti upravljanja tveganj, kontrolnih postopkov in upravljanja.

(5) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše merila in način zagotavljanja notranjih kontrol in organiziranja notranjega revidiranja pri uporabnikih proračuna, občinah, ZPIZ in ZZZS.

224. člen

(odgovornost za zagotavljanje notranjega nadzora javnih financ)

(1) Predstojnik uporabnika proračuna, župan, predstojnik ZPIZ in ZZZS je odgovoren, da zagotovi vzpostavitev in delovanje notranjih kontrol poslovanja in notranjega revidiranja na način, da se zagotovi zakonita, namenska, učinkovita in gospodarna poraba javnih sredstev ter dosežejo zastavljeni cilji.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je predstojnik predlagatelja finančnih načrtov neposrednih uporabnikov iz 1. odstavka 54. člena tega zakona odgovoren za notranje revidiranje tistih proračunskih uporabnikov, ki jim zagotavlja notranje revidiranje.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je za zagotovitev notranjega revidiranja pri posrednih uporabnikih proračuna, katerih ustanoviteljica je država in ki so vključeni v skupno notranjerevizijsko službo na ministrstvu, odgovoren pristojni minister.

225. člen

(pristojnosti Urada RS za nadzor proračuna na področju notranjega nadzora javnih financ)

Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna je pristojen za razvoj, usklajevanje in preverjanje delovanja notranjega nadzora javnih financ tako, da:

1. pripravlja usmeritve za državno notranje revidiranje, ki jih izda minister, pristojen za finance, ter preverja njihovo izvajanje,
2. pripravlja usmeritve za notranje kontrole pri uporabnikih proračuna, občinah, ZPIZ in ZZZS, ki jih izda minister, pristojen za finance,
3. je nosilec programa izobraževanja za pridobitev naziva državni notranji revizor in preizkušeni državni notranji revizor,
4. vodi register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja,
5. pripravi letno poročilo o stanju notranjega nadzora javnih financ ter ga predloži vladi in računskemu sodišču,
6. pripravlja usmeritve za poročanje o nepravilnostih pri porabi sredstev evropskih skladov, ki jih izda minister, pristojen za finance, in usklajuje dejavnosti v zvezi z zaščito finančnih interesov EU.

226. člen

(način organiziranja notranjega revidiranja)

(1) Uporabniki proračunov, občine ter ZPIZ in ZZZS zagotavljajo notranje revidiranje v skladu z načeli gospodarnosti in učinkovitosti:

1. z lastno notranjerevizijsko službo oz. notranjim revizorjem, zaposlenim na predstojniku neposredno podrejenem delovnem mestu,
2. s skupno notranjerevizijsko službo ali
3. z zunanjim izvajalcem storitev notranjega revidiranja.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena predlagatelji finančnih načrtov iz prvega odstavka 54. člena tega zakona zagotavljajo notranje revidiranje za svoje potrebe in za potrebe neposrednih uporabnikov, za katere predlagajo finančni načrt, na način iz 1. točke prejšnjega odstavka. Izjemo predstavljajo neposredni uporabniki, za katere se po predpisih EU zahteva vzpostavitev lastne notranjerevizijske službe ter tisti neposredni uporabniki, ki na podlagi utemeljitve ekonomskih oziroma poslovnih razlogov pridobijo predhodno soglasje pristojnega predlagatelja finančnega načrta, da si notranje revidiranje lahko zagotovijo skladno s 1. ali 3. točko prejšnjega odstavka.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, ZPIZ in ZZZS zagotavljata notranje revidiranje z lastno notranjerevizijsko službo.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena, minister, v pristojnost katerega sodijo posredni uporabniki proračuna, ustanovi skupno notranjerevizijsko službo, s katero zagotavlja notranje revidiranje tudi za posredne uporabnike proračuna, katerih ustanoviteljica je država in ki sodijo v njegovo pristojnost. Minister določi organiziranost in delovanje skupne notranjerevizijske službe.

(5) Ne glede na prvi odstavek tega člena, morajo predstojniki posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država in ki sodijo v pristojnost posameznega ministrstva pristopiti k skupni notranjerevizijski službi iz prejšnjega odstavka.

(6) Ne glede na četrti odstavek tega člena in prejšnji odstavek, si predstojnik posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država, lahko notranje revidiranje zagotovi skladno s 1. ali 3. točko prvega odstavka tega člena, če na podlagi utemeljitve ekonomskih oziroma poslovnih razlogov za to pridobi predhodno soglasje pristojnega ministra.

(7) Ministrstvo, ki ustanovi skupno notranjerevizijsko službo skladno s četrtim odstavkom tega člena, prevzame tudi delavce, zaposlene pri tistih posrednih uporabnikih proračuna, ki so se vključili v

skupno notranjerevizijsko službo in ki izvajajo notranje revidiranje pri teh posrednih uporabnikih proračuna, kot to določa 258. člen tega zakona.

(8) Če občina ustanovi skupno notranjerevizijsko službo, s katero zagotavlja notranje revidiranje za občino ter za posredne uporabnike proračuna, katerih ustanoviteljica je, določi tudi njeno organiziranost in delovanje. Predstojniki posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, lahko pristopijo k tako ustanovljeni skupni notranjerevizijski službi. Občina prevzame delavce, ki pri posrednih uporabnikih proračuna, ki so pristopili k skupni notranjerevizijski službi izvajajo notranje revidiranje, kot to določa 258. člen tega zakona.

(9) Več občin lahko ustanovi skupno notranjerevizijsko službo, ki zagotavlja notranje revidiranje za občine. V skupno notranjerevizijsko službo občine lahko vključijo tudi posredne uporabnike proračunov, katerih ustanoviteljice so občine, ki so vključene v skupno notranjerevizijsko službo. Občine določijo organiziranost in delovanje skupne notranjerevizijske službe, ter pri prevzemu delavcev, ki v teh občinah ali pri posrednih uporabnikih občinskih proračunov izvajajo notranje revidiranje, glede razporeditve v ustrezni uradniški naziv smiselno upoštevajo določbo drugega odstavka 258. člena tega zakona.

(10) Pri kateremkoli načinu organiziranja notranjega revidiranja mora biti zagotovljena neodvisnost notranjega revidiranja.

(11) Uporabniki proračunov in občine, katerih letni proračun ne presega 5 milijonov evrov, zagotavljajo notranje revidiranje najmanj enkrat v obdobju vsakih treh let.

227. člen (notranji revizor)

(1) Notranje revidiranje izvajajo notranji revizorji, ki imajo naziv državni notranji revizor ali preizkušeni državni notranji revizor. Notranjerevizijsko službo lahko vodi le oseba, ki ima pridobljen naziv preizkušeni državni notranji revizor.

(2) Notranji revizor pri izvajanju notranjega revidiranja uporabnikov proračuna, občin ZPIZ in ZZZS upošteva usmeritve za državno notranje revidiranje.

(3) Notranji revizor deluje nepristransko in neodvisno ter ima pri opravljanju nalog notranjega revidiranja prost dostop do prostorov, vse dokumentacije v kakršnikoli obliki, vseh vrst informacij, sredstev in zaposlenih. Vodja notranjerevizijske službe ima neposreden in neomejen dostop do predstojnika.

(4) Notranji revizor se mora izogibati nasprotju interesov in najmanj 12 mesecev ne sme izvajati dejavnosti dajanja zagotovil za tiste dele poslovanja, za katere je bil odgovoren..

(5) Potrdilo za naziv državni notranji revizor lahko pridobi oseba, ki ima univerzitetno izobrazbo oziroma visoko strokovno izobrazbo s specializacijo oziroma magisterijem ali izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, najmanj triletno delovne izkušnje, od tega eno leto na področju revizije, računovodenja ali finančnega poslovanja in je uspešno zaključila program izobraževanja za pridobitev naziva državni notranji revizor.

(6) Potrdilo za naziv preizkušeni državni notranji revizor pridobi oseba, ki ima najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju revizije po izpolnitvi pogojev za pridobitev naziva državni notranji revizor in je uspešno zaključila program izobraževanja za pridobitev naziva preizkušeni državni notranji revizor.

(7) Minister, pristojen za finance zagotavlja izvajanje programa izobraževanja ter predpiše program izobraževanja za pridobitev naziva državni notranji revizor in preizkušeni državni notranji revizor ter

merila in varstvo pravic kandidatov v postopkih pridobivanja naziva državni notranji revizor in preizkušeni državni notranji revizor.

(8) Naziv državni notranji revizor ali preizkušeni državni notranji revizor se državljanom EU, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije prizna v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij. Naloge priznavanja poklicnih kvalifikacij v skladu s tem členom izvaja minister, pristojen za finance.

(9) Potrdilo za naziv državni notranji revizor ali preizkušeni državni notranji revizor izda minister, pristojen za finance in je javna listina. Podatki o pridobitvi oziroma priznanju revizorskega naziva so javni. Javnosti so dostopni naslednji podatki: ime in priimek osebe ter datum pridobitve oziroma priznanja revizorskega naziva. Ti podatki so objavljeni na spletni strani Urada RS za nadzor proračuna.

228. člen

(zunanji izvajalec storitev notranjega revidiranja)

(1) Zunanji izvajalec storitev notranjega revidiranja se lahko najame pod pogojem, da:

- je vpisan v register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja, ki ga vodi Urad RS za nadzor proračuna,
- mu je omogočeno zagotavljanje notranjega revidiranja v skladu z usmeritvami za državno notranje revidiranje.

(2) V register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja se lahko vpiše fizična ali pravna oseba zasebnega prava, ki razpolaga s kadri z nazivom državni notranji revizor ali preizkušeni državni notranji revizor.

(3) V primeru, da si uporabnik proračuna oziroma občina notranje revidiranje v celoti zagotavlja na način iz tretje točke prvega odstavka 226. člena, mora biti izpolnjen pogoj, da ima vodja revizijske skupine zunanjega izvajalca naziv preizkušeni državni notranji revizor, pri čemer se šteje, da je vodja revizijske skupine oseba, ki je pri zunanjem izvajalcu notranjega revidiranja odgovorna za izvajane notranjega revidiranja.

(4) Za namen vodenja registra zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja zunanji izvajalec storitev notranjega revidiranja zagotavlja naslednje podatke:

- ime subjekta, sedež, matično številko in pravno obliko,
- ime osebe, pooblaščenca za zastopanje,
- kontaktne podatke,
- imena in priimke vodij revizijskih skupin ter vseh državnih notranjih revizorjev in preizkušenih državnih notranjih revizorjev, ki so zaposleni pri zunanjem izvajalcu oz. zanj opravljajo storitve notranjega revidiranja uporabnikov proračuna.

(5) Vsako spremembo podatkov iz prejšnjega odstavka, zunanji izvajalec storitev notranjega revidiranja Uradu RS za nadzor proračuna sporoči takoj oziroma najkasneje v osmih dneh po nastanku spremembe.

(6) Minister, pristojen za finance predpiše način vodenja registra zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja.

(7) Register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja je javen. Javnosti so dostopni vsi podatki, ki jih v skladu s tretjim odstavkom tega člena zunanji izvajalec zagotavlja Uradu RS za nadzor proračuna.

12.3. Revidiranje sredstev evropskih skladov ter sredstev finančnih mehanizmov in popristopnih pomoči, ki jih država prejme iz proračuna EU in od drugih donatorjev na podlagi mednarodnih pogodb

229. člen

(pristojnosti za revidiranje skladov EU, finančnih mehanizmov in popristopnih pomoči)

(1) Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna, revidira sklade EU, ki se po načelih deljenega upravljanja med Evropsko komisijo in državami članicami izvajajo v Republiki Sloveniji, ter finančne mehanizme in popristopne pomoči, ki jih država prejme iz proračuna EU in od drugih donatorjev na podlagi mednarodnih pogodb.

(2) Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna izvaja revidiranje iz prejšnjega odstavka v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja in predpisi EU, ki urejajo naloge organov, pristojnih za revidiranje.

12.4. Proračunska inšpekcija

230. člen

(proračunska inšpekcija)

(1) Nadzor blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračuna pri izvrševanju tega zakona in predpisov, ki urejajo poslovanje z javnimi sredstvi in upravljanje denarnih sredstev sistema EZR, ugotavljanje prekrškov ter vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku o prekrških storjenih po tem zakonu opravlja Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna (v nadaljnjem besedilu: proračunska inšpekcija).

(2) Naloge inšpekcijskega nadzora opravlja proračunski inšpektor kot uradna oseba s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

(3) Proračunski inšpektor samostojno opravlja naloge inšpekcijskega nadzora, ki mu je dodeljen, izdaja zapisnike, odločbe in sklepe v upravnem postopku ter odreja druge ukrepe, za katere je pooblaščen.

(4) Proračunski inšpektor obravnava tudi prijave v zadevah iz svoje pristojnosti ter o svojih ukrepih obvešča vlagatelje na njihovo zahtevo.

(5) Proračunski inšpektor je odgovoren predstojniku za pravilno in pravočasno opravljanje oziroma opustitev nalog v okviru danih pooblastil.

(6) Pooblastilo za opravljanje inšpekcijskega nadzora izkazuje proračunski inšpektor s službeno izkaznico.

(7) Če ni s tem zakonom določeno drugače, se za proračunske inšpektorje in za izvrševanje proračunskega inšpekcijskega nadzora uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek in zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor v delu, ki se uporablja za proračunsko inšpekcijo.

231. člen

(prekrškovni organ in pristojnost za izrekanje globe)

Prekrškovni organ, ki odloča o prekrških in izreka globe po tem zakonu, je Urad za nadzor proračuna.

232. člen

(opravljanje nadzora)

(1) Stranka v inšpekcijskem postopku je blagajna javnega financiranja in uporabnik proračuna.

(2) Blagajne javnega financiranja in uporabniki proračuna ter drugi prejemniki javnih sredstev morajo proračunskim inšpektorjem omogočiti opravljanje inšpekcijskega nadzora, predložiti vse zahtevane podatke, listine in poročila, ki se nanašajo na inšpekcijski nadzor, ter omogočiti dostop do računalniške obdelave podatkov.

233. člen (posebna pooblastila)

(1) Če se pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ugotovi, da je bil kršen zakon, predpis ali posamični akt, katerega izvajanje se nadzoruje, ima proračunski inšpektor pravico in dolžnost:

1. izdati odločbo za vzpostavitev zakonitega stanja;
2. izdati odločbo o začasni ustavitvi izplačevanja sredstev;
3. v zapisniku predlagati pristojnemu organu sprejetje ukrepov za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

(2) Pristojni organ, ki mu proračunski inšpektor v zapisniku predlaga sprejetje ukrepov po 3. točki prejšnjega odstavka, je dolžan v roku, določenem v zapisniku, o sprejetih ukrepih poročati organu, pristojnemu za inšpekcijski nadzor.

(3) Če se pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ugotovijo pomanjkljivosti, za katere se oceni, da jih blagajna javnega financiranja oziroma uporabnik proračuna lahko odpravi z ustreznimi ukrepi v poslovanju, se mu v inšpekcijskem zapisniku navedeta predlog oziroma priporočilo in rok za njihovo odpravo.

(4) Blagajna javnega financiranja oziroma uporabnik proračuna mora v roku, določenem v inšpekcijskem zapisniku, poročati organu, pristojnemu za inšpekcijski nadzor, o ukrepih, ki jih je sprejel za odpravo nepravilnosti.

234. člen (organ, pristojen za odločanje o pritožbi)

(1) O pritožbi zoper odločbo, ki jo izda na prvi stopnji proračunski inšpektor, odloča na drugi stopnji minister, pristojen za finance. Če je odločba izdana ministrstvu, pristojnemu za finance, o pritožbi odloča vlada.

(2) Pritožba zoper odločbo, s katero se začasno ustavi izplačevanje sredstev, ne zadrži njene izvršitve. O pritožbi zoper odločbo iz prejšnjega stavka je treba odločiti najpozneje v roku 15 dni.

235. člen (poročanje)

O opravljenem nadzoru, ugotovitvah in odločitvah Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna polletno obvešča ministrstvo, pristojno za finance in računsko sodišče. Ministrstvo, pristojno za finance s poročilom seznanj vlado, vlada pa državni zbor.

13. KAZENSKÉ DOLOČBE

236. člen (hujše kršitve)

Z globo od 3000 eurov do 15 000 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba:

1. uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, če prevzame obveznost ali izplača javna sredstva v višini, ki presega v proračunu zagotovljena javna sredstva za posamezen namen (9. člen) oziroma ki v finančnem načrtu presega skupno višino zagotovljenih javnih sredstev (121. člen);
2. uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, ki plačilo obveznosti dogovori v rokih, ki so v nasprotju z 110. členom tega zakona;
3. uporabnika proračuna, ki dogovori predplačilo nad 100.000 eurov brez soglasja ministra, pristojnega za finance (šesti odstavek 111. člena);
4. neposrednega uporabnika oziroma občine, če prevzame obveznosti v breme proračuna prihodnjih let v nasprotju s prvim odstavkom 120. člena tega zakona;
5. občine, ZPIZ, ZZZS oziroma uporabnika proračuna, če prosta denarna sredstva ne nalagajo v sistem EZR države oziroma če prosta denarna sredstva nalagajo v nasprotju s 137., 138., 139., 140. in 141. členom tega zakona;
6. države oziroma občine, če pridobi kapitalsko naložbo v nasprotju z drugim odstavkom 144. člena tega zakona;
7. skrbnika terjatve, če ne izvaja izterjave na način, da terjatev ne zastara (tretji odstavek 152. člen);
8. občine, če sklene pogodbo o zadolžitvi občine oziroma izda poročilo brez soglasja ministrstva, pristojnega za finance (165., 172. in 183. člen);
9. občine, če za zavarovanje plačil obveznosti iz naslova zadolževanja in drugih obveznosti dogovori zavarovanje v nasprotju s prvim in drugim odstavkom 178. člena tega zakona;
10. neposrednega uporabnika oziroma občine, če izda zavarovanje oziroma jamstvo za druge osebe v nasprotju s prvim odstavkom 180. člena tega zakona;
11. posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država oziroma občina, če se je zadolžil ali izdal poročilo drugi pravni osebi v nasprotju s 188. oziroma 192. členom tega zakona,
12. pravne osebe iz prvega odstavka 189. člena in prvega odstavka 190. člena tega zakona ter javni skladi, katerih ustanoviteljica je država, če pred zadolžitvijo ni v skladu s 189. členom in ali 190. členom tega zakona od ministrstva, pristojnega za finance, pridobila potrditve soglasja k zadolžitvi;
13. pravne osebe iz prvega odstavka 193. in 194. člena tega zakona, če od občine ni pridobila soglasja k zadolžitvi;
14. uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, če sklene pogodbo o finančnem najemu ali pogodbo o blagovnem kreditu (197. in 198. člen),
15. uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, če ne zagotavlja notranjega revidiranja kot to določa 226. člena tega zakona;
16. ministrstva, ki ne ustanovi skupne notranje revizijske službe skladno s četrnim odstavkom 226. člena tega zakona;
17. posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država, če si zagotavlja notranje revidiranje skladno s 1. ali 3. točko prvega odstavka 226. člena tega zakona brez predhodne pridobitve soglasja pristojnega ministra;

18. blagajne javnega financiranja, uporabnika proračuna ali drugega prejemnika javnih sredstev, če proračunskemu inšpektorju ne omogoči opravljanje inšpekcijskega nadzora ali ne predloži vseh zahtevanih podatkov, listin in poročil, ki se nanašajo na inšpekcijski pregled, ali ne omogoči dostopa do računalniške uporabe podatkov (230. člen).

237. člen
(lažje kršitve)

Z globo od 1000 eurov do 5000 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba:

1. občine, če izda soglasje k finančnemu načrtu in programu dela posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financira iz državnega proračuna, v nasprotju z desetim odstavkom 76. člena tega zakona;

2. posrednega uporabnika proračuna, če v roku iz osmega odstavka 75. člena in osmega oziroma enajstega odstavka 76. člena tega zakona ne posreduje sprejetega finančnega načrta in programa dela v soglasje pristojnemu neposrednemu uporabniku oziroma ustanovitelju;

3. neposrednega uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, če prejemkov proračuna oziroma finančnega načrta ne pobira popolno in pravočasno v skladu s predpisi ali če ne vplačuje teh prejemkov v proračun (drugi odstavek 87. člena);

4. neposrednega uporabnika proračuna, če je dogovoril predplačilo brez soglasja ministra, pristojnega za finance (šesti odstavek 111. člena);

5. neposrednega uporabnika oziroma občine, če ne zahteva od predstojnika posrednega uporabnika proračuna, da pripravi rebalans svojega finančnega načrta, čeprav je iz podatkov mogoče ugotoviti, da finančni načrt posrednega uporabnika proračuna ni uravnotežen (peti odstavek 113. člena);

6. posrednega uporabnika, če v roku, ki ga določi neposredni uporabnik oziroma občina ne pripravi rebalansa svojega finančnega načrta (peti odstavek 113. člena);

7. uporabnika proračuna oziroma občine, če ne vzpostavi terjatve oziroma če ne začne takoj s postopki za vračilo sredstev iz prvega odstavka 115. člena tega zakona;

8. uporabnika proračuna, ki do 30. junija tekočega leta javno ne objavi poročila o uspešnosti doseganja zastavljenih ciljev iz 129. člena tega zakona;

9. ZPIZ, ZZZS, oziroma občine, če o realiziranih prejemkih in izdatkih ne poroča v roku iz prvega odstavka 131. člena tega zakona;

11. občine, če ne predloži občinskega proračuna v roku iz 80. člena tega zakona in zaključnega računa v roku iz 220. členom tega zakona ter ne sporoča podatkov v rokih iz petega odstavka 165. člena, šestega odstavka 172. člena in tretjega odstavka 195. člena tega zakona ter ne objavlja seznama iz šestega odstavka 195. člena tega zakona;

12. pravne osebe iz 188., 189. in 190. člena tega zakona, če pred zadolžitvijo ne pridobijo soglasja iz petega odstavka 188. člena tega zakona, šestega odstavka 189. člena in sedmega odstavka 190. člena tega zakona in če ne poročajo o zadolženosti v skladu s prvim odstavkom 191. členom tega zakona;

13. pravne osebe iz 192., 193. in 194. člena tega zakona, če pred zadolžitvijo ne pridobijo soglasja iz petega odstavka 182. člena tega zakona, četrtega odstavka 193. člena in tretjega odstavka 194. člena tega zakona in če ne poročajo o zadolženosti v skladu s prvim odstavkom 195. členom tega zakona;

14. uporabnika proračuna, upravljavca sistema EZR, občine, ZPIZ in ZZZS, če v roku iz drugega in tretjega odstavka 214. člena tega zakona ne predloži premoženjske bilance AJPES.

238. člen
(izrekanje globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

14. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

239. člen
(uskladitev pravnoorganizacijskih oblik)

Posredni uporabniki svojo pravnoorganizacijsko obliko uskladijo s tem zakonom do 1. januarja 2020. Posredni uporabniki proračuna, ki do 1. januarja 2020 ne bodo organizirani kot javni zavod, javni agencija in javni sklad se izbrišejo iz Registra po uradni dolžnosti.

Uporabniki občinskega proračuna, ki so ob uveljavitvi tega zakona opredeljeni kot neposredni uporabniki se s 1. januarjem 2019 izbrišejo iz Registra po uradni dolžnosti.

240. člen
(priprava Državnega programa razvojnih politik)

Minister, pristojen za razvoj, ob sodelovanju ministra, pristojnega za finance prvič predloži vladi v sprejem Državni program razvojnih politik do 30. novembra 2020.

241. člen
(priprava povezovalne tabele)

SURS prvič pripravi povezovalno tabelo iz prvega odstavka 29. člena tega zakona do 31. decembra 2017.

242. člen
(vzpostavitev informacijskega sistema za potrjevanje finančnih načrtov in programov dela posrednih uporabnikov proračuna in podatkov o realizaciji prejemkov in izdatkov posrednih uporabnikov proračuna)

Informacijski sistem iz 75., 76. in 132. člena tega zakona se vzpostavi najkasneje v dveh letih po uveljavitvi tega zakona. Do vzpostavitve informacijskega sistema minister, pristojen za finance, določi način potrjevanja finančnih načrtov in programov dela posrednih uporabnikov proračuna in način posredovanja podatkov o realizaciji prejemkov in izdatkov posrednih uporabnikov državnega proračuna.

243. člen
(prehodno obdobje za zagotovitev minimalnega obsega sredstev rezervnega sklada ZZZS)

V rezervni sklad iz prvega odstavka 103. člena tega zakona, se sredstva do enega odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov finančnega načrta ZZZS izločajo postopoma na način, da

se vsako leto po uveljavitvi tega zakona zagotovi najmanj 0,25 odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov finančnega načrta ZZZS.

244. člen

(prehodno obdobje za izvajanje 113. člena tega zakona)

UJP mora najkasneje do 31. decembra 2022 zagotoviti tako organizacijo dela kot jo določa tretji in četrti odstavek 113. člena tega zakona.

245. člen

(prehodno obdobje za določitev normativov in standardov)

Če normativi in standardi iz 114. člena tega zakona še niso določeni, se določijo najkasneje do 1. januarja 2022.

246. člen

(prehodno obdobje za upravljanje prostih denarnih sredstev subjektov, vključenih v sistem EZR občine)

(1) Subjekti, vključeni v sistem EZR občine, začnejo poslovati v skladu s 138., 139. in 141. členom tega zakona takoj, ko upravljavec sredstev sistema EZR občine začne opravljati posle iz 204. člena tega zakona. Upravljavec sredstev sistema EZR občine začne opravljati posle iz 204. člena tega zakona najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

(2) Do začetka poslovanja v skladu s 138. členom tega zakona se lahko prosta denarna sredstva občinskega proračuna nalagajo v centralno banko, banke ali, hranilnice s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so pridobile dovoljenje za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo in dolžniške vrednostne papirje, katerih izdajatelj je Republika Slovenija, ob upoštevanju splošnih predpisov in aktov, ki urejajo upravljanje občinskega proračuna ter predpisi ministra, pristojnega za finance in ob upoštevanju načela varnosti, likvidnosti in donosnosti.

(3) Do začetka poslovanja v skladu s 139. in 141. členom tega zakona lahko posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in ki so vključeni v sistem EZR občine, nalagajo prosta denarna sredstva v skladu s splošnimi predpisi in akti, ki urejajo upravljanje za posamezno pravno osebo, ter predpisi ministra, pristojnega za finance in ob upoštevanju načela varnosti, likvidnosti in donosnosti.

(4) Župan lahko zahteva, da do začetka poslovanja v skladu s 138. členom tega zakona, subjekti iz prejšnjega odstavka tega člena, pred deponiranjem prostih denarnih sredstev ponudijo prosta denarna sredstva občinski upravi v skladu s predpisi ministra, pristojnega za finance.

247. člen

(prenos kapitalskih naložb posrednih uporabnikov in javnih gospodarskih zavodov)

Kapitalske naložbe tistih posrednih uporabnikov proračuna in javnih gospodarskih zavodov, ki so bile pridobljene pred uveljavitvijo tega zakona in ki jih posredni uporabniki proračuna in gospodarski javni zavodi v skladu s 145. členom tega zakona ne smejo pridobivati postanejo last ustanovitelja 1. januarja 2020.

248. člen

(poročanje občine o blagovnih kreditih in finančnih najemih)

Občina o obveznostih po pogodbah o finančnih najemih in po pogodbah o blagovnih kreditih, sklenjenih pred uveljavitvijo tega zakona poroča ministrstvu, pristojnemu za finance v rokih in na način iz petega odstavka 165. člena tega zakona.

249. člen

(upravljanje dolga občinskega proračuna, ki na dan 31. decembra 2015 presega največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine)

Občina, ki je na dan 31. decembra 2016 presegla največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine iz 168. člena tega zakona, se lahko, dokler ne doseže največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja, zadolžuje le na podlagi in v skladu s 171. členom tega zakona.

250. člen

(vštevanje finančnih najemov in blagovnih kreditov v največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine)

V največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine, določen v prvem in drugem odstavku 168. člena tega zakona, se štejejo tudi odplačila obveznosti po pogodbah o finančnih najemih in po pogodbah o blagovnih kreditih, sklenjenih pred uveljavitvijo tega zakona.

251. člen

(dokončanje postopkov zadolžitve)

(1) Postopki zadolžitve občine, ki do uveljavitve tega zakona še niso bili končani, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(2) Postopki zadolžitve pravnih oseb iz 188., 189. in 190. člena tega zakona, katerim soglasje ministrstva, pristojnega za finance, do uveljavitve tega zakona še ni bilo izdano, se končajo po tem zakonu.

(3) Postopki zadolžitve pravnih oseb iz 188., 189. in 190. člena tega zakona, katerim je bilo soglasje ministrstva, pristojnega za finance, izdano pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(4) Postopki zadolžitve pravnih oseb iz 192., 193. in 194. člena tega zakona, ki do uveljavitve tega zakona še niso bili končani, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

252. člen

(vzpostavitev enotnega informacijskega sistema iz 199. člena)

Enotni informacijski sistem iz tretjega odstavka 199. člena tega zakona se začne uporabljati najkasneje v štirih letih po uveljavitvi tega zakona.

253. člen

(prehodno obdobje za izvajanje 202. člena tega zakona)

(1) Župan mora najkasneje v roku leta dni po uveljavitvi tega zakona zagotoviti organizacijo dela pri upravljanju denarnih sredstev sistema EZR kot je določena v tretjem in četrtem odstavku 202. člena tega zakona.

(2) Upravljavec sredstev sistema EZR občine začne opravljati posle iz 204. člena tega zakona najkasneje v roku enem let po uveljavitvi tega zakona, če so izpolnjeni organizacijski pogoji iz četrtega odstavka 202. člena tega zakona.

(3) Če občina ali upravljavec sredstev sistema EZR občine najkasneje v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona ne ravna v skladu z določbami prvega ali drugega odstavka tega člena, minister, pristojen za finance, odredi, da se vsi subjekti, ki so vključeni v sistem EZR te občine, vključijo v sistem EZR države na način, ki ga določi minister, pristojen za finance.

254. člen

(prehodno obdobje za zadolževanje v sistemu EZR in vezavo prostih denarnih sredstev)

(1) Vsi subjekti, vključeni v sistem EZR države, ki do uveljavitve tega zakona, niso imeli pravice do zadolževanja pri upravljavcu sredstev sistema EZR države, pridobijo to pravico v roku 60 dni od uveljavitve tega zakona.

(2) Pogodbe za vezavo prostih denarnih sredstev, ki so jih subjekti vključeni v sistem EZR sklenili pred uveljavitvijo tega zakona, ostanejo v veljavi do izteka roka, za katerega so bile sklenjene.

(3) Do uveljavitve 139. člena tega zakona so javni zavodi in javne agencije, katerih ustanoviteljica je država, dolžni poročati o vseh naložbah izven sistema EZR države. Javni zavodi in javne agencije, katerih ustanoviteljica je država, skladno z uredbo, ki ureja poenotenje vpisov Republike Slovenije kot pravne osebe v sodnem registru in delniških knjigah, lastništvo prenesejo na Republiko Slovenijo najkasneje v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona.

255. člen

(priprava poročila o davčnih izdatkih)

Poročilo o davčnih izdatkih iz drugega odstavka 218. člena tega zakona se prvič pripravi za leto 2018.

256. člen

(prehodno obdobje za pričetek delovanja skupne notranje revizijske službe, organizirane na nivoju posameznega ministrstva)

Skupna notranje revizijska služba iz 4. odstavka 226. člena tega zakona začne delovati najkasneje v roku 3 let od uveljavitve tega zakona.

257. člen

(prevzem javnih uslužbencev)

(1) Resorno pristojna ministrstva na podlagi sedme točke 226. člena tega zakona prevzamejo javne uslužbence, ki opravljajo naloge notranjega revidiranja v PPU in jih razporedijo na delovno mesto v okviru skupne notranjerevizijske službe v ustrezni uradniški naziv brez javnega natečaja.

(2) Občine, ki ustanovijo skupno notranjerevizijsko službo na podlagi osme točke 226. člena tega zakona, prevzamejo javne uslužbence, ki opravljajo naloge notranjega revidiranja v posrednem uporabniku občinskega proračuna in jih razporedijo na delovno mesto v okviru skupne notranjerevizijske službe v ustrezni uradniški naziv brez javnega natečaja.

258. člen

(prehodno obdobje za vzpostavitev registra zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna)

Register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna iz 4. točke 225. člena tega zakona se vzpostavi najkasneje v treh letih od uveljavitve tega zakona.

259. člen

(prehodno obdobje za pridobitev zahtevanega naziva preizkušeni državni notranji revizor za vodje notranjerevizijskih služb oz. vodje revizijske skupine zunanjega izvajalca storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna)

(1) Oseba na delovnem mestu vodje notranjerevizijske službe mora pridobiti naziv preizkušeni državni notranji revizor v treh letih od uveljavitve zakona.

(2) Pogoji iz tretjega odstavka 228. člena tega zakona začne veljati 3 leta po uveljavitvi tega zakona.

260. člen

(razveljavitev predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št.11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617), 10.a do 10.g člen in 34. člen Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 101/07 - odl.US, 57/08 in 36/11) in 27. člen Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 32/06 – uradno prečiščeno besedilo, 123/06 – ZFO-1 in 57/08 – ZFO-1A), šesti odstavek 23. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14 in 91/15).

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se:

1. Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št.11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617) uporablja do začetka uporabe tega zakona,
2. poglavje (izvrševanje proračuna) Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617) uporablja do 31. decembra 2017,
3. poglavje (zaključni račun proračuna) Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617) se uporablja še za pripravo zaključnih računov in letnih poročil za leti 2019 in 2020.

261. člen

(roki za izdajo podzakonskih predpisov)

(1) Do uveljavitve podzakonskih predpisov na podlagi tega zakona se uporabljajo predpisi izdani na podlagi Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo), Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 101/07 - odl.US, 57/08 in 36/11) in Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 32/06 – uradno prečiščeno besedilo, 123/06 – ZFO-1 in 57/08 – ZFO-1A), če niso v nasprotju s tem zakonom.

(2) Vlada izda predpis iz 48. člena tega zakona v enem letu od začetka veljavnosti tega zakona.

(3) Minister, pristojen za finance, izda predpise iz drugega odstavka 22. člena, osmega odstavka 40. člena, devetega odstavka 41. člena, tretjega odstavka 42. člena, tretjega odstavka 43. člena, tretjega odstavka 44. člena, četrtega odstavka 45. člena, četrtega odstavka 46. člena, 80. člena, prvega odstavka 89. člena, osmega odstavka 97. člena, drugega odstavka 106. člena, drugega in šestega odstavka 109. člena, drugega odstavka 112. člena, tretjega odstavka 113. člena, prvega odstavka

130. člena, prvega odstavka 131. člena, tretjega odstavka 135. člena, četrtega in petega odstavka 165. člena, četrtega in šestega odstavka 172. člena, četrtega odstavka 183. člena, šestega odstavka 189. člena, četrtega odstavka 190. člena, drugega odstavka 191. člena, četrtega odstavka 195. člena, tretjega odstavka 199. člena, tretjega odstavka 200. člena, prvega odstavka 202. člena., prvega odstavka 206. člena, prvega odstavka 207. člena, drugega odstavka 208. člena, drugega odstavka 209. člena, osmega odstavka 214. člena, šestega odstavka 216. člena, prvega odstavka 220. člena, petega odstavka 223. člena, sedmega odstavka 227. člena in petega odstavka 228. člena v enem letu od začetka veljavnosti tega zakona.

262. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati 30. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati, pa se začne s 1. januarjem 2018, razen tretjega, četrtega in petega odstavka 113. člena, ki se začnejo uporabljati s 1. januarjem 2021.

Ne glede na prejšnji odstavek se določbe tega zakona, povezane s pripravo proračunov in zaključnih računov prvič uporabijo za pripravo proračuna oziroma zaključnega računa za leto 2019.

OBRAZLOŽITVE ČLENOV ZJF

1. člen

(vsebina in področje veljavnosti zakona)

Prvi člen določa področja, ki jih ureja zakon o javnih financah in subjekte za katere ta zakon velja. S tem se postavlja področje personalne in stvarne veljavnosti zakona. Subjekti, na katere se zakon nanaša so sistematizirani v štiri skupine in sicer:

- blagajne javnega financiranja (državni proračun, občinski proračuni, ZPIZ in ZZZS),
- neposredni uporabniki proračuna države,
- posredni uporabniki proračuna države in občine,
- pravne osebe, ki sodijo v javni sektor.

Zakonsko urejanje določenega subjekta je odvisno od njegove umestitve v eno od navedenih skupin in ta umestitev predstavlja določitev posebnega pravnega statusa.

Zakon ureja sistem javnega financiranja in finančno poslovanje vseh subjektov enot sektorja država in enot javnega sektorja, poleg navedenega pa člen določa tudi organ, ki je pristojen za revidiranje evropskih skladov.

2. člen

(pomen izrazov)

Člen določa podrobno vsebino oziroma definicijo pojmov, ki so uporabljeni v tem zakonu.

3. člen

(načelo fiskalne odgovornosti)

Z načelom fiskalne odgovornosti se želi vzpostaviti delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo proračuna države, ki vsebuje uporabo ustreznih makroekonomskih izhodišč za zagotovitev zdravega proračunskega stanja. Vlada mora v skladu s tem načelom zasledovati cilje določene v srednjeročnem fiskalnem okvirju.

4. člen

(načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti)

Gospodarno, učinkovito in uspešno razpolaganje z javnofinančnimi prejemki so temeljna pravila za delovanje institucionalnih enot sektorja države, saj jih k takšnemu ravnanju z javnimi sredstvi zavezujejo tako evropski predpisi kot tudi ustava in Zakon o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 55/15, v nadaljnjem besedilu: ZFisP)

5. člen

(načelo enotnosti in popolnosti proračuna)

V tem členu sta zajeti dve proračunski načeli, to sta načelo enotnosti in načelo popolnosti proračuna oziroma finančnega načrta. Načelo enotnosti zahteva, da so prejemki in izdatki blagajn javnega financiranja zajeti v enem proračunu oziroma finančnem načrtu, torej v enem dokumentu in ne v več ločenih, kar pomeni, da državni zbor oziroma občinski svet samo enkrat odloča o porabi blagajn javnega financiranja v naslednjem letu. Načelo popolnosti pa zahteva, da so v proračunu oziroma finančnem načrtu prikazani vsi prejemki in vsi izdatki blagajne javnega financiranja. Namen teh načel je predvsem v tem, da dobi državni zbor oziroma občinski svet ob obravnavi proračuna, ko določa okvire in namen porabe javnofinančnih prejemkov celovit pregled o izdatkih, ter da se v proračunu oziroma v finančnem načrtu zbere dovolj prejemkov, da se z njimi pokrijejo vsi izdatki blagajn javnega financiranja. Blagajnam javnega financiranja spoštovanje teh načel omogoča učinkovito upravljanje z javnofinančnimi izdatki kot celoto, tako pri načrtovanju kot pri izvrševanju proračuna.

6. člen

(načelo bruto izkazovanja javnih sredstev)

To načelo zahteva, da se v blagajno javnega financiranja vplačajo in iz nje izplačajo vsi prejemki in izdatki proračuna. To zahteva tudi zakon, ki ureja računovodstvo, saj določa, da morajo pravne osebe vrednost poslovnih dogodkov knjižiti v polni višini oziroma v bruto znesku in jih ne smejo medsebojno poračunavati. Posledično to pomeni, da medsebojni poboti terjatev in obveznosti blagajn javnega

financiranja, nosilcev nalog občin in uporabnikov proračuna do drugih subjektov načeloma niso dovoljeni. Pogoji, da se pobot medsebojnih terjatev in obveznosti lahko izvede je, da je ustrezno računovodsko in proračunsko evidentiran.

7. člen

(načelo denarnega toka)

Načelo denarnega toka oziroma načelo t.i. plačane realizacije pomeni, da blagajne javnega financiranja lahko v tekočem letu razpolagajo le s tistimi prejemki, ki so bili vplačani v njihov proračun do konca tekočega leta. Med izdatke proračuna tekočega leta pa se štejejo samo tista izplačila iz proračuna, ki so bila izvršena do konca tekočega leta. Iz predlaganega načela izhaja tudi izjema po kateri se ne glede na prej navedeno lahko zgolj zaradi tehnične izvršitve proračuna pri neposrednih uporabnikih lahko plačuje obveznosti še prva dva dneva v januarju naslednjega leta.

8.

(načelo celovitega pokrivanja)

To načelo določa, da vsi prejemki služijo za pokrivanje vseh izdatkov. S tem se želi onemogočiti neposredno in avtomatično vezanje določenih prejemkov proračuna na določene izdatke in s tem preprečiti, da bi bili že vnaprej rezervirani za določene namene. Z dosledno izpeljavo tega načela se ohranja pravica državnega zbora oziroma občinskega sveta, da odloča o izdatkih proračuna, saj prejemki proračuna niso že vnaprej rezervirani za posamezen namen. To načelo tudi omogoča vladi oziroma županu fleksibilnost pri načrtovanju predloga proračuna in pri upravljanju s proračunom kot celoti tekom njegovega izvajanja. Nekatere izjeme so kljub temu dovoljene, vendar le tedaj, kadar gre za neposredno zvezo med prejemkom in izdatkom. Zato ta zakon predvideva, da lahko odstopanje od tega načela predpiše le ta zakon in zakon, ki bo urejal izvrševanje proračuna za posamezno leto oziroma odlok občine, s katerim se sprejme proračun.

9.

(načelo specialnosti)

Načelo specialnosti proračuna je ena izmed najpomembnejših zahtev, ki veljajo za proračunsko financiranje blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračuna in predstavlja pomembno razliko pri njihovem poslovanju glede na poslovanje gospodarskih subjektov. Prezemanje obveznosti je dovoljeno za namene in v višini, kot je določeno na posamezni proračunski postavki oziroma proračunski postavki-konto na kateri se proračun načrtuje in izvršuje oziroma v finančnem načrtu. Ta pravica blagajne in uporabnike proračuna hkrati tudi omejuje, saj smejo v proračunu oziroma v finančnem načrtu odobrene pravice porabe uporabiti samo v določenem obsegu, samo za določen namen in samo znotraj določenega časovnega obdobja.

10. člen

(načelo javnosti proračuna)

To načelo omogoča širši javnosti, da se seznanijo s proračunskimi prejemki in izdatki, s čemer se omogoča nadzor nad subjekti, ki sodelujejo v procesu priprave, sprejemanja in izvrševanja proračuna. To načelo se v praksi uresničuje na več načinov. Javnost je po medijih seznanjena s proračunsko razpravo in sprejemanjem proračuna v predstavniskem telesu. Državni proračun, rebalans državnega proračuna, spremembe proračuna in zaključni račun državnega proračuna so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, predlogi teh aktov z obrazložitvami pa v Poročevalcu državnega zbora. Tudi občine morajo proračun, rebalans proračuna in zaključni račun proračuna praviloma objaviti v uradnem glasilu občine, je pa izključno iz razloga gospodarnega razpolaganja s proračunskimi sredstvi določena izjema po kateri lahko občine navedene akte objavijo na svoji spletni strani pod pogojem, da je bila v Uradnem listu Republike Slovenije objavljena najava objave in če je tako določeno tudi v statutu občine.

11. člen

(načelo enoletnosti proračunov in finančnih načrtov)

To načelo zahteva, da se proračun oziroma finančni načrt sprejema periodično. Proračun je po definiciji načrt prejemkov in izdatkov države oziroma občine, ki ga predstavniško telo sprejme za določeno časovno obdobje. Proračuni države in občin ter finančni načrti ZPIZ, ZZZS in uporabnikov

proračuna so s tem zakonom predpisani kot letni akti, ki veljajo za posamezno koledarsko leto. To načelo se v tem zakonu odraža na različne načine. Po eni strani zahteva, da pravice porabe neposrednih uporabnikov državnega proračuna in nosilcev nalog občine v njihovih finančnih načrtih, ki na 31. december niso porabljene, zapadejo s koncem proračunskega leta. Neposredni uporabniki državnega proračuna in nosilci nalog občine, ki svojih pravic porabe v določenem letu niso izkoristili, jih ne smejo uporabiti v prihodnjem letu. To načelo prav tako zahteva, da nosilci nalog občine in neposredni uporabniki sklepajo pogodbe za eno leto, večletne pogodbe pa so mogoče samo pod pogoji iz tega zakona in če letni zakon o izvrševanju proračuna oziroma odlok o sprejetju občinskega proračuna določi maksimalni obseg obveznosti, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih proračunskih letih. To načelo zahteva tudi, da morajo neposredni uporabniki za neporavnane obveznosti iz preteklega leta sami zagotoviti pravice porabe v svojih finančnih načrtih tekočega leta. To načelo se nekoliko drugače odraža pri posrednih uporabnikih proračuna, ki po preteku leta ugotavljajo presežek ali primanjkljaj, le-tega pa morajo praviloma porabiti na način, kot je določeno v ZFisP.

12. člen

(načelo večletnosti proračunskega načrtovanja)

V tem zakonu je določeno tudi načelo večletnega proračunskega načrtovanja. Za njegovo realizacijo so predpisane različne oblike večletnega načrtovanja prejemkov in izdatkov. Tu mislimo na srednjeročno načrtovanje fiskalne politike v odloku s katerim se sprejeme okvir za najmanj tri prihodnja leta. Nadalje je večletno načrtovanje v predlaganem zakonu določeno tudi pri pripravi operativnega dela proračuna, saj se na ta način omogoča izvajanje večletnih programov in umestitev v programsko klasifikacijo proračuna z navezavo posameznega finančnega načrta na cilje programske klasifikacije ter povezavo s potrebnimi viri financiranja elementov načrtovanja aktivnosti (npr. projekti, ukrepi,...). Večletnost lahko prispeva k izboljšanju transparentnosti in odgovornosti pri določanju razvojnih prioritet na smiselno in vsebinsko povezanih delih proračuna ter omogoča kakovostnejšo in bolj fleksibilno izvedbo sprejetih načrtov.

13.

(načelo zakonitosti in varčnosti)

Načelo zakonitosti zahteva, da lahko blagajne javnega financiranja in uporabniki proračuna prevzemajo obveznosti in izplačujejo sredstva iz proračuna, če so zato izpolnjeni vsi s predpisi določeni pogoji. Za zakonito porabo javnih sredstev torej ne zadošča, da so za določen namen v proračunu zagotovljene pravice porabe, pač pa morajo biti spoštovani vsi pogoji, ki so predpisani za uporabo teh sredstev in sicer tako v postopkovnih kot tudi materialnih predpisih. Varčno razpolaganje z javnimi sredstvi pa je temeljno pravilo za delovanje države.

14. člen

(načelo proračunskega ravnotežja)

Načelo proračunskega ravnotežja zahteva, da je predlog proračuna oziroma finančni načrt ZPIZ oziroma ZZZS in finančni načrt uporabnika proračuna in nato tudi sprejeti proračun oziroma finančni načrt uravnotežen med prejemki in izdatki, pri čemer spadajo med prejemke proračuna prejemki iz vseh treh bilanc (bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih naložb in terjatev in račun financiranja). To drugače povedano pomeni, da ni dovoljeno, da v proračunu ni načrtovanih dovolj prejemkov za pokrivanje celotnih izdatkov. To načelo je treba spoštovati v fazi priprave predloga proračuna oziroma finančnega načrta, med letom in ob zaključku leta, kakor tudi v fazi sprejemanja proračuna.

15. člen

(načelo predhodne potrditve proračuna)

To načelo zahteva, da se lahko začne proračun izvrševati šele, ko ga predstavniški organ sprejme, pri čemer ga mora predstavniški organ sprejeti pred začetkom leta, na katerega se nanaša. S tem je omogočeno, da predstavniški organ države oziroma občine določi obseg in namene izdatkov proračuna za prihodnje obdobje. S sprejetjem proračuna predstavniški organ opredeli namene porabe proračunskih sredstev.

16. člen

(načelo odplačnosti)

To načelo zagotavlja ohranjanje premoženja države oziroma občine, saj določa, da premoženja ni dopustno odsvojiti neodplačno. Izjema je določena le za primere, kjer je neodplačna odsvojitve dovoljena v zakonu.

17. člen

(načelo obveznosti plačevanja v denarju)

To načelo določa, da se obvezne dajatve pobirajo v denarju. Uporabniki, pristojni za pobiranje prejemkov proračuna, lahko pobirajo obvezne dajatve v obliki, ki niso denar samo, če poseben zakon to dovoljuje (npr. Zakon o prisilni poravnavi, stečajju in likvidaciji). Zaradi proračunskega načela denarnega toka je neposrednim proračunskim uporabnikom, ki so pristojni za pobiranje prejemkov proračuna prepovedano, da bi pobirali obvezne dajatve državnega oziroma občinskega proračuna v nedenarni obliki. Zavezanec za plačilo obveznih dajatev bi z izpolnitvijo svoje obveznosti do države ali občine z dajatvijo v nedenarni obliki sicer izpolnil svojo obveznost do države ali občine, vendar bi takšna izpolnitev njegove obveznosti povzročila zmanjšanje načrtovanih prejemkov proračuna in s tem ogrozila izplačilo odhodkov v sprejetem proračunu.

18. člen

(načelo preglednosti)

Načelo preglednosti zahteva, da so sredstva blagajn javnega financiranja do določene mere specificirana, kar omogoča Državnemu zboru oziroma občinskemu svetu in širši javnosti, da ima pregled nad tem za katere namene se porabljajo.

19. člen

(načela upravljanja denarnih sredstev sistema EZR in prostih denarnih sredstev)

Načela upravljanja so definirana za upravljanje denarnih sredstev sistema EZR, katerim mora slediti upravljavec sredstev sistema EZR. Hkrati pa so načela definirana tudi za upravljanje prostih denarnih sredstev na podračunih, katerim mora slediti imetnik podračuna v navedenem zaporedju.

Pri upravljanju denarnih sredstev sistema EZR in prostih denarnih sredstev se sledi načelom v naslednjem zaporedju: varnost, likvidnost in donosnost. Načelo varnosti je na prvem mestu, s čimer se želi zagotoviti previdnostni način upravljanja javnih financ.

Posamezna načela pomenijo:

Načelo varnosti se zasleduje z naložbami v nizko tvegane dolžniške naložbe in njihovo razpršitvijo ter z izračunavanjem maksimalne izpostavljenosti do nasprotne stranke ter ustreznim zavarovanjem, če je to potrebno.

Načelo likvidnosti se zasleduje z določanjem ročnosti naložb, ki temeljijo na napovedih denarnih tokovih in zahteva, da ima subjekt, kljub nalaganju sredstev daljših ročnosti, vedno na voljo dovolj denarnih sredstev za plačilo zapadlih obveznosti. Temu se zadosti z ustreznim vodenjem denarnih tokov na letnem, mesečnem in dnevem nivoju, ter spremljavo stanja denarja na podračunu oziroma EZR. Likvidnost se upravlja z uskladitvijo prilivov in odlivov, katerim se ustrezno prilagaja ročnosti naložb. V sled temu je načelo likvidnosti podrejeno načelu varnosti.

Načelo donosnosti se zasleduje z naložbami, ki ob sprejemljivem kreditnem tveganju zagotavljajo višjo donosnost. V sled temu je načelo donosnosti podrejeno načelu varnosti in likvidnosti.

20. člen

(register neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov)

S tem členom je določeno, da Uprava RS za javna plačila (UJP) vodi register neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov. V register so poleg blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračuna (to so neposredni in posredni proračunski uporabniki) vključeni tudi upravljavci sredstev sistema EZR. Na ta način je zagotovljeno, da se tako državni proračun kot upravljavci sredstev sistema EZR, s svojo šifro proračunskega uporabnika ločijo od ostalih enot v tem registru. UJP vključi uporabnika proračuna v register v tistem proračunskem letu, ko ta uporabnik začne izvrševati svoj proračun, s čimer bo omogočeno, da bo register hkrati predstavljal tudi seznam uporabnikov proračunov za oddajo letnih poročil in premoženjskih bilanc za posamezno leto. Zaradi lažjega pregleda pravnoorganizacijskih oblik neposrednih proračunskih uporabnikov zakon določa, da je primarni registrski organ za neposredne proračunske uporabnike le UJP in ne več sodišče oziroma

AJPES. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) vodi register institucionalnih enot sektorja država. Med registrom AJPES in UJP se vzpostavi neposredna povezava, s čimer razlik med registroma ni.

21. člen

(ocena finančnih posledic zakonov in drugih predpisov)

Člen določa, da mora obrazložitev zakona ali drugega predpisa, ki se predlaga v sprejem vladi oziroma občinskemu svetu, vsebovati oceno finančnih posledic za institucionalne enote sektorja država. Priprava ocene finančnih posledic je obvezna tudi za predpise, ki jih sprejemajo občinski sveti. Predlagani člen predlagatelja predpisa izrecno zavezuje, katere elemente je treba, poleg sprememb prihodkov in odhodkov, opredeliti v oceni finančnih posledic

22. člen

(službe za opravljanje nalog priprave in izvrševanja proračuna)

Člen predstavlja osnovo za urejanje finančnega poslovanja neposrednih uporabnikov državnega proračuna in občine. S ciljem krepiti usposobljenost pravnega finančnega poslovanja ter učinkovitega ter gospodarnega razpolaganja s proračunskimi sredstvi ter ostalim premoženjem je določeno, da morajo neposredni proračunski uporabniki organizirati službe za opravljanje nalog priprave in izvrševanja proračuna. Navedene službe izvajajo naloge priprave in izvrševanja proračuna ter druge naloge, povezane z upravljanjem s premoženjem države, ki je v pristojnosti neposrednega proračunskega uporabnika. Predpisana je tudi osnovna organizacija teh služb, lahko pa se organizirajo tudi za več neposrednih uporabnikov skupaj, pri čemer mora biti jasno razmejeno katere naloge opravljajo. Zakon daje pooblastilo ministru, pristojnemu za finance, da predpiše skupne osnove za postopke dela služb, na podlagi katerih lahko neposredni uporabniki državnega proračuna podrobneje uredijo organizacijo in postopke dela finančne službe. Finančno poslovanje občine župan organizira v okviru občinske uprave.

23. člen

(predmet zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna za posamezno leto)

Predlagana določba našteva vsebine, ki jih je treba urediti v letnem zakonu, sprejetje letnega zakona pa je potrebno, ker proračun ne vsebuje materialnih določb. Letni zakon vsebuje različne materialne določbe, ki omogočajo izvrševanje proračuna posameznega leta. Na ravni države je torej letni zakon nujen in neposredni pogoj za uveljavitev proračuna in njegovo izvrševanje.

24. člen

(predmet odloka, ki ureja izvrševanje proračuna občine za posamezno leto)

Glede na dejstvo, da so sestavine občinskega odloka, s katerim se sprejema proračun občine nekoliko drugačne od sestavin zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna za posamezno leto, so le-te zajete v posebnem členu tega zakona. Občinski odlok, s katerim se sprejme proračun, poleg materialnih določb, ki omogočajo izvrševanje proračuna, vsebuje tudi splošni del proračuna zato drugi odstavek izrecno določa, da sta drugi in tretji del proračuna (posebni del in operativni del proračuna) obvezni prilogi k odloku, s katerim se sprejme proračun.

25. člen

(Državni program razvojnih politik)

Rezultat strateškega načrtovanja proračuna je srednjeročni fiskalni okvir za izvajanje načela srednjeročne uravnoteženosti prihodkov in izdatkov proračunov države brez zadolževanja. Za ta namen se s predlagano določbo določa nov dokument z imenom Državni program razvojnih politik, ki vsebuje razvojne usmeritve in prioritete tiste prioritete vlade, ki so ključnega pomena za razvoj Slovenije. S predlaganim členom se uvaja nov postopek priprave načrtov srednjeročnih makroekonomskih politik države. Do sedaj so se ti načrti oblikovali spomladi ob pripravi Nacionalnega reformnega programa in Programa stabilnosti. V okviru novega postopka se čas priprave prioritet politik za naslednja štiri leta začne že jeseni, ko v začetku novembra ministrstva za svoja področja predlagajo seznam prioritet. Na tej podlagi minister, pristojen za razvoj, v sodelovanju z ministrom, pristojnim za finance pripravi predlog Državnega programa razvojnih politik oziroma predlog sprememb veljavnega programa, ki ga do konca novembra sprejme vlada. Ta dokument vsebuje

ključne razvojne usmeritve vlade v naslednjem štiriletnem obdobju, t.j. usmeritve za predvidene strukturne reforme in ostale institucionalne spremembe, katerih predvidene finančne posledice morajo biti skladne z omejitvami, ki izhajajo iz Zakona o fiskalnem pravilu.

26. člen

(napoved makroekonomskih gibanj)

S predlagano določbo se Uradu za makroekonomske analize in razvoj nalaga obveznost, da do 1. februarja tekočega leta ministrstvu, pristojnemu za finance, posreduje napoved makroekonomskih agregatov za tekoče in najmanj naslednja štiri leta. Pridobitev zgodnje napovedi je nujna, saj je to podlaga za pripravo ostalih dokumentov, ki so nujno potrebni za pripravo Programa stabilnosti. Posledično pa to pomeni, da je za ustrezno načrtovanje javnofinančnih agregatov, kot izhaja iz časovnice Pakta za stabilnost in rast za posredovanje Nacionalnega reformnega programa in Programa stabilnosti Evropski komisiji, nujno potrebno, da UMAR pripravo makroekonomsko napoved do 1. februarja. Ta mora skladno z zahtevami Direktive Sveta 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic vsebovati tako makroekonomski scenarij brez upoštevanja predvidenih ukrepov kot tudi najverjetnejši scenarij z vključenimi učinki predvidenih ukrepov. Ti izhajajo iz Državnega programa razvojnih politik. Hkrati mora biti napoved skladno z zahtevami direktive tudi javno objavljena.

27. člen

(priprava napovedi osnovnih ekonomskih kategorij odhodkov in napovedi javnofinančnih odhodkov po programski klasifikaciji)

Na podlagi sprejetega Državnega programa razvojnih politik in makroekonomskih napovedi Ministrstvo za finance pripravi usmeritve za pripravo finančnih načrtov institucionalnih enot sektorja država, na teh podlagah pa predlagatelji finančnih načrtov in občine za sebe in za posredne uporabnike, katerih financiranje sodi v njihovo pristojnost ali katerih ustanovitelji so, ter druge institucionalne enote sektorja država ministrstvu, pristojnemu za finance, posredujejo napovedi osnovnih ekonomskih kategorij prihodkov po virih sredstev in napovedi osnovnih ekonomskih kategorij odhodkov in napovedi odhodkov po programski klasifikaciji. Če Ministrstvo za finance ugotovi, da je treba načrtovane odhodke pri institucionalnih enotah sektorja država znižati, s tem seznanjajo vlado, ki zahteva, da se odhodki znižajo. Na podlagi odločitve vlade, Ministrstvo za finance posreduje izhodišča za pripravo predlogov finančnih načrtov vsem predlagateljem napovedi iz prvega in drugega odstavka tega člena ter ZPIZ in ZZZS.

28. člen

(Srednjeročna fiskalna strategija)

Za pripravo odloka, s katerim se sprejme okvir za pripravo proračunov sektorja država, se določa tudi nov drugi dokument in sicer Srednjeročna fiskalna strategija, ki vsebuje vse elemente, ki so nujni za pripravo navedenega odloka. Vlada do 31. marca pripravi in javno objavi Srednjeročno fiskalno strategijo ali spremembe obstoječe strategije. Strategija temelji na makroekonomskih napovedih UMAR, omejitvah, ki izhajajo iz Zakona o fiskalnem pravilu in vsebuje napovedi osnovnih kategorij prihodkov in odhodkov, napovedi odhodkov po programski klasifikaciji, opise predvidenih ukrepov, da se zagotovi skladnost s fiskalnimi pravili, vključno z ocenami njihovih predvidenih učinkov na dolgoročno vzdržnost javnih financ in zgornje meje deležev dolga in poroštev sektorja država v BDP. Na podlagi strategije vlada pripravi predlog okvira za pripravo proračunov sektorja država iz 6. člena Zakona o fiskalnem pravilu.

29. člen

(priprava povezovalne tabele in objava podatkov institucionalnih enot sektorja država)

Obvezno pripravo povezovalne tabele in objavo podatkov institucionalnih enot sektorja država določa že Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L št. 306 z dne 23. 11. 2011, str. 41). S Slovenijo navedeno tabelo pripravi Statistični urad Republike Slovenije v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za finance. Povezovalna tabela prikazuje metodologijo za pretvorbe podatkov iz proračunov in finančnih načrtov institucionalnih enot sektorja država, ki temeljijo na denarnem toku, v podatke izkazane po načelu nastanka poslovnega

dogodka skladno z metodologijo ESA. Podatke iz izkazov blagajn javnega financiranja ministrstvo za finance mesečno objavlja na svoji spletni strani.

30. člen

(fiskalna disciplina)

V prvem odstavku 11. člena ZFisPje določeno, da v primeru, če vlada na podlagi ocene Fiskalnega sveta ugotovi, da se srednjeročna uravnoteženost ne izvaja v skladu s 3. členom navedenega zakona, ali če Republika Slovenija prejme priporočilo oziroma poziv Sveta zaradi odstopanja od določb Pakta za stabilnost in rast, minister, pristojen za finance, uporabi ukrepe, ki so določeni v zakonu, ki ureja javne finance, za namen srednjeročnega uravnoteženja javnih financ. ZFisP pooblastilo torej podeljuje ministru, pristojnemu za finance in sicer iz enega razloga, ker se le on lahko nemudoma odzove in na ta način poizkuša v čim krajšem času ponovno vzpostaviti srednjeročno uravnoteženost proračunov. Če minister v 45 dneh ugotovi, da mu z ukrepi iz drugega odstavka predlaganega člena srednjeročne uravnoteženosti ne bo uspelo doseči, mora vlada predlagati državnemu zboru spremembo okvira in predloge zakonov, s katerimi se bo ponovno zagotovilo spoštovanje srednjeročne uravnoteženosti.

31. člen

(ocene Fiskalnega sveta)

V 7. členu ZFisP je določena vrsta nalog, ki jih opravlja Fiskalni svet. Predlagani člen na tej podlagi Fiskalni svet zavezuje, da mora ocene, ki jih mora v okviru svojih nalog pripraviti, posredovati vladi in državnemu zboru v osmih dneh od prejema aktov oziroma dokumentov za katere se zahteva njegova ocena. Kratek rok je posledica dejstva, da je časovnica priprave in sprejema javnofinančnih dokumentov zelo natrpana.

32. člen

(informacija o ravni BDP)

Zakon o fiskalnem pravilu v tretjem odstavku 5. člena določa, da če institucionalna enota sektorja država nima dolgov, se ustvarjeni presežki iz prvega odstavka tega člena uporabijo za financiranje primanjkljajev v obdobjih podpotencialne ravni BDP. Da bi institucionalne enote imele podatek kako ravnati s presežki bo Ministrstvo za finance na svojih spletnih straneh objavljalo navedeno informacijo.

33. člen

(izračunavanje presežkov institucionalnih enot sektorja država)

V predlaganem členu je določeno, na kakšen način statusno različne vrste institucionalnih enot sektorja država izračunavajo presežke. Pri izračunu presežkov po predlaganem členu gre za to, da se poizkuša kar najpreprosteje določiti najboljši približek izračunavanju presežka po metodologiji ESA. Izračunavanje presežka po metodologiji ESA je za posamezne institucionalne enote nemogoče, saj ne razpolagajo z ustreznimi znanji, prav tako metodologija ESA ni pripravljena na način, da bi jo lahko uporabljale posamezne institucionalne enote sektorja država.

34. člen

(uporaba zbranih presežkov preteklih let državnega oziroma občinskega proračuna)

S predlaganim členom se določa način uporabe zbranih presežkov. V primeru presežka v državnem proračunu, se le-ta lahko porabi samo za odplačila glavnice dolga v tekočem proračunskem letu. Na občinski ravni pa lahko presežke občina porabi samo skladno z Zakonom o fiskalnem pravilu.

35. člen

(uporaba zbranih presežkov preteklih let ZPIZ in ZZZS)

Glede na dejstvo, da se ZPIZ-u manjkajoča sredstva zagotavljajo v proračunu države je zahteva tega člena po vračilu presežka v državni proračun utemeljena. ZZZS je kot blagajna javnega financiranja, kateri se iz proračuna države ne zagotavlja dodatnih sredstev zavezana presežke porabljati skladno z Zakonom o fiskalnem pravilu.

36. člen

(uporaba zbranih presežkov preteklih let javnih skladov)

S predlaganim členom se določa, za katere namene je dopustno porabiti presežke javnih skladov in tudi v katerem primeru je mogoče zahtevati vračilo presežkov javnega sklada v proračun države oziroma občine. Najpomembnejše pravilo, ki ga je pri zahtevi za vračilo presežkov v proračun upoštevati je, da javni sklad ni zadolžen. Predlagana ureditev sledi ureditvi v Zakonu o fiskalnem pravilu.

37. člen

(uporaba zbranih presežkov preteklih let javnih agencij in javnih zavodov)

Na enak način kot pri javnih skladih je tudi za javne agencije določena poraba zbranih presežkov na ločenih računih. O njihovi uporabi odloči vlada oziroma občinski svet na predlog župana ob predhodnem soglasju subjekta, ki več kot 50-odstotno financira javno agencijo in javni zavod.

38. člen

(povečanje premoženja institucionalnih enot sektorja država)

V povezavi s predlaganim členom je treba pojasniti, da se kot povečanje premoženja šteje tisto premoženje, ki je potrebno, da institucionalna enota še izpolnjuje pogoje za svoje delovanje. Pri institucionalnih enotah sektorja država, ki so posredni uporabniki proračuna je takšna obveznost največkrat zahtevana pri povečanju namenskega premoženja javnega sklada, saj morajo javni skladi po zakonu, ki ureja javne sklade razpolagati z določenim obsegom sredstev, saj bi bili v nasprotnem primeru izpolnjeni pogoji za prenehanje njihovega delovanja.

39. člen

(poročanje o realiziranih prejemkih in izdatkih drugih institucionalnih enot)

S predlaganim členom se institucionalne enote sektorja države zavezuje k poročanju o realiziranih prejemkih in izdatkih, saj se le na tak način lahko tekoče ugotavlja, če se srednjeročna uravnoteženost izvaja skladno s 3. členom Zakona o fiskalnem pravilu. V primeru ugotovljenih odstopanj predlagani zakon v 30. členu podeljuje ministru za finance pristojnost, da pravočasno uporabi ukrepe s katerimi zagotovi srednjeročno uravnoteženost proračunov.

40. člen

(sestava proračuna države)

Proračun je akt države s katerim se določa globalni obseg prihodkov in pravic proračunske porabe po ekonomskih in programskih namenih, po proračunskih uporabnikih ter njegova notranja struktura. Sestavlja ga vrsta dokumentov s katerimi se določa obseg in vsebina pravic proračunske porabe po posameznih programih in njihovih sestavnih delih kot jih izvajajo posamezni neposredni proračunski uporabniki. Proračun to določa za leto t+1, hkrati pa v operativnem delu proračuna opredeljuje štiriletni okvir proračunske porabe. Glede na vsebinski pogled na proračun so glavni trije sestavni deli proračuna in sicer: splošni del, posebni del operativni del proračuna. Splošni del proračuna vključuje izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb in izkaz financiranja. Posebni del vključuje vsebino pravic porabe do ravni podprograma in tudi informacijo o virih sredstev po posameznih finančnih načrtih neposrednih uporabnikov. Tretji del proračuna oziroma operativni del proračuna sestavljajo načrtovani izdatki za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja za tiste elemente načrtovanja, katerih trajanje je časovno omejeno.

41. člen

(sestava proračuna občine)

Proračun je akt občine, s katerim se določa globalni obseg prihodkov in pravic proračunske porabe po ekonomskih in programskih namenih ter njegova notranja struktura. Sestavlja ga vrsta dokumentov, s katerimi se določa obseg in vsebina pravic proračunske porabe po posameznih programih. Proračun to določa za leto t+1, hkrati pa v operativnem delu proračuna opredeljuje štiriletni okvir proračunske porabe. Glede na vsebinski pogled na proračun so glavni trije sestavni deli proračuna in sicer: splošni del, posebni del in operativni del proračuna. Splošni del proračuna vključuje izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb in izkaz financiranja. Posebni del vključuje vsebino pravic porabe do ravni podprograma in tudi informacijo o virih sredstev, s tem da priložno posebnega dela proračuna občine sestavljajo finančni načrti nosilcev nalog občine (občinski organi, občinska uprava

oziroma skupna občinska uprava in ožji deli občin). Tretji del proračuna oziroma operativni del proračuna sestavljajo načrtovani izdatki za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja za tiste elemente načrtovanja, katerih trajanje je časovno omejeno.

42. člen

(sestava finančnega načrta neposrednega uporabnika)

Predlagana določba podrobneje opredeljuje finančni načrt neposrednega uporabnika kot akt v katerem so predvideni izdatki neposrednega uporabnika. V drugem odstavku predlaganega člena je določeno, da finančni načrt neposrednega uporabnika zajema vse izdatke po programski klasifikaciji najmanj do ravni podprograma in tudi po virih sredstev. S tem je dodan tudi vsebinski namen porabe javnih sredstev.

43. člen

(sestava finančnega načrta nosilcev nalog občine)

Predlagana določba podrobneje opredeljuje finančni načrt nosilca nalog občine kot akt, v katerem so predvideni izdatki nosilca nalog občine. V drugem odstavku predlaganega člena je določeno, da finančni načrt nosilca nalog občine zajema vse izdatke po programski klasifikaciji najmanj do ravni podprograma in tudi po virih sredstev. S tem je dodan tudi vsebinski namen porabe javnih sredstev.

44. člen

(sestava finančnega načrta ZPIZ in ZZZS)

ZPIZ in ZZZS sta opredeljena kot blagajni javnega financiranja, zakon pa jima podeljuje poseben status. Oba zavoda sta sklada socialnega zavarovanja in imata tudi svoje izvirne javnofinančne prihodke. Ustanovitelj obeh zavodov je država, oba pa opravljata tudi javno službo. V skladu z načeli predstavitve finančnih načrtov in izdelave enotnih podlag zakon zavezuje tudi ZPIZ in ZZZS, da sestavljata finančne načrte v skladu s predpisano strukturo, kar je pomembno z vidika konsolidacije blagajn javnega financiranja in prikazovanja javnofinančnih prejemkov in izdatkov.

45. člen

(sestava finančnega načrta javnega sklada)

Člen taksativno določa izkaze, ki sestavljajo finančni načrt javnega sklada in izrecno določa tudi, da se finančni načrt javnega sklada se pripravlja po načelu denarnega toka.

46. člen

(sestava finančnega načrta javne agencije oziroma javnega zavoda)

Člen določa izkaze, ki sestavljajo finančni načrt javne agencije in javnega zavoda, poleg navedenega pa podeljuje pooblastilo ministru, pristojnemu za finance, da podrobneje predpiše členitev finančnih načrtov javnih agencij in javnih zavodov z neomejeno odgovornostjo. V tretjem odstavku je izrecno določeno, da se finančni načrt javne agencije oziroma javnega zavoda pripravlja tudi po načelu nastanka poslovnega dogodka.

47. člen

(izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb ter izkaz financiranja)

Določbe tega člena opredeljujejo strukturo splošnega dela proračuna oziroma njegovega posameznega dela v skladu z ekonomsko klasifikacijo javnofinančnih prejemkov in izdatkov.

48. člen

(določitev načina priprave proračunov)

S predlaganim členom se podeljuje vladi pooblastilo, da na predlog ministra, pristojnega za finance, podrobneje predpiše način in roke priprave predloga proračuna države oziroma občine, način in roke priprave predloga sprememb proračuna države oziroma občine, način priprave predloga rebalansa proračuna države oziroma občine, način priprave vsebin predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov skupaj z obrazložitvami oziroma način priprave vsebin predloga posebnega dela proračuna občine z obrazložitvami, način priprave vsebin predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine ter elementov operativnega dela proračuna. Doslej je bila ta vsebina urejena v Uredbi o

dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 44/07 in 54/10).

49. člen

(usklajevanje proračunskih izdatkov)

S predlagano določbo zakon pooblašča Ministrstvo za finance, da za namen zagotovitve skladnosti proračuna z izdatki določenimi v odloku s katerim se sprejme okvir za pripravo proračunov, s predlagatelji finančnih načrtov izvede usklajevanje za določitev razreza izdatkov.

50. člen

(priprava proračunskih dokumentov države)

Postopek priprave proračuna se prične s pripravo osnutka proračunskega memoranduma, razrezom izdatkov proračuna države po ekonomski in programski klasifikaciji na ravni politik, razrezom izdatkov proračuna države po predlagateljih finančnih načrtov in terminskim načrtom za pripravo predloga proračuna države in predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov. Sprejem teh dokumentov je nujen, saj predstavljajo podlago za nadaljnjo pripravo proračuna države.

51. člen

(proračunski memorandum)

Proračunski memorandum je letni dokument, v katerem vlada opredeli ključne usmeritve makroekonomske in javnofinančne politike. Pri tem vlada upošteva splošne ekonomske razmere, usmeritve in prioritete iz Državnega programa razvojnih politik, opise strukturnih ukrepov za doseganje predvidenih ciljev iz Srednjeročne fiskalne strategije ter politiko upravljanja dolga državnega proračuna. Proračunski memorandum mora v skladu s tem členom vključevati vse našteje obvezne sestavine. S tem se zagotovi t.i. dvostopenjska oziroma dvofazna priprava proračunov. V prvi fazi priprave proračuna so se najprej določile globalne usmeritve makroekonomske in javnofinančne politike in cilji, ter globalni razrez obsega sredstev, kot je glede na oceno prihodkovne strani proračuna in prioritete vlade namenjeno za posamezni program oziroma funkcijo države. Opredelitvi globalnega razreza sledi druga faza priprave proračuna. Na podlagi sprejetega razreza se na drugi stopnji priprave proračuna določijo podrobni finančni načrti posameznih uporabnikov.

52. člen

(navodilo za pripravo predloga proračuna države)

Navodilo za pripravo predloga proračuna države oziroma proračunski priručnik je dokument, ki ga izda minister, pristojen za finance in je podlaga za pripravo podrobnih finančnih načrtov neposrednih proračunskih uporabnikov. Vključuje temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo predloga državnega proračuna, kot to izhaja iz globalnega obsega prejemkov in izdatkov, kakor tudi razrez pravic porabe po programski klasifikaciji in po predlagateljih finančnih načrtov in terminski načrt za pripravo proračuna države in predlogov finančnih načrtov uporabnikov proračuna. Na tej podlagi pripravijo neposredni proračunski uporabniki predlog svojega finančnega načrta. Poleg tega ta navodila vključujejo tudi natančna tehnična navodila za pripravo finančnih načrtov.

53. člen

(predlog finančnega načrta neposrednega uporabnika)

Predlagana določba izrecno določa, da na podlagi navodila za pripravo predloga proračuna države pripravijo neposredni uporabniki predlog svojega finančnega načrta z obrazložitvami za naslednje leto in leto, ki temu sledi. Z obrazložitvijo finančnih načrtov neposredni uporabniki pripravijo tudi svoj program dela, kjer prikažejo operativni del proračuna in njegov prispevek k doseganju zastavljenih programskih ciljev ter tako pojasnijo svojo vlogo in, zakaj se porabljajo javna sredstva. Obrazložitev predloga finančnega načrta je tudi podlaga za ugotavljanje odgovornosti predstojnika neposrednega uporabnika pri spremljanju (ne)doseganja zastavljenih ciljev znotraj sprejetega finančnega načrta skozi dokazila gospodarnosti, učinkovitosti, uspešnosti in kakovosti.

54. člen

(predlagatelji finančnih načrtov neposrednih uporabnikov)

Zaradi velikega števila neposrednih proračunskih uporabnikov pripravo predlogov finančnih načrtov koordinirajo in pripravijo pristojni organi, kot je navedeno v tem členu. Zakon določa, da so v tem členu navedeni neposredni uporabniki, ki so pristojni za pripravo in predložitev predlogov finančnih načrtov, pristojni tudi za posredovanje vseh gradiv, ki jih določa ta zakon, med ministrstvom, pristojnim za finance in državnimi organi in organizacijami iz njihove pristojnosti. Zaradi zagotovitve objave vsebinsko ustreznega, pa vendar skrajšanega besedila proračuna v Uradnem listu RS se s posebnim zakonom ali zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto, lahko določi, da se finančni načrti neposrednih uporabnikov iz posameznih točk drugega odstavka tega člena določijo kot skupni finančni načrt le-teh.

55. člen

(priprava predloga operativnega dela proračuna in predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov državnega proračuna)

Operativni del proračuna prikazuje srednjeročni načrt financiranja in se pripravlja za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa, kar velja predvsem takrat, ko je element projekt. Ta del proračuna je po pristopu k načrtovanju razdeljen na del, ki je primarno namenjen osnovnim oziroma tekočim delovnim nalogam proračunskih uporabnikov (druge medsebojno usklajene aktivnosti) ter na del, ki je primarno namenjen investicijam in financiranju razvoja (projekti). Na podlagi tega razlikujemo med različnimi elementi, več poudarka pri načrtovanju pa je pri projektih, saj izvajanje teh zaradi njihove enkratnosti zahteva več priprave.

Priprava proračuna se za naslednje leto prične že sredi leta, zato je bistvenega pomena, da se izvajanje vsakega posameznega elementa do konca leta ustrezno finančno oceni, saj je temu primerno treba načrtovati sredstva za prihodnja leta. Še posebej pri projektih lahko nižja realizacija v tekočem letu pomeni večje potrebe po financiranju v prihodnjih letih.

Posamezni elementi v operativnem delu se evidentirajo za celotno vrednost in z vsemi viri financiranja, ne glede na delež financiranja iz proračuna. To je bistvenega pomena za vzpostavitev k ciljem usmerjenega proračuna, saj je za doseg programskih ciljev velikokrat potrebno sodelovanje javnega in privatnega sektorja. Celoviti pristop k spremljanju izvajanja posameznega elementa pripomore k transparentnosti porabe proračunskih sredstev, hkrati pa omogoča ocenjevanje uspešnosti ter učinkovitosti glede na cilje, ki so bili zastavljeni. V operativni del proračuna morajo biti na takšen način zajeti vsi elementi.

Načrtovanje projektov mora vključevati pripravo investicijske dokumentacije, kot to zahteva vladna uredba. Ta dokumentacija je namenjena analizam stanja, razmisleku o različnih načinih doseganja ciljev ter analizi smiselnosti izvedbe. S potrjevanjem te dokumentacije s strani odgovornih oseb se prevzame odgovornost za izvedbo in porabo proračunskih sredstev. Zaradi teh razlogov in zaradi svoje praktične vsebine je investicijska dokumentacija tisti del dokumentov javnega sektorja, ki je z vidika jasnosti razumevanja najbolj blizu zainteresirani javnosti, ki jo zanima ne samo preteklo poslovanje, ampak predvsem konkretni srednjeročni načrti. Objavljanje te dokumentacije bo razvojno naravnani del proračuna približalo vsem zainteresiranim ne glede na strokovno podkovanost, na drugi strani pa spodbudilo odgovorne osebe k doseganju višjih strokovnih standardov.

56. člen

(priprava proračuna države)

V povezavi s predlaganim členom je treba pojasniti, da je bila natančna opredelitev dokumentacije že pojasnjena v določbi o izkazu prihodkov in odhodkov, izkazu finančnih terjatev in naložb ter izkazu financiranja. S predlaganim členom pa se določa tudi za katera obdobja se prejemki oziroma izdatki prikazujejo v splošnem delu proračuna izkazujejo.

57. člen

(priprava predloga sprememb proračuna države)

S predlaganim členom se na analogen način, kot je določeno za pripravo proračuna države določa obdobja, za katera se prejemki in izdatki prikazujejo v splošnem delu proračuna v primeru, če je proračun naslednjega leta že sprejet, ga je pa treba zaradi različnih dejavnikov spremeniti.

58. člen

(priprava predloga spremembe proračuna države pri pripravi rebalansa proračuna države)

V predlaganem členu se ureja vsebina, ki doslej v zakonu ni bila urejena in s katero se določa, da če vlada v tekočem letu ne predlaga sprememb proračuna naslednjega leta, se v primeru, če v naslednjem letu pripravi predlog rebalansa proračuna do konca junija, hkrati pripravi tudi predlog proračuna za leto, ki temu sledi. Praviloma se proračun sprejema vsako leto in praviloma se okoliščine vsako leto spremenijo v takšnem obsegu, da je treba pripraviti tudi spremembo že sprejetega proračuna za naslednje leto. Izjeme se pojavijo v volilnem letu, ko ni smiselno, da »stara« vlada določa prioritete za prihodnja leta. Ker se volitve praviloma izvajajo v jesenskem času, »nova« vlada takoj po nastopu mandata ne razpolaga s časom, ki bi ji omogočil kvalitetno pripravo dveh letnih proračunov. V tovrstnih situacijah se največkrat proračun naslednjega leta spremeni z rebalansom, v tem primeru pa ni več mogoče zatrjevati o obstoju dveh proračunov. Takšne situacije lahko kaj hitro privedejo do začasnega izvrševanja proračuna, kar pa je najslabša možnost. Iz navedeni razlogov se v predlaganem členu določa, da v kolikor se do konca junija pripravlja rebalans in proračun naslednjega leta še ni sprejet, se hkrati pripravi tudi predlog proračuna naslednjega leta.

59. člen

(priprava predloga rebalansa proračuna države)

Rebalans proračuna pomeni spremembe proračuna med letom, v katerem se proračun izvršuje. S predlaganim členom se določa obveznost priprave primerjave predloga rebalansa proračuna z zadnjim sprejetim proračunom oziroma spremembami zadnjega sprejetega proračuna tekočega leta. Poleg navedenega pa se s predlaganim členom določa tudi, da se v primeru, če gre za manjše spremembe proračuna, ki ne zadevajo vseh neposrednih uporabnikov, v posebnem delu prikažejo le finančni načrti tistih neposrednih uporabnikov, ki se spreminjajo, v operativnem delu pa tisti elementi načrtovanja, ki se spreminjajo.

60. člen

(navodila za pripravo predloga proračuna občine ter finančnih načrtov nosilcev nalog občine)

Postopkovno je proces priprave občinskega proračuna podoben postopku priprave državnega proračuna, upoštevajo pa se razmejitve med nalogami države in nalogami občin. Minister, pristojen za finance, do 31. maja tekočega leta občinam posreduje oceno gospodarskih gibanj in napovedi makroekonomskih agregatov, pripravljenih na podlagi proračunskega memoranduma iz 43. člena. Na podlagi te ocene in napovedi župan pripravi navodilo za pripravo predloga proračuna občine ter ga posreduje nosilcem nalog občine. Navodilo vsebuje podrobnejše usmeritve za pripravo predloga proračuna občine, razrez izdatkov po programski klasifikaciji po nosilcih nalog občine ter način priprave in terminski načrt za pripravo predloga proračuna občine in predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine.

61. člen

(priprava predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine)

Nosilci nalog občine na podlagi navodila za pripravo predloga proračuna občine pripravijo vsak svoj finančni načrt posebej za naslednje leto in posebej za leto, ki temu sledi. Obrazložitev finančnega načrta nosilca nalog občine se nanaša samo na obrazložitev proračunskih postavk, ki sestavljajo njegov finančni načrt. V finančnem načrtu za naslednje leto se po programski klasifikaciji in po virih sredstev prikažejo: realizacija izdatkov za preteklo leto, ocena realizacije izdatkov za tekoče leto in načrt izdatkov za naslednje leto, medtem ko se v finančnem načrtu za leto, ki sledi naslednjemu letu, prav tako po programski klasifikaciji in po virih sredstev prikažejo ocena realizacije izdatkov za tekoče leto, načrt izdatkov za naslednje leto in načrt izdatkov za leto, ki sledi naslednjemu letu. Nosilci nalog občine morajo pri pripravi svojega finančnega načrta upoštevati, da skupni obseg izdatkov pri posameznem nosilcu naloge ne presega obsega izdatkov, ki je bil določen v navodilu za pripravo predloga proračuna občine. Nosilci nalog občine predlog svojega finančnega načrta predložijo županu.

62. člen

(priprava posebnega dela proračuna občine)

Predlog posebnega dela proračuna občine pripravi župan, pri čemer upošteva navodilo za pripravo predloga proračuna občine in predloge finančnih načrtov nosilcev nalog občine. V predlogu posebnega dela proračuna občine za naslednje leto se po programski klasifikaciji in po virih sredstev prikažejo: realizacija izdatkov za preteklo leto, ocena realizacije izdatkov za tekoče leto in načrt

izdatkov za naslednje leto, medtem ko se v predlogu posebnega dela proračuna za leto, ki sledi naslednjemu letu, prav tako po programski klasifikaciji in po virih sredstev prikažejo ocena realizacije izdatkov za tekoče leto, načrt izdatkov za naslednje leto in načrt izdatkov za leto, ki sledi naslednjemu letu. Predlog posebnega dela proračuna občine mora biti obrazložen za vsako leto posebej. Obrazložitev posebnega dela proračuna občine se nanaša na podprograme. Obrazložitev mora vsebovati: opredelitev ciljev, ki jih zasleduje občina, zakonskih in drugih podlag ter izhodišč, na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev, fizičnih, finančnih in opisnih kazalnikov za merjenje zastavljenih ciljev, druga pojasnila ter predstavitev doseženih ciljev in rezultatov občine za pretekla leta.

63. člen

(priprava operativnega dela proračuna občine)

Operativni del proračuna je sestavljen iz elementov načrtovanja. V operativnem delu se izkazujejo celotne vrednosti uvrščenih elementov oziroma vsi načrtovani izdatki iz proračuna ter vsi viri financiranja v prihodnjih treh letih. Operativni del proračuna je osnova za pripravo predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine. Pri uvrstitvi elementa načrtovanja v operativni del proračuna je potrebno za vsak element načrtovanja oceniti realizacijo tekočega leta, načrtovati vse izdatke in vse vire financiranja za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja za tiste elemente načrtovanja, katerih trajanje je časovno omejeno, opisno opredeliti učinke aktivnosti, potrebne za izvedbo elementa načrtovanja in upoštevati, da je dokumentacija, ki je podlaga za načrtovanje investicijskega projekta pripravljena v skladu z metodologijo za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije. V operativni del proračuna morajo biti vključeni vsi elementi načrtovanja, ki se financirajo oziroma sofinancirajo iz občinskega proračuna.

64. člen

(priprava predloga proračuna občine)

Za vsak posamezni sestavni del proračuna (splošni del, posebni del in operativni del proračuna) so določeni podatki, ki se prikazujejo posebej v predlogu proračuna za naslednje leto in posebej v predlogu proračuna za leto, ki sledi naslednjemu letu. V splošnem oziroma posebnem delu proračuna se podatki o prejemkih oziroma izdatkih nanašajo na že realizirane vrednosti za preteklo leto, ocenjene vrednosti za tekoče leto oziroma načrtovane vrednosti za naslednje leto in leto, ki sledi naslednjemu letu. V operativnem delu proračuna so zajeti vsi izdatki za vse elementi načrtovanja za naslednja tri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja, obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja in že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

65. člen

(priprava predloga sprememb proračuna občine)

Obvezna priprava proračuna za dve leti, pomeni, da bo občina praviloma imela sprejeta dva proračuna. Če bo župan ugotovil, da je potrebno že sprejeti proračun naslednjega leta spremeniti, pa bo pred začetkom naslednjega leta pripravil predlog sprememb proračuna občine. Sprememba proračuna se tako pripravijo in sprejmejo pred začetkom proračunskega leta, na katerega se nanašajo. V predlogu sprememb proračuna občine se v splošnem oziroma posebnem delu proračuna prikažejo sprejeti proračun naslednjega leta, spremembe sprejetega proračuna in predlog sprememb proračuna, medtem ko je operativni del proračuna sestavljen na enak način kot pri predlogu proračuna za naslednje leto.

66. člen

(priprava predloga spremembe proračuna občine pri pripravi rebalansa proračuna občine)

V predlaganem členu se ureja vsebina, ki doslej v zakonu ni bila urejena in s katero se določa, da če župan v tekočem letu ne predlaga sprememb proračuna naslednjega leta, se v primeru, če v naslednjem letu pripravi predlog rebalansa proračuna do konca junija, hkrati pripravi tudi predlog proračuna za leto, ki temu sledi. Praviloma se proračun sprejema vsako leto in praviloma se okoliščine vsako leto spremenijo v takšnem obsegu, da je treba pripraviti tudi spremembo že sprejetega proračuna za naslednje leto in proračun za leto, ki sledi naslednjemu letu. Izjeme se pojavijo v volilnem letu, ko se največkrat spremeni samo proračun naslednjega leta z rebalansom, proračun za

letu, ki sledi naslednjemu letu pa ni sprejet. V tem primeru občina nima več sprejetih dveh proračunov. Da bi se izognili možnosti za uvedbo začasnega financiranja je predlagano, da se v takem primeru hkrati z rebalansom, ki je pripravljen do konca junija naslednjega leta, pripravi tudi predlog proračuna občine za leto, ki sledi naslednjemu letu.

67. člen

(priprava predloga rebalansa proračuna občine)

Rebalans proračuna pomeni spremembe proračuna med letom, v katerem se proračun izvršuje. V predlogu rebalansa proračuna občine se v splošnem oziroma posebnem delu proračuna prikažejo zadnji sprejeti proračun tekočega leta, spremembe zadnjega sprejetega proračuna in predlog rebalansa proračuna, medtem ko je operativni del proračuna sestavljen na enak način kot pri predlogu proračuna za naslednje leto.

68. člen

(predložitev predloga proračuna države oziroma občine)

S predlaganim členom se določa dokumente, ki morajo spremljati predlog proračuna. Predložitev zakonov oziroma predpisov občine potrebnih za izvršitev proračuna posameznega leta je povezana z namero zakonodajalca, da doseže popolno usklajenost med finančnimi zahtevki, ki jih predvidevajo posamezni zakoni in državnim proračunom oziroma posameznimi predpisi in občinskim proračunom. Še posebej je pomembno predstaviti zakone, v kolikor je za posamezno proračunsko leto potrebno zagotoviti dodatne davčne in nedavčne prihodke in druge prejemke.

69. člen

(predložitev predloga spremembe proračuna države oziroma občine)

S predlaganim členom se določa ravnanje v primeru, ko je v tekočem letu treba pripraviti spremembo proračuna naslednjega leta in tudi ureditev za primer, če proračuna za naslednje leto ni treba spremeniti. Za takšen primer se določa, da se državnemu zboru oziroma občinskemu svetu predloži samo predlog proračuna za leto, ki sledi letu za katerega se ne predlaga sprememba proračuna občine.

70. člen

(predložitev predloga rebalansa proračuna države oziroma občine)

S predlaganim se določa, da je treba pri predložitvi rebalansa obrazložiti tudi razloge za pripravo predloga rebalansa proračuna, novonastale finančne obveznosti za proračun in spremembe finančnih načrtov neposrednih uporabnikov oziroma spremembe posebnega dela proračuna občine.

71. člen

(rok za predložitev predloga proračuna države oziroma občine oziroma spremembe proračuna države oziroma občin)

S predlaganim členom se določa, da je treba proračun države oziroma spremembe proračuna države za naslednje proračunsko leto in predlog proračuna države za leto, ki temu sledi, predložiti državnemu zboru v sprejem do 1. oktobra tekočega leta, proračun občine oziroma spremembe proračuna občine za naslednje leto in predlog proračuna občine za leto, ki temu sledi pa občinskemu svetu do 1. novembra tekočega leta.

72. člen

(priprava in predložitev finančnih načrtov ZPIZ in ZZZS)

Zakon tako kot za državni proračun in proračune občin določa rok za pripravo finančnih načrtov ZPIZ in ZZZS. Ta člen določa, da morata tako ZPIZ kot ZZZS pripraviti predloga finančnega načrta za prihodnji dve leti in ju predložiti organu, pristojnemu za sprejem do 25. septembra tekočega leta. Ker sta ZPIZ in ZZZS blagajni javnega financiranja, ki sta sestavni del konsolidirane bilance javnega financiranja ju zakon zavezuje, da predloge finančnih načrtov predložita tudi ministrstvu, pristojnemu za finance, ki ju hkrati s predlogom državnega proračuna predloži vladi, ta pa državnemu zboru. Predlog finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS za posamezno leto, ki ga vlada predloži državnemu zboru, mora biti usklajen z okvirom, ki ga je sprejel državni zbor.

73. člen

(priprava in predložitev sprememb finančnih načrtov ZZZS oziroma ZPIZ)

Predlagana določba na enak način in iz enakih razlogov kot je določeno za državni proračun omogoča, da se v primeru, če ZPIZ oziroma ZZZS ne predlaga spremembe finančnega načrta naslednjega leta in če se v naslednjem letu pripravi predlog rebalansa finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS do junija naslednjega leta, hkrati pripravi tudi predlog finančnega načrta za naslednje leto.

74. člen

(omejitve pri pripravi predloga finančnega načrta ZPIZ in ZZZS)

S predlaganim členom se izrecno določa, da predlog finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS za posamezno proračunsko leto ne sme izkazovati primanjkljaja.

75. člen

(priprava in sprejetje finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država in posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna)

Predlagani člen v prvem odstavku določa, da morajo posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država in tisti posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna, pripraviti predloge finančnih načrtov in programov dela za naslednje leto in leto, ki temu sledi, na podlagi navodil za pripravo proračuna države. Sočasno z nastajanjem predloga državnega proračuna se načrtujejo tudi finančni načrti posrednih uporabnikov, zlasti tistih, ki se v pretežnem delu financirajo iz državnega proračuna. Samo sočasna priprava finančnih načrtov ustanovitelja kot financerja ter posrednega uporabnika zagotavlja natančno in realno določitev obsega odhodkov v obeh finančnih načrtih, kar je podlaga za normalno izvrševanje finančnega načrta neposrednega uporabnika. V drugem odstavku tega člena je določeno, da v primeru če posredni uporabnik proračuna, katerega ustanoviteljica je država in tisti posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna, v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti finančni načrt za naslednje leto spremeniti, pripravi predlog rebalansa finančnega načrta za naslednje leto in predlog finančnega načrta za leto, ki temu sledi. Opredelitev, da posredni uporabniki proračuna namesto predloga sprememb finančnega načrta pripravijo predlog rebalansa svojega finančnega načrta je v časovni komponenti, saj glede na rok za predložitev državnega proračuna državnemu zboru in potreben čas za njegov sprejem ne omogoča, da bi se finančni načrti posrednih uporabnikov sprejeli pred začetkom leta izvrševanja finančnega načrta.

Nadalje predlagani člen v tretjem odstavku določa, da morajo pristojna ministrstva najkasneje do 15. julija tekočega leta od posrednih uporabnikov, ki se financirajo iz državnega proračuna zahtevati podatke, potrebne za pripravo finančnih načrtov ministrstev. Minister, pristojen za finance, lahko od pristojnih ministrstev zahteva podatke, ki se nanašajo na financiranje posrednih uporabnikov in so potrebni za pripravo državnega proračuna. Ta določba je inštrument, ki lahko služi za to, da se medsebojno usklajevanje programov dela in finančnih načrtov, zlasti glede transferov iz proračuna, izvaja že v postopku priprave predloga državnega proračuna, torej tekom leta za prihodnje leto.

V skladu s četrtem odstavkom morajo neposredni uporabniki posrednim uporabnikom proračuna, katerih ustanoviteljica je država in posrednim uporabnikom proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se več kot 50 odstotno financirajo iz državnega proračuna, posredovati podatke o predvidenem obsegu sredstev iz predloga proračuna države, ki je posredovan v sprejetje državnemu zboru in je osnova za pripravo njegovega finančnega načrta in programa dela. Gre za predhodno obvestilo na podlagi katerega posredni uporabnik prične s pripravo svojega finančnega načrta in programa dela, takšno določilo pa se predlaga izključno iz razloga, ker je treba zagotoviti, da bodo tudi finančni načrti posrednih uporabnikov sprejeti čim prej, saj bo le na tak način omogočeno tudi realizacija finančnega načrta posrednega uporabnika za posamezno leto.

V petem in šestem odstavku predlaganega člena je določeno tudi, da mora biti finančni načrt posrednega uporabnika, ki se financira iz državnega proračuna uravnotežen in kdaj se šteje, da je finančni načrt posrednega uporabnika tudi uravnotežen. Pri tej opredelitvi je treba izhajati tudi iz pravil o porabi presežkov po ZFisP. To pa pomeni, da je bilo treba za tiste institucionalne enote sektorja

država, ki sodijo v S.13 določiti drugačno pravilo kot za tiste izven sektorja država. Finančni načrt posrednega uporabnika, ki sodi v S.13 se tako šteje za uravnoveženega, če izkaz prihodkov in odhodkov ne izkazuje primanjkljaja razen, če se primanjkljaj pokriva z izkazanimi presežki na tržni dejavnosti ali v obdobju podpotencialne ravni BDP, če se primanjkljaj pokriva s presežki preteklih let. Prav tako izkaz prihodkov in odhodkov ne sme izkazovati presežka na javni službi. Finančni načrt posrednega uporabnika, ki ne sodi v S.13 pa se šteje za uravnoveženega tudi, če je v njem izkazan primanjkljaj na javni službi ob pogoju, da se izkazani primanjkljaj pokriva z zbranimi presežki preteklih let. V primerih posrednih uporabnikov, ki ne sodijo v S.13 se presežek oziroma primanjkljaj izračunavata skladno z računovodskimi pravili o ugotavljanju presežka oziroma primanjkljaja, dočim se presežki oziroma primanjkljaji institucionalnih enot sektorja država izračunavajo na način kot določa ta zakon.

V sedmem odstavku je določeno, da mora neposredni uporabnik, posrednim uporabnikom proračuna v 15 dneh po objavi proračuna države v Uradnem listu Republike Slovenije ponovno posredovati posrednim uporabnikom proračuna podatke o obsegu sredstev za njihovo financiranje, če se v sprejetem proračunu države obseg pravic porabe za financiranje posrednih uporabnikov proračuna razlikuje od podatkov, ki so bili posrednim uporabnikom posredovali po predložitvi proračuna v sprejem državnemu zboru.

V osmem odstavku tega člena je določeno, da finančne načrte posrednih uporabnikov, ki se financirajo iz državnega proračuna, sprejeme pristojni organ po postopku, določenem v posebnem zakonu ali drugem predpisu ali v aktu o ustanovitvi posrednega uporabnika. Področni zakoni, natančneje pa akt o ustanovitvi posrednega uporabnika, določajo organe, ki so pristojni za sprejem finančnega načrta posameznega posrednega uporabnika. V istem odstavku je določeno, da se finančni načrt sprejme v 60 dneh po sprejetju državnega proračuna ter da ga je treba posredovati še v potrditev pristojnemu ministrstvu, ki predlog finančnega načrta v informacijskem sistemu potrdi ali ga zavrne v roku 60 dni. V devetem odstavku je določeno, da zgolj v primerih kadar zakon določa, da finančni načrt posrednega uporabnika sprejme vlada, sprejeti finančni načrt v informacijskem sistemu potrdi Ministrstvo za finance. V desetem odstavku urejeno potrjevanje finančnih načrtov tistih posrednih uporabnikov, ki se financirajo iz ZZZS, njihova ustanoviteljica pa je država. V teh primerih posredni uporabniki posredujejo sprejete finančne načrte in programe dela v potrditev ministrstvu, pristojnemu za zdravje, najkasneje v 60 dneh po uveljavitvi finančnega načrta ZZZS.

Enajsti odstavek določa sankcijo, če finančni načrt in program dela posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država, nista sprejeta v roku in sicer na način, da se do potrditve finančnega načrta in programa dela posrednega uporabnika proračuna njegovo financiranje izvaja le v obsegu 80 odstotkov realiziranih izdatkov v enakem obdobju preteklega leta na podlagi finančnega načrta za preteklo leto in za iste namene kot v preteklem letu. Uporabniki proračuna bi sicer želeli, da se financiranje posrednih uporabnikov proračuna zagotavlja v obsegu sredstev preteklega leta. V normalni ekonomski situaciji takšna ureditev ne bi bila sporna, kljub temu pa že na podlagi izkušenj v preteklih letih lahko ugotovimo, da se le-ta lahko poslabša, zaradi česar so proračunski prejemki lahko bistveno nižji od tistih v preteklem letu. V izogib tovrstnim situacijam predlagani zakon uvaja obvezno pripravo dveh letnih finančnih načrtov, za primere, da pa finančni načrt posrednega uporabnika v vsem tem obdobju ni sprejet, pa se obseg sredstev za njihovo financiranje zmanjša za 20 odstotkov.

V povezavi z dvanajstim odstavkom je treba pojasniti, da bi se lahko primerilo, da organ, pristojen za sprejem finančnega načrta le tega ne bi sprejel, ker je pripravljen skladno s prejetimi izhodišči. Za te primere predlagana določba določa, da finančni načrt posrednega uporabnika proračuna vlada.

76. člen

(priprava in predložitev finančnih načrtov posrednih uporabnikov, katerih ustanoviteljica je občina)

Ta člen ureja pripravo in predložitev finančnih načrtov posrednih uporabnikov občinskega proračuna. Ker je po svoji vsebini identičen s prejšnjim, velja povedano k 65. členu tudi za ureditev po tem členu.

77. člen

(sprejemanje proračuna)

S tem členom se skuša prvenstveno zagotoviti, da se proračun sprejme pravočasno. Zakon zavezuje državni zbor oziroma občinski svet, da morajo v poslovniku določiti postopek sprejemanja proračuna tako, da se proračun sprejme v roku, ki omogoča uveljavitev proračuna s 1. januarjem leta, za katerega se proračun sprejema. Pravočasna uveljavitev proračuna za prihodnje leto ni samo v pristojnosti in odgovornosti predlagatelja proračuna, ampak tudi predstavniškega telesa, ki si mora v polni meri prizadevati, da pravočasno predložen predlog proračuna države oziroma občine tudi pravočasno sprejme. Ta prizadevanja se kažejo na dva načina in sicer tako, da predstavniško telo sistemsko uredi postopek sprejemanja proračuna, po drugi strani pa si mora pri sprejemanju proračuna prizadevati, da se pravočasno prične usklajevanje političnih interesov in pridobivanje konsenza političnih strank, ki je potreben za sprejem proračuna.

78. člen

(omejitve pri sprejemanju proračuna države)

Državni zbor lahko dopolni oziroma amandmira vladni predlog proračuna, vendar predlagane spremembe ne smejo povečevati obsega zadolžitve, ki jo predlaga vlada. Zato morajo predlogi, ki zahtevajo povečanje izdatkov proračuna, obsegati tudi predloge za zmanjšanje izdatkov proračuna v isti višini. Glede predlogov amandmajev za povečanje izdatkov proračuna, zakon postavlja še dodatne zahteve in sicer, da ti amandmaji ne smejo biti v breme proračunske rezerve ali splošne proračunske rezervacije, namenskih sredstev, evropskih sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo in servisiranja dolga države. Predlogi amandmajev za zmanjšanje izdatkov se morajo odraziti v zmanjšanju zadolževanja.

79. člen

(omejitve pri sprejemanju proračuna občine)

S predlaganim členom se pri sprejemanju proračuna občine, podobno kot na državni ravni in kot izhaja iz obrazložitve k prejšnjemu členu, določajo omejitve.

80. člen

(predložitev proračuna občine)

S predlaganim členom se zavezuje župana, da v 15 dneh po sprejemu proračuna občine, le-tega predloži ministrstvu, pristojnemu za finance. Sprejeti proračuni se zbirajo predvsem zaradi opravljanja nadzorstvene funkcije nad zakonitostjo splošnih in posamičnih aktov občin v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo in spremljanja finančnega poslovanja občin kot ene izmed blagajn javnega financiranja.

81. člen

(sredstva med začasnim financiranjem blagajn javnega financiranja)

S predlaganim členom se določa, da v kolikor proračun ni pravočasno sprejet, je kljub temu treba zagotoviti financiranje funkcij blagajn javnega financiranja ter njihovih nalog in drugih s predpisi določenih namenov, vendar z določenimi omejitvami. V času začasnega financiranja se ne more pričeti z izvajanjem novih nalog, ni mogoče sklepati pogodb oziroma izvajati javnih razpisov za obdobje po začasnem financiranju. V obdobju začasnega financiranja se smejo sredstva uporabiti do višine 90 odstotkov sredstev, porabljenih v istem obdobju preteklega leta. Začasno financiranje lahko tako zaustavi ali upočasni izvajanje sprejetih programov, s čimer se upočasni ali celo ustavi doseganje zastavljenih ciljev in posledično zmanjšuje učinkovitost blagajn javnega financiranja ali celo povzroča škoda. Iz navedenega razloga si morajo vsi, v postopkih priprave in sprejemanja predloga proračuna oziroma finančnega načrta udeleženi subjekti, prizadevati za njegovo pravočasno sprejetje, hkrati pa jih mora sistem k temu tudi prisiljevati. Z drugim odstavkom se določa tudi izjeme, ki jih je v obdobju začasnega financiranja dopustno financirati v celoti. Po uveljavitvi proračuna se v obdobju začasnega financiranja plačane obveznosti štejejo, kot da so plačane iz proračuna tekočega leta. Glede na obveznost priprave proračunov za dve leti oziroma finančnih načrtov je mogoče pričakovati, da bodo tovrstne situacije v praksi izjemno redke.

82. člen

(odločanje o začasnem financiranju)

Ta člen določa državne oziroma občinske organe, ki so pristojni za sprejetje odločitve o začasnem financiranju, glede na trajanje obdobja začasnega financiranja. Odločitev o začasnem financiranju države, ki traja tri mesece v letu, sprejme vlada. O tem obvesti državni zbor. Če proračun tudi v podaljšanem roku ni sprejet, se začasno financiranje države lahko podaljša na predlog vlade s posebnim sklepom državnega zbora. Odločitev o začasnem financiranju občine, ki traja prve tri mesece v letu, sprejme me župan. O tem obvesti župan občinski svet ter nadzorni odbor. Če občinski proračun v navedenem roku ni sprejet, se začasno financiranje občine lahko podaljša na predlog župana s posebnim sklepom občinskega sveta. Zakon prinaša novo določbo, ki omogoča, da v kolikor občinski svet ne sprejme odločitve o podaljšanju začasnega financiranja občinskega proračuna, kljub temu da je župan to predlagal, takšno odločitev lahko sprejme župan. Takšno ureditev terja dosedanja praksa, saj veljavni zakon ne vsebuje izrecne določbe, ki bi omogočala začasno izvrševanje občinskega proračuna v primerih, ko občinski svet ni sprejel niti predloga proračuna niti odločitve o začasnem financiranju. Predlog člena izrecno določa, da odločitev o začasnem financiranju ZPIZ in ZZZS sprejme vlada.

83. člen

(odgovornost za izvrševanje proračuna)

Ta člen določa subjekte, ki so odgovorni za izvrševanje proračuna države oziroma nega ali občinskega proračuna kot celote. To sta vlada na državni ravni in župan na občinski. To je politična odgovornost za izvrševanje proračuna kot celote, ki jo je treba ločiti od odgovornosti predstojnikov neposrednih uporabnikov. oziroma nosilcev nalog občine.

84. člen

(pristojnost predstojnika uporabnika proračuna oziroma župana)

Člen ureja pristojnost predstojnika neposrednega uporabnika na področju izvrševanja proračuna in pri tem posega na področje ureditve finančnega poslovođenja oziroma upravljanja posameznega uporabnika. Predstojniki neposrednih uporabnikov, ki po svoji funkciji vodijo in predstavljajo neposredne uporabnike, lahko tudi razpolagajo s proračunskimi sredstvi, ki so organu zagotovljena v finančnem načrtu neposrednega uporabnika. Predstojnik ima v tem členu pooblastilo, da zastopa državo, oziroma organ, ki ga vodi, pri sklepanju pravnih poslov v breme proračunskih sredstev tega organa. Predstojnik neposrednega uporabnika ni pristojen samo za porabo sredstev, odgovoren je tudi za pobiranje prihodkov in drugih prejemkov proračuna, ki so v pristojnosti organa, ki ga vodi. Tako je predstojnik neposrednega proračunskega uporabnika odgovoren za ugotavljanje pravice izterjave ter izdajanje nalogov za izterjavo v korist proračunskih sredstev tistih prejemkov, za pobiranje katerih je pristojen neposredni uporabnik. Tretji odstavek določa, da lahko predstojnik neposrednega uporabnika s pooblastilom prenese posamezne naloge pri razpolaganju s proračunskimi sredstvi na druge osebe in sicer vsaj na podpisnike pogodb, predlagatelje odredb za izplačilo, odredbodajalce in računovodje. Določeno je še, da je oseba, ki je pooblaščena za izdajo odredb za plačilo, odredbodajalec. Odredbodajalec je tisti, ki odloča o izplačilu v breme proračunskih sredstev in zato odgovarja. Pred podpisom odredbe se mora prepričati ali so izpolnjeni vsi pogoji za izplačilo, zato mora biti v ta namen vzpostavljen sistem notranjih finančnih kontrol. Namen teh kontrol je preprečiti nezakonito in nesmotrno porabo sredstev.

Na občinski ravni je pri izvrševanju proračuna v funkciji predstojnika, ki odloča o prevzemanju in verifikaciji obveznosti, izdaji odredbe za plačilo ter za vzpostavljanje terjatev in njihovo izterjavo, župan, vendar so lahko z odlokom, s katerim se sprejme proračun, za izvajanje posameznih nalog pooblaščene druge osebe.

85. člen

(računi za izvrševanje proračuna države oziroma občine)

Člen povzema osnovne opredelitve glede računov za izvrševanja proračunov, kot jih določa 64. člen veljavnega zakona o javnih financah ter pri katerem izvajalcu plačilnih storitev so ti računi lahko odprti. Glavnina izvrševanja proračunov se izvaja prek podračunov sistema EZR odprtih v skladu z zakonom, ki ureja opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike. Hkrati dodaja opredelitve glede tistih računov, ki so odprti izven sistema EZR. Tako določa, da se državni oziroma občinski proračun izvaja ne samo prek podračunov EZR države oziroma občine, temveč še preko posebnih namenskih transakcijskih računov ter prek posebnih računov z ničelnim stanjem. Ker se podračuni EZR države,

občine skladno z zakonom ki, ureja opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike vodijo pri organu, pristojnem za javna plačila, podračune na podlagi navedene zahteve, odpre navedeni organ, torej UJP. Posebni namenski transakcijski računi so transakcijski računi, zato jih ne more voditi organ, pristojen za javna plačila, temveč jih lahko vodijo le izvajalci plačilnega prometa, določeni z zakonom, ki ureja plačilne storitve in sisteme. Zaradi tega zahtevo za odprtje posebnega namenskega transakcijskega računa minister, pristojen za finance oziroma župan predloži Banki Slovenije. Za potrebe dvigov gotovine izven lokacije Banke Slovenije, pa se lahko odprejo tudi posebni računi z ničelnih stanjem pri izbranih poslovnih bankah. Pri tem je način njihovega odprtja in vodenja določen s predpisom ministra, pristojnega za finance.

Izjema glede odpiranja računov pri poslovnih bankah, kjer lahko konec dneva ostajajo na računu stanja velja le za diplomatska predstavništva in konzulate v tujini, s čimer se jim zagotovi nemoteno delovanje, predvsem na področju plačila blaga in storitev ter izplačila plač.

86. člen

(veljavni proračun)

Člen opredeljuje pojem veljavnega proračuna, ki ga ne moremo poistovetiti s pojmom sprejeti proračun. Veljavni proračun predstavlja zadnji sprejeti proračun z vsemi spremembami, ki so se zgodile tekom proračunskega leta. Spremembe nastajajo zaradi porabe, prerazporeditev ali uskladitev pravic porabe v sprejetem proračunu. Veljavni proračun se lahko dnevno spreminja v skladu z omenjenimi spremembami in v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna oziroma v skladu z odlokom, s katerim se sprejme proračun občine.

87. člen

(vračila v blagajne javnega financiranja)

Obseg prejemkov v sprejetem proračunu in njihova razdelitev po posameznih vrstah virov predstavlja zgolj oceno prejemkov proračuna ali finančnega načrta blagajn javnega financiranja oziroma obseg pričakovanih vplačil virov proračuna ali finančnega načrta blagajn javnega financiranja. Pri oceni posameznih prihodkov se upoštevajo pretekla gibanja prihodkov in drugih prejemkov, gospodarski položaj in na tej osnovi izračunana ocena fiskalne kapacitete države. Ker so načrtovani prejemki samo ocenjeni se lahko zgodi, da so vplačani v večjem ali manjšem obsegu, kot je to v proračunu ali finančnem načrtu načrtovano. Kljub temu mora obstajati interes, da se javnofinančni prejemki čim bolj realno načrtujejo prejemke, saj se je na ta način mogoče izogniti težavam pri izvrševanju proračuna oziroma finančnega načrta in tako tudi morebitnim ukrepom za uravnoteženje ali rebalans proračuna oziroma finančnega načrta. V skladu z načelom enotnosti in popolnosti proračuna hkrati navedeni člen določa, da se vsi javnofinančni prejemki pobirajo in vplačujejo v blagajne javnega financiranja. V skladu z določbo drugega odstavka tega člena so uporabniki proračuna, ki so nosilci terjatev (tj. nadzorniki javnofinančnih prihodkov) odgovorni za pravočasno in pravilno pobiranje prejemkov iz svoje pristojnosti ter njihovo tekoče vplačevanje v proračun. S tem se želi povečati učinkovitost pri pobiranju prejemkov proračuna oziroma zagotoviti, da se predvideni prihodki poberejo v čim večjem obsegu.

88. člen

(določanje obsega izdatkov neposrednih uporabnikov proračuna za določeno obdobje)

V predlaganem členu se opredeljuje način določanja obsega izdatkov neposrednih uporabnikov državnega proračuna za določeno obdobje v teku izvrševanja proračuna. Glavni namen določanja t.i. kvot porabe je, da se z določitvijo dinamizirane porabe sredstev in kvot za posamezna obdobja zagotavlja optimalno upravljanje likvidnosti državnega proračuna. S tem se doseže ustrezno upravljanje postopkov, povezanih z izvršitvijo državnega proračuna s strani finančnih služb neposrednih uporabnikov. Vsebinsko gre za to, da je v proračunu določen obseg sredstev dejansko samo pravica porabe, ki omogoča prevzem obveznosti za njihovo izplačilo v kolikor so postopki izvedeni v skladu s pozitivno zakonodajo in so realizirani prihodki in drugi prejemki v višini, kot je bila določena v proračunu. Zaradi navedenega zakon obvezuje neposredne uporabnike proračuna, da smejo plačevati samo v obsegu, ki ga za trimesečje ali drugo obdobje neposrednemu uporabniku določita vlada oziroma župan.

89. člen

(načrtovanje likvidnosti državnega oziroma občinskega proračuna)

Ta člen pojasnjuje, kako se na podlagi določenih kvot porabe za posamezno četrletje načrtuje likvidnost proračuna. Potrebno je izdelati mesečne napovedi denarnega toka pričakovanih prejemkov in predvidenih izdatkov. Pri tem je potrebno izhajati iz predloga mesečnega likvidnostnega načrta posameznega neposrednega uporabnika proračuna in iz elementov, ki vplivajo na porabo, iz plačilnih rokov in drugih pogojev in postopkov, ki vplivajo na možnost dejanskih izplačil posameznih poslovnih dogodkov.

90. člen

(prerazporejanje pravic porabe)

Vlada oziroma župan so s tem zakonom pooblašteni, da sprejeti proračun izvršujejo v obsegu izdatkov, ki so bili sprejeti in za namene, ki so določeni v proračunu. Že temeljna proračunska načela zahtevajo, da lahko neposredni uporabniki prevzemajo obveznosti in izplačujejo sredstva proračuna v breme proračuna tekočega leta samo za namen ter do višine, ki sta določena s proračunom. Pri določanju pravil prerazporejanja v letnih zakonih in odlokih o izvrševanju proračuna je kot obvezno treba upoštevati tudi določbo drugega odstavka tega člena, ki določa, da prerazporejanje sredstev med izkazom prihodkov in odhodkov, izkazom finančnih terjatev in naložb ter izkazom financiranja ni dovoljeno.

91. člen

(prerazporeditve pravic porabe v proračunu države, o katerih odloča vlada oziroma župan)

Kljub obveznosti, da se spoštuje sprejeti proračun, pa že ta zakon predvideva, da lahko državni zbor oziroma občinski svet izda posebna pooblastila vladi oziroma županu za izvrševanje proračuna posameznega leta. Na tej podlagi so v predlaganem členu navedeni primeri, kjer o prerazporeditvah pravic porabe odloča vlada oziroma župan. Pooblastilo za prerazporejanje pravic porabe po predlaganem členu je nujno potrebno saj ni dvoma, da je treba obveznosti iz naslova dolga države oziroma občine in obveznosti iz naslova porošttev države oziroma občine treba poravnati v roku, saj bi v nasprotnem primeru lahko nastale nepopravljive posledice za proračun. Vsekakor pa je treba obdržati strukturo proračunske porabe, čim bližje sprejeti, zato so za prerazporeditve o katerih odloča vlada oziroma župan, omejene in v tem členu določene.

92. člen

(prerazporejanje pravic porabe v proračunu države za odplačila glavnin in obresti državnega dolga in stroškov povezanih z zadolževanjem, o katerih odloča ministrstvo, pristojno za finance)

Pooblastilo za neomejeno prerazporejanje pravic porabe, zakon podeljuje ministrstvu, pristojnemu za finance, in sicer zgolj za prerazporeditve znotraj finančnega načrta tega ministrstva in organov v njegovi sestavi in zgolj za izvršitev plačila glavnin in obresti državnega dolga in stroškov, povezanih z zadolževanjem.

93. člen

(rebalans proračuna in ukrepi za uravnoteženje proračuna)

Predlagani člen določa možnost rebalansa proračuna in ukrepe začasnega zadržanja proračuna. Zakon določa, da v kolikor se zaradi novih obveznosti za proračun, spremenjenih gospodarskih gibanj ali spremenjenih politik in prioritet vlade v teku izvrševanja proračuna, povečajo izdatki ali zmanjšajo prejemki proračuna, lahko vlada oziroma župan predlaga rebalans proračuna, s katerim se ponovno uravnovesijo prejemki in izdatki - to lahko pomeni zmanjšanje izdatkov, s katerimi se uskladi obseg vseh izdatkov na obseg prejemkov in pričakovanega deficita. Rebalans proračuna sprejme državni zbor oziroma občinski svet. Člen nadalje določa, da pa ne glede na prvi odstavek tega člena, vlada na predlog ministra, pristojnega za finance oziroma župan lahko za največ 45. dni zadrži izvrševanje posameznih izdatkov. Pri tem je pomembno, da se morajo ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja enakomerno nanašati na vse neposredne uporabnike državnega proračuna. Vlada oziroma župan zadržijo izvrševanje posameznih izdatkov z začasnimi ukrepi tako, da ustavijo prerazporejanje pravic porabe in prevzemanje obveznosti. Zaustavitev prevzemanja obveznosti pomeni, da je na fleksibilnem delu proračuna, torej tistem delu, ki ne predstavlja rednih mesečnih obveznosti, potrebno zaustaviti uresničevanje programov. Prav tako se zaustavi prerazporejanje proračunskih sredstev, če bi to bilo potrebno zato, da bi lahko proračunski uporabniki prevzeli določene obveznosti. To je povezano z

dejstvom, da uporabniki tekom leta pogosto ne morejo izvesti posameznega programa in zato skušajo s prerazporeditvijo sredstev povečati sredstva na drugem programu ali pa oblikovati in financirati nov program. Omejitev prerazporejanja zato pomeni, da se poveča možnost manjše porabe. Izjemoma lahko vlada določi, da morajo neposredni uporabniki pridobiti predhodno soglasje ministrstva, pristojnega za finance, za sklenitev pogodbe. S tem je mogoče zaustaviti izvajanje določenih programov, ker brez soglasja ni mogoče prevzeti obveznosti po posameznih programih, ki zahtevajo pogodbene obveznosti. Zakon pogojuje, da se morajo ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja enakomerno nanašati na vse neposredne uporabnike proračuna države. V kolikor se kljub izvajanju ukrepov začasnega zadržanja izvrševanja proračuna proračun ne more uravnovesiti, morata vlada oziroma župan najkasneje 15 dni pred iztekom roka za začasno zadržanje izvrševanja proračuna predlagati rebalans proračuna. V obdobju sprejemanja rebalansa proračuna lahko vlada oziroma župan ponovno začasno zadržita izvrševanje posameznih izdatkov. S tem se zagotovi, da se z rebalansom proračuna dejansko uravnotežijo izdatki proračuna s prejemki proračuna.

94. člen

(rebalans finančnega načrta ZPIZ in ZZZS)

S predlaganim členom se določa v katerih primerih morata rebalans finančnega načrta pripraviti ZPIZ in ZZZS. ZPIZ pripravi rebalans finančnega načrta kadar se mu povečajo izdatki, ZZZS pa tudi v primeru, če se mu zmanjšajo prejemki. V skladu z veljavnimi predpisi se sredstva ZPIZ zagotavljajo tudi iz proračuna države, kar pomeni, da bi v primeru zmanjšanih prejemkov ZPIZ-a to razliko sredstev zagotovil proračun države.

95. člen

(rebalans finančnega načrta posrednega uporabnika proračuna)

Obveznost priprave rebalansa finančnega načrta posrednega uporabnika se določa tudi za primer, če se med proračunskim letom za več kot 5% spremenijo nameni porabe v finančnem načrtu posrednega uporabnika proračuna. Predlagana ureditev je smiselna predvsem ob upoštevanju, da posredni uporabniki proračuna prejmejo tekoče transfere od blagajn javnega financiranja na podlagi sprejetih programov dela. Možnost neomejenega prerazporejanja sredstev med posameznimi nameni bi pomenila, da program dela ne bi bil izveden skladno z usmeritvami financerja.

96. člen

(splošna rezervacija)

Splošna rezervacija je eden od inštrumentov vlade oziroma župana, ki omogoča nemoteno izvrševanje proračuna. Med izvrševanjem proračuna pogosto nastanejo okoliščine, ki povzročijo nastanek novih obveznosti za državo ali občino v breme proračuna, pri tem pa pravice porabe v proračunu niso načrtovane oziroma so načrtovane v premajhnem obsegu, kljub temu pa je obveznosti treba plačati. V ta namen obstojijo v proračunu nerazporejene pravice porabe v obliki splošne rezervacije. Ta se sme uporabiti, če gre v konkretnem primeru za nepredvidene namene, za katere v izkazu prihodkov in odhodkov ter izkazu finančnih terjatev in naložb niso zagotovljena sredstva, ali če gre za namene, za katere so sredstva zagotovljena, vendar se med letom izkaže, da niso zagotovljena v zadostnem obsegu. Sredstva proračunske rezervacije ne smejo presegati 1,5% prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov. Obseg teh sredstev je torej omejen in zato je v členu določeno, da o razpolaganju s sredstvi proračunske rezervacije odloča vlada na predlog ministra za finance oziroma župan. Dodeljena sredstva splošne proračunske rezervacije se razporedijo v finančni načrt neposrednega uporabnika oziroma v ustrezen podprogram posebnega dela proračuna občine, kjer se tudi porabljajo. Dodan je nov peti odstavek, ki določa, da tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije lahko v finančnem načrtu del pravic porabe zadrži za nenačrtovane odhodke oziroma izdatke kot splošno rezervacijo, ki se v finančnem načrtu posebej izkazuje, ki pa ne sme presegati 1,5 odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov po letnem poročilu preteklega leta.

97. člen

(namenski prejemki in izdatki državnega oziroma občinskega proračuna)

Zakon dovoljuje, da se določeni izdatki proračuna vežejo na določene prejemke proračuna (namenska sredstva). Ta predstavljajo izjemo od proračunskega načela celovitega pokrivanja, ki zahteva, da so vsi prejemki namenjeni pokrivanju vseh izdatkov. V nasprotju s tem načelom namenski prejemki

omogočajo, da določeni prejemki pokrivajo natančno določene izdatke, s čimer si različni uporabniki poskušajo zagotoviti stalen vir sredstev za financiranje nalog iz njihove pristojnosti. To je utemeljeno predvsem tedaj, ko gre za neposredno zvezo med določenim izdatkom in prejemkom. Prejemki (viri financiranja) in nameni porabe, ki imajo status namenskih izdatkov, so določeni s tem zakonom ali letnim zakonom oziroma občinskim odlokom s katerim se sprejme proračun. Glede na posebnost zagotavljanja sredstev v proračunu določenega leta je predvideno, da se lahko z zakonom, ki se nanaša na izvrševanje državnega proračuna oziroma v odloku, s katerim se sprejme občinski proračun, določijo tudi druge vrste namenskih prejemkov in izdatkov proračuna. Kljub temu, letni zakon oziroma občinski odlok ne sme sam po sebi vpeljati novih namenskih prejemkov, ne da bi imeli ti pravni temelj za posebni status že v materialnih zakonih oziroma odlokih. Namenski prejemki in izdatki imajo v proračunu poseben status, predvsem zato, ker je pravica prevzemanja in plačevanja obveznosti v breme namenskih prejemkov zakonsko regulirana. Zakon določa, da če se po sprejemu proračuna vplača namenski prejemek, ki zahteva sorazmeren namenski izdatek, ki v proračunu ni izkazan ali ni izkazan v zadostni višini, se obveznosti lahko prevzemajo le v obsegu izdatkov, določenim v finančnem načrtu neposrednega uporabnika. Drugačna situacija pa nastane, če so namenski prejemki vplačani v proračun v nižjem obsegu, kot je izkazan v proračunu. V tem primeru lahko uporabnik prevzema in plačuje obveznosti samo v višini dejansko vplačanih oziroma razpoložljivih sredstev. S pojmom razpoložljivih sredstev so zajeta tudi namenska sredstva, ki so bila neuporabljena v preteklem letu in so z načrtovanjem prenesena v proračun tekočega leta na postavke iz namenskih prejemkov. Zakon daje pooblastilo ministru za finance, da podrobneje uredi način vključevanja namenskih prejemkov in izdatkov v državni oziroma občinski proračun, poleg tega pa določi za sredstva lastne dejavnosti vseh neposrednih uporabnikov tudi namene in pogoje njihove porabe.

98. člen

(prenos namenskih prejemkov)

V tem členu je omogočeno, da se ob koncu leta neuporabljene pravice porabe iz naslova namenskih sredstev prenesejo v proračun prihodnjega leta. To je izjema od načela periodičnosti proračuna, ki določa, da se proračun sprejema za koledarsko leto in posledično zahteva, da se neuporabljene pravice porabe na proračunskih postavkah ne smejo prenesti v proračun prihodnjega leta. V primerjavi z veljavnimi predpisi se predlagana ureditev razlikuje po tem, da je treba v proračunu naslednjega leta načrtovati tako neuporabljena sredstva preteklega leta kot tudi pričakovane prilive namenskih sredstev. Razlog za spremembo ureditve povezane z namenskimi sredstvi je v tem, da se z ZFisP omejuje obseg izdatkov državnega proračuna in občinskih proračunov na način, da se v odloku za pripravo okvira proračunov sektorja države določa fiksni znesek vseh izdatkov državnega proračuna in občinskih proračunov. Navedeno pomeni, da se kljub večjim prejemkom na posameznem področju obsega izdatkov ne sme prekoračiti, posledično pa tudi to, da pravic porabe na namenskih postavkah med letom ne bo dopustno povečevati.

99. člen

(obveznosti iz preteklih let)

Člen določa pravico, da se vključi v proračun izdatek, za plačilo katerega niso načrtovane pravice porabe v proračunu tekočega leta, vendar jih je kljub temu treba plačati, saj je obveznost za proračun že nastala v preteklem obdobju in zaradi različnih okoliščin ni bila poravnana v letu, ko so bile zagotovljene pravice porabe. V ta namen se lahko odpre tudi nova proračunska postavka ali pa samo konto v okviru ustrezne, že odprte postavke. Na tej proračunski postavki se zagotovijo pravice porabe s prerazporeditvami iz drugih proračunskih postavk v finančnem načrtu neposrednega uporabnika oziroma nosilca nalog občine po pravilih, ki jih določa letni zakon o izvrševanju proračuna oziroma odlok s katerim se sprejme proračun občine. Pravice porabe za plačilo tovrstnih izdatkov je dolžan po tem členu zagotoviti neposredni uporabnik oziroma se zagotovijo v posebnem delu proračuna občine nosilec nalog občine tekočega leta. V primerih, ki jih predvideva ta člen se torej ni mogoče sklicevati na nepričakovane izdatke ter uporabiti sredstva splošne rezervacije, pač pa mora uporabnik v čigar delovno področje spada zadeva, ki zahteva plačilo, sam zagotoviti sredstva. Ta določba velja za državo in občine.

100. člen

(potencialne obveznosti)

S predlaganim členom se vzpostavlja evidenca potencialnih obveznosti, torej tistih obveznosti, ki lahko vplivajo na nemoteno izvrševanje proračuna države. Glede na to, da v skladu z Zakonom o državnem pravobranilstvu (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 77/09, 46/13 in 95/14 – ZUPPJS15) državno pravobranilstvo pred sodišči zastopa državo, njene organe in upravne organizacije v sestavi, ki so pravne osebe, je smiselno, da se pri njem vzpostavi tudi ustrezna evidenca. Posredovani podatki o sodnih in izvensodnih sporih se bodo upoštevali pri pripravi proračuna države za naslednje leto.

101. člen

(spremembe neposrednih uporabnikov med letom)

S predlaganim členom se določajo ravnanja za primere, če se v med letom zgodijo spremembe neposrednih uporabnikov. V primeru, če se pristojnost enega neposrednega uporabnika poveča in drugega zmanjša o takšni spremembi, ki se izvede s prerazporeditvami, odloča vlada. Problemov tudi ni, kadar se posamezni neposredni uporabnik med letom ukine, v teh primerih se neporabljene pravice porabe prenesejo v proračunsko rezervacijo. Nekoliko bolj problematično je, če se v tekočem letu ustanovi nov neposredni uporabnik. Če se neposredni uporabnik ustanovi v prvih devetih mesecih predlagani člen določa, da je treba v 60 dneh po njegovi ustanovitvi pripraviti rebalans proračuna države. Predlagana ureditev je smiselna, saj v primeru, če se dva neposredna uporabnika hkrati financirata iz istega finančnega načrta preglednosti in učinkovitosti ravnanja z javnofinančnimi sredstvi ni mogoče povsem zagotoviti. Pri tem pa je ovira za novo nastalega neposrednega uporabnika predvsem v tem, da je nov neposredni uporabnik praviloma ustanovljen za izvajanje novih nalog, ki pa niso zajete v finančnem načrtu prvotnega neposrednega uporabnika. Ne more biti dvoma, da je za učinkovito porabo javnih sredstev najbolj primerno, da se nov neposredni uporabnik ustanovi z novim proračunom, kljub temu pa je treba zagotoviti tudi ustrezno pravno podlago, kadar je ustanovitev neposrednega uporabnika med proračunskim letom utemeljena in kot edina primerna. Predlagani člen določa tudi, da se mora v primeru ustanovitve neposrednega uporabnika v prvih devetih mesecih pripraviti rebalans proračuna države, če pa se neposredni uporabnik ustanovi kasneje, pa se njegovo financiranje izvaja v okviru finančnega načrta neposrednega uporabnika, ki ga določi vlada. Razlog za določitev izjeme je predvsem smiselnosti priprave rebalansa, kadar se nov neposredni uporabnik ustanovi v oktobru, novembru ali decembru.

102. člen

(oblikovanje in uporaba pravic porabe proračunske rezerve države oziroma občine)

Ker med pripravo proračuna ni mogoče načrtovati vseh dogodkov, ki se lahko nepričakovano zgodijo med letom in zahtevajo dodatne izdatke države ali občine, ta zakon omogoča, da se v proračunu oblikuje proračunska rezerva. Proračunska rezerva deluje kot proračunski sklad. Glede na dejstvo, da je bil sprejet zakon, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč ni več smiselno, da se pojem naravne nesreče opredeljuje v predlaganem zakonu, se pa podrobneje določa za katere primere oziroma naloge je sredstva, ki so načrtovana za naravne in druge nesreče dopustno uporabljati. Pri določanju obsega prihodkov, ki se izločajo v proračunsko rezervo, morata predlagatelj proračuna in državni zbor upoštevati v tem členu določen limit prejemkov proračuna države, ki je določen v obsegu enega odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov sprejetega proračuna države oziroma do obsega dveh odstotkov prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov sprejetega proračuna občine. Obseg proračuna, ki se lahko izloči na račun proračunske rezerve v tekočem proračunskem letu, določi državni zbor s proračunom, natančneje na postavki proračunske rezerve. Predlagani člen podeljuje pooblastilo ministru, pristojnemu za finance, da sam odloča o uporabi sredstev proračunske rezerve proračuna države, ki za posamezen namen iz prvega odstavka tega člena ne presega 50.000 eurov, nad tem zneskom pa je pooblastilo podeljeno vladi. Ureditev je smiselna ob upoštevanju, da je v primeru naravnih nesreč treba ukrepati hitro oziroma takoj. Mora pa vlada o uporabi sredstev proračunske rezerve poročati državnemu zboru v polletnem poročilu o izvrševanju proračuna države in v zaključnem računu proračuna države. S šestim odstavkom je pristojnost za odločanje o uporabi sredstev podeljena občinskemu svetu, ki z odlokom, s katerim se sprejme proračun občine, določi tudi do katere višine proračunske rezerve lahko odloča župan samostojno.

103. člen

(oblikovanje in namen uporabe rezervnega sklada ZZZS)

Na način, kot je določeno za državni in občinske proračune se v predlaganem členu določa tudi možnost, da se tudi v finančnem načrtu ZZZS zagotavljajo sredstva rezervnega sklada za pokrivanje nepredvidenih ali povečanih izdatkov, ki so posledica epidemij, elementarnih nesreč ali drugih rizikov in ki so vezane na zdravstvene storitve, zdravila in medicinske pripomočke iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. O uporabi sredstev rezervnega sklada ZZZS, ki ne presega 50.000 eurov, odloča predstojnik ZZZS, nad 50.000 eurov pa odloča organ ZZZS, ki je s statutom ZZZS pristojen za odločanje o uporabi sredstev rezervnega sklada ZZZS.

104. člen

(proračunski sklad)

Proračunski sklad je poseben podračun v okviru sistema enotnega zakladniškega računa, ki omogoča zagotavljanje namenskih prejemkov in izdatkov za uresničevanje določenega namena. Proračunski sklad ni pravna oseba, je samo račun (oziroma podračun proračuna), s katerim upravlja pristojno ministrstvo, oziroma pristojni organ oziroma občine. Nikakor ne sme biti v interesu vlade oziroma župana, ki so pristojni za pripravo predloga proračuna ter njegovega izvrševanja, da ima proračun veliko število proračunskih skladov in drugih namenskih prejemkov. Ker se namenski prejemki lahko uporabijo samo za financiranje določenih izdatkov, proračunski skladi slabijo fleksibilnost pri načrtovanju predloga proračuna, njegovo izvrševanje ter upravljanje s proračunom kot celoto, saj tovrstnih sredstev ni mogoče porabiti za financiranje drugih bolj potrebnih izdatkov proračuna.

105. člen

(financiranje proračunskega sklada in odgovornost za obveznosti proračunskega sklada)

V tem členu so naštetih možni viri financiranja proračunskega sklada. Tako se lahko proračunski sklad financira iz namenskih prejemkov proračuna, zgoj za proračunsko rezervo pa tudi iz nenamenskih sredstev proračuna. To so izvorni prihodki proračunskega sklada, ki morajo biti prav tako načrtovani v proračunu na strani prejemkov in izdatkov in sicer na posebni proračunski postavki v finančnem načrtu ministrstva ali v posebnem delu proračuna občine. Drugi vir so prihodki od upravljanja s prostimi denarnimi sredstvi proračunskega sklada. Akt o ustanovitvi proračunskega sklada bi moral določati, kakšno usodo delijo obresti, ki se nabirajo na sredstvih, ki se deponirajo na računih. Izključno proračunska sklada iz 1. točke drugega odstavka prejšnjega člena ter iz 1. točke tretjega odstavka prejšnjega člena se lahko financirata iz nenamenskih sredstev, je pa financiranje iz nenamenskih sredstev izjemoma dopustno za pokritje neporavnanih obveznosti ob likvidaciji proračunskega sklada.

106. člen

(upravitelj proračunskega sklada)

Ker proračunski sklad ni pravna oseba, prvi odstavek tega člena določa, da mora z njim upravljati neposredni uporabnik proračuna. Kot upravitelj proračunskega sklada se določi resorno ministrstvo oziroma pristojni organ občine. Resorno ministrstvo je praviloma tisto ministrstvo, ki je pristojno za področje financiranja proračunskega sklada. Upravitelj je pristojen za upravljanje proračunskega sklada, torej za razpolaganje s sredstvi tega sklada. Odredbe za plačilo v breme proračunske postavke, na kateri se izkazujejo namenski izdatki proračuna in nato v breme sredstev sklada, izdaja upravitelj sklada oziroma njegov predstojnik ali oseba, ki jo predstojnik za to posebej pooblasti.

Zakon v prejšnjem členu predvideva, da se proračunski sklad financira tudi iz prejemkov od upravljanja prostih denarnih sredstev proračunskega sklada. Z namenom učinkovitejšega upravljanja prostih denarnih sredstev proračunskega sklada, se iz teh sredstev nalagajo vloge v sistem EZR z ročnostjo, ki omogoča nemoteno pokrivanje obveznosti proračunskega sklada.

Drugi odstavek člena ločuje upravljanje proračunskega sklada od upravljanja s prostimi denarnimi sredstvi proračunskega sklada in določa, da izvaja upravljanje prostih denarnih sredstev proračunskega sklada ministrstvo, pristojno za finance. Hkrati pa člen predvideva tudi ureditev postopkov in razmejitev nalog (med upraviteljem proračunskega sklada in ministrstvom, pristojnim za finance), povezanih z upravljanjem s prostimi denarnimi sredstvi na podračunih proračunskih skladov v podzakonskem predpisu.

107. člen

(posebnosti razpolaganja s sredstvi proračunskega sklada)

Omejevanje izplačil v breme proračunskega sklada do višine razpoložljivih sredstev je posledica dejstva, da ni mogoče izplačati več denarnih sredstev, kot jih je zagotovljenih na računu proračunskega sklada. Posebnost, da pa lahko prevzemajo obveznosti v večjem obsegu sredstev, kot so dejansko zagotovljena na računu proračunskega sklada ali celo objave javnega razpisa, pa je utemeljena z dejstvom, da je za sklad značilno, da ima stalen in stabilen vir prejemkov. Pomembno je tudi določilo, da se neporabljena sredstva na računu proračunskega sklada na koncu tekočega leta prenesejo v prihodnje leto in sicer za isti namen, kot v preteklem letu. Četudi to pomeni odstop od splošnih načel, je smiselno, da se zaradi letnega sprejemanja proračuna zagotovi, da se javna naročila, investicije po pogodbah ipd. izvedejo skladno z vsebino dela in ne zgolj zaradi potrebe zaključka proračunskega leta.

108. člen

(prenehanje proračunskega sklada)

V tem členu so naštetih pogoji za prenehanje sklada. Ob izpolnitvi teh pogojev mora upravitelj proračunskega sklada predlagati vladi oziroma županu spremembo akta o ustanovitvi proračunskega sklada (zakona oziroma odloka občine) in speljati postopek za ukinitve sklada. Pristojno ministrstvo oziroma pristojni organ občine ob prenehanju proračunskega sklada prevzame pravice in obveznosti proračunskega sklada. Tretji odstavek določa, da s prenehanjem proračunskega sklada prevzame pravice in obveznosti proračunskega sklada pristojno ministrstvo oziroma občina, ter da se neporabljena sredstva proračunskega sklada vrnejo v proračun.

109. člen

(plačevanje obveznosti)

Člen določa dodatne pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da se izplačilo iz proračuna lahko izvede. Zaradi pravil proračunskega financiranja so za neposredne uporabnike državnega oziroma občine določene posebne pogodbenega prava. Pri plačilu obveznosti v breme državnega oziroma občinskega proračuna je potrebno upoštevati roke, ki so za posamezne namene predpisani v tem zakonu. Postopki izplačil iz državnega proračuna so namreč dolgotrajni, sestavljeni iz številnih faz notranjih finančnih kontrol, v katerih so udeležene različne osebe in državni organi. Zato je treba v pogodbah določiti takšne roke za plačila, ki omogočajo, da se vsi postopki lahko nemoteno opravijo. Hkrati morajo plačilni roki omogočati načrtovanje likvidnosti proračuna, katerega cilj je gospodarno in učinkovito zagotavljanje prostih denarnih sredstev, potrebnih za dnevna izplačila iz proračuna. Za določena plačila so predpisani tudi določeni krajši roki (npr.: za plače, druge osebne prejemke in povračila stroškov delavcev in funkcionarjev, zaposlenih pri neposrednih uporabnikih, za plačilo pravnomočnih sodnih ali dokončnih upravnih odločb in poravnav...). Poleg navedenega pa zakon kot izjemo dopušča možnost predplačil vendar le v z zakonom izrecno navedenih primerih. V določenih primerih se še vedno zahteva zavarovanje in predhodno soglasje ministra, pristojnega za finance. Način zavarovanja predplačil iz državnega oziroma občinskega proračuna, pa tudi ostale pogoje pod katerimi se izda soglasje, bo v podzakonskem aktu predpisal minister, pristojen za finance. V nadaljevanju člen določa, da mora vsak izdatek iz proračuna imeti za podlago verodostojno knjigovodsko listino, s katero se izkazuje obveznost za plačilo. Knjigovodske listine so verodostojne, če se pri kontroliranju pokaže, da lahko strokovno usposobljene osebe, ki niso sodelovale v poslovnih dogodkih, na njihovi podlagi popolno jasno in brez kakršnihkoli dvomov spoznajo naravo in obseg poslovnih dogodkov. Država oziroma občina sklepajo pravne posle v pravnem prometu v pisni obliki, ker to dokazuje obstoj pravnega posla in ugotavljanje prave volje pogodbenih strank in vsebine obveznosti države oziroma občine ter omogoča kontrolo pravilnosti izplačil. V četrtem odstavku je določeno, da je treba pravni temelj in višino obveznosti, ki izhaja iz verodostojne knjigovodske listine, pred izplačilom preveriti in pisno potrditi. S tem je v postopke izvrševanja proračuna vpeljana notranja finančna kontrola, katere namen je preprečiti predvsem nezakonito pa tudi nesmotrno porabo sredstev. Predstojnik mora s splošnimi akti urediti finančno poslovanje organa, ki ga vodi ter delegirati različna pooblastila pri prevzemanju in plačevanju obveznosti, odredbodajalec pa se mora pred podpisom odredbe prepričati ali so izpolnjeni vsi pogoji za izplačilo. Minister za finance je v določbi šestega odstavka dobil pooblastilo, da s podzakonskim aktom podrobneje uredi načine prevzemanja obveznosti v breme proračuna, obveščanja Ministrstva za finance o prevzetih obveznostih in načine izplačil iz državnega oziroma občinskega proračuna.

110. člen **(plačilni roki)**

V ta člen so prenesene določbe zakona, ki ureja izvrševanje proračuna, saj je smiselno, da so plačilni roku uporabnikov proračuna določeni v sistemskem zakonu. Člen določa plačilne roke za neposredne in posredne uporabnike proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS. Za neposredne uporabnike proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS je plačilni rok 30. dan, za posredne uporabnike proračuna pa največ 30 dni. V nadaljevanju je določeno, kdaj plačilni rok prične teči, poleg tega pa so taksativno naštet primeri, ki odstopajo od izrecno določenega plačilnega roka. V kolikor je to potrebno, da se prepreči gospodarska škoda, je plačilni rok lahko krajši. Zaradi zagotavljanja likvidnih sredstev zakon omogoča plačilo investicijskih transferov občinam in posrednim uporabnikom proračuna en dan pred dnevom plačila navedenih subjektov izvajalcu, če občina ali posredni uporabnik proračuna predloži popolno dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 20 dni pred dnevom plačila izvajalcu.

111. člen **(predplačila)**

Ne glede na to, da načeloma predplačila iz proračunov niso dovoljena, je za zagotovitev gospodarnega razpolaganja z javnofinančnimi sredstvi, predvsem pa zaradi čim učinkovitejšega črpanja evropskih sredstev, potrebno dopustiti tudi tovrstne možnosti. Nekateri predpisi Unije dopuščajo predplačila. Ne more biti dvoma, da je v teh primerih predplačilo dopustno dogovoriti že na podlagi predpisov Unije. Iz navedenega razloga je potrebno 1. točko prvega odstavka tega člena upoštevati zgolj kot pojasnjevalno določbo. Ker pa je v teh primerih načeloma potrebna bančna garancija, 2. točka prvega odstavka, ne glede na predpise Unije, dopušča v posameznih primerih in z izrecno določenimi subjekti dogovarjanje predplačil brez prvovrstnega zavarovanja. Navedenim subjektom, ki dejavnosti ne opravljajo profitno, je namreč potrebno zagotoviti zagonski kapital, saj v nasprotnem primeru namenskih sredstev ne morejo počrpati. Prav tako je potrebno dopustiti predplačila v primerih, kjer je to uveljavljeno že s poslovnimi običaji in za plačevanje obveznosti, kjer s plačilom ni mogoče odlašati. Zakon določa tudi sankcije v primerih, da sredstva niso porabljena na zahtevani način, prav tako pa se zahteva soglasje ministra, pristojnega za finance, kadar se dogovarja predplačilo namenskih sredstev EU v obsegu, 100.000 eurov ali več.

112. člen **(pogoji za izdajo soglasja)**

Člen določa pogoje, pod katerimi minister, pristojen za finance, izda soglasje k predplačilu namenskih sredstev EU in slovenske udeležbe v višini nad 100.000 eurov.

113. člen **(financiranje posrednih uporabnikov proračunov)**

S tem členom se določa način financiranja posrednih uporabnikov proračuna na način, ki zagotavlja tudi nadzor nad porabo javnofinančnih prejemkov. Posrednim uporabnikom proračuna se sredstva zagotavljajo trimesečno in sicer na podlagi prehodno sprejetega programa dela, finančnega načrta in sklenjene pogodbe. Uprava za javna plačila spremlja plačila posrednih uporabnikov proračuna, po posameznih ekonomskih namenih na šestmestnih podkontih preko plačilnega prometa in o izvedenih plačilih podatke zagotavlja neposrednim uporabnikom oziroma občinam, v katerih pristojnost sodi posamezni posredni uporabnik proračuna, pretežnemu financierju in ministrstvu, pristojnemu za finance. Neposredni uporabnik, občina oziroma pretežni financier mora spremljati finančno poslovanje posrednega uporabnika proračuna in ugotavljati, če je finančno poslovanje posrednega uporabnika proračuna skladno s sprejetim finančnim načrtom. Če se ugotovijo odstopanja oziroma če obstaja bojazen, da bo v letnem poročilu posrednega uporabnika proračuna izkazan presežek izdatkov nad prejemki, neposredni uporabnik zahteva od predstojnika posrednega uporabnika proračuna, da v določenem roku pripravi rebalans svojega finančnega načrta.

114. člen **(normativi in standardi za financiranje izdatkov)**

S predlaganim členom se določa, da morajo uporabniki proračuna pripraviti in sprejeti normative in standarde, ki bodo podlaga za financiranje izdatkov uporabnikov proračuna.

115. člen

(vračila neupravičeno izplačanih javnih sredstev)

Predlagani člen ureja določena vprašanja, ki se nanašajo na vračilo javnih sredstev, ki so bila neupravičeno izplačana. Gre za primere ko blagajna javnega financiranja oziroma uporabnik proračuna sam ugotovi, da niso bili izpolnjeni vsi pogoji za izplačilo javnih sredstev, kot tudi, če to ugotovi proračunski inšpektor ali tudi kdo drug (npr. nadzorni organ). V skladu s prvim odstavkom predlaganega člena mora blagajna javnega financiranja oziroma uporabnik proračuna zahtevati vračilo denarnih sredstev, če po izvršenem izplačilu sam ugotovi, da je bilo izplačilo neupravičeno izvršeno. Vračilo mora zahtevati takoj ko ugotovi napako in ne sme zavlačevati z izterjavo. Vračilo javnih sredstev se lahko zahteva tudi v primeru nenamenske porabe proračunskih sredstev. Drugi odstavek tega člena določa, da če so bila javna sredstva uporabljena v nasprotju z zakonom ali proračunom, proračunski inšpektor z odločbo izreče ukrep, s katerim se zahteva vračilo sredstev. Inšpicirana oseba je lahko blagajna javnega financiranja ali uporabnik proračuna. V kolikor javna sredstva niso vrnjena v istem letu, kot so bila izplačana, se zaradi načela enoletnosti proračuna v takem primeru sredstva obravnavajo kot prejemki, ki se porabijo kot vir za pokrivanje vseh izdatkov.

116. člen

(ravnanje z vrnjenimi sredstvi)

Za višino javnih sredstev, ki so bila v istem proračunskem letu, kot so bila izplačana, vrnjena v blagajno javnega financiranja ali uporabniku proračuna se zniža obremenitev finančnega načrta blagajne javnega financiranja oziroma uporabnika proračuna v breme katerega so bila izplačana. Na ta način se lahko ponovno izkoristi pravice porabe v finančnem načrtu v višini vrnjenih sredstev.

117. člen

(vračila donacij)

Ta določba zahteva, da mora odgovorna oseba blagajne javnega financiranja oziroma uporabnik proračuna, ki je bil prejemnik donacije, sam zagotoviti sredstva za vračilo donacije. Predlagana določba zavezuje vse blagajne javnega financiranja kot tudi vse uporabnike proračuna. Prejeta donacija je po 16. točki drugega člena tega zakona namenski ali nenamenski neodplačni prihodek, ki ga posamezna blagajna javnega financiranja ali posredni proračunski uporabnik prejme domače pravne osebe, ki ni proračunski uporabnik ali domače fizične osebe ali tuje pravne ali fizične osebe. V kolikor donator določi namen uporabe donacije, mora prejemnik donacije uporabljati ta sredstva za namene, pod pogoji in po postopkih, ki jih določi donator. Zato mora v okviru svojega finančnega načrta zagotoviti sredstva za vračilo sredstev donacije, če to zahteva donator, ker sredstva niso bila porabljena po pravilih, ki jih je določil. Gre za sankcijo in s tem grožnjo, da je treba zagotoviti pravilno razpolaganje z doniranimi sredstvi. Pomembno je tudi, da ta člen omogoča odprtje posebne proračunske postavke za namene namenskih prihodkov in tako rešuje problem načina zagotavljanja sredstev za vračilo donacij. Namen tega člena je torej, da zaveže prejemnika donacije, da mora za nepravilno ravnanje z namenskimi sredstvi donacije sam nositi denarne posledice.

118. člen

(vračila prejetih sredstev iz EU)

Predpisi EU zahtevajo vračilo neporabljenih ali neupravičeno porabljenih sredstev in člen določa rešitev problema, ki bi v tem primeru lahko nastal. Enako kot pri donacijah, mora neposredni uporabnik državnega oziroma občinskega proračuna, ki je prejel sredstva iz proračuna EU, za vračilo neporabljenih ali neupravičeno porabljenih prejetih sredstev EU zagotoviti pravice porabe v okviru svojega finančnega načrta in jih na zahtevo pristojnega nacionalnega organa, določenega s predpisi Skupnosti, vrniti na podračun v okviru EZR države, ki ta sredstva na zahtevo pristojnega organa EU vrne v podračun EU.

119. člen

(prevzemanje obveznosti v breme proračuna tekočega leta)

Člen določa, da neposredni uporabnik oziroma župan prevzema obveznosti s pisno pogodbo, izjema pa je mogoča le, če zakon določa drugače. Za porabo proračunskih sredstev je torej predpisana formalna, pisna oblika pravnih poslov. Obličnost je določena ad probationem, kar pomeni, da je njen namen olajšati strankam dokazovanje obstoja pogodbe. Obličnost torej ni predpisana kot pogoj za

veljavnost pogodbe, vendar kompleksni postopki proračunskega poslovanja de facto onemogočajo izplačilo in s tem izpolnitev pogodbe v breme proračuna, če pravni posel ni sklenjen v tej obliki. To zahteva, da država oziroma občina v pravnem prometu sklepata pravne posle v pisni obliki, ki omogoča dokazovanje obstoja pravnega posla, ugotavljanje prave resnične volje pogodbenih strank in s tem vsebine obveznosti države oziroma občine. Poleg navedenega člen ureja tudi večstranske pogodbe. Tako določa, da je za izvedbo naloge, za katero zagotavlja sredstva več neposrednih uporabnikov oziroma več občin, lahko sklenjena le ena večstranska pogodba, v kateri je določen neposredni uporabnik oziroma občina, ki je koordinator nalog. Gre za določbo, ki omogoča v primeru projektov ali drugih nalog, ki jih financira več ministrstev oziroma občin, izboljšati koordinacijo dela med njimi. Določba predvideva, da se v primeru skupnih projektov državnih organov oziroma občin, kjer je prejemnik sredstev en, sklene ena večstranska pogodba, ne pa več pogodb tega prejemnika z vsakim posameznim državnim organom oziroma občino. Izjemoma lahko neposredni uporabnik oziroma občina sklene pogodbo oziroma drugo listino o sofinanciranju projekta oziroma programa, ki je sofinanciran s prejetimi sredstvi EU oziroma prejetimi sredstvi finančnih mehanizmov tudi po začetku izvajanja projekta oziroma programa.

120. člen

(prevzemanje obveznosti v breme proračunov prihodnjih let)

Člen se nanaša na sklepanje pogodb za nabavo blaga, storitev in gradenj in zajema katerokoli obliko prevzemanja večletnih obveznosti. Po prvem odstavku tega člena je neposrednim uporabnikom oziroma občinam dovoljeno sklepanje pogodb, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih letih, pod pogojem, da so za namen, za katerega se sklepa večletna pogodba, že planirana sredstva v sprejetih proračunih. To pomeni, da imajo v ta namen v proračunu že odprto proračunsko postavko in na njej zagotovljene pravice porabe. Te morajo biti zagotovljene v višini, ki je potrebna za plačilo v tekočem letu zapadlih obveznosti in jih je treba v tem letu tudi plačati. Neposredni uporabniki oziroma občine smejo sklopiti pogodbe in s tem prevzemati obveznosti v breme proračunov prihodnjih let v okviru obsega, ki je za ta namen določen v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto oziroma odloku s katerim je sprejet občinski proračun. Tovrstno prevzemanje obveznosti ne sme biti neomejeno, saj pomeni sklenjena pogodba za državo oziroma občino iztožljivo obveznost, in s tem tudi predobremenitev proračuna, na katero je treba računati in ko zapade v plačilo, tudi plačati. V drugem odstavku tega člena je predvideno, da bo zakon, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto oziroma odlok, s katerim se sprejme proračun občine, določil največji obseg obveznosti, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih letih in jih lahko neposredni uporabnik oziroma občina prevzame v tekočem letu. Pri tem je treba natančno določiti obseg tako prevzetih obveznosti, ki so lahko v absolutnem znesku, lahko pa so določene kot odstotek, pri čemer je potrebno zelo natančno opredeliti osnovo od katere se obseg meri. Omejitve ne veljajo za obveznosti iz naslova zadolževanja države oziroma občine in za upravljanje z dolgovi države oziroma občine. Sistem omejevanja zadolževanja države oziroma občine je urejen v posebnem členu tega zakona oziroma za državo v letnih zakonih o izvrševanju proračuna, za občine pa bo urejen v tem zakonu.

Plačila, ki izhajajo iz obveznosti prevzetih v skladu s tem členom, mora neposredni uporabnik oziroma občina vključiti v proračun leta, v katerem zapadejo, kot to določa zadnji odstavek tega člena. To pomeni, da mora pri načrtovanju predloga proračuna za prihodnje leto upoštevati tudi že prevzete obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem letu in v predlogu finančnega načrta oziroma proračuna prioriteto predvideti sredstva za ta namen.

121. člen

(prevzemanje obveznosti v breme finančnega načrta ZPIZ, ZZZS in posrednih uporabnikov proračuna)

S predlaganim členom se določa, da ZPIZ, ZZZS in posredni uporabniki proračuna lahko prevzemajo obveznosti samo do skupne višine sredstev zagotovljenih v sprejetem finančnem načrtu.

122. člen

(izvrševanje proračuna ob koncu leta)

S predlaganim členom se ministra, pristojnega za finance pooblašča, da do 30. septembra tekočega leta določi način izvrševanja proračuna države do konca leta. S tem instrumentom minister, pristojen za finance uravnava porabo sredstev državnega proračuna na način, da se ne prekorači obsega

načrtovanih izdatkov. Na voljo je več mehanizmov, kljub temu pa v teh primerih ne gre za popolno zaustavitev izvrševanja proračuna pač pa zgolj za določitev prioritet pri prevzemanju obveznosti, kadar je to potrebno. Predlagani člen za občine določa, da župan s sklepom določi končni rok za prevzemanje obveznosti v breme proračuna tekočega leta.

123. člen

(dodeljevanje povratnih in nepovratnih javnih sredstev)

S tem poglavjem se urejajo načini dodeljevanja javnih sredstev. Javna sredstva v okviru tega poglavja so sredstva, ki se dodeljujejo za izvajanje programov ter razvojnih prioritet in investicije, ki so opredeljene v strateških dokumentih države oziroma uporabnikov proračuna. Javna sredstva po tem členu se prvenstveno dodeljujejo na podlagi javnega razpisa, lahko pa tudi z javnim pozivom, s sporazumom o financiranju izvajanja finančnih instrumentov, izjemoma pa z neposredno dodelitvijo sredstev.

Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za javna sredstva, ki so namenjena za redno poslovanje in delovanje uporabnikov proračuna ter izvajanje nalog, ki so določene z zakonom ali drugim predpisom, oziroma izhajajo iz akta o ustanovitvi. Prav tako ta člen ne velja za transfere posameznikom in gospodinjstvom, kadar pravica do javnih sredstev izhaja iz zakona (kot npr. transferi nezaposlenim, transferi za zagotavljanje socialne varnosti, družinski prejemki in starševska nadomestila...).

124 člen

(začetek postopka in preverjanje izpolnjevanja davčnih obveznosti)

Člen določa minimalne pogoje, ki morajo biti kumulativno izpolnjeni, da uporabnik proračuna lahko prične s postopkom dodelitve javnih sredstev. Člen določa, da morajo dajalci javnih sredstev pogoje in merila za dodelitev javnih sredstev določiti v zakonu ali drugem pravnem aktu na ustrezni hierarhični ravni, skladno z nomotehničnimi smernicami za pripravo pravnih podlag.

Uporabnik proračuna mora imeti v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe ter imeti izpolnjene tudi druge pogoje za prevzemanje obveznosti. Prav tako mora imeti v svojem finančnem načrtu določene dosegljive in merljive cilje in kazalnike za merjenje doseganja teh ciljev.

Člen nadalje določa, da se javna sredstva ne sme dodeliti vlagatelju, ki nima poravnanih vseh davčnih obveznosti (in obveznosti iz plač), razen v primeru dodeljevanja sredstev za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah. Namen določbe je preprečiti nesmotrno porabo javnih sredstev. S predlaganim členom se določa tudi pravna podlaga za avtomatsko izmenjavo podatkov med Finančno upravo Republike Slovenije in dodeljevalci javnih sredstev, hkrati pa se s predlagano rešitvijo razbremenjuje vlagatelje pri zbiranju (in dostavljanju) tovrstnih potrdil oz. izjav.

Ker je potrebno preveriti izpolnjevanje davčnih obveznosti na konkretni dan, je v zakonu za to določen dan oddaje vloge. Ponovna preveritev izpolnjevanja davčnih obveznosti ob podpisu pogodbe (dodelitvi sredstev) ni potrebna.

125. člen

(javni razpis)

Postopek javnega razpisa je osnovni postopek oziroma način dodeljevanja javnih sredstev iz tega poglavja. V javnem razpisu je treba določiti pogoje ter merila in kriterije za ocenjevanje in vrednotenje predlogov programov ali projektov. Uporabnik proračuna financira le tiste programe oziroma projekte, ki so v postopku izbire ocenjeni oziroma ovrednoteni višje, predvsem v smislu doseganja vnaprej predvidenih ciljev in kazalnikov.

Člen opredeljuje javno objavo ter minimalne pogoje in zahteve ter obvezne sestavine, ki jih mora vsebovati javni razpis. Člen se ne uporablja, če je postopek izvedbe javnega razpisa opredeljen v področnem zakonu (in opredeljuje minimalne pogoje iz tega člena).

126. člen

(javni poziv)

Člen določa, v katerih primerih se lahko za dodelitev javnih sredstev uporabi javni poziv in opredeljuje obvezne sestavine javnega poziva.

Uporabnik proračuna postopek javnega poziva uporabi zlasti v primeru, ko je mogoče vnaprej določiti pogoje, ki jih mora izpolnjevati predvideno financiranje iz javnih sredstev, pri čemer se financirajo

programi oziroma projekti, ki te pogoje izpolnjujejo, in sicer po vrstnem redu prispejta vlog do porabe sredstev.

127. člen

(neposredna dodelitev sredstev)

V tem členu so definirane izjeme, ki omogočajo neposredno dodelitev sredstev. Sredstva se lahko dodelijo brez javnega razpisa ali javnega poziva, le če:

- je predmet financiranja projekt, izbran na javnem razpisu EU in se financira neposredno iz sredstev proračuna EU ali proračuna držav članic (ko država nima diskrecijske pravice na izbor končnega prejemnika).
- v primeru neposredne potrditve operacije, s katero organ upravljanja (SVRK) neposredno dodeli javna sredstva evropske kohezijske politike posredniškemu organom. Organ upravljanja neposredno odloči o podpori posredniškemu organom (ministrstvu, ZMOS), kar pa še ne pomeni, da lahko posredniški organ neposredno sklene pogodbo s končnim upravičencem do javnih sredstev. Ministrstvo v primeru, da neko operacijo izvaja samo kot upravičenec, lahko sklene pogodbo z zunanjim izvajalcem le na podlagi ZJN ter izvedbe transparentnega izbora v skladu s pravili, ki veljajo za javno naročanje. V primeru, ko neko operacijo izvaja npr. občina, mora prav tako ministrstvo izdati odločitev (npr. sklep o dodelitvi), ki sledi določenemu (področnemu) postopku izbora in slednjemu sledi podpis pogodbe o sofinanciranju. V kolikor operacijo izvaja npr. nekdo, ki deluje na trgu (podjetje), pa lahko ministrstvo z njim pogodbo o sofinanciranju sklene le na podlagi javnega razpisa ali poziva.
- če je neposredna dodelitev sredstev določena v zakonu.

128. člen

(sporazum o financiranju izvajanja finančnih instrumentov)

Sporazum o financiranju za izvajalca finančnih instrumentov iz sredstev EU se lahko sklene, če je bil le-ta izbran v skladu s predpisi EU, ki urejajo pravila izvajanja finančnih instrumentov. V kolikor se finančni instrumenti izvajajo z nacionalnimi sredstvi, so v tem členu opredeljene minimalne obvezne sestavine sporazuma.

129. člen

(obveznost poročanja in spremljanja)

Člen določa obveznosti izvajalca finančnih instrumentov, da vladi oz. občinskemu svetu predloži poročilo o doseganju zastavljenih ciljev.

Člen določa obveznosti uporabnikov proračunov, da spremljajo doseganje zastavljenih ciljev in učinkov dodeljevanja javnih sredstev in da javno objavijo poročilo o uspešnosti doseganja zastavljenih ciljev.

130. člen

(posredovanje podatkov o mesečni realizaciji prejemkov na podračune javnofinančnih prejemkov ministrstvu, pristojnemu za finance)

Ker se pomemben del javnofinančnih prejemkov vplačuje na podračune javnofinančnih prejemkov, se Upravo RS za javna plačila s tem členom zavezuje, da podatke o mesečni realizaciji prejemkov, ki so bili vplačani na podračune javnofinančnih prejemkov, posreduje ministrstvu, pristojnemu za finance oziroma občini oziroma ZPIZ oziroma ZZZS.

131. člen

(posredovanje mesečnih podatkov o realizaciji izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb ter izkaza financiranja občin, ZPIZ in ZZZS)

Ker se pomemben del proračuna izvršuje tudi preko občin, ZPIZ in ZZZS, se zavezuje navedene institucije k posredovanju mesečnih podatkov, ministrstvu, pristojnemu za finance, o realiziranih prejemkih in izdatkih do 15. dne v mesecu za pretekli mesec, na način kot ga določi minister, pristojen za finance. Ta uzakonitev je podlaga tudi za spremljanje javnofinančnih prejemkov in izdatkov v celoti. Drugi odstavek zavezuje ZPIZ in ZZZS, da v enakem obsegu poročata tudi ministrstvu, pristojnemu za delo in socialne zadeve oziroma ministrstvu, pristojnemu za zdravje.

132. člen

(posredovanje podatkov o realizaciji prejemkov in izdatkov posrednih uporabnikov državnega proračuna)

S predlagano določbo se posredne uporabnike proračuna zavezuje, da tromesečno poročajo ministrstvu, v katerega pristojnost sodijo in ministrstvu, pristojnemu za finance oziroma občini o realiziranih prejemkih in izdatkih skladno s predpisom, ki ga bo izdal minister, pristojen za finance.

133. člen

(poročanje o izvrševanju proračuna)

Prvi odstavek opredeljuje vlogo ministra za finance, ki mora spremljati izvrševanje proračuna države. Ta se nanaša tako na spremljanje vplačanih prejemkov in izdatkov kot tudi na prevzemanje obveznosti v breme proračuna. Paziti je treba na njihova gibanja in trende ter morebitna odstopanja od načrtovanega ter pripraviti tudi analize vzrokov. Spremljati je treba tudi gospodarska gibanja, ki lahko na kratek in srednji rok vplivajo na prejemke in izdatke proračuna države in povzročijo težave pri njegovem izvrševanju. Predlog zakona nadalje zavezuje ministra, pristojnega za finance oziroma župana, da v juliju poročata vladi oziroma občinskemu svetu o izvrševanju proračuna v prvem polletju tekočega leta. Elementi poročila so natančno določeni. Gre za poročilo o realizaciji izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb in izkaza financiranja ter prikaza odhodkov po programski klasifikaciji in virih sredstev za prvo polletje tekočega leta in za oceno realizacije do konca leta. Ta mora po dikciji tega člena zajemati podatke o vključitvi novih obveznosti v proračun, prenosu namenskih sredstev iz proračuna preteklega leta, plačilu neporavnanih obveznosti iz preteklih let, prerazporejanju proračunskih sredstev, uporabi sredstev proračunske rezerve, izdanih in unovčenih poroštvih ter izterjanih regresnih zahtevkih iz naslova poroštev. Prav tako mora biti v poročilu podana razlaga glavnih odstopanj v primerjavi s sprejetim proračunom. Glede na vsebino je dokument podlaga za pripravo potrebnih dopolnitev proračuna tekočega leta oziroma predstavlja ustrezno podlago za pripravo predloga proračuna prihodnjega obdobja. Vlada mora poročilo predložiti državnemu zboru do 14. avgusta tekočega leta.

134. člen

(organiziranje javnih služb in dejavnosti v javnem interesu)

S predlaganim členom se določa katere vrste subjektov lahko ustanavlja država oziroma občina. Razlog za določitev statusov pravnih oseb, ki jih lahko ustanovi država oziroma občina je v tem, da je na netransparentno porabo javnih sredstev preko gospodarskih družb vse prevečkrat že ugotovilo tudi Računsko sodišče Republike Slovenije. Poleg navedenega pa ni dvoma, da opravljanje gospodarskih dejavnosti ne sodi v pristojnost države oziroma občine. Dopusnitev možnosti, da država oziroma občina lahko ustanavlja raznovrstne subjekte tudi ni primerna iz razloga, ker ni več mogoče določiti enotne ureditve pri porabi javnih sredstev.

Določba drugega odstavka predlaganega člena določa, da vse pravice in obveznosti iz poslovanja javnega zavoda in javne agencije ob njenem prenehanju preidejo na ustanovitelja. Predlagana ureditev je utemeljena, saj mora ustanovitelj zagotavljati sredstva za njuno delovanje oziroma ustanovitelj zagotovi ustrezne pravne podlage, na podlagi katerih se jima zagotavlja stabilen vir financiranja za njuno delovanje.

135. člen

(pristojnost za upravljanje s finančnim premoženjem)

S tem členom se določa pristojnost za upravljanje s finančnim premoženjem ter pristojnost za izvajanje nalog po tem zakonu. V kolikor ta zakon ne določa drugače, s finančnim premoženjem upravljajo uporabniki proračunov oziroma župan. Država lahko pridobi finančno premoženje tudi na podlagi zakona, ki ureja dedovanje. S tem premoženjem upravlja ministrstvo za finance, z izjemo na ta način pridobljenih kapitalskih naložb, ki jih po pridobitvi odstopi v upravljanje Slovenskemu državnemu holdingu.

S prostimi denarnimi sredstvi se upravlja zgolj na način kot ga predpisuje ta zakon oziroma na način kot ga minister, pristojen za finance podrobneje predpiše.

136. člen

(pristojnost za upravljanje s kapitalskimi in drugimi naložbami v pravne osebe)

S tem členom se določa pravila za upravljanje z drugimi naložbami v pravne osebe in s kapitalskimi naložbami države, če to ni urejeno v drugem zakonu. Pravila tega zakona se torej uporabljajo v primerih kapitalskih naložb države, katerih upravljanje ne spada v pristojnost Slovenskega državnega holdinga, ker je ta pristojnost izvzeta že z Zakonom o slovenskem državnem holdingu. Po ZSDH-1 tako SDH ni pristojen za upravljanje kapitalskih naložb v mednarodnih finančnih institucijah, kapitalskih naložb v gospodarskih družbah, ki opravljajo javno gospodarsko službo dejavnosti systemskega operaterja za prenos in distribucijo zemeljskega plina in električne energije ter javno gospodarsko službo dejavnosti organiziranja trga z električno energijo v republiki Sloveniji. SDH tudi ni pristojen za upravljanje naložb v DUTB.

Upravljavca posamezne naložbe države določi Vlada, kar pomeni, da se za upravljavca naložb iz prvega odstavka določi resorno ministrstvo ali vladno službo.

Nadalje so določa tudi pristojnost za upravljanje s kapitalskimi naložbami in drugimi naložbami občine. Za upravljavca je tako določen župan, razen če je v tem zakonu za posamezno naložbo določeno drugače.

137. člen

(upravljanje prostih denarnih sredstev državnega proračuna)

Ta člen ureja upravljanje s prostimi denarnimi sredstvi na podračunih državnega proračuna, s katerim upravlja ministrstvo, pristojno za finance. Člen določa, da se prosta denarna sredstva državnega proračuna nalagajo le v sistem EZR države. Ministrstvo za finance teži k čim bolj učinkovitemu upravljanju javnih financ s ciljem, da bi se zagotovila čim večja mera konsolidacije likvidnostnih presežkov in primanjkljajev za celotni sektor države znotraj sistema EZR države.

Zakon določa izjemo, da lahko državni proračun prosta denarna sredstva naloži tudi v pravne osebe, ustanovljene za namen zagotavljanja finančne stabilnosti v euroobmočju. Z navedeno ureditvijo se omogoča upravljanje prostih denarnih sredstev državnega proračuna tako, da se sredstva začasno nalagajo v družbo, ki zagotavlja finančno pomoč državam članicam euroobmočja v finančnih težavah (European Financial Stability Facility (v nadaljnjem besedilu: družba EFSF) s sedežem v Luksemburgu) (. Države članice so namreč v Sporazumu EFSF (»EFSF Framework Agreement«) z dne 7. junija 2010 (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EFSF), ki ureja pravice in obveznosti glede poroštev držav članic euroobmočja za finančne instrumente družbe EFSF, sklenile, da bodo družbi EFSF omogočile možnost dajanja kratkoročnih likvidnostnih oziroma premostitvenih posojil. Namen takšnih posojil je predvsem zagotovitev likvidnosti EFSF, če bi na finančnem trgu nastopile izjemne razmere, ki bi začasno onemogočile družbi EFSF pridobitev denarnih sredstev (npr. z izdajo lastnih obveznic) za izpolnjevanje njenega namena, tj. zagotovitev finančne stabilnosti v euroobmočju. 8. oktobra 2012 je bil kot trajni mehanizem ustanovljen European Stability Mechanism (v nadaljevanju ESM) za reševanje finančne stabilnosti v euroobmočju. Poslanstvo tako EFSF in ESM, je ohranitev finančne stabilnosti v Evropi z zagotavljanjem finančne pomoči za države v območju evra.

V tretjem odstavku je določeno upravljanje prostih denarnih sredstev DKP oziroma predstavnikov ministrstva, pristojnega za obrambo, in slovenskih kontingentov na mednarodnih operacijah in misijah, katerim je omogočeno samostojno upravljanje. Njihova prosta denarna sredstva so na računih, odprtih izven sistema EZR države in zato ne spadajo pod določila nalaganja znotraj sistema EZR države. Izjeme pri odpiranju računov izven sistema EZR so opredeljene v zakonu, ki ureja upravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike.

138. člen

(upravljanje prostih denarnih sredstev občinskih proračunov)

Upravljanje s prostimi denarnimi sredstvi na podračunih občinskega proračuna je v pristojnosti župana. Za nalaganje teh sredstev veljajo ista pravila kot za nalaganje prostih denarnih sredstev na računih državnega proračuna, le da občinski proračun nalaga prosta denarna sredstva le v sistem EZR, v katerega je vključen. Tudi župan mora zasledovati učinkovito upravljanje javnih financ, pri čemer se prosta denarna sredstva naložijo z ročnostjo, ki omogoča nemoteno izvrševanje občinskega proračuna. V sled temu je načelo donosnosti podrejeno načelu likvidnosti. Za upravljanje prostih denarnih sredstev se upoštevajo predpisi ministra, pristojnega za finance, ki celostno ureja upravljanje sredstev sistema EZR.

139. člen

(upravljanje prostih denarnih sredstev posrednih uporabnikov proračunov)

Člen določa, da lahko posamezni posredni uporabnik državnega oziroma občinskega proračuna nalaga prosta denarna sredstva v obliki vlog -zgotlj v sistem EZR, v katerega je vključena, s čimer se zagotavlja konsolidacija sredstev javnega sektorja na nivoju centralne oziroma lokalne ravni države. Gre za javne zavode in javne agencije, medtem ko je upravljanje prostih denarnih sredstev javnih skladov urejeno v 141.členu. V kolikor se subjekti, vključeni v sistem EZR občine, vključijo v sistem EZR države, se prosta denarna sredstva nalaga v sistemu EZR države. S tem pa se tudi zakonsko onemogoči nalaganje prostih denarnih sredstev teh subjektov v raznovrstne, pogostokrat tudi tvegane naložbe. Tako kot za vse naložbe prostih denarnih sredstev, ki jih ureja ta zakon, velja tudi pri teh subjektih, da je pri nalaganju načelo likvidnosti nadrejeno načelu donosnosti.

Javni zavodi in javne agencije niso bile ustanovljene z namenom upravljanja denarnih sredstev temveč je njihova osnovna naloga izvajanje javne službe.

140. člen

(upravljanje prostih denarnih sredstev ZPIZ in ZZS)

S prostimi denarnimi sredstvi na podračunih ZPIZ upravlja ZPIZ, na podračunih ZZS pa ZZS.

141. člen

(dolgoročne naložbe prostih denarnih javnih skladov)

Javni skladi, ki so ustanovljeni za poplačila obveznosti ustanovitelja v prihodnjih letih, razpolagajo s sredstvi, ki imajo dolgoročnejši značaj. Za ta sredstva velja, da se lahko samostojno nalagajo tudi izven sistema EZR, v katerega je pravna oseba vključena, če tako določa poseben zakon. Kot poseben zakon je mišljen Zakon o javnih skladih (Uradni list RS, št. 77/2008), ki v 26. členu taksativno našteva možne oblike naložb teh sredstev. Ne glede na navedeno pa mora javni sklad skladno s 27. členom Zakona o javnih skladih likvidnostne presežke (tj. prosta denarna sredstva, ki jih bo javni sklad prej kakor v enem letu porabil za izvajanje namena, zaradi katerega je bil ustanovljen) nalagati pri upravljavcu EZR skladno s predpisi, ki urejajo javne finance.

142. člen

(upravljanje naložb)

Člen opredeljuje pojem upravljanje naložb, ki zajema pridobivanje naložb, razpolaganje z naložbami in uresničevanje pravic lastnika ali ustanovitelja in vsa druga dejanja v skladu s predpisi. Država in občina lahko kupuje naložbe ali povečuje delež v posameznih naložbah, ki jih država ali občina že ima, lahko naložbe prodaja, če je v skladu s sprejeto strategijo ali občinskim odlokom, kot lastnik ali ustanovitelj posameznih naložb lahko uveljavlja svoje lastniške pravice na skupščinah. Upravljanje s kapitalskimi naložbami države je že ustrezno zakonsko urejeno (Zakon o slovenskem državnem holdingu, v nadaljnjem: ZSDH-1). Določbe tega zakona se nanašajo na naložbe, ki ne zapadejo pod določbe ZSDH-1 in je upravljanje z njimi urejeno v drugem zakonu, to so predvsem občinske kapitalske naložbe ter naložbe države in občin v javne sklade, javne agencije, javne zavode ter zavode. Prav tako se s predlagano ureditvijo ne ureja naložb v sistem ali iz sistema Enotnega zakladniškega računa.

143. člen

(evidence o naložbah)

Člen določa, da mora vsak upravljavec naložb voditi evidenco o posrednih in neposrednih naložbah. Ker imamo posredne in neposredne naložbe, člen določa katere so posredne in katere neposredne naložbe. V Sloveniji že imamo posamezne pooblaščen organe, ki vodijo sodne in poslovne registre ter druge evidence, država za potrebe priprave in izvajanja predpisov ter poročanja različnim komisijam brezplačno pridobi potrebne podatke.

144. člen

(pridobivanje kapitalskih naložb)

Člen določa, da država ali občina pri pridobivanju naložb ali ohranjanju oziroma povečanju deleža v že obstoječi naložbi, lahko izvede na podlagi akta, ki opredeljuje javni interes za to naložbo. Bistveno pri pridobivanju naložb je v tem, da s to aktivnostjo država ali občina ne vplivata na konkurenco oziroma ne posegata na trg. Pridobitev naložb, ohranjanje obstoječega deleža ali povečanje deleža, se lahko

izvede, če so za to v proračunu države ali občine zagotovljena sredstva. Poleg tega država ali občina lahko pridobi kapitalsko naložbo tudi s konverzijo zapadlih in neplačanih davkov, prispevkov in drugih obveznih dajatev dolžnika do države oziroma občine, ki so prejemek/prihodek državnega oziroma občinskega proračuna, v postopkih prisilne poravnave, ali s konverzijo terjatev iz danih posojil, plačanih poroštev ali drugih terjatev, če je ta konverzija ekonomsko upravičena. K predlogu za pridobitev kapitalske naložbe mora predlagatelj priložiti skrben finančni pregled, pravni in organizacijski pregled ter oceno upravičenosti naložbe, tudi z vidika racionalne in gospodarne rabe javnih sredstev. Upravljavec mora v primeru, da naložbo pridobi s konverzijo, pristopiti k čim prejšnji prodaji te naložbe. Zadnji odstavek pa določa pogoje za pridobitev kapitalske naložbe s stvarnim vložkom.

145. člen

(omejitve pridobivanja kapitalskih naložb)

Člen določa, kateri uporabniki proračuna ne smejo pridobiti naložb. Namen določb tega člena je, da se prepreči netransparentna raba javnih sredstev in glede na to, da so subjekti iz tega člena ustanovljeni s točno določenim namenom, je dolžnost ustanovitelja da zagotovi sredstva za opravljanje zakonskih nalog. V primeru, da posredni uporabnik proračuna ali javni gospodarski zavod pridobi kapitalsko naložbo z dedovanjem ali darilom, mora izvesti vse aktivnosti za prodajo te naložbe ali prenos naložbe na ustanovitelja.

146. člen

(razpolaganje s kapitalskimi naložbami)

V prvem odstavku je pojasnjeno, katera ravnanja pomenijo razpolaganje s kapitalskimi naložbami. Za razpolaganje gre, če se kapitalska naložba proda, zamenja ali obremeni, pa tudi v primeru drugega pravnega posla, na podlagi katerega se lastninska pravica na premoženju prenese na drugo pravno ali fizično osebo, razen če gre za vlaganje naložb v pravne osebe. Podrobneje se določajo obvezna ravnanja občine za razpolaganje s kapitalskimi naložbami, medtem ko s kapitalskimi naložbami države v njenem imenu in za njen račun razpolaga Slovenski državni holding v skladu z ZSDH-1. Občinski svet sprejme letni program razpolaganja s kapitalskimi naložbami občine, v katerega pa ni potrebno vključiti naložb, katerih knjigovodska vrednost ne presega 5.000 eurov. Župan je odgovoren za izvedbo postopkov razpolaganja s kapitalskimi naložbami, v ta namen imenuje komisijo, ki pripravi predlog za razpolaganje s posamezno kapitalsko naložbo in predlog odločitve o razpolaganju, ki mora vsebovati analizo ekonomske utemeljenosti in razloge za razpolaganje z njo, njen predmet in obseg ter metode razpolaganja z naložbo. Določeno je tudi, kdo sme razpolagati s posameznimi kapitalskimi naložbami glede na knjigovodsko vrednost kapitalske naložbe.

147. člen

(pripravljalna dejanja v zvezi z razpolaganjem s kapitalsko naložbo)

Obseg pripravljalnih dejanj v zvezi z razpolaganjem s kapitalsko naložbo je odvisen od knjigovodske vrednosti kapitalske naložbe. Potrebna je ocena vrednosti s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij po zakonu, ki ureja revidiranje, če knjigovodska vrednost kapitalske naložbe občine presega 500.000 eurov, pa mora biti opravljen tudi skrben finančni, pravni in organizacijski pregled družbe. Določeno je, v katerih primerih cenitev ni potrebna, stroške pripravljalnih dejanj in druge stroške razpolaganja s kapitalsko naložbo občine pa krije upravljavec naložbe.

148. člen

(metode prodaje in zamenjave kapitalskih naložb)

Člen določa in opisuje metode, na podlagi katerih se kapitalske naložbe lahko prodajo ali zamenjajo, tj. javna ponudba, javna dražba, javno zbiranje ponudb, ponudba vrednostnih papirjev javnosti v skladu z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov, v primerih, določenih v tretjem odstavku, pa se kapitalske naložbe občine lahko prodajajo ali zamenjajo na podlagi neposredne sklenitve pogodbe.

149. člen

(plačilo kupnine)

Člen določa način plačila kupnine po izvedbi prodaje naložbe in zadržek lastninske oziroma upniške pravice do plačila kupnine v celoti.

150. člen

(zaključek postopka razpolaganja)

Člen določa, kdaj je postopek razpolaganja zaključen. Postopek se zaključi s prenosom lastninske pravice na kupca. V primeru, da ne pride do prodaje, pa se postopek zaključi s sklepom o zaključku postopka s strani župana oziroma občinskega sveta.

151. člen

(poraba kupnine od prodaje kapitalskih naložb)

Člen določa namensko porabo sredstev, prejetih iz kupnine iz prodaje kapitalskih naložb. Kupnina se lahko porabi le za dva namena, in sicer najprej za znižanje predvidenega zadolževanja za odplačilo glavnice tekočega leta ali znižanje dolga, nato pa za pridobitev kapitalskih naložb. Ne glede na to določbo pa lahko občina v primeru, če kupnina presega obseg sredstev, potreben za odplačilo glavnice dolga tekočega leta in prihodnjih let, kupnino uporabi za nakup novega premoženja občine. O tem odloči občinski svet.

152. člen

(nosilec in skrbnik terjatve)

Terjatev pomeni pravico upnika, da od dolžnika ali od poroka zahteva, da opravi izpolnitveno ravnanje. Upnik oziroma upravičenec do prejemkov na podlagi terjatve je tisti, ki je nosilec te terjatve.

Zakon ločuje med nosilcem terjatve in skrbnikom terjatve. Nosilec terjatve je vedno končni prejemnik upravičenj na podlagi terjatve, medtem ko je skrbnik terjatve tisti, ki je pristojen za vzpostavitev terjatve na podlagi izdane odločbe, sklenjene pogodbe ali druge dokumentacije, iz katere izhajata obstoj in višina terjatve. Največkrat je nosilec terjatve hkrati skrbnik terjatve. V določenih primerih pa zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis določa, da je skrbnik terjatve drug organ oziroma organizacija (npr. FURS).

Zakon nalaga obveznost vsakemu skrbniku terjatve da spremlja obstoj in višino terjatve od dne, ko je terjatev nastala pa vse do prenehanja. Prav tako skrbniku terjatve nalaga, da mora izvesti vse potrebne ukrepe in poskrbeti, da ne pride do zastaranja terjatve, kar pomeni, da uveljavlja vsa upravičenja iz terjatve, med katere spada tako izterjava kot prijava terjatve v insolvenčni postopek. Ker določeni zakoni, kot na primer Zakon o davčnem postopku, Zakon o prekrških in Zakon o sodnih taksah, določajo skrajni rok, v katerem terjatev zastara, določeni zakoni pa ne, je zakon določil, da v kolikor drug zakon ne določa drugače, terjatev zastara v 10 letih ter da se zastaranje pravice do izterjave zadrži za čas, ko skrbnik terjatve zaradi zakonskih razlogov ali teka sodnih postopkov ne more opraviti izterjave ter da se čas, ki je pretekel pred zadržanjem, všteje v zastaralni rok.

153. člen

(izterjava regresnih zahtevkov iz naslova unovčenih poroštev)

Če so bila za izpolnitev obveznosti, za katere je dala država oziroma občina poroštvo, porabljena sredstva državnega oziroma občinskega proračuna, se vzpostavi terjatev do glavnega dolžnika, namesto katerega je bila plačana obveznost in začne postopek za poplačilo regresnega zahtevka od glavnega dolžnika takoj, vendar najpozneje v roku treh mesecev, ko je bilo poroštvo deloma ali v celoti unovčeno.

154. člen

(prodaja zapadlih terjatev)

Ena izmed oblik poplačila je tudi prodaja terjatev. Gre za posel, pri katerem ne gre le za odstop zapadle terjatve, kar pomeni prenos terjatve na prevzemnika, pač pa tudi za odkup zapadle terjatve. Skrbnik terjatve mora poskrbeti, da na podlagi terjatve pride do poplačila, vendar se terjatev lahko proda le, če je zapadla, in po postopku, opisanem v zakonu. V kolikor terjatve prodaja posredni uporabnik proračuna, jih lahko proda le, če je terjatev v celoti poplačana.

V kolikor dolžnik svoje obveznosti v roku ne poravnava, ima država možnost, da terjatev ponudi trgu in se poplača iz zneska, ponujenega za odkup terjatve. Vendar pa mora pri prodaji zasledovati načelo ekonomičnosti, in sicer lahko proda terjatev le, če je prodaja ekonomsko upravičena. Predlog za prodajo terjatve oblikuje skrbnik terjatve na podlagi poziva nosilca terjatve, in sicer po predhodno opravljeni analizi o ekonomski upravičenosti prodaje.

Na Ministrstvu za finance je za prodajo terjatev države, ZPIZ in ZZZS oblikovana stalna komisija za pregled predloga za prodajo terjatve, izvedbo postopka prodaje terjatve in oblikovanje predloga odločitve o prodaji terjatve. Stalno komisijo imenuje minister, pristojen za finance. Člani stalne komisije so predstavniki Ministrstva za finance. V kolikor se prodaja terjatve, katerih skrbnik ni Ministrstvo za finance, odgovorna oseba nosilca terjatve s sklepom v komisijo imenuje tudi predstavnika nosilca terjatve. Dodatni član je predviden zato, da sam postopek prodaje poteka hitreje in bolj transparentno. Za pregled predloga za prodajo terjatve, izvedbo postopka prodaje terjatve in oblikovanje predloga odločitve o prodaji terjatve občine je pristojna komisija, ki je sestavljena iz predstavnikov občinske uprave. Komisijo imenuje župan.

V postopku prodaje terjatve komisija pregleda vse ponudbe in se odloči za tisto ponudbo, ki je najugodnejša za upnika. Komisija oblikuje predlog odločitve o sprejetju najugodnejše ponudbe za odkup terjatve. Če v postopku prodaje terjatve komisija ne prejme nobene ponudbe ali če je ponudba več kot 10 odstotkov nižja od vrednosti terjatve ugotovljene v analizi o ekonomski upravičenosti prodaje terjatve, izda komisija mnenje, da prodaja terjatve ni ekonomsko upravičena.

Kadar je za terjatev ponujeno celotno poplačilo, se terjatev proda z neposredno pogodbo.

V nadaljevanju je določeno, kdo odloči o prodaji terjatve, in sicer o prodaji terjatve države, katere višina ne presega knjigovodske vrednosti 50.000 eurov, odloči minister, pristojen za finance, o prodaji terjatve države, katere višina presega knjigovodsko vrednost 50.000 eurov, odloča vlada, o prodaji terjatve ZZZS in ZPIZ odloča odgovorna oseba ZZZS oziroma ZPIZ, o prodaji terjatve občine, katere višina ne presega knjigovodske vrednosti 10.000 eurov, odloča župan in o prodaji terjatve občine, katere višina presega knjigovodsko vrednost 10.000 eurov, odloča občinski svet.

Pogodbo o prodaji terjatve podpiše odgovorna oseba nosilca terjatve, razen če se prodaja terjatve države. Kadar se prodaja terjatve države, pogodbo podpiše minister, pristojen za finance.

Zakon tudi določa, da se prodaja terjatve zaključi s prenosom upniške pravice na kupca ali pa s sklepom o zaključku postopka, ki ga sprejme skrbnik terjatve.

155. člen

(prodaja terjatev v insolvenčnih postopkih)

Skrbnik terjatve je dolžan spremljati objave sklepov sodišč o začelih insolventnih postopkih. V primeru obstoja terjatve do dolžnika, nad katerim je začel insolventni postopek, je skrbnik terjatve o tem dolžan obvestiti Državno pravobranilstvo, ki na podlagi posredovane dokumentacije terjatev prijavi v insolvenčni postopek. Državno pravobranilstvo obvešča skrbnika terjatve o zadevah, ki se nanašajo na obstoj in višino terjatve.

Zakon določa, da se z dnem objave oklica začetka insolvenčnega postopka vse terjatve, ki jih nosilec izkazuje do dolžnika, štejejo za zapadle in ponujene v prodajo. Ponudba za prodajo velja do pravnomočnosti sklepa o zaključku insolvenčnega postopka.

Komisija, imenovana s strani ministra, pristojnega za finance ali komisija, imenovana s strani župana, sestavi poročilo o prejetih ponudbah, pridobi dodatno dokumentacijo o terjatvah, ki so predmet ponudb, če je le-ta potrebna, in oblikuje predloge odločitev. Postopek prodaje se izvede ob smiselni uporabi določb člena, ki ureja prodajo zapadlih terjatev.

Po prodaji terjatve in prejemu kupnine skrbnik terjatve o prodani terjatvi obvesti upravitelja insolvenčnega postopka in Državno pravobranilstvo.

156. člen

(poročanje o prodanih terjatvah)

Zakon vsem skrbnikom terjatev nalaga obveznost poročanja o prodanih terjatvah, razen v primeru, ko je bila terjatev v celoti poplačana.

Skrbniki terjatev države, ZPIZ in ZZZS poročilo o prodanih terjatvah do 31. maja posredujejo ministrstvu, pristojnemu za finance, ki na podlagi prejetih poročil pripravi skupno poročilo o prodanih terjatvah in ga hkrati s predlogom državnega proračuna predloži vladi, ta pa Državnemu zboru v seznanitev.

Skrbniki terjatev občine poročilo o prodanih terjatvah do 31. maja posredujejo občinski upravi, ki na podlagi prejetih poročil pripravi skupno poročilo o prodanih terjatvah in ga hkrati s predlogom proračuna občine predloži županu, ta pa občinskemu svetu v seznanitev.

Zakon tudi predpisuje obvezne sestavine poročila, in sicer mora poročilo vsebovati najmanj navedbo terjatve, opis ekonomske upravičenosti terjatve, vrednost terjatve, razloge za prodajo in višino kupnine.

157. člen

(odlog, obročno plačevanje in sprememba dinamike plačila zapadle terjatve do fizične osebe)

Zakon z namenom čim večjega poplačila terjatve do fizične osebe dopušča možnost odloga plačila zapadle terjatve, obročnega plačila zapadle terjatve in spremembo dinamike plačila zapadle terjatve. O obročnem plačilu, odlogu plačila ter o spremembi dinamike plačila zapadle terjatve do fizične osebe odloči skrbnik terjatve. Določen je rok, do katerega se terjatev lahko plačuje na obroke ali odloži, s čimer smo sledili poenotenju teh postopkov na davčnem in drugih področjih ter določeni pogoji glede zavarovanja plačila zapadle terjatve. Skrbniku terjatve je prepuščeno, da se odloči, kaj bo smatral za primerno zavarovanje. Dolžniku ni potrebno zavarovati zapadlega dolga, če ne presega 1.000,00 EUR. V kolikor dolgovani znesek presega 1.000,00 EUR, pa morata biti odlog ali obročno plačilo zapadle terjatve ustrezno zavarovana, stroški izvedbe zavarovanja terjatve pa bremenijo dolžnika. Za čas, ko je odloženo plačilo zapadle terjatve oziroma odobreno obročno plačilo zapadle terjatve, se za odloženi znesek oziroma neplačani del zapadle terjatve obračunajo obresti. Obrestna mera za izračun obresti znaša 2 % letno oziroma je v višini referenčne obrestne mere za izračun državne pomoči, ki jo objavi Evropska komisija, če je ta na dan odobritve višja od 2 %. Od dne, ko terjatev zapade v plačilo, pa do dne, ko dolžnik vloži predlog za obročno plačilo ali odlog plačila dolga ali pa do dne prisilne izterjave, se zaračunajo zamudne obresti.

Z namenom povečanja učinkovitosti izterjave zakon dopušča možnost plačila zapadle terjatve v treh mesečnih obrokih, ne da bi moral skrbnik terjatve preverjati razloge za obročno plačilo in ne da bi moral dolžnik ponuditi zavarovanje terjatve, če dolžnik predloži dokazila, na podlagi katerih je utemeljeno pričakovati, da bo terjatev poplačana v treh mesečnih obrokih.

Zakon skrbniku terjatve nalaga, da najpozneje v 15 dneh po zapadlosti terjatve v plačilo opozori dolžnika na plačilo zapadle terjatve ter mu postavi dodatni 30 dnevni rok za plačilo. V obvestilu dolžnika opozori na možnost obročnega plačila ali odloga plačila dolga do neposrednega in posrednega uporabnika proračuna, občine, ZZSZ ali ZPIS. V kolikor dolžnik v postavljenem roku ne vloži predloga za obročno plačilo ali odlog plačila dolga pri skrbniku terjatve, mora skrbnik terjatve nemudoma izterjati. Na predlog dolžnika lahko skrbnik terjatve v roku 30 dni od dneva prejema predloga odobri odlog plačila zapadle terjatve za čas do dveh let, plačilo zapadle terjatve v največ 36 mesečnih obrokih v obdobju 36 mesecev ali spremembo dinamike plačila, če se s tem bistveno izboljšajo možnosti za plačilo dolga dolžnika, od katerega sicer ne bi bilo mogoče izterjati celotnega zneska zapadle terjatve, pri čemer posamezni obrok ne sme biti nižji od 25 eurov. V primeru, da bi višina mesečnega obroka pri odobritvi obročnega plačila zapadle terjatve v 36 mesečnih obrokih v obdobju 36 mesecev ogrozila preživljanje dolžnika in njegovih družinskih članov, kot to določajo predpisi s področja socialnega varstva, lahko skrbnik terjatve odobri daljši rok za obročno plačevanje zapadle terjatve. Zakon tudi določa sankcijo v primeru, da se dolžnik ne drži dogovora o obročnem plačilu, in sicer z dnem zapadlosti neplačanega obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji neplačani obroki.

Na koncu pa zakon določa, da se določbe tega člena uporabljajo le v primeru, če drug zakon ne določa drugače. Drugačne določbe glede obročnega plačila in odloga plačila dolga vsebujejo na primer Zakon o davčnem postopku, Zakon o sodnih taksah, Zakon o prekrških, Zakon o socialno varstvenih prejemkih, Zakon o urejanju trga dela in drugi zakoni, medtem ko Zakon o invalidskem in pokojninskem zavarovanju celo prepoveduje možnost obročnega plačila in odloga plačila prispevkov.

158. člen

(odlog, obročno plačevanje in sprememba dinamike plačila zapadle terjatve do pravne osebe)

Zakon je s tem, ko različno obravnava možnost obročnega plačila zapadle terjatve in odloga plačila zapadle terjatve za fizične in pravne osebe, sledil ureditvi obročnega plačila in odloga plačila zapadle terjatve, kot jo določajo predpisi s področja davkov.

Enako, kot velja za fizične osebe, mora tudi v primeru zapadle terjatve do pravne osebe skrbnik terjatve najpozneje v 15 dneh po zapadlosti terjatve v plačilo pozvati dolžnika na plačilo zapadle terjatve ter mu postaviti dodatni 30 dnevni rok za poravnavo obveznosti. V obvestilu skrbnik terjatve opozori pravno osebo na možnost obročnega plačila ali odloga plačila dolga do neposrednega in

posrednega uporabnika proračuna, občine, ZZZS ali ZPIZ. V kolikor dolžnik v postavljenem roku ne vloži predloga za obročno plačilo ali odlog plačila dolga pri skrbniku terjatve, mora skrbnik terjatev nemudoma izterjati. Od dne, ko terjatev zapade v plačilo, pa do dne, ko dolžnik vloži predlog za obročno plačilo ali odlog plačila dolga ali pa do dne prisilne izterjave, se zaračunajo zamudne obresti.

Če skrbnik terjatve ugotovi, da zaradi razlogov na strani dolžnika ni mogoče prejete celotnega zneska zapadle terjatve, oziroma se možnost poplačila bistveno izboljša, lahko na predlog dolžnika v roku 30 dni od dneva prejema predloga odobri odlog plačila zapadle terjatve za čas do največ šestih mesecev, plačilo zapadle terjatve v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev ali spremembo dinamike plačila, če dolžnik svojo terjatev ustrezno zavaruje. Stroški izvedbe zavarovanja bremenijo dolžnika. Za čas, ko je odloženo plačilo zapadle terjatve oziroma odobreno obročno plačilo zapadle terjatve, se za odloženi znesek oziroma neplačani del zapadle terjatve obračunajo obresti. Obrestna mera za izračun obresti znaša 2 % letno oziroma je v višini referenčne obrestne mere za izračun državne pomoči za pravne osebe, ki jo objavi Evropska komisija, če je ta na dan odobritve višja od 2 %. Zakon tudi določa sankcijo v primeru, da se dolžnik ne drži dogovora o obročnem plačilu, in sicer z dnem zapadlosti neplačanega obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji neplačani obroki.

Na koncu pa zakon določa, da se določbe tega člena uporabljajo le v primeru, če drug zakon ne določa drugače. Drugačne določbe glede obročnega plačila zapadle terjatve in odloga plačila zapadle terjatve vsebujeta na primer Zakon o davčnem postopku in Zakon o urejanju trga dela.

159. člen

(popravek vrednosti in izknjiženje naložb v pravne osebe)

Ta člen določa, da se v primeru stečajnega postopka vrednost naložb (kapitalskih naložb in drugih naložb v pravno osebo) lahko na podlagi ocene stečajnega upravitelja in s soglasjem predstojnika upravljavca naložbe oziroma župana zmanjša. Na ta način se zagotavlja realno izkazovanje naložb v poslovnih knjigah v primerih, ko obstaja velika verjetnost, da obveznosti ne bodo v celoti poplačane. Po zaključku stečajnega postopka, likvidacijskega postopka oziroma drugega izbrisnega razloga se na podlagi pravnomočnega sklepa sodišča vrednost naložb izknjiži.

160. člen

(zmanjšanje in izknjiženje terjatev)

Predlagani člen nalaga računovodjem javnega sektorja, kako morajo postopati, kadar terjatev zastara, oziroma kako se postopa med ali po zaključku insolvenčnega postopka s terjatvami in naložbami v knjigah. O izknjiženih zastaranih terjatvah je treba poročati v zaključnem računu proračuna. Iz obrazložitve mora izhajati katera ravnanja upnika so bila v postopku izterjave uporabljena, da zastaranje ne bi nastopilo.

161. člen

(zadolževanje države)

Člen opredeljuje, za katere namene se lahko zadolžuje država, kakšen je največji možni obseg zadolževanja za posamezen namen ter do kakšnega obsega lahko država izdaja lastne dolžniške vrednostne papirje za izvedbo poslov začasnih prodaj in posojanja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev

V skladu s 1. točko 1. odstavka tega člena se država za izvrševanje proračuna države tekočega leta lahko zadolži največ do višine primanjkljajev posameznih izkazov proračuna države in odplačil glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v odplačilo v tekočem proračunskem letu. V 2. točki 1. odstavka je določeno, da se država v tekočem proračunskem letu lahko zadolži tudi za namen financiranja proračunov naslednjih let. S predfinanciranjem se zmanjšuje tveganje refinanciranja dolga državnega proračuna, omogoča tržnim razmeram ustrezno uravnavanje dinamike zadolževanja in izboljšuje uravnavanje operativnih tveganj pri izvajanju programa financiranja proračuna države. Pri tem je potrebno upoštevati, da gre pri predfinanciranju le za spremembo časa zadolžitve in ne za povečevanje največjega dovoljenega obsega zadolževanja za financiranje proračunov posameznih let, saj se zadolžitve za potrebe proračuna tekočega leta zmanjša za v predhodnem letu izvršeno predfinanciranje (t.j. vnaprej izvršeno zadolžitve). Z 2. točko 1. odstavka je določen tudi največji dovoljeni obseg zadolževanja za predfinanciranje: višina zadolžitve za ta namen v tekočem

proračunskem letu ne sme preseči vsote glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v odplačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih.

V 2. odstavku tega člena je določeno, da se največji možni obseg zadolževanja iz 1. točke 1. odstavka (t.j. zadolževanja za izvrševanje proračuna tekočega leta) določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto.

Na podlagi 3. odstavka tega člena se država lahko zadolži za upravljanje z dolgom državnega proračuna. Z lastnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji, izdanimi pri takšnih poslih in denarnimi sredstvi iz takšnega zadolževanja, se ne financira proračunski primanjkljaj in odplačila glavnice dolga državnega proračuna v tekočem proračunskem letu, ampak se izvršijo posli, s katerimi se spreminja sestava obstoječega portfelja dolga državnega proračuna za doseganje učinkov, opredeljenih v 169. členu. Zato se to zadolževanje se ne vštevava v največji možni obseg zadolževanja, določen v 2. odstavku tega člena.

Zakon v 4. odstavku tega člena določa možni obseg zadolžitve v obdobju začasnega financiranja državnega proračuna. To je potrebno, da se že na začetku proračunskega leta lahko začnejo postopki pridobivanja sredstev za financiranje odplačil glavnice dolga državnega proračuna, četudi proračun države še ni sprejet. Takšni postopki so potrebni za pravočasno izpolnitev pogodbenih zavez iz dolga državnega proračuna oz. za ohranitev plačilne sposobnosti države. Med začasnim financiranjem je dovoljena zadolžitve največ do višine glavnice državnega proračuna, ki zapadejo v odplačilo v tem obdobju, saj se primanjkljaji posameznih izkazov proračuna (in s tem tudi potrebni obseg financiranja le-teh) določijo šele s sprejetjem proračuna države.

V 5. odstavku tega člena je dovoljeno likvidnostno zadolževanje države in sicer največ do višine 5 % vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna, t.j. največ do 5 % vsote odhodkov iz izkaza prihodkov in odhodkov, danih posojil in povečanj kapitalskih deležev iz izkaza finančnih terjatev in naložb ter odplačil dolga iz izkaza financiranja, navedenih v splošnem delu zadnjega sprejetega proračuna države. Gre za obseg, ki je sprejemljiv z vidika splošne likvidnosti državnega proračuna in odraža časovno različno dinamiko prejemkov in izdatkov državnega proračuna.

Tudi pri zadolževanju iz 6. odstavka tega člena gre za zadolževanje za poseben namen, t.j. za zadolževanje za izvajanje intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se skladno 170. členu zakona lahko intervenira z različnimi vrstami poslov, t.j. z nakupom ali prodajo, s posojanjem oziroma začasno prodajo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Takšni posli se npr. izvajajo za izboljšanje likvidnosti državnih dolžniških vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu, ki posredno vpliva tudi na pogoje zadolževanja na primarnem trgu. Za izvedbo so potrebna bodisi denarna sredstva za nakup lastnega dolžniškega vrednostnega papirja ali izdaja novih lastnih dolžniških vrednostnih papirjev za (dokončno ali začasno) prodajo ali posojanje le-teh. Pri tem je potrebno upoštevati, da je možnost izvedbe takšnih poslov odvisna od razmer na finančnih trgih in stanja likvidnosti sekundarnega trga v določenem trenutku. Zato izvedbe takšnih poslov ni mogoče načrtovati vnaprej in je ni mogoče vključiti kot proračunsko porabo v proračun države posameznega leta, kar bi omogočilo, da se morebitna potrebna zadolžitve za ta namen izvede v okviru zadolževanja za financiranje proračuna države posameznega leta. Zato se v 6. odstavku dovoli dodatno zadolževanje (z izdajo novih lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, črpanjem posojila ali izvedbo drugega instrumenta zadolževanja) za pridobitev sredstev za izvršitev poslov intervencij na sekundarnem trgu, t.j. poslov, ki niso namenjeni financiranju proračuna države. Posledično se to zadolževanje ne vštevava v obseg zadolževanja za financiranje izvrševanja proračuna tekočega leta, določen v 2. odstavku tega člena. V zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto se določi največji možni obseg takšnega zadolževanja. Glede na posebni namen se to zadolževanje tudi ne vštevava v največji možni obseg likvidnostnega zadolževanja iz 5. odstavka tega člena.

Začasna prodaja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se lahko izvaja za različne namene. Lahko je instrument za izvedbo intervencije na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, lahko pa je tudi instrument financiranja državnega proračuna. Potreba, da se s takšnim poslom razširi nabor instrumentov financiranja državnega proračuna Republike Slovenije, je bila prepoznana že v letu

2013. Pravna podlaga za zadolževanje z začasnimi prodajami je bila tedaj zagotovljena s spremembami in dopolnitvami zakona izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014, s katerimi so bila dopolnjena določila zakona o javnih financah glede zadolževanja države. Takšna določila so bila vključena tudi v zakon o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015, 2016 in 2017 in tudi 2017 in 2018. V 7. odstavku tega člena se zagotovi pravna podlaga za sklepanje začasnih prodaj za financiranje proračuna. Obseg, do katerega v posameznem letu lahko država izdaja lastne dolžniške vrednostne papirje za takšen namen, se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. Značilnost začasne prodaje je začasnost izročitve lastnih dolžniških vrednostnih papirjev nasprotni stranki in vračilo teh vrednostnih papirjev izdajatelju ob končni izpolnitvi takšnega posla. Zato se v obseg zadolževanja iz drugega odstavka tega člena se ne všteje nominalna vrednost lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, izdanih za ta namen, ampak se všteje višina prejetih sredstev iz takšne začasne prodaje lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.

162. člen

(posredovanje podatkov in informacij za načrtovanje in izvedbo zadolževanja države in upravljanja dolga državnega proračuna)

Ministrstvo, pristojno za finance, za uspešno izvajanje zadolževanja potrebuje vse potrebne informacije in podatke za namen priprave ponudbenega dokumenta, in sicer z delovnega področja drugih državnih organov (ministrstva) kot tudi drugih pravnih oseb, katerih ustanovitelj je država in niso gospodarske družbe, ter katere razpolagajo s takšnimi podatki. Sem spadajo predvsem podatki, ki so pomembni za investitorje v vrednostne papirje Republike Slovenije, in sicer s področja javnih financ, morebitnih pravnih in arbitražnih postopkov, ki bi pomembno vplivali na finančni položaj izdajatelja, s področja finančnega sektorja v državi, itd.

Namen zadevnega člena je pridobivanje zgolj javno dostopnih podatkov in informacij. Glede na to, da posamezni državni organi ter druge pravne osebe, definirane v prvem odstavku tega člena, dobro poznajo svoje delovno področje ter so seznanjene z aktualnimi podatki ter informacijami, je z vidika ekonomičnosti kot tudi zagotavljanja točnih in ažurnih podatkov smiselno, da zadevne podatke posredujejo navedeni subjekti.

163. člen

(zadolževanje ZZZS)

ZZZS se načeloma ne more zadolževati. Ker pa bi lahko, zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov, nastala situacija, ko bi bilo moteno izvrševanje obveznosti, se ZZZS lahko likvidnostno ali kratkoročno zadolži samo v sistemu EZR države.

164. člen

(zadolževanje občine za izvrševanje občinskega proračuna)

Ta člen ureja zadolževanje občin v tekočem proračunskem letu. Občina se lahko zadolži za izvrševanje proračuna, vendar samo za investicijske izdatke. Obseg zadolžitve je omejen z višino primanjkljaja v izkazu prihodkov in odhodkov in izkazu finančnih terjatev in naložb ter višino predvidenih odplačil glavnice dolga v tekočem proračunskem letu. Občina se lahko zadolži pri državnem proračunu, javnih skladih, bankah in hranilnicah z dovoljenjem za opravljanje bančnih storitev. Občina, ki je vključena v sistem EZR države, pa se lahko zadolži tudi pri upravljavcu sredstev sistema EZR države. Obseg zadolževanja občine se za posamezno proračunsko leto določi v odloku, s katerim je sprejet proračun. Likvidnostno se občina lahko zadolži največ do višine 5 % vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna. V obdobju začasnega financiranja se občina lahko zadolži samo likvidnostno.

165. člen

(soglasje k zadolžitvi)

Ta člen ureja pridobitev soglasja k zadolžitvi občine, roke za njegovo izdajo ter posredovanje podatkov o zadolžitvi občine. Občina se lahko zadolži samo na podlagi soglasja ki zadolžitvi, ki ga izda ministrstvo, pristojno za finance. Občina mora to soglasje pridobiti pred vsako zadolžitvijo, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu. Velja do konca proračunskega leta in je priloga k pogodbi o zadolžitvi. Rok za izdajo soglasja k zadolžitvi je 15 delovnih dni po vložitvi popolne

vloge, občina pa mora v 10 delovnih dneh po sklenitvi pogodbe o zadolžitvi kopijo le-te posredovati ministrstvu, pristojnemu za finance. Način izdaje soglasja k zadolžitvi bo predpisal minister, pristojen za finance. Občina mora ministrstvu, pristojnemu za finance, poročati o zadolževanju, odplačilih glavnih dolga, obrestih in drugih obveznostih iz naslova dolga občinskega proračuna letno in četrletno.

166. člen

(pogoji za izdajo soglasja k zadolžitvi)

Ta člen taksativno našteva pogoje, ki jih mora izpolniti občina, da ministrstvo, pristojno za finance lahko izda soglasje k zadolžitvi. Občina z novo zadolžitvijo tako ne sme preseči največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine, mora imeti sprejet uravnotežen proračun občine, načrtovana zadolžitve v proračunu občine ne sme presegati obsega zadolževanja, ki ga določa odlok, s katerim je sprejet proračun občine, predložiti mora poročilo župana o izboru najugodnejša posojilodajalca in v njem dokazati izvedbo konkurenčnega postopka izbire ponudb s povabilom k oddaji ponudb najmanj trem potencialnim ponudnikom (razen v primeru zadolžitve pri upravljavcu sredstev sistema EZR države), vlogo za soglasje k zadolžitvi mora predložiti v zakonskem roku in v primeru prve zadolžitve po sklenitvi sporazuma o razdelitvi premoženja med občinami, mora priložiti sporazum o razdelitvi premoženja. Občini se izda soglasje k zadolžitvi, če izpolnjuje vse navedene pogoje.

167. člen

(vloga za izdajo soglasja k zadolžitvi)

Občina za soglasje k zadolžitvi zaprosi z vlogo, ki vsebuje: predlog pogodbe o zadolžitvi občine z vključenim amortizacijskim načrtom, poročilo župana o izboru najugodnejšega posojilodajalca in rok za sklenitev pogodbe o zadolžitvi, pri čemer je zadnji rok 31. december tekočega leta. Rok za predložitev vloge ministrstvu, pristojnemu za finance, je 20. november tekočega leta. V primeru, če je vloga nepopolna, občina vlogo lahko dopolni v roku, ki ga določi ministrstvo, pristojno za finance. Če občina vloge ne dopolni v postavljenem roku, se vloga zavrže, občina pa lahko zaprosi za izdajo soglasja k zadolžitvi z novo vlogo.

168. člen

(največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine)

Eden izmed pogojev za izdajo soglasja k zadolžitvi občine je, da občina z novo zadolžitvijo ne presega največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine. V ta obseg pa se všttevajo letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga občine) in potencialne obveznosti iz izdanih poroštev občine. Občina se tako v tekočem proračunskem letu lahko zadolži, če te obveznosti, ki se ugotovijo tako, da se odlogi odplačil in neenakomernost obveznosti ne upoštevajo, v posameznem letu ne presežejo 8% realiziranih prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov proračuna občine v letu pred letom zadolževanja občine, zmanjšanih za prejemke iz prodaje stvarnega premoženja, prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz EU, prejeta sredstva finančnih mehanizmov ter prejemke režijskih obratov iz naslova prodaje blaga in storitev.

169. člen

(upravljanje dolga državnega proračuna)

Osnovni cilj upravljanja z dolgom državnega proračuna je zagotovitev srednjeročno in dolgoročno čim nižjega stroška financiranja in primerne ravni izpostavljenosti kreditnim in drugim ne-kreditnim tveganjem.

Upravljanje dolga državnega proračuna je sklop operacij refinanciranja dolga državnega proračuna, ki so uveljavljen instrumentarij uravnavanja tveganj in stroškov državnega dolga vseh državnih zakladnic. Enako velja za posle iz 2. odstavka tega člena, ki med drugim vključujejo tudi izvedene finančne instrumente, namenjene varovanju pred finančnimi tveganji.

170. člen

(intervencije na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev)

V tem členu je določeno, da država lahko intervenira na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Namen takšnih poslov je prispevati k delovanju sekundarnega trga, s čimer lahko država kot izdajatelj vrednostnih papirjev ohranja zaupanje vlagateljev v likvidnost njenih dolžniških vrednostnih papirjev in na ta način potencialno znižuje ceno zadolžitve pri bodočih izdajah. Država zagotavlja povečanje likvidnosti sekundarnega trga lastnih dolžniških vrednostnih papirjev tudi s posojanjem oziroma začasnimi prodajami lastnih dolžniških vrednostnih papirjev primarnim vpisnikom za obveznice Republike Slovenije na sekundarnem trgu, s čimer se prepreči neizpolnjevanje poslov iz naslova trgovanja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, izboljšuje likvidnost sekundarnega trga lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.

171. člen

(upravljanje dolga občinskega proračuna)

Ta člen ureja upravljanje dolga občinskega proračuna. Občina svoj dolg upravlja tako, da ga odplača pred njegovo dospelostjo ali spremeni pogoje zadolžitve, pri čemer se ali zmanjšajo izdatki, povezani z dolgom, ali izboljša rokovna, valutna ali obrestna sestava dolga.

172. člen

(soglasje za upravljanje z dolgom občinskega proračuna)

Ta člen ureja pridobitev soglasja za upravljanje z dolgom občinskega proračuna. Občina mora to soglasje pridobiti, če se zadolži za upravljanje z dolgom občinskega proračuna ali če se spremenijo pogoji zadolžitve. Velja do konca proračunskega leta in je priloga k pogodbi o zadolžitvi. Rok za izdajo soglasja k zadolžitvi je 15 delovnih dni po vložitvi popolne vloge, občina pa mora v 10 delovnih dneh po sklenitvi pogodbe o zadolžitvi kopijo le-te posredovati ministrstvu, pristojnemu za finance. Način izdaje soglasja k zadolžitvi bo predpisal minister, pristojen za finance. Občina mora ministrstvu, pristojnemu za finance, poročati o upravljanju z dolgom občinskega proračuna, odplačilih glavnih dolga, obrestih in drugih obveznostih iz naslova dolga občinskega proračuna letno in četrletno.

173. člen

(pogoji za izdajo soglasja za upravljanje z dolgom)

Ta člen taksativno našteva pogoje, ki jih mora izpolniti občina, da ministrstvo, pristojno za finance lahko izda soglasje za upravljanje z dolgom občinskega proračuna. Občina mora najprej ugotoviti, ali izpolnjuje pogoje za upravljanje z dolgom iz 171. člena, nato pa morajo biti izpolnjeni še ostali pogoji. Občina z novo zadolžitvijo za upravljanje z dolgom tako ne sme preseči največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine, mora imeti sprejet uravnotežen proračun občine, načrtovana zadolžitve v proračunu občine ne sme presegati obsega zadolževanja, ki ga določa odlok, s katerim je sprejet proračun občine, predložiti mora poročilo župana o izboru najugodnejša posojilodajalca in v njem dokazati izvedbo konkurenčnega postopka izbire ponudb s povabilom k oddaji ponudb najmanj trem potencialnim ponudnikom (razen v primeru zadolžitve pri upravljavcu sredstev sistema EZR države), vlogo za soglasje za upravljanje z dolgom mora predložiti v zakonskem roku in v primeru prve zadolžitve po sklenitvi sporazuma o razdelitvi premoženja med občinami, mora priložiti sporazum o razdelitvi premoženja. Občini se izda soglasje za upravljanje z dolgom, če izpolnjuje vse navedene pogoje.

174. člen

(vloga za izdajo soglasja za upravljanje z dolgom)

Občina za soglasje za upravljanje z dolgom zaprosi z vlogo, ki vsebuje: seznam pogodb o zadolžitvi, ki jih bo občina odplačala pred njihovo dospelostjo oziroma seznam pogodb, v katerih bo spremenila pogoje zadolžitve, predlog pogodbe oziroma sprememb pogodbe o zadolžitvi občine z vključenim amortizacijskim načrtom, poročilo župana o izboru najugodnejšega posojilodajalca oziroma učinkih spremenjenih pogojev zadolžitve in rok za sklenitev pogodbe oziroma sprememb pogodbe o zadolžitvi. Rok za predložitev vloge ministrstvu, pristojnemu za finance, je 20. november tekočega leta. V primeru, če je vloga nepopolna, občina vlogo lahko dopolni v roku, ki ga določi ministrstvo, pristojno za finance. Če občina vloge ne dopolni v postavljenem roku, se vloga zavrne, občina pa lahko zaprosi za izdajo soglasja k zadolžitvi z novo vlogo.

175. člen

(sklepanje poslov zadolževanja države, upravljanja dolga državnega proračuna in intervencije na trgu)

V tem členu je urejeno pooblastilo za odločanje in sklepanje poslov zadolževanja države, upravljanja dolga državnega proračuna in intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Za odločanje o teh poslih je pooblaščen minister, pristojen za finance, ki lahko pooblasti tudi drugo osebo. Zaradi operativnih zahtev pri tovrstnih poslih je nujno potrebno, da je v zakonu dana možnost pooblastitve druge osebe. Zadolževanje za financiranje proračuna in tudi za upravljanje dolga državnega proračuna je po svojem namenu povezano z izvrševanjem državnega proračuna posameznega leta. Zato se odločitve o teh poslih sprejema in takšne posle sklepa v skladu z letnim program financiranja, ki ga sprejme Vlada, v katerem so določeni instrumenti financiranja, ki jih država lahko uporablja za namen zadolževanja države in upravljanja z dolgom državnega proračuna, ter povzeti okvirni obsegi zadolžitvev, ki jih določa zakon o izvrševanju proračuna posameznega leta in zakon o javnih financah. Zadolževanje je vključeno tudi v izvedbo poslov intervencij na sekundarnem trgu, vendar le-to ni namenjeno financiranju državnega proračuna. Lastni dolžniški vrednostni papirji, izdani pri intervencijah na sekundarnem trgu, se uporabijo za druge namene, predvsem za uravnavanje delovanja sekundarnega trga lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Zato izvedba teh poslov kot tudi odločanje o njih ni vezano na program financiranja državnega proračuna.

176. člen

(sklepanje pogodb o zadolževanju občine in upravljanju dolga občinskega proračuna)

Posle v zvezi z zadolževanjem občine, to je pogodbe o zadolževanju občine in pogodbe o upravljanju z dolgom občinskega proračuna, sklepa župan.

177. člen

(zadolževanje novih občin in občin, na območju katerih je ustanovljena nova občina)

Člen določa možnost zadolžitve nove občine in določa tako za občino, iz katere je nastala nova občina, kot tudi za novo občino, da se ne smeta zadolževati in izdajati poroštev, dokler niso urejena premoženjsko pravna razmerja med njima v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo. Drugi odstavek ureja situacijo, ko zaradi nastanka nove občine, za to občino ni mogoče pridobiti podatkov, na podlagi katerih je mogoče izračunati največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine. V teh primerih se za določitev tega obsega namesto realiziranih upoštevajo načrtovani prejemki.

178. člen

(zavarovanje plačil za obveznosti občine)

Za občine velja, da morajo pri sklepanju pogodb, s katerimi prevzemajo obveznosti v breme proračuna, ravnati kot subjekt zasebnega prava, skladno s civilnopravno zakonodajo, razen če ni z javnofinančnimi predpisi določeno drugače. Ta člen določa vrste instrumentov, ki jih lahko občina uporabi za zavarovanje plačil obveznosti občin iz naslova zadolževanja in upravljanja z dolgom pa tudi plačil vseh drugih obveznosti. Občina tako lahko izda menico, zastavi terjatev, sklene zavarovalno pogodbo, deponira sredstva pri banki, pridobi bančno garancijo in zastavi stvarno premoženje, razen stvarno premoženje, ki je namenjeno izvajanju javnih oziroma gospodarskih javnih služb, in stvarno premoženje, ki je z zakonom, ki ureja izvršbo in zavarovanje, izvzeto iz izvršbe.

179. člen

(prevzem dolga)

Zaradi potrebe po sanacijah določenih subjektov ali za prestrukturiranje dolgov neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega proračuna zakon uvaja tudi instrument prevzema dolga. Zaradi narave inštituta prevzema dolga ta zakon dopušča takšno možnost le na podlagi zakona. Prevzem dolga se ne more všteti v obseg zadolževanja za izvrševanje državnega proračuna v posameznem letu, saj znesek prevzetega dolga ne predstavlja odplačila tega dolga v celoti v tekočem proračunskem letu. Iz navedenega razloga se v obseg zadolževanja za izvrševanje proračuna všteta le zapadle obveznosti tekočega leta (glavnica in obresti). Prevzem dolga se uredi s pogodbo, ki jo skleneta država in dolžnik s privolitvijo upnika. Člen določa še, da mora biti zakon, s katerim država prevzema dolg v prihodnjem proračunskem letu posredovan v državni zbor do 1. oktobra tekočega leta, kar je smiselno glede rokov, ki so določeni v zakonu o postopkih za izvrševanje

proračuna za posamezno leto. Zadnji odstavek tega člena izrecno prepoveduje prevzemati dolgove pokrajini, občini, ZPIZ, ZZZS oziroma upravljavcu sredstev sistema EZR države.

180. člen

(zavarovanja in jamstva)

Jamčevanje države oziroma občine za obveznosti iz zadolževanja drugih oseb je omejeno le na izdajo subsidiarnih poroštev, druge oblike zavarovanj oziroma jamstev niso dovoljene.

181. člen

(poročstva države)

Poroštvo se izda z veljavno poroštvono izjavo ali veljavno poroštvono pogodbo, ki jo v imenu države podpiše minister, pristojen za finance, v imenu občine pa župan. Poroštvena pogodba ne sme biti sklenjena prej, kot je sklenjena pogodba o zavarovanju poročstva. Obseg in pogoje za izdajo poroštev države mora določati zakon, vsakoletno izdajanje novih poroštev države pa je omejeno z nominalnim obsegom, določenem v letnem zakonu o izvrševanju proračuna.

182. člen

(poročstva občine)

Ta člen ureja izdajanje poroštev občine. Občina lahko izda poroštvo samo za obveznosti iz naslova zadolževanja javnih podjetij, katerih lastnica je. Obseg izdanega poročstva in pogoji za izdajo poročstva se določijo v odloku, s katerim se sprejme proračun, pri čemer morajo te osebe sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga zagotoviti iz virov, ki niso javnofinančni prejemki, kar pomeni, da niso prejemki blagajne javnega financiranja. Izdana poročstva se štejejo v največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine. Poroštvo se izda s poroštvono pogodbo, ki jo sklene župan. Hkrati mora biti sklenjena pogodba o zavarovanju poročstva.

183. člen

(soglasje k poročstvu)

Ta člen ureja pridobitev soglasja k poročstvu. Občina mora to soglasje pridobiti pred sklenitvijo poroštvone pogodbe. Velja do konca proračunskega leta in je priloga k poroštvoni pogodbi. Rok za izdajo soglasja k zadolžitvi je 15 delovnih dni po vložitvi popolne vloge. Način izdaje soglasja poročstvu bo predpisal minister, pristojen za finance. Poroštvo, ki ga občina izda brez soglasja ministrstva, pristojnega za finance, je nično.

184. člen

(pogoji za izdajo soglasja k poročstvu)

Ta člen taksativno našteva pogoje, ki jih mora izpolniti občina, da ministrstvo, pristojno za finance, lahko izda soglasje k poročstvu. Občina tako z novo potencialno obveznostjo iz naslova poročstva občine ne sme preseči največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine, mora imeti sprejet uravnotežen proračun občine, načrtovano poroštvo ne sme presegati obsega poroštev in pogojev, ki jih določa odlok, s katerim se sprejme proračun občine, predložiti mora finančni načrt javnega podjetja, iz katerega mora biti razviden vir za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga, vlogo za soglasje k poročstvu mora predložiti v zakonskem roku in v primeru prve zadolžitve po sklenitvi sporazuma o razdelitvi premoženja med občinami, mora priložiti sporazum o razdelitvi premoženja. Občini se izda soglasje k poročstvu, če izpolnjuje vse navedene pogoje.

185. člen

(vloga za izdajo soglasja k poročstvu)

Občina za soglasje k poročstvu zaprosi z vlogo, ki vsebuje: predlog poroštvone pogodbe in predlog pogodbe o zadolžitvi javnega podjetja z vključenim amortizacijskim načrtom, sprejet finančni načrt javnega podjetja in rok za sklenitev pogodbe o poročstvu. Rok za predložitev vloge ministrstvu, pristojnemu za finance, je 20. november tekočega leta. V primeru, če je vloga nepopolna, občina vlogo lahko dopolni v roku, ki ga določi ministrstvo, pristojno za finance. Če občina vloge ne dopolni v postavljenem roku, se vloga zavrže, občina pa lahko zaprosi za izdajo soglasja k poročstvu z novo vlogo.

186. člen

(refinanciranje obveznosti, zavarovanih s poroštvom)

Uvaja se možnost refinanciranja obstoječega dolga določenemu dolžniku in sicer lahko minister za finance na podlagi sklepa vlade in če zakon o izdanem poroštvu tako določa, nadomesti prvotno poroštvo z novim, če so izpolnjeni navedeni pogoji. V primeru, da dolžnik uspe skleniti pogodbo o zadolževanju pod ugodnejšimi pogoji je smiselno, da je sklenitev nove pogodbe možna, saj se s tem potencialna obveznost za plačilo poroštva zmanjša. Zamenjava poroštvene pogodbe se ne všteva v skupen obseg izdanih poroštev, saj nove obveznosti za proračun ne nastanejo.

187. člen

(prepoved izdajanja poroštev ZPIZ in ZZZS)

Ne glede na dejstvo, da sta ZPIZ in ZZZS samostojni blagajni javnega financiranja jima zaradi narave njihovih zakonskih nalog predlagani člen izrecno prepoveduje, da bi lahko izdajali poroštva.

188. člen

(zadolževanje in izdajanje poroštev posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država)

Posredni proračunski uporabniki na ravni države, se lahko zadolžujejo le v sistemu EZR. Dolgoročno se lahko zadolžijo v sistemu EZR le za premostitveno financiranje EU projektov. Javni skladi so pri tem izvzeti in se lahko zadolžujejo na način, kot ga določa naslednji (189.) člen. Zadolževanje pravnih oseb iz tega člena pri EZR se ne všteva v kvoto zadolževanja, ker se stanje zadolženosti konsolidira znotraj sektorja S.13 – Država. Izdajanje poroštev posrednih proračunskih uporabnikov na ravni države drugim pravnim osebam ni dovoljeno, razen v primeru, da proračunskemu uporabniku izdajo poroštva dovoljuje drugi zakon. Posredni proračunski uporabniki iz tega člena za zadolžitev ne potrebujejo soglasja Ministrstva za finance, vendar morajo pravne osebe, ki se zadolžujejo dolgoročno, za potrebe EZR pridobiti soglasje pristojnega-resornega ministrstva.

189. člen

(zadolževanje in izdajanje poroštev pravnih oseb sektorja država, katerih lastnik je država)

Pravne osebe, ki niso posredni proračunski uporabniki, vendar sodijo v sektor S.13-država, kar pomeni, da se njihov dolg všteva v dolg sektorja država, morajo pred zadolžitvijo ravnati v skladu s postopkom, ki ga predpisuje ta člen in na podlagi tega člena izdan pravilnik, ki ga izda minister, pristojen za finance. Skupna višina novih zadolžitev v posameznem letu se všteva v kvoto zadolževanja, določeno z zakonom o izvrševanju proračunov za posamezno leto (razen če je kreditodajalec tudi pravna oseba, ki sodi v sektor S.13) in v kvoto poroštev, če bo zadolžitev zavarovana s poroštvom države. Z novo zadolžitvijo je mišljena glavnica zadolžitve ob sklenitvi pogodbe o zadolžitvi. Pred izdajo soglasja za zadolžitev s strani Ministrstva za finance, mora pravna oseba pridobiti tudi pozitivno mnenje upravljavca posredne ali neposredne naložbe države, ki je lahko bodisi resorno ministrstvo ali drugi organ oziroma vladna služba ali pravna oseba npr. SDH, ki upravlja s premoženjem teh pravnih oseb. Soglasje Ministrstva za finance pravni osebi iz tega člena ni potrebno pridobiti za likvidnostno zadolževanje – to je za zadolževanje znotraj koledarskega leta.

190. člen

(zadolževanje javnih nefinančnih družb in nepridobitnih institucij, ki so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom države)

Javne nefinančne družbe in nepridobitne institucije pod neposrednim ali posrednim nadzorom države morajo pred zadolžitvijo ravnati v skladu s postopkom, ki ga predpisuje ta člen in na podlagi tega člena izdan pravilnik, ki ga izda minister, pristojen za finance. Zadolžitve, ki so zavarovane s poroštvom države se vštevajo v kvoto poroštev, določeno z zakonom o izvrševanju proračunov za posamezno leto. Pred izdajo soglasja za zadolžitev s strani Ministrstva za finance, mora pravna oseba, ki je v 100% lasti države ali pravna oseba, katere nova zadolžitev bo zavarovana s poroštvom države, pridobiti tudi pozitivno mnenje upravljavca posredne ali neposredne naložbe države in v primeru, da upravljavec ni resorno ministrstvo ali vladna služba, tudi dodatno mnenje resornega ministrstva ali vladne službe. Soglasje Ministrstva za finance pravni osebi iz tega člena, ki je v 100% lasti države, ni potrebno pridobiti za likvidnostno zadolževanje – to je za zadolževanje znotraj koledarskega leta.

191. člen

(posredovanje dokumentacije o zadolženosti in izdanih poroštvih drugih enot javnega sektorja na ravni države)

Posredni uporabniki na ravni države, druge pravne osebe na ravni države, ki sodijo v sektor država in vse javne nefinančne družbe ter nepridobitne institucije, ki so pod posrednim in neposrednim nadzorom države, morajo ministrstvu, pristojnemu za finance, posredovati kopije sklenjenih pogodb o zadolžitvah ter izdanih poroštvih, poročati o stanju in spremembah po sklenjenih kreditnih pogodbah ter posredovati napovedi zadolževanja v prihodnjih letih. Natančnejša opredelitev postopka in rokov za posredovanje podatkov se določi s pravilnikom, ki ga izda minister, pristojen za finance. Blagovni krediti niso predmet spremljanja in evidentiranja, finančni leasingi pa so predmet spremljanja in evidentiranja le za sektor država.

192. člen

(zadolževanje in izdajanje poroštev posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina)

Ta člen ureja zadolževanje in izdajanje poroštev posrednih uporabnikov, katerih ustanoviteljica je občina. Posredni uporabniki, katerih ustanoviteljica je občina (javni zavodi, javne agencije in javni skladi), ne smejo izdajati poroštev za obveznosti drugih oseb. Zadolžujejo se lahko, razen javni skladi, samo v sistemu EZR, v katerega so vključeni, in sicer likvidnostno, kratkoročno in dolgoročno za izvajanje projektov, financiranih iz sredstev EU, pri čemer morajo za zadolžitev, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pridobiti soglasje občine. Soglasje izda župan. Javni skladi, katerih ustanoviteljica je občina, se zadolžujejo kot je določeno za pravne osebe sektorja država, katerih lastnica je občina. Za javne sklade se obseg zadolžitve določi v odloku, s katerim se sprejme proračun.

193. člen

(zadolževanje in izdajanje poroštev pravnih oseb sektorja država, katerih lastnica je občina)

Ta člen ureja zadolževanje in izdajanje poroštev pravnih oseb sektorja država, katerih lastnica je občina. Sem sodijo pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.13113, S.13132 in S. 13133 in so v neposredni ali posredni lasti občine ter niso posredni uporabniki občinskega proračuna (na primer: regionalne razvojne agencije, ki so ustanovljene kot gospodarske družbe). Te pravne osebe ne smejo izdajati poroštev za obveznosti drugih oseb. Zadolžujejo se lahko kratkoročno ali dolgoročno pod pogoji, ki jih določi občinski svet, in če imajo zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga iz virov, ki niso javnofinančni prejemki, pri čemer morajo za zadolžitev, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pridobiti soglasje občine. Soglasje izda občinski svet. Obseg zadolžitve in pogoji za zadolžitev se določijo v odloku, s katerim se sprejme proračun. Izdana soglasja se ne štejejo v največji dopustni obseg zadolževanja občine.

194. člen

(zadolževanje javnih nefinančnih družb, ki so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom občine)

Ta člen ureja zadolževanje javnih nefinančnih družb sektorja država, katerih lastnica je občina. Sem sodijo pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S. 11001 in so pod neposrednim nadzorom občine ter niso posredni uporabniki občinskega proračuna (na primer: javna podjetja). Če se te pravne osebe zadolžujejo s poroštvom občine oziroma so v 100% lasti občine, se lahko zadolžujejo kratkoročno ali dolgoročno pod pogoji, ki jih določi občinski svet, in če imajo zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga iz virov, ki niso javnofinančni prejemki, pri čemer morajo za zadolžitev, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pridobiti soglasje občine. Soglasje izda občinski svet. Obseg zadolžitve in pogoji za zadolžitev se določijo v odloku, s katerim se sprejme proračun. Izdana soglasja se ne štejejo v največji dopustni obseg zadolževanja občine.

195. člen

(posredovanje dokumentacije o zadolženosti drugih enot javnega sektorja na ravni občine)

Ta člen ureja poročanje drugih enot javnega sektorja na ravni občine (posredni uporabniki občinskega proračuna, pravne osebe sektorja država, katerih lastnica je občina in javne nefinančne družbe, ki so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom občine) o sklenjenih pogodbah o zadolžitvi in izdanih poroštvi. Seznam teh pravnih oseb občina objavi na svoji spletni strani. Te pravne osebe morajo 10 delovnih dni po sklenitvi poslov zadolžitve oziroma izdaje poročstva občini posredovati kopije pogodb in o zadolževanju in izdanih poroštvi poročati letno in četrletno. Občina pa mora o zadolževanju in izdanih poroštvi teh pravnih oseb obveščati ministrstvo, pristojno za finance, letno in četrletno. Način poročanja bo predpisal minister, pristojen za finance.

196. člen

(evidenca o zadolževanju in izdajanju poroštev)

Ministrstvo za finance mora na podlagi drugih predpisov in direktiv ter zahtev EU in drugih mednarodnih in domačih institucij (npr. OECD) pripravljati poročila o zadolženosti pravnih oseb, ki sodijo v sektor država, občin in tudi širšega javnega sektorja. Poročila se pripravljajo na podlagi zbranih podatkov o zadolžitvah, ki jih Ministrstvo za finance zbira v skladu s tem zakonom.

197. člen

(prepoved sklepanja pogodb o finančnem najemu)

S predlaganim členom se prepoveduje uporabnikom proračunov, občini ter ZPIZ in ZZZS sklepati pogodbe o finančnem najemu, saj so tovrstna posojila bistveno dražja od najema posojila, letna vračila sredstev pa povečujejo obseg obveznosti v prihodnjih letih in s tem posledično vplivajo na ne/uresničevanje prioritet vlade.

198. člen

(prepoved sklepanja pogodb o blagovnih kreditih)

Že veljavni predpisi ne omogočajo, da bi uporabniki proračunov, občine, ZPIZ in ZZZS smeli sklepati pogodbe o blagovnih kreditih. da sklepanje pogodb o blagovnih kreditih ni dopustno izhaja že iz določb, ki določajo plačilne roke.

199. člen

(vsebina enotnega zakladniškega sistema)

EZR je sistem upravljanja z javnimi financami po enotnih pravilih za vse blagajne javnega financiranja in uporabnike proračunov, ki so v sistem vključeni. Namen enotnega zakladniškega sistema je upravljanje z denarnimi sredstvi sistema EZR države oziroma občine na način, da se zagotavlja notranja konsolidacija denarnih sredstev. Likvidnost v sistemu EZR se zagotavlja tako, da minister, pristojen za finance, oziroma župan upravlja prosta denarna sredstva na podračunih (sprejema vloge na zakladniški podračun ter daje likvidnostna posojila subjektom, ki so vključeni v sistem EZR). Presežek denarnih sredstev sistema EZR pa se preko zakladniškega podračuna naloži zunaj sistema EZR.

V drugem odstavku je določen širši okvir enotnega zakladniškega sistema, kateri poleg sistemov EZR vključuje še druge račune, ki so skladno z zakonom o opravljanju plačnih storitev za PU odprti izven sistema EZR (npr. posebni namenski transakcijski računi pri centralni banki, gotovinski računi pri poslovnih bankah in drugi računi opredeljeni v 85.členu tega zakona).

Z namenom učinkovitega upravljanja denarnih sredstev sistema EZR, transparentnosti nad javnofinančnimi tokovi ter poenotenemu poročanju, se vzpostavi enoten informacijski sistem. Vsi posli upravljanja denarnih sredstev sistema EZR se izvajajo v enotnem informacijskem sistemu (tj. program EZRLKV), ki ga je razvilo ministrstvo za finance za potrebe upravljavca EZR države in EZR občin ter subjekte, vključene v sistem EZR. Informacijski sistem zagotavlja:

- spremljavo likvidnosti sistema EZR (z on-line vpogledom na stanje sredstev EZR pri Banki Slovenije),
- vodenje oziroma sklepanje poslov upravljanja denarnih sredstev sistema EZR,
- enoten elektronsko varen način poslovanja med subjekti, vključenimi v sistem EZR, in upravljavcem sredstev tega sistema in
- vodenje računovodstva teh poslov.

Navedeni informacijski sistem bo brezplačen in obvezen za vse upravljavce EZR občin. Za javnofinančne blagajne in uporabnike proračunov se uporablja spletni informacijski sistem EZRLKV.

200. člen

(sistem enotnega zakladniškega računa)

Sistem EZR je namenjen enotnemu izvajanju javnofinančnih tokov in upravljanju s prostimi denarnimi sredstvi. Vzpostavljen je bil leta 2002, s takratno Odredbo o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa, na ravni države in občine. Vanj so vključene blagajne javnega financiranja in uporabniki proračunov (sedanji zakon uporablja termin subjekti, vključeni v sistem EZR).

Drugi in tretji odstavek določata, da se na predlog župana vsi subjekti, ki so vključeni v sistem EZR občine, vključijo v sistem EZR države. V primeru, da so z nadzorom proračunske inšpekcije ugotovljene kršitve, pa lahko minister, pristojen za finance, odredi, da se vsi subjekti, ki so vključeni v sistem EZR te občine, vključijo v sistem EZR države na način, ki ga določi minister, pristojen za finance.

201. člen

(računi sistema enotnega zakladniškega računa)

Člen določa, da račune sistema EZR predstavljajo enotni zakladniški računi (ki so odprti pri Banki Slovenije na nivoju države oziroma občin) in podračuni EZR (ki so odprti pri UJP). Denarna sredstva sistema EZR so vsota prostih denarnih sredstev na podračunih subjektov, vključenih v sistem EZR, in denarna sredstva zakladniškega podračuna (tj. podračun upravljavca sredstev sistema EZR). To pomeni, da je stanje denarnih sredstev posameznega EZR pri Banki Slovenije enako seštevku vseh podračunov znotraj posameznega EZR.

Podračuni EZR z vidika zakona o plačilnem prometu niso transakcijski računi, vendar pa jim je s statusno-pravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika in vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju priznan enak status. To pomeni, da se za primer izvršbe na posameznem podračunu zasežejo sredstva na tem podračunu in ne na EZR pri Banki Slovenije.

Zadnji odstavek opredeljuje, da so del sistema EZR tudi drugi računi, na primer: posebni namenski transakcijski računi, gotovinski računi kot jih opredeljuje zakon, ki ureja opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike.

202. člen

(upravljanje denarnih sredstev sistema EZR)

Prvi odstavek opredeljuje pojem upravljanja denarnih sredstev sistema EZR, kot nalaganje teh sredstev v sistemu EZR (dajanje posojil) in zunaj njega (naložbe na finančnih trgih), sprejemanje vlog v sistemu EZR in zadolževanje zunaj sistema EZR na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance. Naloge upravljavca sredstev sistema EZR presegajo proračunski okvir, saj je proračun kot blagajna javnega financiranja le eden izmed njegovih enakovrednih "komitentov". Gre za širšo zakladniško funkcijo, saj se upravlja z denarnimi sredstvi vseh subjektov, vključenih v sistem EZR, kjer je proračun le eden od teh subjektov. Z uveljavitvijo tega zakona bodo subjekti, vključeni v sistem EZR, lahko nalagali prosta denarna sredstva zgolj v sistem EZR, v katerega so vključeni. S takšnim aktivnim upravljanjem denarnih sredstev s ciljem finančne optimizacije se bo pripomoglo k visoki stopnji notranje konsolidacije upravljanja denarnih sredstev sistema EZR države oziroma občine.

Drugi odstavek opredeljuje, da je stanje denarnih sredstev sistema EZR enako vsoti prostih denarnih sredstev subjektov (stanja na podračunih in vloge), ki so vanj vključeni, in zakladniškega podračuna, prek katerega poteka upravljanje denarnih sredstev sistema EZR.

Denarna sredstva sistema EZR države oziroma občine upravlja upravljavec sredstev sistema EZR države oziroma občine prek zakladniškega podračuna EZR države oziroma občine v skladu z načeli varnosti, likvidnosti in donosnosti. Pri čemer je potrebno slediti vrstnemu redu naštetih načel. Predstojnik upravljavca sredstev sistema EZR države je minister, pristojen za finance, oziroma druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu. Predstojnik upravljavca sredstev sistema EZR občine pa je župan oziroma druga oseba, ki jo župan pisno pooblasti.

Zakon posebej opredeljuje, da mora minister, pristojen za finance oziroma župan zagotoviti tako organizacijo dela, ki bo omogočala izključevanje konflikta interesov med upravljanjem denarnih sredstev sistema EZR in upravljanjem prostih denarnih sredstev proračuna kot blagajne javnega financiranja. Tak konflikt bi nastal v primeru posojila proračuna pri upravljavcu sredstev sistema EZR,

v kolikor bi bila to ista oseba. Z ločitvijo teh dveh funkcij pa se zagotovi transparentnost in enak pristop do vseh subjektov, vključenih v posamezen sistem EZR.

V petem odstavku je določeno, da je zakladniški podračun namenjen le upravljanju denarnih sredstev sistema EZR in ne izvrševanju proračuna.

V nadaljevanju člen opredeljuje, da je imetnik zakladniškega podračuna EZR države oziroma občine, upravljavec sredstev sistema EZR države oziroma občine. Zato se zakladniški podračun vodi v ločenih poslovnih knjigah.

Zadnji odstavek člena določa, da mora upravljavec sredstev sistema EZR, obravnavati prosta denarna sredstva subjektov, vključenih v sistem EZR, v svojih poslovnih knjigah in poročilih namenjenih konsolidaciji, kot denarna sredstva na računih in kot obveznost do subjektov, vključenih v sistem EZR. Prosta denarna sredstva teh subjektov se obrestujejo. Subjekti, vključeni v sistem EZR, obravnavajo ta denarna sredstva v svojih poslovnih knjigah kot denarna sredstva na računih, v poročilih namenjenih konsolidaciji, pa jih izkazujejo kot terjatev do upravljavca sredstev sistema EZR.

202. člen

(upravljanje denarnih sredstev sistema EZR države)

Člen v prvem odstavku ureja upravljanje z denarnimi sredstvi sistema EZR na način, da opredeli vrste in ročnost poslov, ki jih upravljavec sredstev sistema EZR države lahko izvaja preko zakladniškega podračuna. V zaporednih številkah poslov od 1 do 5 so opredeljeni posli znotraj sistema, pri katerih je nasprotna stranka v poslu subjekt, vključen v sistem EZR države (tj. blagajna javnega financiranja oziroma uporabnik proračuna). V zaporednih številkah od 6 do 8 so opredeljeni posli, ki se lahko izvajajo zunaj sistema EZR države. Posli zadolževanja upravljavca sredstev sistema EZR države se sklepajo le za obdobje do 12 mesecev in so podrobneje opredeljeni v 206. členu tega zakona, kjer je določeno, da način zadolževanja predpiše minister, pristojen za finance. Pri poslih nalaganja denarnih sredstev sistema EZR države se posli sklepajo za obdobje do 12 mesecev oziroma največ do 36 mesecev.

V drugem odstavku člena so definirane nasprotnne stranke oziroma institucije, v katere lahko upravljavec sredstev sistema EZR države zunaj sistema nalaga denarna sredstva. To so centralna banka, poslovne banke (s sedežem v in izven Republike Slovenije), hranilnice, s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so pridobile dovoljenje za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo ter državne zakladnice držav članic EMU, pod pogojem, da Republika Slovenija ni njihova upnica po zakonu, ki ureja dodelitev posojila državi članici EMU.

V tretjem odstavku je definirana oblika naložbe. Upravljavec sredstev sistema EZR lahko nalaga denarna sredstva v obliki depozitov (vezanih ali na odpoklic), potrdil o vlogi (Certificates of Deposit), blagajniških zapisov, komercialnih zapisov, katerih izdajatelj je centralna banka, poslovna banka ali država članica EMU (v povezavi s tem odstavkom to pomeni, da komercialnih zapisov podjetij ni mogoče kupovati), zakladnih menic in obveznic držav članic EMU (katerih rok do zapadlosti je krajši od 36 mesecev) in v druge instrumente na denarnih trgih. Pri naložbah zasleduje načeli varnosti in likvidnosti pred načelom donosnosti. Pri poslih nakupa dolžniških vrednostnih papirjev se vrednostni papir lahko drži v portfelju do zapadlosti vrednostnega papirja, lahko pa se proda na trgu pred zapadlostjo. Ob sklenitvi posla nakupa (prodaje) vrednostnega papirja se lahko dogovori datum njegove povratne prodaje (nakupa) (t. i. Revers REPO posli in REPO posli).

Posredni uporabniki proračuna, razen javnih skladov, se lahko dolgoročno zadolžijo pri upravljavcu EZR države, za obdobje treh let za izvajanje projektov financiranih s strani EU. V sklop dolgoročnega zadolževanja za obdobje treh let sodi tudi zadolževanje državnega in občinskih proračunov.

Naložbe upravljavca EZR se skladno z 210. členom izkažejo zgolj v bilanci stanja.

204. člen

(upravljanje denarnih sredstev sistema EZR občine)

Člen v prvem odstavku ureja upravljanje z denarnimi sredstvi sistema EZR občine na način, da opredeli vrste poslov in ročnosti, ki jih upravljavec sredstev sistema EZR občine lahko izvaja preko zakladniškega podračuna. V zaporednih številkah poslov od 1 do 3 so opredeljeni posli znotraj

sistema, pri katerih je nasprotna stranka v poslu subjekt, vključen v sistem EZR občine. V zaporedni številki od 4 pa gre za naložbe, ki se lahko izvajajo zunaj sistema EZR občine. Ročnost vseh poslov upravljavca sredstev sistema EZR občine je omejena na 12 mesecev. Hkrati so v drugem odstavku opredeljene vrste institucij in oblike naložb, kamor upravljavec sredstev sistema EZR občine lahko nalaga denarna sredstva sistema EZR občine. Denarna sredstva sistema EZR občine se lahko nalagajo v obliki depozitov (vezanih ali na odpoklic) pri centralni banki, poslovnih bankah ali hranilnicah s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so pridobile dovoljenje za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo.

205. člen

(zadolževanje v sistemu EZR)

Za subjekte, ki so zadolženi pri upravljavcu sredstev sistema EZR, lahko upravljavec sredstev sistema EZR opravi poizvedbo o njegovem finančnem premoženju in drugih podatkih, ki so potrebni za odobritev ali za izterjavo danega posojila, pri navedenih upravljavcih zbirk podatkov. Vsi navedeni podatki morajo biti na razpolago brezplačno.

Upravljavec sredstev sistem EZR lahko za dano posojilo zahteva ustrezno zavarovanje.

206. člen

(zadolževanje upravljavca sredstev sistema EZR države zunaj tega sistema)

Upravljavec sredstev sistema EZR države se lahko zadolžuje izven sistema EZR države z namenom učinkovitega upravljanja denarnih sredstev sistema EZR države, v smislu nalaganja čim daljših ročnosti in pokrivanja kratkotrajnih likvidnostnih primanjkljajev. Poleg tega pa se lahko zadolži tudi v primeru, ko denarna sredstva sistema EZR države ne zadostujejo za pokrivanje vseh potreb subjektov, vključenih v sistem EZR države.

Ne glede na namen zadolževanja upravljavca sredstev sistema EZR države pa stanje njegove zadolžitve, na zadnji dan leta, ne sme biti višje od danih posojil subjektom, vključenim v sistem EZR države, in ne višje od možnega zadolževanja teh subjektov. To pomeni, da se omejevanje zadolževanja (kvota) še vedno določa, izvaja in spremlja pri državnem oziroma občinskem proračunu (če je slednji vključen v EZR države) oziroma njihovih uporabnikov proračunov. Zadolževanje upravljavca sredstev sistema EZR države pa tako dodatno ne povečuje stanja dolga širšega sektorja države, če so bila sredstva posojena uporabniku proračuna, ki sodi v sektor S.13.

207. člen

(rezultat upravljanja z denarnimi sredstvi sistema EZR)

Rezultat upravljanja z denarnimi sredstvi sistema EZR predstavljajo prejete obresti, zmanjšane za plačane obresti in plačane stroške od upravljanja z denarnimi sredstvi sistema EZR. Del rezultata upravljanja se nameni za oblikovanje rezerve, preostali del pa se nakaže proračunu. Višina rezerve se izračuna za vsako leto posebej in je namenjena poravnavanju obveznosti, nastalih zaradi neusklajenosti prihodkov in odhodkov ter pokrivanju različnih tveganj upravljanja denarnih sredstev sistema EZR.

Z drugim odstavkom se določi, da se morebitna izguba naložb in pripadajočih obresti krije v breme proračuna, kateri je tudi prejemnik pozitivnega rezultata upravljanja. Nalaganje denarnih sredstev sistema EZR se izvaja skladno z načeli varnosti, likvidnosti in donosnosti, vendar lahko v izjemnih primerih pride do situacije, da nasprotna stranka ne poravna svojih obveznosti.

208. člen

(računovodstvo in poročanje upravljavca sredstev sistema EZR)

Ker upravljavec sredstev sistema EZR ne upravlja zgolj s prostimi denarnimi sredstvi proračuna, kot blagajne javnega financiranja, temveč s prostimi denarnimi sredstvi vseh uporabnikov proračuna, in tudi s prostimi denarnimi sredstvi proračunskih uporabnikov občin, ki so zaprle svoj EZR, se v tem členu jasno opredeli, da zato vodi samostojne poslovne knjige, izdela samostojno računovodsko poročilo (ki ga predloži na AJ PES) in premoženjsko bilanco. Pri vodenju poslovnih knjig upošteva pravila, ki veljajo za neposredne uporabnike proračuna, razen pravila o vključevanju v računovodsko poročilo državnega oziroma občinskega proračuna iz 11. poglavja tega zakona. Računovodsko poročilo upravljavca sredstev sistema EZR se vključi v prilogo zaključnega računa državnega oziroma

občinskega proračuna. V poslovne knjige upravljavca sredstev sistema EZR niso vključena zgolj sredstva blagajn javnega financiranja temveč tudi uporabnikov proračunov.

209. člen

(računovodski sistem)

Zakon ureja vodenje poslovnih knjig in izdelavo letnih poročil za državni in občinske proračune, uporabnike proračuna, ZZZS in ZPIZ tako, da napotuje na uporabo določb Zakona o računovodstvu, razen kadar je v predlaganem zakonu določeno drugače. Zakon v drugem odstavku pooblašča ministra, pristojnega za finance, da predpiše računovodske postopke, kontni načrt ter postopke za vodenje knjig in izdelavo poročil za državni in občinske proračune, uporabnike proračuna, ZZZS in ZPIZ v skladu z Zakonom o računovodstvu in računovodskimi standardi. Ključna predpisa sta Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov in Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Knjigovodske listine (ki so podlaga za evidentiranje v poslovnih knjigah) opredeljuje Zakon o računovodstvu in Slovenski računovodski standardi.

210. člen

(izjeme pri izkazovanju prejemkov in izdatkov)

Nekateri poslovni dogodki se evidentirajo le preko kontov stanja in imajo vpliv samo na sredstva, ki so prikazana v aktivni bilanci stanja ter na obveznosti do virov sredstev, ki so prikazane v pasivi bilanci stanja. V zakonu so taki poslovni dogodki taksativno naštet.

Med prejemki in izdatki se ne izkazujejo spremembe, povezane z zamenjavo nepremičnega in premičnega premoženja, saj pri teh transakcijah gre le za spremembo sredstev na strani aktivne bilance stanja: sprememba se dogaja znotraj analitičnih evidenc osnovnih sredstev. Pri teh transakcijah ne pride do denarnega toka, v kolikor se menjajo sredstva istih vrednosti. V kolikor je pa vrednosti različne, se pa denarni tok zgodi samo za razliko (pozitivno oz. negativno) in samo ta razlika se pa evidentira tudi med prejemki oz. izdatki. Pri dokapitalizaciji s stvarnim vložkom se tudi zgodijo spremembe na aktivni strani bilance stanja: s tem, da se ene vrste sredstvo (osnovno sredstvo) spremeni v finančno (kapitalsko, če gre za privatni sektor) naložbo. Tudi tu ne pride do denarnega toka. Velja seveda tudi obratno: če pride do zmanjšanja finančne naložbe, z vračilom stvarnega vložka. Konverzija terjatve v kapitalsko naložbo pomeni enako, s tem, da se tu menjajo terjatve in ne osnovna sredstva, v finančno naložbo, oziroma kapitalsko naložbo, če gre za pravne osebe zasebnega sektorja. Pri odpisu terjatve ali dolga se tudi zgodi samo na kontih stanja, tu ne prihaja do denarnega toka. Prevzem dolga tudi pomeni povečanje dolga, ki bi se odrazil preko denarnih tokov.

Med drugim je določeno, da se med prejemki in izdatki ne izkazujejo spremembe nastale pri upravljanju dolga državnega oziroma občinskega proračuna, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih proračunskih letih. V okviru upravljanja z državnim dolgom gre pri odkupu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije pred njihovo dospelostjo za tržno transakcijo. To se odraža v premiji oziroma diskontu ter drugih spremembah, ki nastanejo pri takšnem ponovnem odkupu in vplivajo na povečanje oziroma zmanjšanje stanja dolga. Navedene spremembe se v skladu z izjemo navedeno v 210. členu ne izkazujejo med prejemki oziroma izdatki, pod pogojem da je poravnava transakcije odkupa izvedena brez denarnega toka. Gre za ureditev, ki je pokrita že v obstoječi zakonodaji (8. člen ZIPRS), vendar je dikcija nekoliko spremenjena z namenom, da je nedvoumno jasno kaj zajema izjema evidentiranja. Določilo zdaj jasneje definira, da se v okvir sprememb, ki se ne izkazujejo med prejemki in izdatki štejejo vse spremembe, ki nastanejo pri odkupu dolga s premijo oziroma diskontom, torej vse spremembe ki vplivajo na povečanje oziroma zmanjšanje dolga državnega proračuna.

Tako kot je to že do sedaj urejeno v obstoječih pravnih podlagah (90. člen ZJF in 8. člen ZIPRS), pa se samo v bilanci stanja izkazuje prevzem dolga države, naložbe denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine zunaj sistema EZR, vloge v sistemu enotnega zakladniškega računa države oziroma občine, ter spremembe nastale zaradi neizpolnitve pogodbenih obveznosti pri poslih začasne prodaje in posojil lastnih vrednostnih papirjev.

Člen nadalje določa tudi, da se v računu financiranja izkažeta le razlika med prejemki in izdatki iz naslova likvidnostnega in kratkoročnega zadolževanja ter razlika med prejemki in izdatki iz naslova intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev s posojanjem in začasno prodajo teh vrednostnih papirjev.

Hkrati se s tem členom določa podlaga, da se prejemki in izdatki, ki nastanejo z zavarovanjem kreditnih tveganj in so torejčasne narave evidentirajo zgolj kot terjatve in obveznosti iz naslova prejetih in danih varščin, ni pa jih potrebno evidentirati kot prihodkov in odhodkov proračuna.

211. člen

(pristojnosti računovodske službe)

Člen določa pristojnosti računovodske službe pri subjektih, ki jih zajema ta zakon. Tako je določeno, da računovodstvo državnega in občinskih proračunov, proračunskih uporabnikov, ZZZS in ZPIZ, izvaja naslednje aktivnosti:

- tekoče ureja, zajema, knjigovodsko evidentira in sporoča podatke,
- opravlja plačila,
- pripravlja različna računovodska poročila,
- izvaja računovodski nadzor, in
- organizira hrambo izvirnih knjigovodskih listin, če ni s posebnim zakonom drugače določeno.

Izvajanje navedenih aktivnosti se lahko organizira s samostojno ali skupno računovodsko službo, v vsakem primeru pa je potrebno določiti pooblaščenega računovodjo.

212. člen

(pooblaščen računovodja)

Ta zakon določa funkcijo pooblaščenega računovodje, kot pooblaščene osebe za opravljanje del in nalog računovodske službe posameznega proračunskega uporabnika. Pooblaščen računovodja je oseba, ki jo odgovorna oseba uporabnika proračuna, ki vodi računovodstvo, imenuje za vodenje računovodstva. Med pristojnostmi pooblaščenega računovodje je že v predlaganem členu določena tudi pristojnost, da lahko začasno zadrži izplačilo, če je izplačilo v nasprotju z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto, oziroma z odlokom, s katerim se sprejme občinski proračun. Pooblaščen računovodja mora skladno s predlagano določbo o začasnem zadržanju izplačila pisno obvestiti odredbodajalca. Izplačilo se lahko izvede šele po tem, ko pooblaščen računovodja prejme ponovno zahtevo odredbodajalca za izplačilo.

213. člen

(razmejitev pristojnosti med predlagateljem, odredbodajalcem in računovodjo)

S predlaganim člen se določa, da posamezna oseba ne more nastopati istočasno kot predlagatelj, odredbodajalec in računovodja, saj se le na tak način lahko zagotavlja ustrezna notranja kontrola.

214. člen

(priprava konsolidirane premoženjske bilance države in občin)

Člen določa vsebino, časovne roke in način priprave in predložitve konsolidirane premoženjske bilance države in občin. Tako člen določa, da je konsolidirana premoženjska bilanca države in občin vladni akt, v katerem se prikaže konsolidirano stanje premoženja države in občin na dan 31. decembra. Zakon določa enoten časovni rok priprave premoženjskih bilanc za preteklo leto, tj. do 15. aprila in enotno predložitve le-teh AJPES za:

- državni proračun, uporabnike proračuna države, upravljavca sredstev sistema EZR države, ZZZS in ZPIZ,

- občinske proračune, upravljavce sredstev sistema EZR občin in uporabnike občinskega proračuna.

MF na podlagi posamičnih premoženjskih bilanc iz drugega odstavka pripravi skupno premoženjsko bilanco na nivoju države. Občine na podlagi posamičnih premoženjskih bilanc iz tretjega odstavka pripravijo skupno premoženjsko bilanco občine. Na podlagi skupne premoženjske bilance države in skupnih premoženjskih bilanc občin MF pripravi konsolidirano premoženjsko bilanco države in občine. Zakon določa roke dostave premoženjskih bilanc ter nalaga, da minister pristojen za finance predpiše postopke priprave in predložitve premoženjskih bilanc.

215. člen

(predložitev konsolidirane premoženjske bilance države in občin)

Člen nalaga vladi, da vsako leto ob zaključnem računu državnega proračuna predloži državnemu zboru tudi konsolidirano premoženjsko bilanco države in občin. Menimo, da je z predložitvijo konsolidirane premoženjske bilance države in občin vsako leto dana državnemu zboru zadostna in transparentna informacija o stvarnem in finančnem premoženju države.

216. člen

(vsebina zaključnega računa proračuna)

Člen opredeljuje zaključni račun proračuna države oziroma občine in zaključni račun finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS kot akt države oziroma občine ter ZPIZ oziroma ZZZS, ki prikaže izvršitev proračuna oziroma finančnega načrta za preteklo leto. Zaključni račun je sestavljen iz treh delov: splošne obrazložitve poslovanja, poročila o realizaciji proračuna oziroma finančnega načrta z obrazložitvami in poročila o doseženih ciljih in rezultatih. Poročilo o realizaciji proračuna mora biti sestavljeno tako, da je upoštevana členitev, ki je predpisana za sestavo proračuna države oziroma občine (splošni del, posebni del in operativni del proračuna) in finančnega načrta ZPIZ in ZZZS (izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb in izkaz financiranja). Iz poročila o doseženih ciljih in rezultatih pa mora biti razvidna ocena uspeha pri doseganju ciljev, postavljenih pri pripravi proračuna (na podlagi fizičnih, finančnih in opisnih kazalnikov), in pojasnjeni razlogi za odstopanja od postavljenih ciljev. Zaključnemu računu sta priložena računovodsko poročilo, pripravljeno v skladu z Zakonom o računovodstvu, in poročilo o upravljanju denarnih sredstev sistema EZR iz 208. člena tega zakona. Zakon pooblašča ministra, pristojnega za finance, da predpiše podrobnejšo vsebino, sestavo in način priprave zaključnega računa državnega oziroma občinskega proračuna in finančnega načrta ZPIZ in ZZZS.

217. člen

(poročanje o višini črpanja evropskih sredstev)

Poleg poročila o izvrševanju proračuna, določenega v 116. členu tega zakona, mora vlada predložiti državnemu zboru tudi podatke o višini črpanja evropskih sredstev v preteklem letu.

218. člen

(poročanje o davčnem dolgu in davčnih izdatkih)

Davčni organ postopa po ZDavP-2, kadar odloča o pravicah in obveznostih zavezancev za davek v postopku pobiranja davkov, kadar daje pomoč pri pobiranju davkov ali izmenjavi podatkov drugim državam članicam EU ali kadar izvaja mednarodno pogodbo o izogibanju dvojni obdavčitvi, ki obvezuje Slovenijo (davčna zadeva). Ker se poročanje o stanju in gibanju davčnega dolga poslovnih subjektov, kot ga določa peti odstavek 23. člena ZDavP-2, ne nanaša na davčno postopkovno zadevo, temveč na vsebino, ki jo sistemsko ureja zakon o javnih financah, jo je primerneje urediti v Zakonu o javnih financah. Primerno in primerljivo s prakso drugih držav je, da Državni zbor s podatki o stanju in gibanju davčnega dolga seznanj hkrati z zaključnim računom. Namen ureditve omogoča Državnemu zboru Republike Slovenije, da se seznanj z celotnim davčnim dolgom in hkrati, da lahko opravlja nadzor nad izvrševanjem državnega proračuna na strani prihodkov.

Na novo se s predlagano določbo uvaja tudi poročanje o davčnih izdatkih. Davčni izdatek je razlika med javnofinančnimi prihodki, ki bi se natekli v proračun na osnovi zakonsko predpisane metodologije obračuna davka in dejansko izračunane višine davčne obveznosti ob upoštevanju posebnih (nestandardnih) davčnih olajšav, ugodnosti, idr. Gre torej za »implicitni izdatek« oziroma znižanje posameznih javnofinančnih prihodkov zaradi upoštevanja davčnih olajšav oziroma ugodnosti. Glede na to, da se lahko podatki o davčnih izdatkih zberejo le na podlagi obračunov davkov oziroma davčnih napovedi je mogoče zagotoviti poročanje o davčnih izdatkih z enoletnim zamikom. Praksa drugih držav kaže, da se metodologija ugotavljanja davčnih izdatkov s časom spreminja, predvsem upošteva odločitve, katere olajšave oziroma ugodnosti se štejejo za nestandardne. Upošteva navedeno se v tretjem odstavku predlaga, da metodologijo za ugotavljanje davčnih izdatkov določi vlada vsako leto posebej in sicer pred začetkom leta, na katero se poročilo nanaša. Na ta način bo davčnemu organu vnaprej zagotovljena informacija, katere podatke bo potrebno zbrati za izdelavo poročila.

219. člen

(priprava, predložitev in sprejem zaključnega računa državnega proračuna)

Predlagani člen določa roke in način priprave, predložitve in sprejema zaključnega računa državnega proračuna. Ministrstvo, pristojno za finance, pripravi predlog zaključnega računa državnega proračuna in ga predloži računskemu sodišču do 31. marca tekočega leta, hkrati pa ga objavi na svojih spletnih straneh. Temu sledi revizija zaključnega računa s strani računskega sodišča. Računsko sodišče lahko ob izdaji osnutka revizijskega poročila predlaga popravek revizorja s katerim se lahko odpravijo nepravilnosti, ki jih je računsko sodišče ugotovilo v predlogu zaključnega računa državnega proračuna. Vlada se v ugovoru na predlog popravkov revizorja do predlaganih popravkov opredeli. Nato vlada predlog zaključnega računa državnega proračuna skupaj z dokončnim poročilom računskega sodišča in opredelitvijo vlade do popravkov revizorja, predloži državnemu zboru v sprejetje do 1. oktobra tekočega leta. Temeljni cilj, ki je pri pripravi določb o predložitvi predloga zaključnega računa proračuna za preteklo leto skozi določbe tega zakona bil zasledovan je, da je predložitev predloga zaključnega računa proračuna za preteklo leto najkasneje do roka, ki je predviden za predložitev dopolnitev proračuna za prihodnje leto in predloga proračuna za leto, ki temu sledi. To je pomembno zaradi nujne povratne informacije, ki jo zagotovi revizija zaključnega računa in letna poročila posameznih neposrednih proračunskih uporabnikov za sprejemanje državnega proračuna za prihodnja leta.

220. člen

(priprava in sprejem zaključnega računa občinskega proračuna)

Predlagani člen določa, kako se pripravi in sprejema zaključni račun občinskega proračuna. Župan pripravi predlog zaključnega računa občinskega proračuna za preteklo leto in ga predloži ministrstvu, pristojnemu za finance do 31. marca tekočega leta. Župan predloži predlog zaključnega računa občinskega proračuna do 30. aprila tekočega leta tudi občinskemu svetu v sprejem. Ko ga le-ta sprejme, župan o sprejetem zaključnem računu občinskega proračuna obvesti ministrstvo, pristojno za finance v 30 dneh po njegovem sprejemu.

221. člen

(priprava, predložitev in sprejem zaključnega računa finančnega načrta ZPIZ in ZZZS)

Priprava, predložitev in sprejem zaključnega računa finančnega načrta ZIPZ in ZZZS je določena na enak način kot za pripravo, predložitev in sprejem zaključnega računa državnega proračuna. Tudi ZPIZ in ZZZS posredujeta računskemu sodišču najprej predlog zaključnega računa finančnega načrta, računsko sodišče lahko predlaga popravek revizorja, ZPIZ in ZZZS se do predlaganega popravka opredelita nato pa predlog zaključnega računa posredujeta v sprejetje pristojnemu organu.

222. člen

(pristojnost Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna)

Člen opredeljuje Urad RS za nadzor proračuna (UNP) kot centralni organ, ki je v Republiki Sloveniji pristojen za (1) razvoj, usklajevanje in preverjanje delovanja notranjega nadzora javnih financ, za (2) revidiranje sredstev evropskih skladov ter sredstev finančnih mehanizmov in popristopnih pomoči, ki jih država prejme iz proračuna EU in od drugih donatorjev na podlagi mednarodnih pogodb ter za (3) inšpekcijski nadzor.

223. člen

(notranji nadzor javnih financ)

V členu je opredeljen notranji nadzor javnih financ (NNJF), ki obsega notranje kontrole, poslovanje in notranje revidiranje in uporabnikom proračuna, občinam ter ZPIZ in ZZZS zagotavlja obvladovanje tveganj ter zakonito, namensko, gospodarno in učinkovito porabo javnih sredstev ter doseganje zastavljenih ciljev. V besedilu tega člena so podrobneje opredeljeni (1) notranje kontrole, kot sistem postopkov in metod za obvladovanje prisotnih tveganj, (2) poslovanje, ki obsega vzpostavitev in izvajanje načrtovanja ter izvrševanja na način, da se obvladujejo tveganja ter se zagotavlja zakonita, namenska, gospodarna in učinkovita poraba javnih sredstev ter (3) notranje revidiranje, kot neodvisna in nepristranska dejavnost dajanja zagotovil in svetovanja, zasnovana za dodajanje vrednosti in izboljševanja delovanja blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračuna. Člen predstavlja tudi

pravno podlago za sprejem podzakonskega akta o podrobnejših merilih notranjega nadzora javnih financ, ki ga izda minister za finance. Ta merila se nanašajo na zagotavljanje notranjih kontrol ter na organiziranje notranjega revidiranja pri uporabnikih proračuna, občinah, ZPIZ in ZZZS.

224. člen

(odgovornost za zagotavljanje notranjega nadzora javnih financ)

S tem členom je nedvoumno določena odgovornost predstojnika uporabnika proračuna, župana, predstojnika ZPIZ in ZZZS za vzpostavitev in delovanje ustreznih notranjih kontrol, poslovanja ter notranjega revidiranja za celotno področje poslovanja. Izjemo predstavljajo predstojniki neposrednih uporabnikov proračuna, ki so v skladu s 1. odstavkom 46. člena ZJF predlagatelji finančnih načrtov tudi za druge neposredne uporabnike proračuna, saj so ti odgovorni za vzpostavitev in delovanje notranjega revidiranja tudi v neposrednih uporabnikih proračuna, za katere predlagajo finančne načrte in jim v skladu z 224. členom zagotavljajo notranje revidiranje. Prav tako je v primerih, ko je posredni proračunski uporabnik državnega proračuna vključen v skupno NRS na ministrstvu, za zagotovitev notranjega revidiranja pri tem posrednem proračunskem uporabniku odgovoren pristojni minister.

225. člen

(pristojnosti Urada RS za nadzor proračuna)

Člen ureja pristojnosti UNP, organa v sestavi ministrstva, pristojnega za finance, kot centralnega organa za harmonizacijo in koordinacijo delovanja NNJF. V okviru svojih razvojnih, usklajevalnih in preverjalnih nalog na področju delovanja notranjega nadzora javnih financ pripravlja usmeritve za državno notranje revidiranje, usmeritve za notranje kontrole ter usmeritve za poročanje o nepravilnostih pri porabi sredstev evropskih skladov, ki jih izdaja minister, pristojen za finance. UNP pri proračunskih uporabnikih, občinah, ZZZS in ZPIZ preverja izvajanje usmeritev za državno notranje revidiranje in pripravlja letno poročilo o stanju NNJF, ki ga predloži vladi in računskemu sodišču. UNP je tudi nosilec programa izobraževanja za pridobitev nazivov, ki so zahtevani za izvajanje državne notranje revizije. V okvir pristojnosti UNP sodi tudi vodenje registra zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja, ki ga mora (v skladu s prehodnimi določbami) vzpostaviti najkasneje v enem letu od uveljavitve zakona.

226. člen

(način organiziranja notranjega revidiranja)

Člen opredeljuje tri možne načine organiziranja notranjega revidiranja pri uporabnikih proračuna, in občinah, in sicer (1) z lastno NRS, s (2) skupno NRS ter (3) zunanjim izvajalcem storitev notranjega revidiranja, pri čemer predlagatelje finančnih načrtov iz 1. odstavka 46. člena tega zakona zavezuje, da za svoje potrebe in za potrebe neposrednih proračunskih uporabnikov, za katere predlagajo finančne načrte, zagotovijo notranje revidiranje z lastno NRS. Izjemo predstavljajo neposredni uporabniki proračuna, za katere se po predpisih EU zahteva vzpostavitev lastne NRS oz. tisti neposredni uporabniki proračuna, ki si na podlagi utemeljitve ekonomskih oziroma poslovnih razlogov pridobijo predhodno soglasje pristojnega predlagatelja finančnega načrta.

ZZZS in ZPIZ si morata v skladu z določbo tega člena notranje revidiranje zagotoviti z lastno NRS.

Člen zavezuje vsa ministrstva, v katerih pristojnost sodijo tudi posredni proračunski uporabniki, da za resor, v roku treh let od uveljavitve zakona (kar je določa prehodna določba tega zakona), ustanovijo skupno NRS, ki zagotavlja neodvisno notranje revidiranje tudi za posredne proračunske uporabnike proračuna, katerih ustanoviteljica je država, s področja dejavnosti, za katero je minister pristojen. Minister v tem primeru določi organiziranost in delovanje skupne NRS. V členu je dopuščena izjema od zahteve k pristopu posameznega posrednega uporabnika državnega proračuna k skupni NRS, in sicer v primeru, ko njegov predstojnik utemelji ekonomsko upravičenost in si na podlagi predhodno pridobljenega soglasja pristojnega ministra lahko zagotovi notranje revidiranje ali z lastno NRS ali z najemom zunanjega izvajalca notranjega revidiranja. V členu je zagotovljena pravna podlaga za prevzem delavcev, ki pri posrednih uporabnikih državnega proračuna izvajajo notranje revidiranje, s strani ministrstva, ki je ustanovilo skupno NRS in v katero se je vključil posredni uporabnik državnega proračuna, kjer so imeli ti delavci prvotno sklenjeno delovno razmerje.

Člen v 8. in 9. odstavku opredeljuje možnost vzpostavljanja skupnih NRS na nivoju lokalne samouprave, pri čemer ta možnost za nivo lokalne samouprave ni zavezujoča. Enovitost pristopa k organiziranju notranjega revidiranja za posredne uporabnike, katerih ustanoviteljica je država in za tiste, katerih ustanoviteljica je občina (oz. več občin) ni izvedljiva iz razloga, ker zakon, ki ureja lokalno samoupravo, občinam dodeljuje pristojnost sprejemanja prostovoljnih odločitev o morebitnem sodelovanju zaradi skupnega urejanja in opravljanja lokalnih zadev javnega pomena. V ta namen lahko (v skladu s 6. členom ZLS) prostovoljno ustanovljajo zveze, lahko združujejo sredstva in v skladu z zakonom ustanovljajo skupne organe ter organe skupne občinske uprave, ustanovljajo in upravljajo sklade, javne zavode, javna podjetja in ustanove. V kolikor bi z zakonom, ki ureja javne finance, predpisali, da morajo občine ustanoviteljice posameznih javnih zavodov ustanoviti skupne NRS, bi posegli v prosto voljo občin, ki jo imajo v skladu z določbami ZLS na področju ustanavljanja organov skupnih občinskih uprav. V skladu z besedilom predloga ZJF se lahko skupne NRS organizirajo za občino in posredne uporabnike občinskega proračuna, lahko pa skupno NRS ustanovijo župani večih občin, pri čemer lahko takšna skupna NRS zagotavlja neodvisno notranje revidiranje tudi za posredne uporabnike občinskih proračunov občin, vključenih v skupno NRS. Podobno kot za skupne NRS, ustanovljene pri resornih ministrstvih, je z določbami tega člena zagotovljena podlaga za prevzem delavcev, ki pri posrednih uporabnikih občinskega proračuna izvajajo notranje revidiranje. Prav tako je z določbami tega člena zagotovljena podlaga za prevzem delavcev, ki pri posrednih uporabnikih občinskega proračuna oz. pri občinah izvajajo notranje revidiranje, v primeru ustanovitve skupne NRS s strani več občin.

S tem členom je opredeljena tudi meja 5 milijonov EUR, kot tista višina proračuna, ki proračunskim uporabnikom narekuje pogostost zagotavljanja notranjega revidiranja. Proračunski uporabniki z višino letnega proračuna nad to mejo so zavezani k zagotovitvi notranjega revidiranja vsako leto, tisti z višino letnega proračuna pod to mejo, pa najmanj enkrat v obdobju treh let.

227. člen **(notranji revizor)**

Člen določa zahtevo, da državno notranje revidiranje izvajajo notranji revizorji z ustreznim nazivom državni notranji revizor (DNR) oziroma preizkušeni državni notranji revizor (PDNR). Člen hkrati zaostre pogoje za vodenje NRS, in sicer jo lahko vodi le oseba s pridobljenim nazivom PDNR, pri čemer mora vodja NRS naziv PDNR pridobiti v treh letih od uveljavitve zakona (kar je vsebovano v prehodni določbi zakona). Razlog za zaostritev pogojev za vodenje NRS v predlogu novega ZJF izhaja iz dejstva, da program izobraževanja za pridobitev naziva PDNR obsega vsebine, ki so specifične in pomembne z vidika vodenja notranje revizije, hkrati pa je smiselno, da se določijo ostrejši pogoji za vodenje NRS v primerjavi s pogoji za izvajanje notranjega revidiranja uporabnikov proračuna, ZPIZ, ZZZS in občin. Predlagatelj ocenjuje, da so znanja, ki jih zagotavlja program izobraževanja za pridobitev naziva PDNR, še posebej pomembna, tudi z vidika zakonske vzpostavitve nekoliko večje zaveze ministrstev k vzpostavljanju skupnih NRS, saj bodo vodjem tako organiziranih služb v pomoč pri vodenju in organiziranju dela v bistveno širšem in zahtevnejšem revizijskem okolju, vodjem revizijskih skupin zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja pa pri razumevanju in organiziranju svojega dela tako v primerih, ko bodo izvajali delo pod nadzorom skupne NRS, kot tudi v primeru samostojnega dela pri uporabniku proračuna oz. občini. Predlagatelj ocenjuje, da bo pridobitev zahtevanega naziva PDNR za vodje NRS in vodje NRS pri zunanjih izvajalcih prispevala k dvigu kakovosti državnega notranjega revidiranja v RS.

Člen nadalje določa, da mora notranji revizor pri svojem delu upoštevati Usmeritve za državno notranje revidiranje ter delovati neodvisno in nepristransko. Nepristranskost zagotavlja z izogibanjem navzkrižju interesov in upoštevanjem, da najmanj dvanajst mesecev ne opravlja storitev dajanja zagotovil (torej notranjerevizijskih poslov) za tiste dele poslovanja, za katere je bil prej odgovoren. Na teh delih poslovanja pa lahko opravlja storitve svetovanja. Notranjemu revizorju člen daje ustrezno pravno podlago za prosto dostopanje do prostorov, dokumentov in oseb, v okviru izvajanja nalog notranjega revidiranja, prav tako pa tudi do informacij vseh vrst, torej tudi tistih, ki se nanašajo na osebne ter tajne podatke, do katerih pa mora dostopati in jih varovati v skladu z zahtevami področnih zakonov, ki se nanašajo na tajne podatke oz. varstvo osebnih podatkov. Peti odstavek člena ureja pogoje za pridobitev naziva DNR in PDNR. Minister, pristojen za finance, na podlagi pooblastila iz tega člena, v podzakonskem aktu predpiše program izobraževanja za pridobitev obeh navedenih

nazivov ter merila in varstvo pravic kandidatov v postopkih pridobivanja nazivov. Minister za finance tudi izdaja potrdila za revizorska naziva, ki so javne listine. V členu je zagotovljena pravna podlaga za priznavanje naziva DNR in PDNR državljanom EU, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij. Člen opredeljuje tudi podatke v zvezi s pridobitvijo oz. priznanjem revizorskih nazivov, ki so javni.

228. člen

(zunanji izvajalec storitev notranjega revidiranja)

Člen navaja pogoje, pod katerim se v proračunskem uporabniku, občini, ZPIZ in ZZZS lahko najame zunanji izvajalec storitev notranjega revidiranja, pri čemer predlog zakona uvaja nove pogoje za vodje revizijskih skupin zunanjih izvajalcev v primeru, ko si proračunski uporabnik oz. občina notranje revidiranje v celoti zagotavlja z najemom zunanjega izvajalca. Le-ti morajo (v skladu s prehodnimi določbami) naziv PDNR pridobiti v roku treh let.

V členu je zagotovljena pravna podlaga za vzpostavitev registra zunanjih izvajalcev notranjega revidiranja, ki ga vodi UNP, v njem pa so opredeljeni tudi pogoji za vpis zunanjega izvajalca v register ter zahtevani podatki, ki jih mora zunanji izvajalec zagotavljati UNP za namen vodenja registra. S tem členom je ministru, pristojnemu za finance, zagotovljena pravna podlaga za izdajo podzakonskega akta, v katerem podrobneje predpiše način vodenja registra. Vsebina tega člena predstavlja podlago za večjo transparentnost dela in nadzor nad delom zunanjih izvajalcev, kar bo prispevalo k izboljšanju delovanja in zagotavljanju kvalitete dela zunanjih izvajalcev notranjega revidiranja.

229. člen

(pristojnosti za revidiranje skladov EU, finančnih mehanizmov in popristopnih pomoči)

Člen predstavlja pravno podlago za izvajanje pristojnosti UNP na področju revidiranja sredstev evropskih skladov, ki se po načelih deljenega upravljanja med Evropsko komisijo in državami članicami izvajajo v Republiki Sloveniji ter za revidiranje finančnih mehanizmov in popristopnih pomoči, ki jih država prejme iz proračuna EU in od drugih donatorjev na podlagi mednarodnih pogodb. Člen zavezuje revizorje UNP, da revidiranje teh sredstev izvajajo v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja in predpisi EU, ki urejajo naloge organov, pristojnih za revidiranje.

230. člen

(proračunska inšpekcija)

Predlagani člen določa, da je organ, ki je pristojen za izvajanje inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem tega zakona, za ugotavljanje prekrškov ter vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku o prekrških, storjenih po tem zakonu, Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna (proračunska inšpekcija).

Predlagani člen določa, da lahko proračunska inšpekcija izvaja nadzor pri vseh blagajnah javnega financiranja in uporabnikih proračuna. Pristojnost proračunske inšpekcije za izvajanje nadzora se s tem predlogom zakona širi na vse blagajne javnega financiranja (vključno s pokojninsko in zdravstveno blagajno) in na celotne občinske proračune. Predlagani člen tudi določa osebe, ki izvajajo inšpekcijski nadzor, njihove pristojnosti in obveznosti.

Nadalje predlagani člen tudi določa, da se za proračunske inšpektorje in za izvrševanje proračunskega inšpekcijskega nadzora uporabljata zakon, ki ureja splošni upravni postopek, in zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor v delu, ki se uporablja za proračunsko inšpekcijo.

231. člen

(prekrškovni organ in pristojnost za izrekanje globe)

Predlagani člen določa, da je organ, ki kot prekrškovni organ odloča o prekrških in izreka globe po tem zakonu, Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna.

232. člen

(opravljanje nadzora)

Predlagani člen določa stranke v postopku inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem tega zakona in določa, da je stranka lahko blagajna javnega financiranja in uporabnik proračuna.

Predlagani člen določa tudi obveznosti strank v postopku inšpekcijskega nadzora. Določa, da morajo stranke v postopku proračunskih inšpektorjem omogočiti opravljanje inšpekcijskega nadzora, predložiti vse zahtevane podatke, listine in poročila, ki se nanašajo na inšpekcijski nadzor, ter omogočiti dostop do računalniške obdelave podatkov. Navedene obveznosti imajo po tem členu tudi drugi prejemniki javnih sredstev, ki niso stranke v postopku.

233. člen

(posebna pooblastila)

S tem členom so določena posebna pooblastila, ki jih imajo inšpektorji, kadar v postopku inšpekcijskega nadzora ugotovijo nepravilnosti pri izvrševanju tega zakona. Določeno je, da ima inšpektor v primeru, ko ugotovi nepravilnosti pri izvrševanju zakona, pravico in dolžnost izdati odločbo za vzpostavitev zakonitega stanja, izdati odločbo o začasni ustavitvi izplačevanja sredstev iz proračuna ali v zapisniku predlagati pristojnemu organu sprejetje ukrepov za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. V primeru, ko proračunski inšpektor v zapisniku predlaga pristojnemu organu sprejetje ukrepov za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, je ta dolžan v roku, določenem v zapisniku, proračunski inšpekciji dolžan tudi poročati o sprejetih ukrepih.

Predlagani člen tudi določa, da lahko proračunski inšpektor v primeru, ko pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ugotovi pomanjkljivosti, za katere oceni, da jih blagajna javnega financiranja oziroma uporabnik proračuna lahko odpravi z ustreznimi ukrepi v poslovanju, v inšpekcijskem zapisniku navede predlog oziroma priporočilo in rok za njihovo odpravo. Blagajna javnega financiranja oziroma proračunski uporabnik pa mora v roku, določenem v inšpekcijskem zapisniku, proračunski inšpekciji poročati o ukrepih, ki jih je sprejel za odpravo nepravilnosti.

234. člen

(organ, pristojen za odločanje o pritožbi)

S tem členom je določen organ, ki na drugi stopnji odloča o pritožbi zoper odločbo, ki jo izda na prvi stopnji proračunski inšpektor. Določeno je, da o pritožbi zoper določbo odloča minister, pristojen za finance. V primeru, ko je odločba izdana ministrstvu, pristojnemu za finance, pa o pritožbi odloča vlada. Ta člen tudi določa, da pritožba zoper odločbo, s katero se začasno ustavi izplačevanje sredstev, ne zadrži njene izvršitve. Ker pritožba ne zadrži izvršitve odločbe o ustavitvi izplačevanja, pa je v tem členu določen tudi primerno kratek rok, v katerem je treba odločiti o pritožbi zoper odločbo, in sicer v največ 15 dneh.

235. člen

(poročanje)

V tem členu je določena obveznost poročanja Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna o izvedenih postopkih inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem tega zakona. O opravljenem nadzoru, ugotovitvah in odločitvah Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna polletno obvešča ministrstvo, pristojno za finance, in računsko sodišče. Ministrstvo, pristojno za finance, s poročilom seznanj vlado, vlada pa državni zbor.

236. člen

(hujše kršitve)

V tem členu so določene kršitve pri izvrševanju tega zakona, ki se glede na možne posledice obravnavajo kot hujše kršitve, in globe za odgovorne osebe. Globe za hujše kršitve so določene v razponu od 3.000 eurov do 15.000 eurov.

237. člen

(lažje kršitve)

V tem členu so določene kršitve pri izvrševanju tega zakona, ki se glede na možne posledice obravnavajo kot lažje kršitve, in globe za odgovorne osebe. Globe za lažje kršitve so določene v razponu od 1.000 eurov do 5.000 eurov.

238. člen

(izrekanje globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Ker so globe za odgovorne osebe za hujše in lažje kršitve pri izvrševanju tega zakona določene v razponu, je v tem členu posebej določeno, da se sme v hitrem prekškovnem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

239. člen

(uskladitev pravnoorganizacijskih oblik)

S predlagano določbo se določa prehodno obdobje v katerem posredni proračunski uporabniki, ki niso organizirani v statusni obliki kot javni zavod, javna agencija in javni sklad, da svoj organizacijsko obliko spremenijo ali na način, da postanejo posredni uporabniki proračuna ali pa se preoblikujejo v gospodarsko družbo.

240. člen

(priprava Državnega programa razvojnih politik)

S predlaganim členom se določa prehodno obdobje za prvo pripravo in predložitev novega proračunskega dokumenta z imenom Državni program razvojnih politik, ki je podrobneje opredeljen v 25. členu predlaganega zakona.

255. člen

(priprava povezovalne tabele)

S predlaganim členom se določa prehodno obdobje za pripravo povezovalne tabele, ki prikazuje pretvorbe podatkov, izkazanih po denarnem toku v podatke izkazane po ESI.

241. člen

(vzpostavitev informacijskega sistema za potrjevanje finančnih načrtov in programov dela posrednih uporabnikov proračuna in podatkov o realizaciji prejemkov in izdatkov posrednih uporabnikov proračuna)

S predlagano določbo se določa prehodno obdobje za vzpostavitev informacijskih sistemov.

243. člen

(prehodno obdobje za zagotovitev minimalnega obsega sredstev rezervnega sklada ZZZS)

S predlaganim členom se določa prehodno obdobje za polnitev rezervnega sklada ZZZS iz 103. člena tega zakona na način, da se bo rezervni sklad ZZZS polnil postopoma.

244. člen

(prehodno obdobje za izvajanje 113. člena tega zakona)

S predlagano določbo se določa prehodno obdobje v katerem mora UJP vzpostaviti informacijsko podporo za spremljanje plačil izdatkov posrednih uporabnikov proračuna po posameznih namenih.

260. člen

(prehodno obdobje za določitev normativov in standardov)

Predlagani člen določa, da je za financiranje posrednih uporabnikov proračuna sprejeti normative in standarde najkasneje do 1. oktobra 2022.

246. člen

(prehodno obdobje za upravljanje prostih denarnih sredstev subjektov, vključenih v sistem EZR občine)

V prvem odstavku je določeno, da mora občina oziroma upravljavec sredstev sistema EZR občine pričeti aktivno upravljati z vsemi prostimi denarnimi sredstvi na podračunih znotraj sistema EZR občine na podoben način kot je to značilno za upravljavca denarnih sredstev sistema EZR države v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona. Posli, ki jih mora pričeti izvajati, so definirani v 204. členu tega zakona, kar pomeni, da upravljavec sredstev sistema EZR občine sprejema vloge od subjektov, vključenih v njegov sistem EZR občine. Iz teh denarnih sredstev daje posojila subjektom sistema EZR občine z likvidnostnimi primanjkljaji. Po pokritju vseh likvidnostnih potreb znotraj sistema EZR občine, lahko upravljavec sredstev sistema EZR občine nalaga sredstva izven sistema.

V drugem in tretjem odstavku je določeno, da lahko subjekti, vključeni v sistema EZR občine, do vzpostavitve aktivnega upravljanja, nalagajo prosta denarna sredstva izven sistema EZR občine v katerega so vključene, v bančno okolje in ne nujno preko vlog na zakladniški podračun upravljavca EZR občine. Pri tem morajo upoštevati splošne predpise in akte, ki urejajo upravljanje v danem trenutku ter upravljajo skladno z načeli upravljanja. Upravljanje prostih denarnih sredstev na podračunih EZR se izvaja zgolj na način kot ga določa ta zakon oziroma predpis ministra, pristojnega za finance.

Četrty odstavek določa, da lahko do vzpostavitve aktivnega upravljanja, posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in ki so vključeni v sistem EZR občine, prosta denarna sredstva ponudijo občinski upravi, v kolikor ima le ta likvidnostne primanjkljaje. Pri tem mora biti upoštevan predpis ministra za finance, t. j. prosta kvote zadolženosti občine. Glede pogojev izposoje prostih denarnih sredstev pa je potrebno spoštovati načelo likvidnosti in donosnosti, pri čemer se pri pogojih obrestovanja lahko oba subjekta v poslu poslužujeta obrestnih mer, ki veljajo za posle danih posojil v sistemu EZR države.

247. člen

(prenos kapitalskih naložb posrednih uporabnikov in javnih gospodarskih zavodov)

Glede na to, da predlagani zakon ne omogoča pridobivanja kapitalskih naložb posrednim uporabnikom proračuna se s predlaganim členom določa, da le-te postanejo last ustanovitelja v kolikor jih posredni uporabniki proračuna ne bodo prodali do 1. januarja 2020.

248. člen

(poročanje občine o blagovnih kreditih in finančnih najemih)

S predlaganim členom je določena, da občina o obveznostih po pogodbah o finančnih najemih in po pogodbah o blagovnih kreditih, ki so bile sicer sklenjene pred uveljavitvijo tega zakona poroča ministrstvu, pristojnemu za finance, do dokončnega poplačila obveznosti.

249. člen

(upravljanje dolga občinskega proračuna, ki na dan 31. decembra 2015 presega največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine)

S predlaganim členom se določa, da se občina, ki je na dan 31. decembra 2016 preseгла največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja lahko dokler ne doseže največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja, zadolžuje le za upravljanje z dolgom občinskega proračuna.

250. člen

(vštevanje finančnih najemov in blagovnih kreditov v največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine)

Po predlaganem zakonu je sklepanje pogodb o finančnih najemih in blagovnih kreditih izrecno prepovedano. S predlaganim členom se ureja zatečeno stanje oziroma se določa, da se v največji možni obseg zadolževanja občine štejejo tudi odplačila obveznosti po pogodbah o finančnih najemih in po pogodbah o blagovnih kreditih, sklenjenih pred uveljavitvijo tega zakona.

251. člen

(dokončanje postopkov zadolžitve)

S predlaganim členom se določa po katerih predpisih se končajo postopki zadolževanja občin in drugih pravnih oseb, ki potrebujejo soglasje k zadolžitvi, po uveljavitvi tega zakona.

252. člen

(vzpostavitev enotnega informacijskega sistema iz 199. člena)

Člen določa prehodno obdobje štirih let za pričetek uporabe enotnega informacijskega sistema za upravljanje denarnih sredstev sistema EZR (t. i. program EZRLKV). Enoten informacijski sistem vzpostavi ministrstvo, pristojno za finance, ter omogoči njegovo uporabo na vseh nivojih, tako pri upravljavcih denarnih sredstev sistema EZR, kot tudi pri subjektih, vključenih v sistem EZR.

253. člen

(prehodno obdobje za izvajanje 202. člena tega zakona)

Člen določa, da mora župan ločiti funkcijo upravljanja prostih denarnih sredstev občinskega proračuna od upravljanja denarnih sredstev sistema EZR občine, t.j. zagotoviti vsaj dve ločeni delovni mesti (finančnika občine in finančnika upravljavca EZR občine). Župan mora vzpostaviti aktivno upravljanje denarnih sredstev sistema EZRO v roku leta dni po uveljavitvi tega zakona. Do tega roka lahko občina in subjekti, vključeni v sistem EZR občine prosta denarna sredstva nalagajo v banke in hranilnice ob upoštevanju načela varnosti, likvidnosti in donosnosti. V kolikor občina oziroma upravljavec sredstev sistema EZR občine v roku enega leta ne zagotovi ločene funkcije in ne vzpostavi aktivnega upravljanja sistema EZR občine, minister, pristojen za finance odredi, da se vsi subjekti, vključeni v EZR te občine, vključijo v sistem EZR države.

254. člen

(prehodno obdobje za zadolževanje v sistemu EZR in vezavo prostih denarnih sredstev)

Pred uveljavitvijo tega zakona je bila možnost zadolževanja pri upravljavcu sredstev sistema EZR države omejena zgolj na subjekte, ki so bili vključeni v enotno upravljanje likvidnosti. Z uveljavitvijo tega zakona se možnost zadolžitve iz denarnih sredstev sistema EZR razširi avtomatsko na vse subjekte, vključene v sistem EZR. To pomeni, da bodo pozitivni učinki konsolidacije denarnih sredstev sistema EZR na voljo vsem uporabnikom proračunom in ne le do sedaj omejeni skupini subjektov. Nadalje člen opredeljuje, da ne glede na obveznost nalaganja prostih denarnih sredstev zgolj znotraj sistema EZR, ostanejo pogodbe o naložbah denarnih sredstev, ki so jih subjekti sklenili pred uveljavitvijo tega zakona, v veljavi do izteka roka oziroma do zapadlosti poslov, pri čemer z dodatnimi aneksi k pogodbam ročnosti pogodb ne smejo podaljševati. Po uveljavitvi zakona naložb izven sistema EZR države ne morejo imeti.

255. člen

(priprava poročila o davčnih izdatkih)

S predlaganim členom se določa prehodno obdobje za poročanje o davčnih izdatkih.

256. člen

(prehodno obdobje za pričetek delovanja skupne notranjerevizijske službe, organizirane na nivoju posameznega ministrstva)

Člen določa prehodno obdobje treh let od uveljavitve novega ZJF, v katerem morajo ministrstva zagotoviti delovanje skupnih NRS. Utemeljeno je pričakovati, da bo posamezno ministrstvo naredilo analizo zahtev celotnega revizijskega okolja ter dosedanje porabe sredstev za najem zunanjih izvajalcev v posameznih posrednih uporabnikih proračuna, katerih ustanovitelj je država in ki sodijo v njegovo pristojnost. Na tej podlagi bo nato izdelalo organizacijsko rešitev vzpostavitve skupne NRS ter sprejelo odločitve o zagotavljanju potrebnih materialnih in kadrovskih virov (morebitne nove zaposlitve ali najem zunanjih izvajalcev). Predlagatelj zakona meni, da je za navedene aktivnosti ter postopno vključevanje posrednih uporabnikov proračuna v skupno NRS prehodno obdobje dovolj dolgo.

257. člen

(prevzem javnih uslužbencev)

Predlagani člen predstavlja pravno podlago za prehod javnih uslužbencev, zaposlenih pri posrednem proračunskem uporabniku na nalogah notranjega revidiranja na resorno ministrstvo oz. občino brez javnega natečaja v ustrezni uradniški naziv. Zakon o javnih uslužbencih namreč v 27. členu določa, da se uradniki izbirajo na javnem natečaju, razen v primerih, ko je z zakonom drugače določeno. V primeru oblikovanja skupne NRS na ministrstvu je zaradi kontinuitete in ekonomičnosti dela takšna ureditev utemeljena.

258. člen

(prehodno obdobje za vzpostavitev registra zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna)

Člen določa prehodno obdobje največ treh let, v katerem mora UNP vzpostaviti register zunanjih izvajalcev.

259. člen

(prehodno obdobje za pridobitev zahtevanega naziva preizkušeni državni notranji revizor za vodje notranjerevizijskih služb oz. vodje revizijske skupine zunanjega izvajalca storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna)

Člen določa prehodno obdobje treh let od uveljavitve zakona, v katerem morajo zaposleni na delovnem mestu vodje NRS, pridobiti naziv PDNR. Člen prav tako določa tri letni odlog pričetka veljavnosti pogoja, vezanega na pridobitev naziva PDNR, ki ga mora izpolnjevati vodja revizijske skupine zunanjega izvajalca v primeru, ko si proračunski uporabnik oz. občina notranje revidiranje v celoti zagotavlja z najemom zunanjega izvajalca. Po mnenju predlagatelja zakona je tri leta dovolj dolga doba za pridobitev naziva PDNR, saj bo predlagatelj zakona v navedenem obdobju zagotovil njegovo vsakoletno izvedbo.

260. člen

(razveljavitev predpisov)

S predlaganim člema se določa, kateri zakoni prenehajo veljati z uveljavitvijo predlaganega zakona in tudi, katere določbe zakonov, ki bodo prenehali veljati po uveljavitvi tega zakona se bodo v prehodnem obdobju še lahko uporabljale.

261. člen

(roki za izdajo podzakonskih predpisov)

S predlaganim členom se določajo roki za izdajo podzakonskih predpisov.

262. člen

(začetek veljavnosti)

S predlaganim členom se določa, kdaj stopi predlagani zakon v veljavo in kdaj se začne uporabljati.